

VALENTIN MAIER

**Documente din fondul arhivistic ASE
(1948 - 1960)**

*Istoria
ASE*

EDITURA
ASE

**Documente din fondul arhivistic ASE
(1948-1960)**

Valentin Maier

**Documente din fondul arhivistic ASE
(1948-1960)**

Cuvânt înainte de Nicolae Istudor

**Colecția
Istoria ASE**

ISBN 978-606-34-0521-1

**Editura ASE
București
2024**

Academia de Studii Economice din București

Copyright © 2024, Editura ASE

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii.

Editura ASE

Piața Romană nr. 6, sector 1, București, România

cod 010374

www.ase.ro

www.editura.ase.ro

editura@ase.ro

ISBN 978-606-34-0521-1

Editura ASE

Redactor: Livia Radu

Tehnoredactor: Violeta Rogojan

Coperta: Simona Bușoi

Sursa fotografiei de pe coperta 1:

Fortepan / Bojár Sándor, <https://fortepan.hu/>

Autorul își asumă întreaga responsabilitate pentru: ideile exprimate, corectitudinea științifică, originalitatea materialului și sursele bibliografice menționate.

Cuprins

Cuvânt înainte	7
<i>Nicolae Istudor</i>	
Studiu introductiv.....	11
Notă asupra ediției	21
Lista abrevierilor	23
Lista documentelor.....	24
List of documents.....	29
Documente	35
În loc de postfață	
Un serial în negru și alb, despre o perioadă tragică	349
<i>Toma Roman jr.</i>	
Album fotografic.....	351
Index	359

Cuvânt înainte

Imediat ce am aflat despre culegerea de documente din perioada 1948-1960 din fondul arhivistic ASE, realizată de tânărul cercetător de la Universitatea din București, dr. Valentin Maier, precum și de disponibilitatea dânsului de a publica lucrarea la Editura ASE, am susținut cu entuziasm acest proiect de incontestabil interes instituțional.

Mă bucur că, printr-un efort colectiv al unui mic, dar eficient grup de colegi de la ASE, mă refer la Editură, Muzeu, Bibliotecă și Tipografie, cărora vreau să le adresez aici mulțumirile cuvenite, a fost posibil ca, într-un timp record de, practic, o lună, aceste interesante materiale ale domnului Valentin Maier să prindă forma unui volum plin cu parfumul istoriei noastre, care ajunge la cititor chiar în zilele în care se împlinesc 111 ani de la înființarea Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale, denumirea noastră inițială.

Această resursă își are locul pe raftul documentar al istoriei, alături de singura carte de acest tip scrisă până acum: mă refer la lucrarea impresionantă a regretatului profesor Emil Răcilă, intitulată *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*¹, care a constituit, încă de la apariție, o sursă extrem de valoroasă pentru cercetările ulterioare. În total, profesorul Răcilă intenționa să publice patru volume de documente, dar, din păcate, destinul a avut alte planuri, iar din lucrare au văzut lumina tiparului numai două volume, care cuprind perioada 1913-1953.

Am încurajat mereu – și regret că timpul nu mi-a permis până acum să mă dedic personal mai mult acestui scop – cunoașterea, scrierea și aducerea aproape de membrii comunității academice a istoriei universității noastre.

Cunoscând-o mai bine, vom fi mai conștienți de importanța apartenenței la ea, vom fi mai dedicați și mai implicați emoțional în participarea noastră la dinamica Academiei, noi, slujitorii de azi ai portdrapelului învățământului economic și de administrație publică din țară, în misiunea pe care ne-o asumăm de liant în ștafeta istoriei, de continuatori ai idealurilor și efortului celor de dinaintea noastră și de model pentru cei ce vor scrie, după noi, drumul ei în istorie.

Volumul de față este rezultatul unei prime colaborări științifice între Muzeul Universității din București, în cadrul căruia lucrează cercetătorul dr. Valentin Maier, și Muzeul Academiei de Studii Economice din București, care a pus la dispoziție materiale și imagini din dotarea sa.

¹ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice. 1913-1993*, 2 vol., Colectivul redacției revistei „Economia”, ASE (în prezent Editura ASE), București, 1993, 1994.

Mă bucură aprecierea volumului de către reputatul istoric, prof. univ. dr. Bogdan Murgescu, prorector la Universitatea din București, coordonator al studiilor postdoctorale ale autorului.

Lucrarea *Documente din fondul arhivistic ASE (1948-1960)* se deschide cu un consistent și interesant studiu introductiv al tânărului cercetător, care ne prezintă detalii importante despre universitatea noastră în urmă cu 60-70 de ani, perioadă în care ea se numea Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP) din București, ca instituție de învățământ superior continuatoare a Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale (AISCI), înființată la 6 aprilie 1913, și a Academiei de Studii Comerciale și Cooperatiste din București, înființată în 1947 prin fuziunea dintre AISCI și Academia de Studii Cooperatiste.

Documentele din volum, împreună cu studiul introductiv, arată că regimul vremii a manifestat atenție față de învățământul superior economic, că, dincolo de specificul constrângerilor contextului istoric al perioadei, în anii '50 ai secolului trecut au fost introduse discipline la care se studiau cibernetica, statistica, tehnica nouă de calcul, economia serviciilor de alimentație publică și turismul. Veți întâlni în volum dovezi documentare despre preocuparea de a pregăti cât mai bine forța de muncă a vremii, pe tinerii care umpleau atunci, cu visele lor, amfiteatrele, sălile de lectură, holurile, căminele universității.

Volumul este pentru noi, cadrele didactice, un interesant și nostalgic dialog profesional cu colegii noștri de atunci, din anii 1948-1960, iar prin documentele selectate din Fondul de arhivă referitor la Academia de Studii Economice, pus la dispoziția cercetătorilor de Serviciul Municipiului București al Arhivelor Naționale (SMBAN), și reproduse cu acuratețe aici, ne mijlocește o radiografiere, prin prisma activității profesorului, și o înțelegere mai bună a dinamicii și specificului societății românești a vremii respective, a așteptărilor ei în privința învățământului economic universitar.

Volumul prezintă programe analitice ale diferitelor cursuri, planuri de seminarii, planuri calendaristice, rapoarte de activitate, subiecte și norme pentru examene, planurile de activitate ale unor catedre, programele unor conferințe științifice ale profesorilor, dar și studențești. Sunt foarte multe documente, cu tematici diferite, care reconstituie atmosfera „vie” a universității și care te fac să te simți parte a vieții ei de atunci.

Desigur, am descoperit cu interes capitolul vast despre „sarcinile de conducere ale rectorului, directorului de studii, directorului administrativ, decanului și șefului de catedră” sau despre componența și atribuțiile Consiliul instituției de învățământ superior. Am fost surprins de meticulozitatea planului de măsuri în vederea recrutării viitorilor candidați pentru Institutul de Științe Economice și Planificare în anul 1953, un veritabil plan de marketing educațional, în termenii de

azi. Am descoperit ce rol important educativ se acorda, în 1950, preocupării de folosire și realizare a diapozitivelor și diafilmelor, creării de comisii și laboratoare speciale în acest sens, propunerilor de teme importante pentru pregătirea studenților. Ulterior, în 1953, găsim în volum instrucțiunile privind folosirea cinematografiei în procesul de învățământ, coordonate de „Comisia de cinescoper”. Ne vom regăsi cu colegii noștri de acum peste 70 de ani și în preocuparea pentru „practica în producție”, din programul inclus în volum reieșind că era considerată drept una din formele cele mai importante ale procesului de învățământ, durata acesteia fiind de șase săptămâni, „adică 36 de zile”.

Închei seria aspectelor selectate de un cititor nespecialist în istorie, dar slujitor de câteva decenii al ASE, menționând „Referatul asupra anchetei făcută între 29 martie - 28 aprilie 1954 în cadrul Institutului de Științe Economice și Planificare, privind studiul individual și modul de folosire a timpului de către studenți”. Este, probabil, una dintre primele anchete sociologice desfășurate de universitate în rândul studenților, care, în urmă cu exact 70 de ani, a cuprins un număr de 608 studenți, repartizați astfel pe facultăți: Științe Economice – 79, Planificare – 104, Finanțe-Credit – 108, Comerț-Cooperatie – 316. Concluziile se referă la ansamblul vieții studenților, de la timpul alocat studiului, pe materii, la cel pentru activități „obștești”, culturale, sport, hrană, somn.

Vă invit să citiți volumul. Îl felicit pe tânărul coleg de la Universitatea din București, cercetătorul dr. Valentin Maier, cu ocazia apariției lucrării sale. Îi mulțumesc pentru contribuția sa la cunoașterea mai bună a istoriei instituționale a Academiei de Studii Economice din București și îi doresc succes în activitatea sa viitoare!

*Prof. univ. dr. Nicolae Istudor,
Rectorul ASE*

Studiu introductiv

Învățământul superior românesc a cunoscut o evoluție diferită după cel de-Al Doilea Război Mondial și instaurarea regimului comunist față de perioada anterioară. După reforma învățământului, aplicată din 3 august 1948, prin care s-a stabilit că „învățământul public constituie, în Republica Populară Română, un drept egal pentru toți cetățenii Republicii Populare Române, fără deosebire de sex, naționalitate, rasă sau religie”, învățământului superior i-a revenit menirea, pe de o parte, „de a pregăti cadre pentru corpul didactic din învățământul mediu și mai ales pentru învățământul superior, cadre superioare de specialiști, precum și cercetători în diferite ramuri ale științei”, iar, pe de altă parte, de a pregăti „cadre superioare de specialiști destinați producției”².

Citatele anterioare arată o preocupare a regimului politic pentru cadrele didactice și pentru specialiști în general, dar să nu ne lăsăm înșelați de textele legislative ale acelor vremuri, pentru că situația „în teren” era diferită. Chiar dacă o parte a corpului didactic a continuat în învățământ și după 1948, o bună parte nu a mai putut să-și exercite profesia. Este, până la urmă, perioada „ascuțirii luptei de clasă”, a vigilenței față de „dușmanul de clasă” și „elementele exploatare”, atunci când cei fără „origine sănătoasă” au fost înlăturați/„eliberați” din sistem printr-o epurare orchestrată la nivel de stat, în care rațiunile și meritele educaționale au contat puțin sau deloc³.

Tot atunci, știința sovietică era „cea mai importantă și cea mai înaintată”⁴, cu referințe la ea promovate intens de propaganda comunistă în toate sferile societății,

² Decretul nr. 175 din 3 august 1948 pentru reforma învățământului.

³ Cadrele didactice și nu numai, nu au fost doar date afară din învățământ sau cercetare prin scoatere forțată la pensie sau suprimare de posturi, ci prin activitatea comisiilor de epurare/purificare/asanare organizate la nivel de instituții, cadrele didactice au fost denigrate, private de libertate și chiar și-au pierdut și viața. Gesturile de opoziție sau solidaritate cu acei afectați au fost ignorate sau chiar pedepsite, obediența față de regim fiind una dintre calitățile „omului nou” intens cultivate în politicile de cadre promovate de comuniști (Dănuț Doboș, *Universitatea captivă*, 3 vol., Iași, Editura Vasiliana '98, 2019, 2021; Maria Someșan, *Universitate și politică în deceniile 4-6 ale secolului XX. Episoade și documente*, București, Editura Universității din București, 2004).

⁴ Încă din 1948 a fost înființată și o instituție de învățământ superior special creată pentru a promova limba și literatura și, implicit, și civilizația rusă: Institutul de Limbă și Literatură Rusă „Maxim Gorki” din București. În acest institut erau pregătite inclusiv cadre didactice pentru limba rusă, astfel încât sovietizarea țării să fie realizată mai repede (Deciziunea nr. 263327 din 25 octombrie 1948 [privind] organizarea învățământului superior).

inclusiv în educație, cu locuri special create în textele de manuale, cursuri și programe de studii, așa cum și unele dintre documentele incluse în volum o atestă. Uneori au fost promovate noi cadre didactice fără alte calități decât cele de obediență politică, s-au renunțat la vechile denumiri de instituții („ștergerea” sau modificarea trecutului a fost realizată prin multe alte măsuri), s-au introdus noi discipline cu rol propagandistic și s-au luat măsuri pentru a limita accesul la învățământul superior pentru anumite categorii sociale, în timp ce pentru altele (în principal din rândurile celor cu origine țărănească și muncitorească) s-au creat condițiile pentru un acces facil⁵.

Pe de altă parte, au fost create noi centre universitare, noi tipuri de instituții de învățământ superior, a fost diversificat nomenclatorul de specializări, s-au introdus noi discipline moderne⁶, infrastructura educațională s-a îmbunătățit treptat⁷ și s-a mărit numărul de studenți, iar cu un decalaj firesc au început să apară în societate absolvenți ai diferitelor tipuri de învățământ superior. Nevoia noului regim politic de specialiști în variate domenii de activitate conform cu obiectivele stabilite era destul de mare, nu doar pentru că era în discuție un mod diferit de a organiza și dezvolta economia și societatea românească⁸, dar și pentru că o parte însemnată din vechea elită a țării a fost înlăturată din sistem.

⁵ Bogdan Murgescu (coord.), Marius Cazan (coord.), Matei Gheboianu, Valentin Maier, Vlad Pașca, Mirela Rotaru, *Documente privind reglementările referitoare la admiterea în învățământul superior din România (1948-1968)*, București, Editura Universității din București, 2013; Valentin Maier, *Documente privind dezvoltarea rețelei de instituții de învățământ superior (1949-1959)*, București, Editura Universității din București – Bucharest University Press, 2022.

⁶ Alte discipline au avut însă de suferit în anii 1950, de exemplu să luăm cazul ciberneticii, considerată inițial o știință „cosmopolită”, și de abia ulterior „reabilitată”. Începând cu anii 1960, ASE a fost una dintre instituțiile de învățământ de bază în promovarea și utilizarea ciberneticii (Valentin Maier, *Aspecte privind pregătirea specialiștilor pentru „industrializarea informației” în România (1948-1989)*, în *Istoria și scrisul istoric azi: opțiuni metodologice, paradigme, agendă*, ed. Susana Andea, Iosif Marin Balog, Adelina Chișu, ..., Cluj-Napoca, Editura Școala Ardeleană, 2020, pp. 677-691; Valentin Maier, *Planificarea și evoluția învățământului superior din România în anii '50*, în Cristina Preutu (coord.), Ionuț Nistor (coord.), *Istoria ale regimului comunist din România*, Iași, Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2020, pp. 69-107).

⁷ Infrastructura reprezintă un indiciu interesant pentru ceea ce înseamnă diferența dintre obiective și realizări în anii 1950. Posibilitățile țării de a susține o infrastructură educațională (ne referim, printre altele, la spații de învățământ, cantine, cămine, material didactic) erau limitate și au evidențiat o mulțime de probleme în perioada respectivă. Trebuie să ținem cont că, după ani de război, distrugerii umane și materiale importante și alți ani de constrângeri bugetare pentru plata datoriilor de război, situația generală era dificilă.

⁸ Propaganda comunistă a arătat în dese rânduri că economia țării era, în general, una agrară, minimalizând reușitele anterioare în direcția industrializării, iar când prezenta ramurile industriale dezvoltate, precum industria petrolieră, punea accent pe „exploatarea muncitorilor”, în detrimentul asigurării oricăror condiții create pentru binele lor.

Planificarea în învățământul superior a condus și la efecte negative, pentru că cererile societății în materie de educație nu prea contau, ci era privilegiat învățământul ingineresc, mai ales în contextul industrializării forțate. Pentru creșterea numărului de specialiști și a gradului de profesionalizare prin intermediul învățământului superior, a fost pus un accent mai mare pe practica în producție (la instituții corespunzătoare profilului în care studenții învățau), a fost înființat învățământul la seral și fără frecvență⁹ și a fost introdusă repartizarea în producție, realizată centralizat și destinată absolvenților, prin care li se rezerva un loc de muncă stabilit dinainte, în funcție de performanțele pe perioada studiilor.

Am mai adăuga un singur aspect pentru a creiona cadrul în care s-a desfășurat învățământul superior în perioada 1948-1960, și anume cel privitor la organizarea acestui tip de învățământ. Așezarea pe noi baze nu a fost deloc facilă, pentru că trebuiau înglobate realizări științifice mai noi și mai vechi într-un cadru nou¹⁰, propriu funcționării în noul regim politic și cu obiective impuse de acesta în ton cu modelul sovietic adaptat realităților naționale¹¹. În acest context, învățământul superior economic avea, la rândul său, propriul rol, mai ales pentru că trebuiau administrate foarte bine resursele existente și trebuia reasezat modul de funcționare economic. Toate acestea nu se puteau realiza fără forță de muncă specializată. Din acest punct de vedere, este important să urmărim evoluția istoriei învățământului superior economic în această perioadă și să punctăm câteva evenimente esențiale.

În primul rând, a fost înființat Institutul de Științe Economice și Planificare (ISEP) din București ca instituție de învățământ superior, continuatoare a Academiei

⁹ Accesibil doar celor care aveau deja un loc de muncă.

¹⁰ De multe ori propaganda comunistă a folosit datele statistice în argumentarea superiorității regimului promovat de ea, în raport cu situația ante-1948 (a regimului „burghezo-moșieresc”), ascunzând mai multe realități, printre care și cea a faptului că noile tehnologii dezvoltate, și fără sprijin politic în țară și în străinătate în acei ani, au fost utilizate în economie și au îmbunătățit simțitor anumite activități economice față de modul anterior de a le realiza.

¹¹ De exemplu, precum în URSS, s-au creat și la noi în țară instituții de învățământ superior speciale pentru pregătirea inginerilor și a altor specialiști pentru industria minieră și petrolieră, care se bazau pe importante resurse naturale existente: Institutul Cărbunelui din Petroșani, viitorul Institut de Mine, și Institutul de Petrol și Gaze din București, viitorul Institut de Petrol și Gaze din Ploiești. Înainte de 1948, învățământul specific necesar acestor ramuri industriale era desfășurat în secțiile corespunzătoare din universități, dar mai ales din politehnici, dar nu în instituții create special în acest scop. Pe de altă parte, deși tipuri de învățământ superior, precum cel artistic, au fost și ele îmbunătățite față de perioada dinainte de 1948, era clar că, în contextul industrializării forțate ca mijloc principal de a dezvolta economia și de a asigura bunăstarea societății, acestea nu au beneficiat de aceeași atenție din partea autorităților vremii (Valentin Maier, *Evolution of the Artistic Higher Education in Communist Romania in the Years 1948-1989*, „International Review of Social Research”, nr. 4/2014, pp. 131-148).

de Înalte Studii Comerciale și Industriale (AISCI) din București (înființată la 6 aprilie 1913 prin Decretul-Lege nr. 2978 din 1913) și a Academiei de Studii Comerciale și Cooperatiste din București (înființată în 1947 prin fuziunea dintre AISCI și Academia de Studii Cooperatiste, consfințită prin Legea nr. 299/1947). Și nu doar atât: pentru o scurtă perioadă de timp au funcționat instituții similare și la Iași și Brașov¹². Ca structură, ISEP-urile din Iași și Brașov erau similare în organizare: ambele aveau câte o Facultate de Planificare și Administrare Economică, structurată în două secții. Una dintre secții era cea industrială, iar cealaltă era diferită în cele două centre universitare. Astfel, dacă la Brașov a fost organizată secția comerțului, la Iași a fost înființată secția agrară-silvică¹³. Ulterior, doar instituția din București a rămas să funcționeze¹⁴, după ce a înglobat restul instituțiilor cu profil economic¹⁵. În perioada 1952-1958 instituția bucureșteană a purtat numele „Vladimir Ilici Lenin”, pentru ca, din anul 1958, să funcționeze sub titulatura Institutul de Științe Economice¹⁶.

Au mai fost introduse și alte măsuri în favoarea dezvoltării învățământului superior economic, precum înființarea de instituții separate pentru comerțul exterior și statistică și de noi facultăți și specializări. Desigur, sunt și alte schimbări privind conținutul învățământului care, se subînțelege, a suferit o formare ideologică, dincolo de rigorile științei economice, de progresul inerent al teoriei și practicii economice, al științei și tehnologiei.

Și în deceniile următoare, regimul comunist a manifestat o atenție față de învățământul superior economic, fie și dacă ne gândim la specializările introduse

¹² În anul 1920 a fost înființată o AISCI și la Cluj. În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, ca urmare a evoluției frontului de război și mai ales a pierderilor teritoriale, unele instituții de învățământ superior au fost relocalate (chiar de mai multe ori). De exemplu, în 1940, Universitatea „Regele Ferdinand I” din Cluj s-a mutat la Sibiu și Timișoara, iar AISCI din Cluj a fost mutată la Brașov, acolo unde a și rămas să funcționeze o scurtă perioadă de timp și după aplicarea reformei învățământului din 1948. Mai multe detalii pot fi găsite în Gheorghe Popescu, Radu Danciu, Ruben Filimon, Tudor Popescu, *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale: Cluj-Brașov, 1920-1950*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2013; Traian Dumitrescu, Valeriu Mircea, *Istoricul Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale*, [f. l.], [f. a.].

¹³ Deciziunea Ministerului Învățământului Public nr. 263327 din 25 octombrie 1948 [privind] organizarea învățământului superior. Menționăm și că, în perioada 1950-1960, Brașov a purtat numele Orașul Stalin.

¹⁴ ISEP din Brașov a fost mutat la Iași în 1950, iar acesta din urmă a fuzionat prin absorbție cu cel din București în 1955 (Gheorghe Popescu, Radu Danciu, Ruben Filimon, Tudor Popescu, *Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale: Cluj-Brașov, 1920-1950*, Cluj-Napoca, Risoprint, 2013, p. 177).

¹⁵ Valentin Maier, *Fondul arhivistic Academia de Studii Economice (anii 1950)*, în „Studii și articole de istorie”, nr. LXXXVII/2020, pp. 161-167.

¹⁶ De abia din anul 1967 instituția va primi numele pe care îl are și astăzi: Academia de Studii Economice.

care au vizat tehnica nouă de calcul, cibernetica, economia serviciilor de alimentație publică și turismul¹⁷, dar anii 1950 au avut un specific aparte prin experimentările care au fost încercate, care au pendulat între inovație și adaptarea la modelul sovietic, între concentrarea învățământului superior economic într-o singură localitate față de trei (București, Iași, Brașov) și apoi, de la mai multe institute în aceeași localitate, la un singur institut (ISEP-uri, Institutul de Comerț Exterior¹⁸, Institutul de Științe Statistice¹⁹).

În aceste condiții, am găsit potrivit să ne oprim atenția asupra acestei perioade din istoria ASE, 1948-1960, pentru că, astfel, am putea contribui la îmbunătățirea cunoștințelor noastre despre învățământul superior (economic) și pregătirea forței de muncă și, de ce nu, prin ele, la înțelegerea mai bună a schimbărilor petrecute în societatea românească de atunci.

O primă grijă pe care am avut-o a fost să consultăm cu atenție lucrările publicate până acum despre istoria Academiei de Studii Economice (ASE) și pe care dorim să le evidențiem aici pentru contribuția lor la cunoașterea istorică.

Pentru anii 1948-1960, importante sunt lucrările care au un caracter monografic despre întreaga instituție sau doar despre o facultate sau un tip de învățământ încadrabil în cel superior economic sau cu alte preocupări, care sunt importante pentru istoria ASE. De exemplu, printre lucrările cu caracter monografic despre ASE, amintim *Academia de Studii Economice din București. Un secol de existență*²⁰ și *1913-2003: Academia de Studii Economice, București, România*²¹. Dintre lucrările monografice despre facultățile din cadrul ASE, menționăm *60 de ani*

¹⁷ Valentin Maier, *Evoluția statistică și organizatorică a învățământului superior economic în perioada 1975-1989*, „Banatica”, 30-II/2020, pp. 487-518.

¹⁸ Institutul de Comerț Exterior a fost înființat în anul 1952 și a funcționat până în anul 1955, când a devenit Facultatea de Comerț Exterior în cadrul ISEP, iar doi ani mai târziu a fost desființată, funcționând doar ca secție în cadrul Facultății de Comerț (Pavel Năstase (coord.), Ion Gh. Roșca (coord.), *Academia de Studii Economice din București. Un secol de existență*, București, Editura ASE, 2013, pp. 18-20; Mihai Korca, *Un secol de design curricular în învățământul superior comercial din România*, București, Editura ASE, 2019, pp. 51, 52).

¹⁹ Institutul de Științe Statistice a funcționat în perioada 1952-1954. Învățământul statisticii a fost desfășurat la nivel de specializare din anul 1949 în cadrul Facultății de Planificare, la rang de facultate organizată pe patru secții din anul 1951, pentru ca, la desființarea instituției de învățământ superior statistic în 1954, ea să fie reintegrată ca facultate în ISEP. Patru ani mai târziu, în 1958, Facultatea de Statistică a fost desființată, devenind doar o secție în cadrul Facultății de Economie Generală (Pavel Năstase (coord.), Ion Gh. Roșca (coord.), *Academia de Studii Economice din București. Un secol de existență*, București, Editura ASE, 2013, pp. 18-20).

²⁰ Pavel Năstase (coord.), Ion Gh. Roșca (coord.), *Academia de Studii Economice din București. Un secol de existență*, București, Editura ASE, 2013.

²¹ Emil Răcilă, *1913-2003: Academia de Studii Economice, București, România*, București, Editura Economică, 2003.

de la înființarea Facultății de Finanțe 1948-2008²² și Facultatea de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică la Semicentenar²³.

Dintre lucrările care se apleacă asupra unor ramuri ale învățământului superior economic, exemplificăm cu *Istoria limbilor moderne în ASE. O perspectivă centenară*²⁴, *Un secol de design curricular în învățământul superior comercial din România*²⁵ și *Istorie și comerț. O istorie ilustrată a învățământului de comerț și turism de la Academia de Studii Economice din București*²⁶, cea din urmă fiind o lucrare care poate fi încadrată foarte bine și în rândul volumelor cu documente, de data aceasta a celor cu valoare iconografică despre ASE (conținând fotografiile portret, de grup, cărți poștale, medalii, diplome, afișe și coperti de lucrări)²⁷.

În ultimii ani au fost publicate și alte genuri de lucrări care pot ajuta în înțelegerea istoriei ASE în perioada 1948-1960, și anume memoriile și biografiile de profesori (în ordinea apariției, avem, printre altele, lucrări pentru Gheorghe Dolgu²⁸, Dumitru Ciucur²⁹, Iulian Văcărel³⁰, Vasile Bozga³¹ și Victor Puchiță³²).

²² Emil Răcilă, Tatiana Moșteanu, Ionela Costică, *60 de ani de la înființarea Facultății de Finanțe. 1948-2008*, București, Editura ASE, 2009.

²³ Claudiu Herțeliu (coord.), Ion Smeureanu (coord.), *Facultatea de Cibernetică, Statistică și Informatică Economică la Semicentenar*, București, Editura ASE, 2017.

²⁴ Mariana Nicolae, Mara Magda Maștei, *Istoria limbilor moderne în ASE. O perspectivă centenară*, București, Editura ASE, 2013.

²⁵ Mihai Korca, *Un secol de design curricular în învățământul superior comercial din România*, București, Editura ASE, 2019.

²⁶ Nicolae Lupu, *Istorie și comerț. O istorie ilustrată a învățământului de comerț și turism de la Academia de Studii Economice din București*, ed. a IV-a, București, Editura ASE, 2021.

²⁷ Pot fi amintite și alte exemple, precum și pentru celelalte tipuri de lucrări, dar nu sunt atât de folositoare pentru perioada istorică pe care o avem în atenție, în acest volum de documente. De exemplu, tot la nivel iconografic, este importantă lucrarea lui Ionel Socobeanu (coord.), *Academia de Studii Economice: 1913-1993. 80 ani de învățământ economic superior românesc*, București, [f. e.], [1993], la fel cum, peste decenii, evenimentele realizate în onoarea Centenarului ASE pot fi surprinse în lucrarea Pavel Năstase (coord.), Răzvan Zaharia (coord.), *Centenar ASE. Memorii și documente*, București, Editura ASE, 2015.

²⁸ Dumitru Miron (ed.), *Mari personalități ale ASE: Gheorghe Dolgu*, București, Editura ASE, 2009.

²⁹ Dumitru Ciucur, *Reflecții autobiografică*, București, Editura ASE, 2012.

³⁰ Iulian Văcărel, *Confesiunile unui octogenar. Arc peste timp: 1928-2010*, București, Editura ASE, 2010.

³¹ ***, *Mari personalități ale ASE: Vasile Bozga*, București, Editura ASE, 2010.

³² Victor Puchiță (coord.), *Profesorul Victor Puchiță. O viață dedicată învățământului universitar și cercetării științifice în domeniul contabilității*, București, Editura ASE, 2008.

Alte lucrări importante pot fi și cele care tratează istoria învățământului economic superior din România, lucrarea *Învățământul economic superior din România*³³, publicată în anul 1989, fiind poate cea mai importantă.

Sunt și lucrări care se opresc asupra altor subiecte, precum *Istoria Bibliotecii Academiei de Studii Economice din București*³⁴, *Rectorii Academiei de Studii Economice din București*³⁵, *Monografie statistică a Academiei de Studii Economice din București. 100 de promoții de absolvenți*³⁶ sau *ASE 100. Aventura programelor de studii*³⁷. Istoria învățământului superior este complexă și efortul publicistic din ultimii ani, inclusiv despre istoria ASE, sondează sau probează această realitate.

În toate aceste lucrări pot fi întâlnite informații importante despre ASE și sunt și aspecte care pot fi îmbunătățite pe măsură ce sunt introduse mai multe surse, și nu doar documente de arhivă, în circulația științifică. Dacă însă ne referim strict la acestea, atunci trebuie să arătăm că avem o singură lucrare de tipul volumului de documente scrise despre ASE, una foarte bine realizată, și anume cea semnată de profesorul Emil Răcilă și intitulată *Studii și documente privind Academia de Studii Economice: 1913-1993*³⁸. În total trebuiau să fie patru volume de documente, care să apară cu prilejul celei de-a 80-a aniversări a ASE, dar au apărut doar două care împreună reunesc documente din perioada 1913-1953. Pentru că prezentul volum se suprapune cronologic pentru câțiva ani cu aceste volume, ne dorim ca acesta să fie o completare și o continuare utilă, adaptată prin selecția documentelor și la preocupările istoriografice diverse din prezent și în principal la cele care vizează conținutul actului educațional, adică subiecte de detaliu și care necesită, pentru a fi susținute, documente noi și corespunzătoare.

Documentele din acest volum au ca proveniență exclusivă Fondul de arhivă Academia de Studii Economice pe perioada 1948-1962 (număr de inventar 1580)³⁹, aflat la dispoziția cercetătorilor la sala de studiu a Serviciului Municipiului București al Arhivelor Naționale (SMBAN). Fondul este în mare parte necercetat și, chiar dacă nu toate dosarele (282) prezintă informații de utilitate istorică, multe dintre ele pot

³³ ***, *Învățământul economic superior din România*, București, Editura Academiei Republicii Socialist România, 1989.

³⁴ Paul Croitoru, *Istoria Bibliotecii Academiei de Studii Economice din București*, București, Editura ASE, 2013.

³⁵ Ion Gh. Roșca, Liviu Bogdan Vlad, *Rectorii Academiei de Studii Economice din București*, București, Editura ASE, 2013.

³⁶ Nicolae Istudor (coord.), *Monografie statistică a Academiei de Studii Economice din București. 100 de promoții de absolvenți*, 2 vol., București, Editura ASE, 2020.

³⁷ Ion Gh. Roșca, *ASE 100. Aventura programelor de studii*, București, Editura ASE, 2013.

³⁸ Emil Răcilă, *Studii și documente privind Academia de Studii Economice 1913-1993*, 2 vol., București, 1993, 1994.

³⁹ Au fost avute în vedere și documente din anii 1948 și 1949, din celălalt fond arhivistic dat în cercetare la sala de studiu SMBAN, pentru perioada 1910-1949 (nr. inventar 1579).

constitui puncte de plecare în proiecte de cercetare, educative sau culturale complexe. Unele dintre documente vin în completarea altor surse (de arhivă sau nu) și ne pot ajuta să înțelegem ce s-a petrecut în instituție, dar și în învățământul superior, în general, și în organizarea statului și a societății în acele vremuri.

Caracterul inedit al celor mai multe dintre documente este un alt atribut special al documentelor din acest fond și, cu siguranță, al celor selectate în acest volum. La acest nivel organizatoric, de instituție de învățământ superior, au fost întocmite documente care surprind și alte probleme și aspecte proprii învățământului superior și nu numai. În afara acestor documente care au fost generate doar la nivel de instituție de învățământ superior, sunt și documente care au rezultat din acțiunea concertată și a altor instituții, precum Ministerul Educației sau CC al PCR, și fără îndoială că sunt și ele importante. Documentele de arhivă de la CC al PCR, cu variatele sale secții (precum Economică, Cancelarie, Relații Externe, Propagandă și Agitație), sau de la Președinția Consiliului de Miniștri au fost mult mai bine cercetate în ultimii ani⁴⁰. De aceea, o privire asupra sistemului de învățământ superior dinspre câmpul limitat de acțiune al unei singure instituții poate aduce noi beneficii în cunoașterea istoriei învățământului superior și, cu siguranță, în istoria ASE.

În acest punct, prezentul volum de documente sperăm să-și aducă o contribuție importantă. Merită semnalat existența unor documente care pot reconstitui calitativ învățământul superior economic și care pot revela și alte aspecte referitoare la funcționarea sa, în special în anii 1950: programe analitice ale diferitelor cursuri (inclusiv din sfera științelor sociale, a celor folosite în învățământul ideologic sau pentru limbile străine, și nu doar cu profil economic), memorii, proiecte, planuri calendaristice, planuri de seminarii, rapoarte de activitate, referate, subiecte și norme pentru examene, instrucțiuni și alte acte interne ale învățământului superior, propuneri de subiecte pentru popularizarea științei prin diafilme și cinematografie, informații legate de practica în producție, liste de catedre organizate și de discipline studiate sau programele unor conferințe științifice. Focalizările diferite ale acestor tipuri de documente ne pot aduce un spor de cunoaștere asupra celor petrecute în învățământul superior din această perioadă.

Dintre programele analitice care se regăsesc în volum, amintim pe cele pentru Statistică agricolă, Statistică teoretică, Statistica industrială, Statistică economică și industrială, Statistica economică și comercială, Statistica comerțului exterior, Statistica comerțului socialist, Statistica comercială, Statistica gospodăriei comunale, Statistica muncii, Statistica transporturilor, Statistica investițiilor și construcțiilor capitale, Istoria economiei naționale a RPR, Geografie economică, Bazele Statului și dreptului RPR, Limba franceză, Psihologie, Pedagogie generală,

⁴⁰ Documente de la aceste instituții pot fi consultate în numeroase fonduri de arhivă la Serviciul Arhive Naționale Istorice Centrale.

Psihologie pedagogică, Mecanizarea și electrificarea agriculturii, Energetică și Merceologia mărfurilor industriale.

Sunt și alte documente importante pentru desfășurarea actului educațional precum fișele tematice, planurile de învățământ (Economie agrară, organizarea și planificarea agriculturii, Finanțe și credit, Economia industriei), planurile de seminar (Capitalul și plusvaloarea), planul de catedră (Limbi străine). Au fost incluse și documente care analizau predarea cursurilor sau porțiuni din anumite cursuri, exemplificatoare pentru modul în care erau prezentate după 1948 (despre cursuri în general, despre cursul de Statistică, de Calculație economică generală sau cel de Geografie, despre lecția „David Ricardo” ținută la Istoria doctrinelor economice).

Dintre documentele privitoare la examenele susținute de studenți, amintim pe cele care se refereau la subiecte (pentru Istoria economiei naționale, Bazele marxism-leninismului, Materialismul dialectic și materialismul istoric), la norme și instrucțiuni (educație fizică, științele sociale) sau la rapoartele anuale sau de disciplină privitoare la ele.

Considerăm foarte importante și documentele care cuprindeau informații despre activități precum practica în producție a studenților (de la Facultatea de Comerț și Cooperatie, de la Facultatea de Economie Politică, și chiar o dare de seamă pentru întreaga instituție). De altfel, merită precizat că avem nevoie de mai multă atenție pentru documentele referitoare la studenți, deoarece sub acest aspect ne aflăm într-un deficit de cunoaștere în istoria învățământului superior. De aceea, ne-am bucurat în mod deosebit pentru că am putut identifica și include în volum o notă informativă cu privire la modul de desfășurare, conținutul și rezultatele vizitei făcute de membrii Cercului științific studentesc de statistică industrială la fabrica „Filatura Românească de Bumbac” în ziua de 24.XI.1956, programul lucrărilor celei de-a VII-a Conferințe a Cercurilor științifice studentești (1-3 aprilie 1960) sau o informare despre constituirea cercului științific pentru studierea problemelor de marxism-leninism al studenților facultăților de planificare și cooperatie.

Viața studentească înseamnă mult mai mult decât partea educațională și de aceea avem și mai multe informații de recuperat pe acest subiect. În speranța că mult mai multe documente vor fi identificate, noi am inclus în acest caz și pe cel referitor la o anchetă făcută între 29 martie - 28 aprilie 1954 în cadrul Institutului de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin”, privind studiul individual și modul de folosire a timpului de către studenți.

Sunt și alte documente interesante, precum cele referitoare la diafilme și la folosirea cinematografului în procesul de învățământ, documente privind munca științifică a cadrelor didactice, despre documentarea științifică a lor, despre o sesiune științifică, despre munca de pregătire și conducere a seminariilor, norme privind

evidența personalului didactic, sarcinile de conducere ale rectorului, directorului de studii, directorului administrativ, decanului și șefului de catedră și alte documente.

Sperăm ca includerea tuturor acestor documente să crească interesul pentru cercetarea istoriei învățământului superior și pentru a cunoaște alte aspecte, precum statutul limbilor străine în România anilor 1950 sau modul în care conținutul învățământului a fost modificat pentru a se plia pe un mod diferit de funcționare, propriu regimului comunist.

Faptul că arhiva ASE pentru anii 1948-1960 a fost predată la Arhivele Naționale pentru a fi consultată și cercetată este îmbucurător și sperăm ca și celelalte instituții similare să-i urmeze exemplul. Un interes din partea cercetătorilor și a publicului în direcția învățământului superior pe baza documentelor de arhivă⁴¹ sperăm să ne crească accesul la noi documente și la un spor de cunoaștere mai ales pentru perioade istorice dificile și încă puțin cercetate. Poate astăzi, mai mult ca oricând, subiecte precum capitalul uman și pregătirea specialiștilor sunt deosebit de preocupante pentru contemporani și, de multe ori, privirile critice asupra trecutului ne pot aduce soluții pentru problemele prezentului.

De asemenea, credem că rolul unui volum de documente este uneori de a prezenta documente în întregime, alteori în fragment, în funcție de subiectul ales și de posibilitatea ca, prin semnalarea documentelor, ele să se constituie într-o bază pentru viitoare proiecte și lucrări, precum și într-o premisă pentru a îmbunătăți nivelul cunoașterii noastre, mai ales asupra unor aspecte care, până acum, erau puțin sau deloc știute. Dacă așa se va întâmpla, atunci documentele și volumul și-au atins menirea și continuarea utilizării și valorificării lor se află în puterea cititorului.

⁴¹ Editarea volumelor de documente continuă să fie o activitate importantă pentru a îmbunătăți cunoașterea istorică, indiferent de forma în care ele se pot prezenta: tipărite, pe suporturi electronice sau online (Bogdan Murgescu, *Editarea volumelor de documente la orizontul secolului XXI*, în *Sesiunea științifică internațională „Afacerile interne și justiția în procesul integrării europene și globalizării”*, București, 2009, pp. 639-641).

Notă asupra ediției

Volumul de documente a fost realizat în perioada de cercetare postdoctorală desfășurată în cadrul Școlii Doctorale de Studii Interdisciplinare a Universității din București (ISDS-UB) și reunește 90 de documente selectate din cadrul Serviciului Municipiului București al Arhivelor Naționale (SMBAN), Fondul de arhivă Academia de Studii Economice pentru perioada 1948-1962.

Documentele selectate au fost incluse în ordine cronologică în volum. Fiecare document este însoțit de data la care a fost redactat (pe cât posibil cu ziua și luna exactă), un titlu, urmat de textul transcris al documentului și sursa sa (unele dosare nu erau numerotate). Atunci când, pentru un document, erau prea puține elemente care să permită identificarea corectă a datei, ea a fost estimată și marcată în volum prin includerea ei între paranteze pătrate. Pentru documentele la care nu a fost posibilă decât identificarea anului, s-a realizat o ordonare a lor în cadrul anului respectiv, la finalul altor documente cu dată precisă sau estimată.

Am încercat să redăm documentele cât mai aproape de forma lor originală, iar acolo unde a fost necesar, au fost realizate corecturi ortografice și gramaticale tacite în conformitate cu normele actuale și alte intervenții minimale de editare a textului pentru publicarea într-un volum de documente.

În notele de subsol care însoțesc lucrarea au fost scrise câteva explicații necesare pentru înțelegerea unora dintre documente, inclusiv pentru marcarea unor adăugiri cu scris olograf realizate pe document, imediat la momentul creării lui sau ulterior și care își pot aduce contribuția lor în înțelegerea documentului și în decriptarea unor noi înțelesuri. Prezența semnăturilor olografe și a ștampilelor a fost și ea semnalată în text, între paranteze pătrate.

Pentru mai multe documente pentru care era important ca ele să fie prezentate în acest volum, dar care au o întindere mare, a fost luată decizia de a le dedica doar un spațiu limitat, marcat în titlul documentului prin menționarea faptului că sunt extrase din documente, cu note de subsol pentru a arăta ce conținea restul documentului și uneori și cu paranteze pătrate cu trei puncte de suspensie „[...]” direct în text, pentru a marca locul pasajului omis. Bineînțeles, toate documentele pot fi consultate în detaliu la SMBAN de către persoanele interesante.

Pentru realizarea acestui volum de documente, se cuvine să aducem mulțumiri domnului profesor Bogdan Murgescu pentru coordonarea stagiului postdoctoral din cadrul Universității din București, conducerii ASE și, în special, domnului prof. dr. Nicolae Istudor, Rectorul Academiei de Studii Economice din București, domnului prof. dr. Dan-Gabriel Dumitrescu, Prorector al ASE, și doamnei

conf. dr. Florina Mohanu, Director de Marketing și Comunicare, pentru atenția și sprijinul acordat în publicarea volumului. Mulțumiri pentru domnul dr. Toma Roman jr., Directorul Muzeului ASE, și doamnei Alina Croitoru, Director al Bibliotecii ASE, pentru identificarea unor documente care au îmbunătățit simțitor albumul fotografic care însoțește volumul. De asemenea, mulțumiri către doamna dr. Simona Bușoi, Directorul Editurii ASE, pentru recomandări și pentru contribuția ca acest volum să fie publicat în cele mai bune condiții, precum și doamnelor redactor Livia Radu și tehoredactor Violeta Rogojan. Nu în ultimul rând, îmi exprim gratitudinea pentru atenția și răbdarea cu care mi-a sprijinit cercetarea doamna custode Lucia Tornea de la Serviciul Municipiului București al Arhivelor Naționale.

Lista abrevierilor

ASE = Academia de Studii Economice

CC = Comitetul Central

CIS = Comitetul pentru Învățământul Superior

ISEP = Institutul de Științe Economice și Planificare

PCR = Partidul Comunist Român

PCUS = Partidul Comunist al Uniunii Sovietice

PMR = Partidul Muncitoresc Român

SMBAN = Serviciul Municipiului București al Arhivelor Naționale

URSS = Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste

UTC = Uniunea Tineretului Comunist

UTM = Uniunea Tineretului Muncitor

Lista documentelor

1. **1948.** Noțiunea de calculație economică, prezentată în cursul de Calculație economică generală, predat de profesorul V. V. Protopopescu.
2. **1948.** Programa analitică pe anul 1948/1949 a cursului de Statistică agricolă.
3. **1948.** Programa analitică pe anul 1948/1949 a cursului de Statistică teoretică.
4. **1948.** Posturile didactice existente la facultățile de Științe Comerciale și de Științe Cooperatiste pentru anul universitar 1948/1949.
5. **1948.** Programa sumară a cursului de Istoria economiei naționale a RPR.
6. **1949, aprilie 18.** Ședința Consiliului Rectorului și Decanilor privind examenele care vor trebui susținute de studenții restanțieri de la fosta Academie de Științe Comerciale și Cooperatiste pentru a promova anul universitar.
7. **1949, mai 12.** Observațiile în legătură cu desfășurarea predării cursurilor la Institutul de Științe Economice și Planificare în anul universitar 1948/1949.
8. **1949, [mai 12].** Raportul de activitate asupra cursului de Calculație economică generală predat de profesorul V. V. Protopopescu, în perioada 21 martie - 12 mai 1949.
9. **1949, iunie 6.** Memoriul corpului didactic de la Institutul de Științe Economice și Planificare din București referitor la învățământul juridic desfășurat în cadrul acestei instituții.
10. **1949, iunie 9.** Disciplinele studiate la Institutul de Științe Economice și de Planificare „V. I. Lenin” din București.
11. **1949, iulie 31.** Raportul general de activitate al Colectivului de catedră Geografie economică-mărfuri.
12. **1949, iulie.** Proiectul de programă analitică pentru cursurile de Geografie economică.
13. **1949.** Planul calendaristic al lecțiilor de Economie agrară, organizarea și planificarea agriculturii.
14. **1949.** Programa analitică a cursului Bazele Statului și dreptului RPR.
15. **1949.** Proiectul de programă analitică pentru Limba franceză.
16. **1950, ianuarie 2.** Extrasul din expunerea Floricăi Mezincescu, ținută în ședința cu rectorii și decanii.

17. **1950, ianuarie 18.** Instrucțiunile de la Ministerul Învățământului Public privind promovarea anului universitar.
18. **1950, [iunie].** Examenele și colocviile din sesiunea iunie 1950.
19. **1950, noiembrie 28.** Cursul de Geografie ținut de profesorul Victor Tufescu la data de 28 noiembrie 1950.
20. **1950.** Raportul asupra examenului de Educație fizică susținut la Facultatea de Planificare.
21. **1950.** Darea de seamă asupra Catedrei de Economia muncii.
22. **1950.** Instrucțiunile pentru repartizarea nominală în producție a absolvenților școlilor medii tehnice, școlilor pedagogice și instituțiilor de învățământ superior.
23. **1950.** Instrucțiunile pentru examinatorii de la catedrele de științe sociale.
24. **1950.** Subiectele pentru examenul de Materialismul dialectic.
25. **1950.** Subiectele pentru examenul de Materialismul istoric.
26. **1950.** Disciplinele din cadrul planului de învățământ Facultatea de Planificare, specialitatea Finanțe și credit.
27. **1950.** Sarcinile de conducere ale rectorului, directorului de studii, directorului administrativ, decanului și șefului de catedră.
28. **1950.** Disciplinele studiate în cadrul planului de învățământ la specialitatea Evidență contabilă și numărul de ore alocate.
29. **1950.** Subiectele pentru examenul de Bazele marxism-leninismului.
30. **1950.** Disciplinele studiate în cadrul planului de învățământ la specialitatea Economia industriei și numărul de ore alocate.
31. **1951, [mai 15].** Raportul asupra activității cursurilor de Statistică formând colectivul catedrei de Statistică în perioada 1 octombrie 1950 - 15 mai 1951.
32. **1951, noiembrie 23.** Normele de la examenul de Educație fizică pentru studenții din anul I.
33. **1951.** Planul seminarului cu tema Capitalul și plusvaloarea.
34. **1952, aprilie 20.** Memoriul privitor la organizarea și dotarea laboratoarelor Institutului de Științe Economice și Planificare.
35. **1952, august 11.** Exemplul de dispoziție de repartizare pentru studenta Paraschiva Mocanu Negoitescu, de la Facultatea de Finanțe și Credit.
36. **1952.** Normele privind evidența personalului didactic.

37. **1952.** Instrucțiunile privitoare la cunoașterea cadrelor didactice din învățământul superior.
38. **1952.** Diafilmele produse în anul 1951 la Institutul de Științe Economice și Planificare.
39. **1952.** Propunerile de teme pentru realizarea de diafilme din partea Institutului de Științe Economice și Planificare.
40. **1952.** Planul de măsuri în vederea recrutării viitorilor candidați pentru Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin”.
41. **1952.** Programul practicii în producție a studenților de la Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin” București – Facultatea de Comerț și Cooperatie – Secția Evidență contabilă – Anul III, în domeniul organizării și funcționării evidenței contabile în întreprinderile comerciale.
42. **1953, iulie 11.** Repartizarea disciplinelor pe catedre și facultăți la Institutul de Științe Economice și Planificare, pentru anul universitar 1953/1954.
43. **1953, octombrie 9.** Instrucțiunile privind folosirea cinematografului în procesul de învățământ.
44. **1953.** Planul de muncă al Catedrei de Limbi străine pe semestrul II (1953/1954).
45. **1953.** Disciplinele și numărul de ore de studiu prevăzute în Planul de învățământ al Facultății de Științe Economice, Specialitatea Economie politică, 1953/1954.
46. **1953.** Temele prezentate în cadrul cercului științific de Bazele Marxism-leninismului din cadrul Facultății de Științe Economice.
47. **1953.** Informarea despre constituirea cercului științific pentru studierea problemelor de marxism-leninism al studenților facultăților de planificare și cooperatie.
48. **1954, iulie 11.** Referatul asupra anchetei făcută între 29 martie - 28 aprilie 1954 în cadrul Institutului de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin” privind studiul individual și modul de folosire a timpului de către studenți.
49. **1954.** Propunerile de programă analitică pentru cursul de Geografie economică.
50. **1954.** Îndrumarul de muncă de pregătire și conducere a seminariilor.
51. **1954.** Referatul cu privire la tratarea perioadei de trecere de la capitalism la socialism la unele catedre de la Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin”.
52. **1954.** Programa analitică la psihologie, Facultatea de Științe Economice, anul IV.
53. **1954.** Temele programei pentru cursul de Pedagogie generală.

54. **1954.** Extrasul din Programa cursului de Pedagogie generală.
55. **1955, decembrie 19.** Numărul de locuri stabilit pentru practica studenților de la Facultatea de Economie Politică.
56. **1955.** Extrasul din Darea de seamă asupra organizării și desfășurării practicii în producție în anul universitar 1955/1956.
57. **1955.** Lista catedrelor existente în anul școlar 1955/1956 la Institutul de Științe Economice și Planificare pe facultăți și clasificarea lor în catedre de specialitate și cultură generală.
58. **1956, februarie 10-12.** Programul celei de-a II-a sesiuni științifice a cadrelor didactice.
59. **1956, noiembrie 24.** Nota informativă cu privire la modul de desfășurare, conținutul și rezultatele vizitei făcute de membrii cercului științific studentesc de Statistică industrială la Fabrica „Filatura Românească de Bumbac” în ziua de 24.XI.1956.
60. **1956, decembrie 12.** Subiectele pentru lucrări de examen de stat la Istoria economiei naționale.
61. **1956.** Capitolele din cadrul cursului Statistica economică, pentru anul 1956/1957.
62. **1956.** Extrasul din Programa analitică a cursului de Statistica comerțului exterior anul 1956/1957.
63. **1957, februarie 16.** Referatul asupra lecției „David Ricardo” ținută la Istoria doctrinelor economice.
64. **1957.** Referatul asupra unei mai bune circulații a documentării științifice a cadrelor didactice.
65. **1957.** Programa cursului de Mecanizarea și electrificarea agriculturii 1957/1958.
66. **1957.** Programa analitică a cursului de Statistică teoretică.
67. **1957.** Fișa tematică: Statistica economică.
68. **1957.** Programa analitică a cursului de Organizarea evidenței mecanizate.
69. **1957.** Programa analitică a cursului de Statistica industrială.
70. **1957.** Programa de Statistică economică și industrială pe anul 1957/1958.
71. **1957.** Programa analitică a cursului de Statistica economică și comercială pentru anul IV, curs fără frecvență.

72. **1957.** Extrasul din programa cursului de Statistica gospodăriei comunale pe anul 1957/1958.
73. **1957.** Extrasul din programa cursului Statistica aprovizionării tehnico-materiale pentru anul universitar 1957/1958.
74. **1957.** Extrasul din programa de Statistica muncii 1957/1958.
75. **1957.** Extrasul din programa analitică de Statistica transporturilor 1957/1958.
76. **1957.** Extrasul din programa analitică a cursului Statistica comerțului socialist 1957/1958.
77. **1957.** Extrasul din programa analitică Merceologia mărfurilor industriale.
78. **1957.** Programa analitică la limba franceză 1957/1958.
79. **1957.** Extrasul din programa analitică la Limba germană pentru anul universitar 1957/1958.
80. **1957.** Subiectele la lucrările de control la cursurile fără frecvență 1957/1958 – Catedra de Istoria economiei naționale.
81. **1957.** Titlurile capitolului din programa analitică a cursului de Statistica investițiilor și construcțiilor capitale.
82. **1957.** Titlurile temelor din cadrul programei analitice a cursului de Statistica comercială pentru Facultatea de Comerț și Merceologie.
83. **1958, mai 21.** Referatul asupra cursului Introducerea în economia energiei.
84. **1958, iulie 28.** Programa analitică a cursului de Energetică.
85. **1958, iulie 29.** Nota privind programa analitică de perspectivă a cursului Energetica.
86. **1958.** Programa cursului de Istoria statisticii românești.
87. **1959, iunie 4.** Informarea privind munca științifică a membrilor catedrei.
88. **1959, noiembrie 7.** Nota explicativă privind programa cursului de Psihologie pedagogică (cu elemente de „psihologie generală”).
89. **1959.** Programa cursului de Psihologie pedagogică (cu elemente de „psihologie generală”).
90. **1960, [aprilie 1].** Programul lucrărilor celei de-a VII-a Conferințe a Cercurilor științifice studențești din Institutul de Științe Economice „V. I. Lenin”, 1-3 aprilie 1960.

List of documents

- 1. 1948.* The notion of economic calculation, presented in the course General economic calculation, taught by professor V. V. Protopopescu.
- 2. 1948.* The program of study for the year 1948/1949 of the Agricultural statistics course.
- 3. 1948.* The program of study for the year 1948/1949 of the Theoretical statistics course.
- 4. 1948.* The existing teaching positions at the faculties of Commercial Sciences and Cooperative Sciences for the academic year 1948/1949.
- 5. 1948.* The summary program of study of the course of the History of the national economy of the RPR
- 6. 1949, April 18.* The meeting of the Council of the Rector and the Deans regarding the exams that will have to be taken by the overdue students from the former Academy of Commercial and Cooperative Sciences in order to receive the academic year.
- 7. 1949, May 12.* The observations in connection with the teaching of the courses at the Institute of Economic Sciences and Planning in the academic year 1948/1949.
- 8. 1949, [May 12].* The activity report on the General economic calculation course taught by professor V. V. Protopopescu, between March 21 and May 12, 1949.
- 9. 1949, June 6.* The memorandum of the teaching staff from the Institute of Economic Sciences and Planning from Bucharest regarding the legal education carried out within this institution.
- 10. 1949, June 9.* The disciplines studied at the Institute of Economic and Planning Sciences "V. I. Lenin" from Bucharest.
- 11. 1949, July 31.* The general activity report of the Economic geography-Commodities Department.
- 12. 1949, July.* The draft program of study for Economic geography courses.
- 13. 1949.* The calendar plan of agricultural economics lessons, organization and planning of agriculture.
- 14. 1949.* The program of study of the course Basics of State and Law RPR
- 15. 1949.* The draft program of study for French.

16. **1950, January 2.** The excerpt from the presentation of Florica Mezincescu, held in the meeting with the rectors and deans.
17. **1950, January 18.** The instructions from the Ministry of Public Education on the promotion of the academic year.
18. **1950, [June].** The examinations and colloquia at the June 1950 session.
19. **1950, November 28.** The Geography course held by Professor Victor Tufescu on November 28, 1950.
20. **1950.** The report on the physical education exam held at the Faculty of Planning.
21. **1950.** The report on the Department of Labor Economics.
22. **1950.** The instructions for the nominal distribution in production of graduates of technical secondary schools, pedagogical schools and higher education institutions.
23. **1950.** The instructions for examiners from the departments of social sciences.
24. **1950.** The subjects for the examination of Dialectical materialism.
25. **1950.** The subjects for the examination of Historical materialism.
26. **1950.** The disciplines within the program of study Faculty of Planning, specialty Finance and credit.
27. **1950.** The management tasks of the rector, the director of studies, the administrative director, the dean and the head of the department.
28. **1950.** The disciplines studied within the program of study in the specialty Accounting and the number of hours allocated.
29. **1950.** The subjects for the examination of the Basics of Marxism-Leninism.
30. **1950.** The disciplines studied within the program of study in the specialty of Economics industry and the number of hours allocated.
31. **1951, [May 15].** The report on the activity of the statistical courses training the staff of the department of statistics from October 1, 1950 to May 15, 1951.
32. **1951, November 23.** The tests from the physical education exam for first year students.
33. **1951.** The plan of the seminar with the theme Capital and surplus value.
34. **1952, April 20.** The memorandum regarding the organization and endowment of the laboratories of the Institute of Economic Sciences and Planning.

35. **1952, August 11.** The example of distribution order for the student Paraschiva Mocanu Negoïtescu, from the Faculty of Finance and Credit.
36. **1952.** The norms regarding the evidence of the teaching staff.
37. **1952.** The instructions regarding the knowledge of higher education didactic staff.
38. **1952.** The films produced in 1951 at the Institute of Economic Sciences and Planning.
39. **1952.** The proposed themes for making films from the Institute of Economic Sciences and Planning.
40. **1952.** The plan of measures for the recruitment of future candidates for the Institute of Economic Sciences and Planning "V. I. Lenin".
41. **1952.** The program of the students' production practice from Institute of Economic Sciences and Planning "V. I. Lenin" Bucharest - Faculty of Commerce and Cooperation – Accounting Department – academic year III, in the field of organization and functioning of accounting in commercial enterprises.
42. **1953, July 11.** The distribution of disciplines by departments and faculties at the Institute of Economic Sciences and Planning, for the academic year 1953/1954.
43. **1953, October 9.** The instructions on the use of cinematography in the educational process.
44. **1953.** The work plan of the Department of Foreign Languages for the second semester (1953/1954).
45. **1953.** The disciplines and number of study hours provided in the program of study of the Faculty of Economic Sciences, Political Economy Specialty, 1953/1954.
46. **1953.** The topics presented in the scientific circle of the Basics of Marxism-Leninism within the Faculty of Economics.
47. **1953.** The information on the establishment of the scientific circle for the study of the problems of Marxism-Leninism of the students of the faculties of planning and cooperation.
48. **1954, July 11.** The report on the survey made between March 29 and April 28, 1954 within the Institute of Economic Sciences and Planning "V. I. Lenin" on individual study and the use of time by students.
49. **1954.** The proposals of the program of study for the course of Economic geography.

50. **1954.** The guide to the preparation and conduct of seminars.
51. **1954.** The report on how to handle a presentation of the period of transition from capitalism to socialism at some departments of the Institute of Economic Sciences and Planning "V. I. Lenin".
52. **1954.** The program of study for psychology, Faculty of Economic Sciences, academic year IV.
53. **1954.** The topics of the program for the General pedagogy course.
54. **1954.** The excerpt from the program of the General pedagogy course.
55. **1955, December 19.** The number of places established for the practice of students at the Faculty of Political Economy.
56. **1955.** The excerpt from the Report on the organization and conduct of practice in production in the academic year 1955/1956
57. **1955.** The list of existing departments in the 1955/1956 school year at Institute of Economic Sciences and Planning by faculties and their classification into specialized departments and general culture.
58. **1956, February 10-12.** The program of the second scientific session of didactic staff.
59. **1956, November 24.** The informative note on the conduct, content and results of the visit made by the members of the student scientific circle of Industrial Statistics at the Factory "Filatura Românească de Bumbac" on 24.XI.1956.
60. **1956, December 12.** The subjects for state examination papers in the History of the national economy.
61. **1956.** The chapters within the course Economic statistics, for the year 1956/1957.
62. **1956.** The excerpt from the program of study of the Foreign trade statistics course 1956/1957.
63. **1957, February 16.** The report on the lesson "David Ricardo" held at the course History of Economic Doctrines.
64. **1957.** The report on a better circulation of scientific documentation of teachers.
65. **1957.** The program of the course on Mechanization and electrification of agriculture 1957/1958.
66. **1957.** The program of study of the Theoretical statistics course.
67. **1957.** The thematic file: Economic statistics.

68. **1957.** The program of study of the course of Organizing mechanized records.
69. **1957.** The program of study of the Industrial statistics course.
70. **1957.** The Economic and industrial statistics program of study for 1957/1958.
71. **1957.** The program of study of the course of Economic and commercial statistics for year IV, extramural course.
72. **1957.** The excerpt from the program of study of the course of Statistics of the communal household for the year 1957/1958.
73. **1957.** The excerpt from the program of study of the course of Statistics of technical-material supply for the academic year 1957/1958.
74. **1957.** The excerpt from the Labor statistics program of study 1957/1958.
75. **1957.** The excerpt from the program of study of Transport statistics 1957/1958.
76. **1957.** The excerpt from the program of study of the course Socialist trade statistics 1957/1958.
77. **1957.** The excerpt from the program of study Merceology of industrial goods.
78. **1957.** The program of study for French language 1957/1958.
79. **1957.** The excerpt from the program of study for German language for the academic year 1957/1958.
80. **1957.** The subjects to the exams at the extramural courses 1957/1958 - Department of History of national economy.
81. **1957.** The titles of the chapters in the program of study of the course on Statistics of investments and capital constructions.
82. **1957.** The titles of the topics within the program of study of the course on Commercial statistics for the Faculty of Commerce and Merchandise.
83. **1958, May 21.** The report on the course Introduction to economics of energy.
84. **1958, July 28.** The program of study of the Energy course 1958.
85. **1958, July 29.** The note on the program of study perspective of the Energy course.
86. **1958.** The program of study of the course on the History of Romanian statistics 1958.
87. **1959, June 4.** The information on the scientific work of the members of the department.

88. **1959, November 7.** The explanatory note regarding the program of study of the Pedagogical psychology course (with elements of “general psychology”).

89. **1959.** The program of study of the Pedagogical psychology course (with elements of “general psychology”).

90. **1960, [April 1]** The program of the works of the 7th Conference of Student Scientific Clubs from the Institute of Economic Sciences ”V. I. Lenin”, 1-3 April 1960.

Documente

1

1948. Noțiunea de calculație economică, prezentată în cursul de Calculație economică generală, predat de profesorul V. V. Protopopescu.

Noțiunea de calculație economică

Despre evidența economică și evidența socialistă. Formele evidenței socialiste: tehnica operativă, contabilă și statistică, ca izvoare ale calculației economice.

În statul socialist, calculația economică se încadrează în sistemul evidenței socialiste.

Pentru a înțelege pe deplin noțiunea de evidență socialistă este necesar să ne ocupăm în puține cuvinte de ceea ce se cheamă în termeni generali evidență economică.

Prin evidență economică se înțelege o exprimare cantitativă a procesului de producție materială, cu scopul de a studia mișcarea mijloacelor de producție, a bunurilor de consum, de a supraveghea, controla și judeca toată această activitate, prin rezultatele obținute.

În dezvoltarea societății omenești prin etapele sale diferite, procesul producției care formează materia evidenței este supus unor continue schimbări de ordin structural, ceea ce provoacă o transformare și a noțiunii de evidență economică.

Așa de exemplu, în etapa comunității primitive, obiectul evidenței economice se referea la proprietatea obștească, neexistând proprietatea privată, nu a putut lua ființă o evidență contabilă propriu-zisă.

În etapa istorică următoare, după apariția proprietății private asupra mijloacelor de producție, prin mișcările intervenite în urma transferurilor de proprietate, a apărut și evidența contabilă.

Știința marxistă indică în modul cel mai clar că, pentru fiecare formație economică-socială există anumite raporturi de producție, corespunzând nivelului de dezvoltare a forțelor de producție și, prin urmare, pentru fiecare etapă există o evidență economică caracteristică.

În lucrarea sa, „Capitalul”, Karl Marx arată că în producția capitalistă evidența economică a fost mult mai necesară decât în producția meșteșugărească, iar în producția colectivistă evidența economică devine și mai necesară decât în producția capitalistă.

Așadar, observăm că evidența economică pierde, treptat-treptat, caracterul său individualist, cu cât producția se desfășoară pe scară socială.

Explicația dată de Marx lămurește perfect marele deosebiri ce există între formele de evidență economică corespunzând diverselor trepte economice-istorice, fapt ce atrage o modificare esențială în conținutul, finalitatea și metodele de întrebuițare ale evidenței economice respective.

Să ne oprim acum puțin și să cercetăm care sunt obiectivele și metodele de lucru ale evidenței economice în societatea capitalistă și în societatea socialistă.

În societatea capitalistă evidența economică reprezintă o exprimare cantitativă a procesului de producție, servind interese individualist.

Faptul contribuie la dezvoltarea unor procedee contabile și statistice care lovesc direct în interesele marii colectivități.

Într-adevăr, capitalistul folosește în mod exclusiv evidența economică pentru a controla mișcarea mijloacelor sale de producție și a profiturilor sale.

În acest chip evidența constituie mai mult un instrument de mistificare și de camuflare a realităților, prejudiciind prin asemenea manoperi intereselor marilor mase.

Iată ce ne spune Karl Marx în această privință:

„Această mișcare /N.A. a capitalurilor/ este fixată și controlată prin ținerea registrelor contabile de care aparține și determinarea prețurilor sau socotirea prețurilor mărfurilor /calculația/.

În felul acesta mișcarea producției și mai ales majorarea costului capătă o înfățișare simbolică, în imaginație”⁴².

În societatea socialistă, evidența economică capătă o calitate și o însemnătate cu totul nouă.

Clasicii marxismului au demonstrat în multe rânduri importanța evidenței pentru construcția socialismului: amintim de Karl Marx, de V. I. Lenin, precum și de I. V. Stalin, care cu prilejul Congresului al XIII-lea al Partidului Comunist Rus a înfățișat necesitatea organizării unui sistem unitar al evidenței pentru întreaga economie națională.

De asemenea, amintind că însăși Constituția URSS prin art. 11 declară textual:

„Viața economică a URSS este determinată și îndrumată de planul de stat al economiei naționale, în interesul sporirii bogăției sociale, al ridicării neîntrerupte a nivelului material și cultural al celor ce muncesc, al consolidării independentei URSS și al întăririi capacității ei de apărare”.

⁴² Citatul este însoțită de o notă de subsol: „KARL MARX: «Capitalul» Vol. II, Ed. 1938, Citat de Prof. Kiparizov și Galperin”.

Din textul susmenționat reiese:

- a) Unitatea economică condusă după un plan unitar /planificarea economiei/.
- b) Necesitatea firească a unei evidențe socialiste, care să oglindească și să controleze întreg procesul producției socialiste, lărgite.

Evidența socialistă a economiei naționale se reazămă pe temelii științifice, pe baza unei analize teoretico-economice a fenomenelor de evidențiat pe baza unei concepții juste despre natura obiectelor de evidențiat⁴³.

O evidență organizată în cele mai bune condiții contribuie la îndeplinirea și depășirea planului de producție.

În rezumat, evidența socialistă ne ajută să realizăm:

a) Economii în consumurile de materii prime și ajutătoare în procesul de producție;

b) O folosire rațională a brațelor de muncă;

c) O utilizare economică a mijloacelor de muncă și a mijloacelor de rulment.

Din evidența socialistă se desprind trei forme esențiale:

1) Evidența contabilă;

2) Evidența statistică.

3) Evidența operativ-tehnică.

Prin evidență contabilă se înțelege o oglindire completă și sistematică a procesului de producție, precum și a elementelor sale sub raportul cantitativ.

Evidența contabilă pentru a se putea exprima în cifre folosește în înregistrările sale diverse etaloane / unități de măsură /.

Etaloanele întrebuintate de evidența contabilă sunt de trei feluri:

1) Naturale, adică acelea determinate de limite naturale; de exemplu: kilogram, bucăți, metri cubi, metri liniari, litri, hectolitri;

2) De muncă: cele fixate prin cantitatea de muncă cheltuită pentru producerea unui produs; de exemplu: ore de muncă, zile de lucru, om-bucată.

Evidența timpului de muncă are o largă întrebuintare în calculul indicilor de productivitate a muncii, la stabilirea normelor de producție, la fixarea prețurilor pe unitatea de produs etc.

3) Monetare /leul/ adică acel măsurător de valoare /unitate bănească/.

Măsurătorul bănesc are însușirea de a generaliza și unifica operațiunile putând calcula cu ajutorul lui indicii necesari în judecarea modului de îndeplinire a planului economic.

⁴³ În document apare o notă de subsol care face referire la lucrarea deja menționată: „op. cit., pag. 8”.

Evidența contabilă înlesnește cunoașterea și controlul planului în sectoarele sale, atât din punct de vedere global al întreprinderilor /trusturi, combinate, centrale/, făcând parte din economia națională, cât și din punct de vedere al fiecărei întreprinderi în parte. Distingem astfel o evidență primară realizată de fiecare întreprindere și o evidență centralizatoare realizată de grupuri de întreprinderi și administrații.

Evidența statistică culege datele evidenței centrale și ale evidenței tehnice-operative, le prelucrează cu ajutorul metodelor sale și alcătuiește diverși indici caracteristici. Pe baza unei analize a indicilor caracteristici se poate face o judecată comparativă și critică asupra procesului de reproducție socialistă.

Obiectul evidenței statistice poate fi economia națională în întregul ei sau întreprinderea ca unitate economică.

În ceea ce privește evidența operativă aceasta folosește ca surse: evidența contabilă și evidența statistică.

Cele trei forme de evidență socialistă legate între ele au ca obiect: procesul reproducției socialiste, adică procesul îndeplinirii planului unitar al economiei naționale.

Formele de evidență arătate până aici când au ca obiect economia națională, adică totalitatea proceselor de reproducție socialistă pe baza unor operațiuni de centralizare, generalizare și prelucrare a datelor, dă la iveală bilanțul economiei naționale, un instrument de oglindire a tuturor resurselor proceselor și promovărilor în economia națională.

Serviciul Municipiului București al Arhivelor Naționale (SMBAN), fond Academia de Studii Economice (ASE), dosar 4/1948-1949, ff. 1-5.

2

1948. Programa analitică pe anul 1948/1949 a cursului de Statistică agricolă.

Cursul de Statistică agricolă

Programa analitică pe anul 1948/1949

Conferențiar: P. Onică

Lecție de deschidere „Rolul și sarcinile Statisticii în construirea socialismului în RPR”

A. Introducere

I. Obiectul, metoda și sarcinile statisticii agricole

- 1) Noțiuni despre evidența și statistică și rolul lor în construirea socialismului. Indicațiile lui Lenin și Stalin.
- 2) Importanța agriculturii în sistemul economiei naționale.
- 3) Ramurile statisticii agricole.
- 4) Obiectivele statisticii agricole.
- 5) Metoda materialistă dialectică în studiul fenomenelor de masă în domeniul agriculturii.
- 6) Importanța științifică și practică și sarcinile statisticii agricole în RPR.
- 7) Declarațiile tov. Gh. Gheorghiu-Dej privind Planul General Economic al RPR pe 1949 (27 decembrie 1948) și rolul statisticii agricole ce decurge din aceasta.
- 8) Importanța statisticii în întocmirea planurilor producției agricole.
- 9) Rolul statisticii în analiza și controlul planurilor de Stat în agricultură.
- 10) Statistica și reproducția lărgită în agricultură.
- 11) Statistica agricolă și lămurirea maselor asupra realizării agriculturii socialiste.
- 12) Izvoarele datelor statistice privind agricultura.
- 13) Particularitățile metodei de grupare în statistică agricolă și critica marxist-leninistă,
- 14) Metoda justă în statistica agricolă și lupta de clasă.
- 15) Legătura statisticii agricole cu agronomia, agrotehnica, zootehnia și economia rurală.
- 16) Utilizarea statisticii agricole în literatura economică.
- 17) Statistica agricolă în URSS.
- 18) Deosebirile între Statistica Agricolă Sovietică și cea a țărilor capitaliste.
- 19) Caracterul apologetic al statisticii agricole capitaliste.
- 20) Statistica agricolă din RPR și în alte țări.
- 21) Cadre și pregătirea lor.

B. Teoria și tehnica statisticii agricole

II. Terenuri agricole și suprafețe cultivate

- 1) Terenuri agricole.
- 2) Suprafața satelor pe categorii de terenuri.
- 3) Metoda stabilirii suprafeței totale agricole.
- 4) Suprafața arabilă.
- 5) Suprafața cultivată, întoarsă, productivă, compromisă, recoltată.
- 6) Suprafața cultivată și suprafața recoltată.

- 7) Metoda de stabilire a suprafețelor cultivate.
- 8) Metoda globală de stabilire a suprafețelor cultivate.
- 9) Stabilirea suprafețelor cultivate în cifre relative.
- 10) Evaluarea suprafețelor cultivate în calificative.
- 11) Metoda nominală de stabilire a suprafețelor cultivate.

III. Producția agricolă

- 1) Metoda de stabilire a producției agricole.
- 2) Randamentul mijlociu.
- 3) Limita maximă a randamentului.
- 4) Stabilirea recoltei pe unități mari administrative.
- 5) Evaluarea recoltei probabile.
- 6) Metodele de evaluare a recoltei probabile.
- 7) Alte metode subiective în evaluarea recoltei probabile.
- 8) Metoda obiectivă de evaluare a recoltei probabile.
- 9) Pagubele recoltei agricole.
- 10) Calitatea recoltei.
- 11) Producția agricolă marfă.

IV. Controlul datelor statistice

- 1) Importanța controlului datelor statistice.
- 2) Exactitatea datelor statistice.
- 3) Metodele pentru verificarea datelor statistice agricole.
- 4) Controlul dinamic al datelor statistice.
- 5) Controlul geografic al datelor statistice.
- 6) Controlul datelor statistice pe teren.

V. Statistica animalelor domestice

- 1) Statistica animalelor domestice și agricultura.
- 2) Speciile animalelor domestice.
- 3) Stocul animalelor domestice.
- 4) Producția animală.
- 5) Metoda de stabilire a producției de lapte.
- 6) Producția de lână.

VI. Statistica păsărilor de curte

- 1) Metode de stabilire a numărului de păsări de curte.
- 2) Producția păsărilor de curte.

VII. Statistica inventarului mort

- 1) Mașini și unelte agricole.

VIII. Recensămintele agricole

- 1) Obiectul Recensământului Agricol.
- 2) Descrierea sumară a formularelor folosite la Recensământul Agricol din 1941 și cel din 1948.

C. Statistica și urmărirea planului agricol

- 1) Statistica curentă și urmărirea planului agricol.
- 2) Principalele obiective ale planificării agricole:
 - a) Sectorul agricol particular.
 - b) Sectorul agricol al întreprinderilor Statului⁴⁴.
 - c) Sectorul Stațiunilor de Mașini Agricole (SMT).
 - d) Formulare folosite.

D. Statistica agrotehnică

- 1) Statistica măsurilor agronomice pentru mărirea recoltelor.
- 2) Indicațiile date de Guvern cu privire la ridicarea tehnicii de muncă în agricultură.
- 3) Dările de seamă operative anuale ale întreprinderilor Statului și SMT.
- 4) Stabilirea dependenței între măsurile agronomice aplicate și nivelul recoltei.

E. Statistica muncii

- 1) Statistica muncii și a productivității muncii.
- 2) Salarii și forma de plată în întreprinderile Statului, SMT și în exploatarea particulare.
- 3) Zilele lucrate și evidența lor.
- 4) Bugetele întreprinderilor Statului și SMT și dările de seamă anuale.
- 5) Cercetări monografice asupra productivității muncii.

F. Legislația agricolă privind structura proprietății agricole

- 1) Legea privind Reforma Agrară 1918, 1945.
- 2) Interzicerea arende și dijmei 1947.
- 3) Exproprierea fermelor model și a resturilor moșierești.
- 4) Cadastrul funciar ca sursa statisticii agricole.

⁴⁴ În document apare abrevierea „AF”.

G. Statistica cheltuielilor de producție și prețul de cost.

1) Cheltuieli de producție.

2) Prețul de cost al producției în întreprinderilor Statului în legătură cu recolta⁴⁵.

SMBAN, fond ASE, dosar 28/1949-1950, ff. 251-254.

3

1948. Programa analitică pe anul 1948/1949 a cursului de Statistică teoretică.

Cursul de Statistică teoretică

Programa analitică pe anul 1948-1949

I. Partea introductivă

1. Definiția și obiectul statisticii

- Definiția științei statistice
- Fenomenele de masă ca obiect al statisticii
- Colectivitatea statistică
- Obiectul statisticii
- Statistica și evidența
- Ramurile statisticii

2. Evoluția și organizarea statisticii

- Dezvoltarea științei statisticii în decursul vremurilor
- Dezvoltarea științei statisticii în țara noastră
- Organizarea statisticii în țara noastră de la 1859
- Institutul central de statistică
- Statistica în RPR. Conferința ministerială pentru reorganizarea statisticii noastre din 18 octombrie 1947

3. Statistica în Uniunea Sovietică

- Importanța statisticii în Uniunea Sovietică, Țara Socialismului
- Statistica în lucrările lui Lenin și Stalin. Indicațiile lui Lenin și Stalin în domeniul tuturor problemelor mai importante și fundamentale ale statisticii cu privire la rolul statisticii în cunoașterea științifică, cu privire la importanța statisticii pentru

⁴⁵ La finalul documentului este semnătura olografă a conferențiarului P. Onică și data „10.III.1949”, scrise cu cerneală roșie.

planificare și conducere de stat. Indicațiile lui Lenin și Stalin asupra caracterului de clasă și asupra importanței politice a statisticii. Rolul conducător al științei economice și rolul subordonat al metodelor matematice. Rolul metodelor statistice în cercetarea științifică.

- Dialectica materialistă ca bază a științei statistice.
- Caracterul apologetic al statisticii burgheze. Critica și demascarea lui în lucrările lui Lenin și Stalin.

4. Statistica și planificarea în RPR

II. Adunarea materialului statistic

- Observatoarea statistică
- Înregistrarea unităților statistice
- Înregistrarea directă (continuă și periodică)
- Înregistrarea indirectă (aproximație și proporție)
- Propunerea practică a înregistrărilor
- Mijloacele de înregistrare (buletine, chestionare etc.)
- Despre agenții culegători

III. Prelucrarea materialului cules

1. Gruparea în statistică

- Gruparea ca bază a științei statistice
- Principiile întocmirii științifice a grupărilor. Categoriile de grupări
- Indicații metodologice ale lui V. I. Lenin în problemele grupărilor. Critica procedeelelor metodologice vicioase de grupare, folosite de statistica burgheză, în scopuri apologetice.

2. Stabilirea cadrului statistic

- Metodele de despuiere
- Metoda pontajului
- Metoda fișelor
- Metoda mecanizată

IV. Controlul și critica înregistrărilor

- Despre erori
- Erori constante
- Erori variabile
- Critica datelor
- Critica de sinceritate
- Critica de exactitate

V. Mărimi absolute și mărimi relative

- Mărimi absolute
- Mărimi relative
- Raporturi
- Metoda directă
- Metoda indirectă
- Numere indice
- Indice simplu
- Indice ponderat
- Stabilirea bazei de calcul a numerelor indice
- Baza în interiorul seriei
- Baza în afara seriei
- Baza în media seriei
- Baza în anul precedent (în lanț)

VI. Expunerea rezultatelor statistice

1. Expunerea prin cifre

- Tabele statistice
- Tabele simple
- Tabele compuse
- Condițiile unui bun tabel⁴⁶

2. Reprezentarea prin grafice

- Diagramele de suprafață
- Semnele lui [indescifrabil]
- Diagrame polare
- Istoriogramele
- Diagramele de distribuție (histogramele)
- Diagrama logaritmică
- Graficul îndeplinirii planului
- Cartogramele
- Reprezentarea prin simboluri
- Stereogramele

⁴⁶ În document se folosește cuvântul „tablou”, în general folosit în epocă ca sinonim pentru tabel.

VII. Analiza statistică

1. Serii statistice

- Serii în timp
- Serii în spațiu
- Serii de fapt

2. Serii statistice

- Serie continuă
- Serie discontinuă

3. Distribuția frecvențelor

- Distribuția simetrică
- Distribuția asimetrică

4. Mediile

- Media aritmetică simplă
- Media aritmetică ponderată
- Media armonică
- Media geometrică
- Mediile în lucrările lui Marx, Lenin și Stalin. Lupta lui Lenin și Stalin împotriva denaturării metodei mediilor în statistica burgheză

5. Alte valori tipice

- Mediana
- Normala
- Quantilele
- Decilile

6. Corelațiile

- Corelația liniară
- Corelația parțială
- Corelația multiplă
- Coeficienta de corelație. Importanța corelației

VIII. Teoria probabilităților și legea numerelor mari

- Probabilitatea simplă
- Probabilitatea compusă
- Probabilitatea totală
- Legea numerelor mari (Bienaymé⁴⁷-Chebyshev⁴⁸)

⁴⁷ Irénée-Jules Bienaymé (1796-1878) a fost un matematician și statistician francez.

⁴⁸ Pafnuty Lvovich Chebyshev (1821-1894) a fost un matematician rus.

IX. Cercetări monografice și anchete

- Cercetări monografice
- Anchete

X. Interpretarea materialului statistic

- Normele interpretării
- Cercetarea cauzelor
- Metoda concordanței, diferenței, resturilor, a variațiilor concomitente

SMBAN, fond ASE, dosar 28/1949-1950, ff. 335-338.

4

1948. Posturile didactice existente la facultățile de științe comerciale și de științe cooperatiste pentru anul universitar 1948/1949.

Facultatea de Științe Comerciale

Catedra, profesorul

- 1) Economia politică generală, Mladenatz Gromoslav
- 2) Economia politică generală, Hallunga Alexandru
- 3) Economia Monetară și Bancară, Dumitrescu Ștefan
- 4) Economia Planificată, Rădăceanu Lotar
- 5) Economia Întreprinderilor Publice, Protopopescu V. Vasile
- 6) Economia Întreprinderilor Comerciale și Industriale, Hașigan Dumitru
- 7) Contabilitate generală și aplicată, -
- 8) Contabilitate generală și aplicată, Demetrescu G. Constantin
- 9) Contabilitate generală și aplicată, Gheorghiu Panait
- 10) Finanțe publice, Demetrescu Eugen
- 11) Finanțe publice, Lazeanu Mihail
- 12) Matematici comerciale și actuariat, Mazilescu Marin
- 13) Statistica economică, Ivănescu Ion
- 14) Studiul mărfurilor, -
- 15) Geografie economică, Tufescu Victor
- 16) Istoria vieții economice, Berciu Dumitru
- 17) Organizarea și tehnica serviciilor diplomatice și consulare, Sofronie George
- 18) Drept civil, Ghimpa Nicolae
- 19) Drept comercial, Bălescu Constantin

- 20) Drept constituțional și administrativ, Demetrescu Paul
- 21) Drept internațional, Sofronie George
- 22) Corespondența comercială română, Nicolescu Gheorghe
- 23) Limba și corespondența comercială franceză, -
- 24) Limba și corespondența comercială engleză, Bădescu Alice
- 25) Limba și corespondența comercială rusă, -.

Conferințe

- 26) Economia politică generală, Hallunga Alexandru
- 27) Economia întreprinderilor comerciale și industriale, Protopopescu V. Vasile
- 28) Contabilitate generală și aplicată, Gheorghiu Panait
- 29) Matematici comerciale și actuatariat, Negoescu Mihail
- 30) Tehnica asigurărilor, Sofonea Traian
- 31) Studiul mărfurilor, Tache Ștefan
- 32) Chimie aplicată, Georgescu Radu
- 33) Politica și asigurările sociale, Ioanițescu D. Dumitru
- 34) Drept comercial, Mateescu Mircea
- 35) Limba și corespondența franceză, Catargi Nicolae
- 36) Limba și corespondența germană, Berciu Lucia
- 37) Limba și corespondența italiană, Tesciuc Ilie
- 38) Limba și corespondența engleză, Bădescu Alice
- 39) Limba și corespondența rusă, Maevschi Galina
- 40) Stenografie, Boia Aurel

Șefi de lucrări și lectori

- 41) Economie politică, Cristescu Alexandru
- 42) Chimia aplicată, Manolescu Livia
- 43) Chimia aplicată, Georgescu Radu
- 44) Studiul mărfurilor, Spirescu Elena
- 45) Studiul mărfurilor, Tache Ștefan
- 46) Limba și corespondența franceză, Mihăescu Eliza
- 47) Limba și corespondența engleză, Farca Eugenia
- 48) Limba și corespondența rusă, Golim Tatiana

Asistenți

- 49) Economia politică, Răducanu Dan
- 50) Economia politică, Petrescu Cristian
- 51) Economia planificată, -
- 52) Economia întreprinderilor, -

- 53) Contabilitate generală și aplicată, Badea Nicolae-Buzău
- 54) Contabilitate generală și aplicată, -
- 55) Contabilitate generală și aplicată, -
- 56) Contabilitate generală și aplicată, Stoica Mihail
- 57) Contabilitate generală și aplicată, Birău Maria
- 58) Contabilitate generală și aplicată, Stoichescu Ilie
- 59) Contabilitate generală și aplicată, Leonte Pavel
- 60) Contabilitate generală și aplicată, -
- 61) Contabilitate generală și aplicată, -
- 62) Contabilitate generală și aplicată, -
- 63) Matematici comerciale și actuariat, Negoescu Mihail
- 64) Matematici comerciale și actuariat, Mehedincu Vasile
- 65) Matematici comerciale și actuariat, -
- 66) Statistica economică, Ivănașcu Ion
- 67) Chimia aplicată, Mihăilescu Mihail
- 68) Chimia aplicată, Maria Arapu
- 69) Istoria vieții economice, -
- 70) Studiul mărfurilor, Teodorescu Nicolae
- 71) Studiul mărfurilor, Popescu Pascal
- 72) Geografia economică, Banu Aurel
- 73) Politica și asigurările sociale, -
- 74) Drept civil, -
- 75) Corespondența comercială română, Vrânceanu Dragoș
- 76) Limba și corespondența comercială română, -
- 77) Limba și corespondența comercială franceză, Mihăescu Eliza
- 78) Limba și corespondența comercială franceză, -
- 79) Limba și corespondența comercială franceză, Stinghe Nicolae
- 80) Limba și corespondența comercială germană, Berciu Lucia
- 81) Limba și corespondența comercială germană, Duca Rozalia
- 82) Limba și corespondența comercială italiană, -
- 83) Limba și corespondența comercială italiană, Tcaciuc Ilie
- 84) Drept internațional, D. Nicolau.

Facultatea de Științe Cooperatiste

Catedra, profesorul

- 1) Economia politică generală, Dimitrescu Ioan
- 2) Economia politică generală, Lupu A. Marin
- 3) Economia planificată, Ene Ernest

- 4) Finanțe publice, Pajiște Bernard
- 5) Contabilitate generală și aplicată, Mărculescu Ion
- 6) Contabilitate generală și aplicată, Mărculescu Ion
- 7) Statistica economică și socială, Moldovan Roman
- 8) Calculația economică și tehnica asigurărilor, Mihoc Gheorghe
- 9) Economia Cooperatistă și istoria cooperăției, Lupu A. Marin
- 10) Economia întreprinderilor cu aplicație la întreprinderi publice și cooperatiste, Ghiulea Nicolae
- 11) Producția agricolă și valorificarea ei, Martin Teodor
- 12) Istoria economiei și cooperăției românești, Galen Atanasie
- 13) Studiul dezvoltării sociale, Vlădescu Răcoasa
- 14) Legislație muncitorească și asigurările sociale, Ioanițescu R. Dumitru
- 15) Pedagogie, Stanciu Stoian
- 16) Drept comercial cooperatist, Oliva Traian
- 17) Limba engleză, -
- 18) Limba rusă, -

Conferințe

- 19) Economia politică generală, Pajiște Bernard
- 20) Economia planificată, Marinescu Ilie
- 21) Finanțe publice, Roman Moldovan
- 22) Contabilitate generală și aplicată, Kendler Marcel
- 23) Contabilitate generală și aplicată, Ianăș Gheorghe
- 24) Statistica economică și socială, Petre Ștefan
- 25) Calculație economie și tehnica asigurărilor, Șerbănescu Floricel
- 26) Economia cooperăției și istoria cooperăției, -
- 27) Producția și valorificarea ei, I. F. Radu
- 28) Economia agrară, Ciulei Gheorghe
- 29) Studiul mărfurilor, Steopoe Alexandru
- 30) Geografie economică, Tufescu Victor
- 31) Pedagogie, Berca Ion
- 32) Drept comercial și cooperatist, Tomoșoiu Gheorghe
- 33) Drept civil, Ghimpa Nicolae
- 34) Drept public, Popescu Ion
- 35) Drept internațional, Marinescu Stelian
- 36) Corespondență comercială română, Floda Liviu
- 37) Limba franceză, Balaci Alexandru
- 38) Limba germană, Pătrășcanu Ion
- 39) Limba italiană, Perussi Carol
- 40) Limba engleză, Gheorghiu Mihnea

- 41) Limba rusă, Negrescu Ion
 - 42) Limba franceză, Pătrunjenaru Titus
- Șefi de lucrări și lectori
- 43) Limba franceză, -

Asistenți

- 44) Economia politică generală, Nicolau Th. Ioan
- 45) Finanțe publice, -
- 46) Contabilitate generală, -
- 47) Contabilitate generală, Purcărete Constantin
- 48) Contabilitate generală, Ianăș Gheorghe
- 49) Contabilitate generală, Georgescu Ștefan
- 50) Statistica economică și socială, -
- 51) Calculația economică și tehnica asigurărilor, Șerbănescu Floricel
- 52) Calculația economică și tehnica asigurărilor, Lișcu Traian
- 53) Economia cooperăției și istoria cooperăției, Dragnea Dan Ionel
- 54) Economia întreprinderii cu aplicație la întreprinderile publice și cooperatiste, -
- 55) Geografia economică, Petrașcu Ion Burloiu
- 56) Istoria economiei și cooperăției, Stănciulescu I.-Mehedi
- 57) Legislație muncitorească și asigurări sociale, Mija Ion
- 58) Legislație muncitorească și asigurări sociale, -
- 59) Pedagogie, Vlad Ion
- 60) Limba franceză, -
- 61) Limba franceză, Leseanu Niculae
- 62) Limba italiană, Petrescu Mircea Brâncoveni
- 63) Limba germană, -
- 64) Limba engleză, -
- 65) Limba rusă, -
- 66) Drept public, -
- 67) Studiul dezvoltării societății, Bărbulescu Petre.

SMBAN, fond ASE, dosar 9/1948-1950, nenumerotat.

5

1948. Programa sumară a cursului de Istoria economiei naționale a RPR.

Programa sumară a cursului de Istoria economiei naționale a RPR
Anul școlar 1948/1949

Lecția-Subiectul

1. Introducere: concepția, obiectul, periodizarea

Partea I: Economia societății primitive pe teritoriul RPR

2. Clasicii marxismului despre epocile și treptele societății primitive
3. Epoca sălbătăciei (sic!) (paleolitică) pe teritoriul RPR
4. Epoca barbariei de jos și de mijloc (neolitică, eneolitică și bronzul) pe teritoriul RPR
5. Epoca barbariei de sus (începutul fierului): descompunerea societății primitive și trecerea spre societatea sclavagistă pe teritoriul RPR

Partea a II-a: Economia societății sclavagiste pe teritoriul RPR

6. Caracterele sclavagismului. Începuturile economiei sclavagiste pe teritoriul Daciei: perioada până la ocuparea Daciei de romani
7. Dezvoltarea și apogeul economiei sclavagiste pe teritoriul Daciei: perioada stăpânirii romane
8. Decăderea economiei sclavagiste pe timpul primului val de migrațiune al popoarelor (până la slavi)
9. Creșterea diferențierilor sociale pe teritoriul Daciei în perioada migrațiunii slavilor
10. Organizarea de stătulețe feudale pe teritoriul Daciei până în sec. XI. Economia în perioada migrațiunii bulgarilor și ungarilor
11. Întârzierea întemeierii Principatelor Române feudale. Economia în perioada ultimelor migrațiuni: pecenegi, cumani, tătari

Partea a III-a: Economia societății feudale pe teritoriul RPR

12. Caracterele societății feudale. Condițiunile și căile de trecere spre feudalism în Apusul și Răsăritul Europei.
13. Întemeierea Statelor feudale: Muntenia și Moldova
14. Dezvoltarea economiei Țărilor Române până la întărirea monopolului turcesc

15. Răscoalele țărănești din sec. XV și începutul sec. XVI în Transilvania. Situația economică a țăranilor în Muntenia și Moldova
16. Întărirea șerbiei în Țările Române în sec. XVI. Economia de schimb în Principate
17. Economia Țărilor Române în sec. XVII. Dezvoltarea economiei
18. Economia românească în prima jumătate a sec. XVIII
19. Economia transilvăneană în a doua jumătate a sec. XVIII. Revoluția lui Horia
20. Economia Munteniei și a Moldovei în a doua jumătate a sec. XVIII. Dezvoltarea manufacturilor

Partea a IV-a: Economia societății capitaliste pe teritoriul RPR

21. Economia Munteniei și Moldovei de la începutul sec. XIX până la 1821. Revoluția lui Tudor Vladimirescu
22. Economia Munteniei și Moldovei de la 1821 până la 1848
23. Revoluția din 1848 în cele trei Principate. Economia Transilvaniei până la 1848
24. Economia Munteniei și Moldovei de la Revoluția din 1848 până la Unirea Principatelor în 1859
25. Economia României între 1859 și 1866
26. Economia României între 1866 și 1881
27. Dezvoltarea capitalismului. Perioada de la 1848 în Transilvania și de la 1881 până la Primul Război Mondial
28. Economia României și a Transilvaniei în perioada de la începutul sec. XX până la Primul Război Mondial
29. Economia românească în timpul și la sfârșitul Primului Război Mondial
30. Economia românească între 1918 și 1923: extinderea bazei economice prin încorporarea industriilor de peste munți. Lupta clasei muncitoare
31. Economia românească între 1923 și 1929: frânarea dezvoltării în urma inflației, reforma monetară din 1929
32. Economia românească în perioada crizei și a marii depresii economice dintre 1929 și 1933
33. Economia românească în perioada 1933 și 1940
34. Economia românească în perioada înfeudării sale de către imperialismul fascist german între 1940 și 1944

Partea a V-a: Economia românească în perioada de trecere spre socialism

35. Noua orientare a economiei românești după 6 martie 1945
36. Economia românească în perioada până la reforma monetară
37. Economia românească în perioada până la naționalizarea principalelor mijloace de producție din 11 iunie 1948
38. Primul plan de stat românesc pe 1949

39. Măsurile de ordin economic luate până la zi (Rezoluția Plenarei CC al PMR cu privire la problema țărănească.
40. Încheierea cursului. Rezultatele aplicării planului de stat pe primul trimestru 1949.

SMBAN, fond ASE, dosar 28/1949-1950, ff. 210-212.

6

1949, aprilie 18. Ședința Consiliului Rectorului și Decanilor privind examenele care vor trebui susținute de studenții restanțieri de la fosta Academie de Științe Comerciale și Cooperatiste pentru a promova anul universitar.

Consiliul Rectorului și Decanilor

Ședința din 18 aprilie 1949

La ordinea de zi: stabilirea materiilor pe care urmează să le treacă studenții restanțieri de la fosta Academie de Științe Comerciale și Cooperatiste.

Având în vedere că sunt studenți care au de trecut examene restante de la fosta Academie de Științe Comerciale și Cooperatiste, examene ce urmează a fi trecut în sesiunile viitoare;

Comparând materiile care s-au predat la fostele facultăți de științe comerciale și științe cooperatiste ale fostei Academii de Științe Comerciale și Cooperatiste, cu materiile din programa analitică nouă, ce se predau anul acesta studenților Institutului de Științe Economice și Planificare.

Hotărâște

A) Studenții proveniți de la fosta Facultate de Științe Comerciale care au examene restante după programa analitică dinaintea anului școlar 1947/1948, vor trece aceste examene după cum urmează:

1) Studenții care au examene restante de anul I le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Economie politică	Economie politică, anul I, conform programei noi
Geografie	Geografie, după programa veche anul I
Contabilitate generală	Contabilitate, anul I, conf. programei noi
Matematici comerciale și financiare	Matematici economice, anul I, conf. programei noi

2) Studenții care au examene restante de anul II le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Economia politică	Economie politică anul I, conform programei noi
Politica socială	Nu se mai face, nu se mai dă examen
Finanțe	Studiul finanțelor la anul respectiv (anul II sau III după facultate), conform programei noi
Contabilitate generală	Contabilitate, anul II, conf. programei noi
Matematica	Matematici economice, anul I, conform programei noi
Drept civil	Bazele Statului și dreptului RPR, anul I, conform programei noi
Chimia aplicată	Tehnologia mărfurilor, anul II, Facultatea de Planificare, conform programei noi
Statistica	Statistica teoretică, anul II, conform programei noi
Drept constituțional și administrativ	Bazele Statului și dreptului RPR, anul I, conform programei noi
Geografie	Geografie, anul II, conform programei vechi
Limba franceză	Limba franceză, anul I, după programa veche
Limba germană	Limba germană, anul I, după programa veche
Limba italiană	Limba italiană, anul I, după programa veche
Limba engleză	Limba engleză, anul I, după programa veche

3) Studenții care au examene restante de anul III (numai aceia care frecventează cursurile Facultății de Economie Generală), le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Istoria economică	Istoria economiei naționale a RPR, anul I, conform programei noi
Întreprinderi	Calculația economiei industriale, agrare, comerciale, financiară, anul III, Facultatea de Economie Generală, curs rezumat conform programei noi
Contabilitate generală	Idem
Drept comercial	Nu se face, nu se dă examen
Monetă, credit, schimb	Monetă și credit anul III, conform programei noi
Statistica	Statistica industriei agrare, comercială (curs rezumat), anul III, conform programei noi
Politica socială	Nu se face, nu se dă examen
Asigurări și actuariat	După programa veche
Economie politică (vamală)	Nu se mai face, nu se dă examen
Limba franceză	Limba franceză, anul III, după programa veche
Limba germană	Limba germană, anul III, după programa veche
Limba italiană	Nu se mai face, nu se dă examen
Limba engleză	Limba engleză, anul III, după programa veche

B. Studenții proveniți de la fosta Facultate de Științe Comerciale care au examene restante după programa anului școlar 1947/1948 vor trece aceste examene astfel:

1) Studenții care au restante de anul I le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Contabilitate generală aplicată	Contabilitate anul I, conform programei noi
Economie politică generală (teoretică)	Economie politică, anul I, programa nouă
Istoria vieții economice	Istoria economiei naționale a RPR, anul I, conform programei noi
Geografia economică	După programa veche, anul I
Dreptul civil	Bazele Statului și dreptului RPR, anul I, conform programei noi
Dreptul constituțional și administrativ	Bazele Statului și dreptului RPR, anul I, conform programei noi
Limba franceză	Limba franceză, anul I, după programa veche
Limba germană	Limba germană, anul I, după programa veche
Limba italiană	Nu se mai face, nu se dă examen
Limba engleză	Limba engleză, anul I, după programa veche

2) Studenții care au restante de anul II le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Contabilitate generală și aplicată	Contabilitate, anul II, conform programei noi
Economie politică generală (aplicată)	Economie politică, anul I, programa nouă
Statistica economică	Statistica teoretică, anul II, conform programei noi
Matematici comerciale și actuariale (algebra financiară)	Matematici economice anul I, conform programei noi
Drept internațional	Nu se mai face, nu se dă examen
Drept comercial	Nu se mai face, nu se dă examen
Correspondența comercială română	Nu se mai face, nu se dă examen
Limba franceză	Limba franceză, anul II, după programa veche
Limba germană	Limba germană, anul II, după programa veche
Limba italiană	Nu se mai face, nu se dă examen
Limba engleză	Limba engleză, anul II, după programa veche

3) Studenții care au examene restante de anul III (numai aceia care frecventează Facultatea de Economie Generală) le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Contabilitate generală și aplicată	Calculație economică industrială, agrară, comercială, financiară, anul III, curs rezumat, conform programei noi
Economie planificată	Planificarea economiei naționale, anul II, conform programei noi
Economie monetară și bancară (monetă)	Monetă și credit, anul III, conform programei noi
Economia întreprinderilor comerciale și industriale (partea generală)	Calculație economică industrială, agrară, comercială, financiară, anul III, curs rezumat, conform programei noi
Statistica și asigurări sociale	Nu se mai face, nu se dă examen
Finanțe	Studiul finanțelor, anul III, conform programei noi
Drept comercial	Nu se mai face, nu se dă examen
Chimia aplicată	Tehnologia mărfurilor, anul II, conform programei noi (Facultatea de Planificare)
Limba franceză	Limba franceză, anul III, după programa veche
Limba germană	Limba germană, anul III, după programa veche
Limba italiană	Nu se mai face, nu se dă examen
Limba engleză	Limba engleză, anul III, după programa veche

C) Studenții proveniți de la fosta Facultate de Științe Cooperatiste vor trece examenele restante, după cum urmează:

1) Studenții care au examene restante de anul I le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Economia politică	Economie politică, anul I, conform programei noi
Legislație muncitorească și asigurări sociale	Nu se mai face, nu se dă examen
Contabilitate	Contabilitate, anul I, conform programei noi
Drept civil	Bazele Statului și dreptului RPR, anul I, conform programei noi
Drept public	Bazele Statului și dreptului RPR, anul I, conform programei noi

2) Studenții care au examene restante de anul II le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Economia cooperatistă și istoria cooperăției	Studiul cooperăției, anul II, conform programei noi
Geografie economică	După programa veche, anul II
Contabilitatea	Contabilitate, anul II, conform programei noi
Statistica	Statistica teoretică, anul II, conform programei noi
Dreptul internațional	Nu se mai face, nu se dă examen
Dreptul comercial și cooperatist	Bazele Statului și dreptului RPR, anul I, conform programei noi

3) Studenții care au examene restante de anul III (numai aceia care frecventează Facultatea de Economie Generală) le vor trece astfel:

Restanța:	Vor trece examenul de:
Economia planificată	Planificarea economiei naționale, anul II, conform programei noi
Istoria economiei și cooperăției românești	Nu se mai face, nu se dă examen
Finanțe	Studiul finanțelor, anul III, conform programei noi
Contabilitate	Calculație economică industrială, agrară, comercială, financiară, anul III, curs rezumat, conform programei noi
Calculație economică	Matematici economice de anul I, conform programei noi
Pedagogie socială	Nu se mai face, nu se dă examen
Limba franceză	Limba franceză, anul III, după programa veche
Limba germană	Limba germană, anul III, după programa veche
Limba italiană	Nu se mai face, nu se dă examen
Limba engleză	Limba engleză, anul III, după programa veche

D) Absolvenții celor două facultăți (de Științe Comerciale și de Științe Cooperatiste) vor trece examenele restante pentru licență, după programele vechi (din anii din care ele provin) și vor obține diplomele în numele fostei Academii de Științe Comerciale și Cooperatiste.

Hotărârea de mai sus va fi comunicată Onor. Minister al Învățământului Public pentru confirmare, după care dl. Prim Secretar al Rectoratului va trece la afișarea și aducerea ei la îndeplinire.

SMBAN, fond ASE, dosar 25/1949-1950, nenumerotat.

7

1949, mai 12. Observațiile în legătură cu desfășurarea predării cursurilor la Institutul de Științe Economice și Planificare în anul universitar 1948/1949.

1. Observații de ordin general

Se resimte lipsa unui contact mai strâns cu conducerea Institutului și corpul profesoral pentru discutarea și clarificarea problemelor curente ale activității didactice și schimb de experiență. În afară de conferința inițială, ce a avut loc încă în luna martie a.c. – și când numai o parte dintre profesori erau numiți – nu a mai avut loc nici o altă conferință sau consfătuire. Se produce, în acest fel, o izolare atât a profesorului în sânul colectivului didactic al Institutului, cât și a muncii sale; întâlnești în cancelaria profesorilor oameni pe care nu-i cunoști, nu ști ce cursuri se predau și care încă nu au fost începute, ce metode de predare și lucru se utilizează, în ce măsură ele diferă de ale tale, care sunt problemele noi ce s-au pus, cum au fost rezolvate ș.a.m.d.

Inițiativele de colaborare pe linie sindicală și de partid, de asemenea, nu au luat forme concrete; planurile de lucru ale colectivelor de catedrelor nu sunt urmărite în executarea lor, rămânând pe conștiința fiecăruia.

Se înțelege, că anumite neajunsuri, de felul celor arătate mai sus, pot fi înlăturate prin inițiativă personală, dar pe această cale nu pot fi rezolvate toate problemele care se pun.

2. Predarea cursului „Bugetul și controlul financiar”

Cursul este predat de trei conferențieri. Acest fapt desparte o materie unitară în trei părți, predate, fatal, după metode și concepții diferite. Legătura între conferențieri este greoaie și, mai ales la început, când nu există un curs încheiat, nu vor putea fi eliminate repetările, reluările și tratarea aceluiași probleme sub unghiuri diferite de vedere (mă refer mai ales la veniturile bugetare).

Programa analitică a fost întocmită, cum însă ea este rezultatul unei îmbinări provizorii a elementelor programei analitice sovietice cu cerințele inițierii studenților în principiile, tehnica și practica bugetară a țării noastre, aplicarea acestei programe la predare se izbește de necesitatea de a găsi alt cadru lecțiilor, decât cel programat inițial și, în plus, de a ține seama de durata scurtă a cursului, de numărul limitat de

lecții pentru partea de curs predată și de necesitatea de a lăsa loc și timp suficient părților predate de ceilalți doi conferențieri.

O lipsă acută în predarea cursului de Buget a fost întârzierea organizării seminarului, abia acum în curs de programare. Lipsiți de curs scris și neobișnuiți să lucreze pe baza bibliografiei indicate, studenții solicită să li se vorbească în așa fel, încât să poată nota întreaga lecție.

Acest sistem știrbește din plinătatea lecției și împiedică pe studenți să gândească în timpul ascultării: asimilarea se bazează integral pe prelucrarea ulterioară a notelor luate și aici, mai ales, se resimte lipsa seminarului. Totodată, dictarea lecțiilor impune rezumarea lor la un cadru sintetic elementar și redus, fără exemplificări și dezvoltări mai ample.

Personal am utilizat și sistemul lecției-conferință și acela al lecției dictate aproape în întregime. Primele se asimilează mai ușor pe loc și sunt de preferat, cu condiția de a pune în mână studentului și cursul scris sau cel puțin de a le prelucra imediat în seminar. Lecțiile dictate concentrează atenția asupra scrisului, obolesc și lasă pe studenți la discreția calității – inegale și relative – a notelor luate.

Frecvența este inegală, influențată la început de fluctuațiile între cursuri, apoi de faptul că numeroși studenți sunt funcționari (astfel, de exemplu, cursurile de după masă din zilele de marți și vineri sunt mai puțin populate decât cele din alte zile). Asimilarea cursului este greoaie, pentru că deși noțiunile utilizate nu sunt toate noi, fundamentarea lor principială și teoretică este nouă și nu se găsește în corespondență cu cunoștințele căpătate în primii doi ani de studii.

Față de faptul că predarea unei materii în scopul inițierii teoretice și practice a studenților în așa fel încât să le dea elementele de bază care să-i facă folositori în câmpul muncii imediat, impune o răspundere mare profesorului, iar pregătirea suficientă a studenților este o sarcină care nu se rezumă la predarea cursului și apoi examinarea lor asupra materiei tratate; puținul timp care a mai rămas până la sfârșitul anului școlar va fi utilizat, prin seminarii, pentru recapitularea întregii materii pe bază de întrebări formulate după conținutul lecțiilor. Aceste întrebări vor forma totodată baza chestionarului la examene, în situația actuală neputându-se cere studenților mai mult decât asimilarea principiilor și cunoștințelor tehnice de bază și asigurarea legăturii dintre materia cursului special de Buget cu linia generală politico-educativă pe care e construit programul de cursuri al Institutului.

O programă analitică bine fundamentată și un curs încheiat și unitar nu vor putea fi făcute decât în anul școlar următor.

12 mai 1949

[semnătură olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 19/1949, nenumerotat.

8

1949, [mai 12]. Raportul de activitate asupra cursului de Calculație economică generală predat de profesorul V. V. Protopopescu, în perioada 21 martie-12 mai 1949.

Cursul de Calculație industrială, agricolă, comercială și bancară predat în anul III al celor două facultăți ale Institutului de Științe Economice și Planificare, Facultatea de Economie Generală și Facultatea de Finanțe și Credit, a fost deschis la 21 martie 1949, orele 9 dimineața.

Până astăzi, 12 mai, s-au ținut de către noi 13 lecții, adică toate orele prevăzute de programul săptămânal, fără nici o absență și fără sărbători căzute în zilele noastre de curs.

Astfel, procentul de realizare a numărului de lecții a fost în intervalul de timp menționat de 100%.

Din punct de vedere al felului lecțiilor prevăzute în programa analitică fixată, în cele 13 lecții s-a respectat întocmai, astfel că în 26 lecții se va putea termina întreaga materie.

După a 13-a lecție, ne găsim puțin peste jumătate din materia obligatorie de predat și notăm că în acest timp s-a predat partea esențială a cursului de calculație/costurile și metodele de calculație.

Deci procentul de realizare a materiei din programa analitică a fost în același interval de timp de 100%.

În ceea ce privește seminariile, ele au fost deschise la 3 mai a.c., adică imediat după ce au fost numiți cei doi asistenți de pe lângă cursul nostru.

În cele 7 grupe de seminarii avem un total de 700 studenți/508 la Facultatea de Finanțe și Credit și 192 la Facultatea de Economie Generală, cu 21 ore de seminar săptămânal, unul dintre asistenți are ore numai în completare.

De la 3 mai până la 12 mai s-au ținut 19 lecții de seminar, adică toate lecțiile prevăzute de program, deci procentul de realizare 100%.

Personal, am controlat 8 lecții în prima săptămână, din 19 lecții, adică 45%, obligația legală fiind de numai 3 ore săptămânal.

Frecvența studenților a fost înregistrată în mod regulat, cu excepția lecției de deschidere și a primei lecții după vacanța de primăvară.

Frecvența studenților la cursul de calculație economică se prezintă în felul următor: 21 martie – lecție de deschidere, nu s-a luat frecvența, 25 martie – 172 studenți, 30 martie – 217 studenți, 1 aprilie – 266 studenți, 6 aprilie – 255 studenți, 8 aprilie – 290 studenți, 13 aprilie – 234 studenți, 15 aprilie – 283 studenți, 27 aprilie

– prima lecție după vacanță, nu s-a luat frecvența, 29 aprilie – 206 studenți, 4 mai – 323 studenți, 6 mai – 322 studenți, 11 mai – 348 studenți, total 2916.

Față de 700 studenți înscriși, procentul de participare este de 41,76% în intervalul de la 25 martie – 11 mai a.c.

Procentul de 41,76% se datorează după verificările noastre faptului că un număr important de studenți din anul III se găsesc în câmpul muncii, neputând frecvența regulat. Un număr de studenți se găsesc și în provincie.

În orice caz, trebuie să remarcăm că, pentru ultimul an de facultate și pentru orele de înainte de amiază, procentul actual este favorabil în comparație cu vechea situație din anii precedenți, când procentul de participare nu depășea media de 15-20%.

Recapitulând, procentele de realizare cantitativă a activității cursului de Calculație economică generală, avem:

1. Îndeplinirea numărului de lecții cerut de program 100%.
2. Îndeplinirea felului lecțiilor/a materiei cerute de programa analitică 100%.
3. Îndeplinirea numărului lecțiilor de seminar cerut de program 100%.
4. Îndeplinirea controlului lecțiilor de seminar 200%.
5. Frecvența studenților la 11 lecțiuni 41,7%/creștere față de situația din anii precedenți la cursul de întreprinderi de 15%.

Observații și propuneri

În cele 13 lecții s-au predat capitolele I, II, III și IV din programa analitică.

Lecțiile s-au ținut într-un spirit nou, problemele calculației fiind privite din unghiul întreprinderii socialiste planificate și cu observații critice asupra întreprinderii capitaliste.

S-a insistat într-o mare măsură ca studenții să se familiarizeze cu noua terminologie din evidența contabilă și cu calculația, folosind în acest scop literatura sovietică în traducere/profesorii Kiparisov, Leontiev, Galperin, Jebrack, Sistov și alții.

Întrebuintând metoda planșelor și schemelor grafice s-a căutat să se dea posibilitatea studenților să privească chestiunile atât sintetic, cât și analitic, cu toate că se semnalează în genere o pregătire în materie contabilă destul de slabă, dobândită în anii precedenți.

Am căutat să acoperim acest gol în 4 lecții, făcând o recapitulare a teoriei evidenței contabile: bilanțul ca metodă de generalizare, influențele economice asupra bilanțului în întreprinderea socialistă, clasificarea conturilor din diferite puncte de vedere, conturile de calculație etc.

În lucrările practice de seminar s-a folosit planul de lucru propus de noi și aprobat de Colectivul Catedrei de Contabilitate și Calculație/Procesul-Verbal nr .13/, metodă ce a fost însușită și de alți membri ai colectivului.

Planul lucrărilor de seminar cuprinde următoarele puncte:

1. Prelucrarea lecțiilor făcute de profesor la curs de către asistenți, în special a acelor părți cu caracter practic.

2. Înființarea mapei de lucrări practice a fiecărui student, care va conține toate metodele de calculație făcute după instrucțiunile și formularele Comisiei de Stat a Planificării și a normării contabile.

3. Întrebări în scris făcute de studenți privind problemele de calculație.

4. Lucrări practice date spre rezolvare acasă.

5. Referate scurte prezentate oral în seminar asupra unor publicații din literatura sovietică cu conținut calculatoriu recomandate studenților; în acest scop, s-a recomandat o bibliografie.

6. Vizitarea câtorva întreprinderi și încheierea unor scurte monografii pentru ca studentul să se deprindă cu realitățile.

7. Teză de sfârșit de an, care va însemna prima notă, ușurând sarcina de examinare a studentului de către profesor.

8. În genere, se observă un deosebit interes din partea studenților atât la cursuri, cât și la seminarii.

Metoda activă aplicată la seminarii dă bune rezultate și se constată un progres față de trecut. Studenții păstrează continuitatea materiei predate și profesorul poate controla ușor nivelul cunoștințelor lor, precum și rezultatele date de prelegerile sale.

9. Munca asistenților este foarte prețioasă și mai cu seamă experiența lor. În ceea ce privește cursul nostru, îmi mențin propunerea făcută și aprobată de Colectivul Catedrei de Contabilitate și Calculație, supusă personal și Tov. Rector, ca să fie numit asistent fostul nostru custode al seminarului și colaborator Sebastian Morariu, întrucât munca sa ne-a fost de 3 ani de mare folos, din un element pregătit de noi și care cunoaște metoda noastră de lucru.

Alte propuneri urmează să fie făcute prin Colectivul de Catedră.

În toate lucrările practice se vor urma normele evidenței contabile prevăzute prin instrucțiunile Ministerului de Finanțe și ale Comisiei de Stat a Planificării, pentru ca studentul să poată fi întrebuițat imediat pe teren, fără altă pregătire suplimentară.

Cursul a fost inspectat la o lecție de tov. decan M. Lupu.

Bibliografia folosită, aprobată de Colectivul Catedrei pentru Contabilitate și Calculație:

1. *Curs teoretic de evidență contabilă*, de prof. Galperin, Kiparisov și Leontiev; Editura Corpului Contabililor.

2. *Curs de evidență contabilă industrială*, de prof. M. Jebrack, Editura Corpul Contabililor.
3. *Conducerea și planificarea economiei în URSS*, de I. Luginin, Editura Cartea Rusă.
4. *Sistemul economic socialist*, de prof. M. T. Macarova, Editura Cartea Rusă.
5. *Regimul economiilor și micșorarea prețului de cost*, de prof. I. Maizenberg, Editura de Stat.
6. *Calea spre rentabilitate*, de I. Mâslin, Editura CGM.
7. *Introducerea normelor medii progresive și mobilizarea rezervelor interne ale industriei*, de P. Ivanov.
8. *Instrucțiuni pentru aplicarea planului de conturi în industrie*, Editura Buletinul oficial.
9. *Lămuriri pentru contabilii din întreprinderile comerciale*, Editura Filaret.
10. *Aportul nostru în planul cincinal*, de Pavel Bâcov.
11. *Norme oficiale referitoare la metodele de calculație pentru industrie*, public, de Comisia de Stat a Planificării.

[semnătură olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 19/1949, nenumeroat.

9

1949, iunie 6. Memoriul corpului didactic de la Institutul de Științe Economice și Planificare din București referitor la învățământul juridic desfășurat în cadrul acestei instituții.

Memoriu

Subsemnații profesori și conferențieri cu grad definitiv de la fosta Academie Comercială azi, Institutul de Științe Economice și Planificare din București, avem onoarea a vă înainta prezentul memoriu referitor la poziția învățământului juridic în cadrul Institutului de Științe Economice și Planificare.

I. Prin efectul restructurării învățământului superior economic (Decizia nr. 172 din 28.II.1949), s-a rezervat învățământului juridic la institutele de științe economice și planificare, cu o singură catedră (Bazele Statului și dreptului RPR) –

la care, în București, au fost încadrați și au funcționat în anul școlar 1948/1949, numai 2 conferențieri din afara vechiului corp didactic al facultății.

În felul acesta, prelegerile destul de reduse ca număr pe care timpul le-a îngăduit și care au fost ținute în mod cumulativ la câteva mii de studenți, prelegeri în care trebuia să se predea cunoștințe din toate ramurile juridice ce interesează pregătirea viitoarelor cadre de economiști, nu au putut, din motive obiective, să dea rezultate pozitive.

Așa se explică faptul că materiile juridice nu au fost programate ca materie de examen în învățământul superior economic, fapt care, dacă va continua și pe viitor, va fi de natură să lipsească pe noii licențiați ai institutelor de științe economice și planificare de o elementară pregătire juridică, punându-i astfel în situația de a nu putea funcționa onorabil în instituțiile și întreprinderile economice ale statului.

II. Într-adevăr, prin chiar menirea lor, cele trei facultăți ale institutelor de științe economice și planificare, trebuie să creeze cadre pentru: învățământul mediu, comerțul de Stat, industriile de Stat, comerțul exterior, planificatori și economiști pentru Comisia de Stat a Planificării, contabili și oameni de finanțe pentru Banca RPR și Ministerul de Finanțe, economiști pentru Ministerul Agriculturii etc.

Oricare din aceste cadre trebuie să posede o temeinică pregătire juridică, pentru a putea interpreta și aplica legislația economică socialistă recent apărută, respectiv: legislația Comerțului de Stat, legislația planificării, legislația industrială, legislația muncii, legislația bancară și financiară, legislația agrară, legislația cooperatistă etc.

Rezultă, așadar, că prin chiar rosturile lor profesionale, licențiații facultăților economice trebuie să posede nu numai cunoștințe juridice de drept public, respectiv de teorie generală a Statului (care s-ar putea preda în cadrul unei catedre de Bazele Statului și dreptului RPR), dar și cunoștințe de ordin tehnic, juridic, și anume să cunoască bine instituțiile juridice care reprezintă expresia formală a noilor așezăminte economice și sociale în Republica noastră Populară.

Un singur exemplu va fi lămuritor. A apărut de curând Decretul nr. 265 public B. Of. nr. 40 din 25.VI.1949 legea pentru obligativitatea contractelor scrise și reglementarea plăților între întreprinderi și organizații economice.

Această lege, de o importanță capitală pentru economia planificată, a fost prelucrată pe larg în articolul de fond al ziarului «Scânteia» din 30 iunie 1949, intitulat: «Să grăbim încheierea contractelor economice». În acest articol, «Scânteia» arată că, contractele economice sunt «factorul organizatoric și planificator al întreprinderilor Statului», că «sistemul contractelor economice este un instrument puternic în lupta pentru îndeplinirea Planului de Stat», că «contractele economice au un însemnat rol educativ pentru personalul de conducere din economie», în sfârșit

că «contractele economice dezvoltă simțul de răspundere al personalului de conducere, devenind un element de conducere gospodărească al întreprinderilor».

Naște întrebarea: ce fel de economiști și pentru care misiuni sociale și economice creează facultățile economice, dacă acești economiști, viitoare cadre ale întreprinderilor economice ale Statului, nu au învățat la facultăți nimic sau aproape nimic cu privire la noțiunea de contracte și obligativitate contractuală?

Este, din nefericire, tocmai situația actuală de la institutele de științe economice și planificare, unde studenții nu sunt obligați să-și însușească aceste cunoștințe fundamentale și esențiale pentru cariera lor profesională și, mai ales, pentru interesul colectivității și al Statului.

Alt exemplu: aceeași lege mai sus menționată tratează, într-un capitol special, reglementarea plăților între întreprinderi, făcând o riguroasă aplicare a funcțiunilor titlurilor de credit și, îndeosebi, a materiei cecului.

Totuși, studenții institutelor noastre economice, viitori contabili și contabili șefi ai întreprinderilor economice, nu sunt, în prezent, obligați să învețe la facultăți nici să treacă examen din materia titlurilor de credit, după cum le este străină, în întregime, legislația comerțului de Stat, legislația industriilor de Stat, legislația comerțului exterior, legislația bancară și financiară, cu toate că la aceste institute există și o facultate de finanțe și credit.

III. Așa cum este considerat și predat azi învățământul juridic în facultățile economice, nu se face nicio deosebire între pregătirea tehnică de specialitate pe care trebuie să o capete un economist sau un om de finanțe și cea a unui inginer, deoarece în facultățile economice, după restructurarea lor, nu se predă mai mult învățământ juridic decât la institutele forestiere, de transporturi sau alimentație, care creează ingineri.

Și la aceste institute, deopotrivă ca la Institutul de Științe Economice și Planificare, există câte o catedră juridică, ceea ce ar putea duce la concluzia despre inutilitatea învățământului superior economic ca necorespunzător unui specific și unor nevoi proprii, fapt care, desigur, ar fi eronat.

IV. Ne îngăduim a crede, de asemenea, că este greșită opinia care susține că putem crea economiști fără ca aceștia să aibă și o pregătire juridică sau că această pregătire trebuie să o aibă numai juriștii creați de facultățile juridico-administrative.

Dacă pentru un inginer învățământul juridic și economia politică constituie materii de cultură generală, prevăzută ca atare în facultățile respective, pentru un economist, însă, învățământul juridic, adică organizarea publică și administrativă a Statului, legislația comerțului și a industriilor de Stat, legislația financiară și bancară, legislația agrară și legislația muncii, convențiile economice și comerciale de care

este legată țara noastră, legislația consulară, legislația transporturilor precum și organizarea și tehnica schimburilor cu străinătatea, constituie nu discipline de cultură generală, dar materii care constituie specificul profesional și tehnic al acestor cadre.

După cum din structura facultăților juridico-administrative nu a putut și nu poate fi îndepărtat studiul economiei politice și al legislației economice pentru că nu se poate concepe un jurist care să nu posedă și o temeinică pregătire economică, tot asemenea, numai în mod greșit, credem, a putut fi eliminat învățământul juridic din structura facultăților economice, pentru că nu poate fi conceput un economist sau un om de finanțe care să nu posedă solide cunoștințe juridice în măsură a-l face să cunoască, să mănuiască și să aplice în viața economică a Statului, legislația țării.

Învățământul juridic nu constituie o materie auxiliară a învățământului economic sau una de cultură generală.

Pentru un economist, un contabil sau un om de finanțe, învățământul juridic constituie un aspect tehnic esențial al pregătirii sale, fără de care nici nu se poate concepe cum ar putea funcționa în ordinea profesională în câmpul muncii.

V. Credem că și în această problemă trebuie să urmăm exemplul și experiența marii noastre vecine de la Răsărit, Uniunea Sovietică. O informație, cât de sumară, asupra poziției pe care o are în prezent învățământul juridic în facultățile sovietice, arată în mod categoric, cât de greșită este opinia care a susținut excluderea sau minimalizarea învățământului juridic în facultățile noastre, după restructurare.

Lucrarea Ministrului Învățământului Superior din Uniunea Sovietică, S. V. Caftanov („Învățământul Superior în URSS”), apărută de curând și în limba română, ne informează, în mod clar, că după Revoluția din Octombrie, dar mai ales în ultimii 15 ani, preocuparea Guvernului Sovietic a fost de a lărgi și de a extinde învățământul juridic, preocupare firească și care izvora tocmai din structura socialistă și din planificarea economică a Statului (v. pag. 36 și urm. ale lucrării citate).

Noilor instituții economice și sociale le-au corespuns noi instituții juridice, reclamate de ordinea socialistă, după cum foarte fericit se exprimă și legiuitorul român într-o altă lege recent apărută (Decretul Prezidențial nr. 259 pentru arbitrajul de stat, publ. B. Of. nr. 38 din 15.VI.1949), scopul instituțiilor juridice de tip nou în Statul Socialist «este întărirea legalității socialiste, a disciplinei de planificare, a gospodăriei chibzuite și a disciplinei contractuale între organele, instituțiile de Stat, precum și organizațiile și întreprinderile economice ale Statului» (v. art. 2 al legii menționate).

Ar fi o mare greșeală aceea de a se crede că ordinea economiei socialiste planificate constituie o stare de fapt, iar nu una de drept sau că în Statul Socialist legile și învățământul juridic constituie elemente inutile sau parazitare.

Asemenea greșită mentalitate care a bântuit și în Țara Socialismului, imediat după Revoluție, și care dacă ar fi continuat putea ruina mărețele efecte constructive ale Revoluției, împingând poporul sovietic către anarhie – a fost denunțată și demascată cu severitate ca periculoasă, de către A. I. Vișinschi⁴⁹, în istoricul său discurs ținut la consfătuirea juriștilor sovietici din 18 mai 1948, reprodus după revista «Sovietscoie gosudarstvo I pravo» nr. 6 din 1948, Moscova, de revista română «Justiția Nouă», nr. 8 noiembrie 1948, pag. 302 și urm.

Iată ce scria Vișinschi despre importanța învățământului juridic în problema reconstrucției economice a țării și cum a stigmatizat el, pe drept cuvânt, pe partizanii «nihilismului juridic», ca pe niște veritabili dușmani ai ordinii socialiste:

«În fața țării noastre stau probleme noi. În rezolvarea acestor probleme participăm și noi și nu putem să nu participăm și noi, juriștii sovietici. Despre aceste probleme vorbea și tovarășul Stalin, arătând că noi, terminând războiul cu victoria asupra dușmanilor și pășind în noua perioadă pașnică a dezvoltării economice, trebuie să vindecăm într-un timp cât mai scurt rănilor făcute țării noastre de către dușman, să restabilim nivelul de dinainte de război al dezvoltării economice naționale, pentru ca în timpul cel mai apropiat să depășim acest nivel, să mărim buna stare materială a poporului și să întărim și mai mult puterea militară și economică a Statului sovietic [...]. Această problemă economică stă de asemenea și în fața noastră, a juriștilor sovietici ca o problemă a noastră... ceea ce a spus tov. Stalin despre problemele care stau în fața țării noastre are o legătură directă și imediată și cu dreptul și cu juriștii... Acum aproape 15-20 ani noi am trecut prin boala nihilismului juridic, când dreptul sovietic a fost declarat drept un balast juridic. Noi ținem minte aceasta. Atunci au făcut încercări, dacă nu să ne convingă, cel puțin să ne atragă acei care afirmau că dreptul sovietic nu este altceva decât dreptul burghez întors în anumită măsură pe dos și că deci cel mai nimerit e să se dispună ca el să fie dus în lada de gunoi istorică... Astăzi, din fericire, acești novatori nu mai sunt ca înainte, n-au aceeași voieșie, nici vârstă. Ei continuă totuși, cum se spune în limba populară, să facă figuri. În extazul pasiunilor lor ultrarevoluționare ei țipau: avem speranski-i roșii care creează legi, când însă vor apare voltaire-ii roșii care să ardă legile? (Stucika). Ei nu mai sunt. Există însă elevii lor. E adevărat că în ultimii 10 ani acești elevi au reușit să învețe ceva minte și chiar să se dezică în mod public de învățătorii lor. Dar fermentul vechi, precum se știe, rămâne și din când în când apare câte o bubă, la loc nepotrivit».

⁴⁹ Andrei Ianuarievici Vișinski (1883-1954), jurist și diplomat al URSS, trimis în România pentru a se asigura că sovietizarea țării se realizează în ritm accelerat.

Apoi:

«Știința sovietică, inclusiv știința dreptului sovietic, stă în fața problemei importante de a folosi plurilateral știința și cultura societății capitaliste. Nu trebuie să socotim că în această privință s-a făcut totul, că nu mai avem ce lua de la știința și cultura țărilor capitaliste și că știința străină nu e în stare să ne dea nimic sau, în orice caz, nimic care ar merita ca să depunem eforturi pentru a folosi această cultură în scopurile noastre. Aceasta nu este exact, aceasta ar fi fost o îngâmfare vătămătoare și de neiertat».

VI. Aceste cuvinte ale lui A. I. Vișinschi trebuie să marcheze, desigur și pentru noi, o cotitură în considerarea poziției învățământului juridic în ordinea economiei planificate, cotitură care în Uniunea Sovietică s-a produs încă de acum 20 de ani.

Așa cum se predă și atât cât se predă astăzi învățământul juridic în facultățile economice, care au misiunea să creeze cadrele economiei socialiste planificate, credem că nu poate avea niciun rezultat sau, mai bine zis, va avea drept sigur rezultat întoarcerea la un punct de vedere de mult abandonat ca necorespunzător în Țara Socialismului și care, reînviat și reintrodus în prezent în structura facultăților noastre economice, apare cu atât mai neexplicabil și mai periculos.

Din lectura lucrării Ministrului Învățământului Superior din URSS, Caftanov, mai sus menționată, rezultă cu prisosință că în Țara Socialismului, în prezent, cultura economică nu poate fi despărțită de cultura juridică și invers. Nu se poate concepe adică un jurist care să nu aibă și cunoștințe de Economie politică, de Finanțe și de Contabilitate, după cum nu poate fi un adevărat economist acela care nu cunoaște, în profunzime, ce este un contract, ce este un titlu de credit sau care sunt convențiile economice internaționale de care este legată țara noastră.

Acest punct de vedere și-a găsit, de altfel, deplină confirmare nu numai în structura facultăților sovietice, dar și în modul cum a fost restructurată, recent, la noi, facultatea juridico-administrativă, unde în prezent, deosebit de disciplinele pur juridice, se predau: Economie politică, Elemente de contabilitate și de Finanțe. Apare deci, cu atât mai inexplicabil că în facultățile economice nu s-a urmat același criteriu cu toate că în principal, viitorii licențiați ai acestor facultăți formează cadrele întreprinderilor economice ale Statului, revenindu-le ca atare, să cunoască și să aplice în producție, legislația țării, care la rândul ei, este principial și esențial economică.

VII. În deplină convingere, ca oameni de știință și oameni ai muncii, că intervenția noastră prin acest memoriu constituie o datorie patriotică, iar reconsiderarea poziției învățământului juridic în facultățile economice reprezintă o

necesitate imediată – ne îngăduim a propune introducerea următoarelor catedre juridice la institutele de științe economice și planificare (și îndeosebi la Institutul din București, care are trei facultăți, inclusiv Facultatea de Finanțe și Credit) – încă în viitorul an școlar 1949/1950:

- 1) Catedra de Teoria generală a Statului (Bazele Statului RPR).
- 2) Catedra de Drept public intern și extern și de drept administrativ.
- 3) Catedra de Drept privat și legislație muncitorească.
- 4) Catedra de Drept și legislație a comerțului de Stat, a întreprinderilor industriale și cooperatiste.
- 5) Catedra de Drept și legislație a comerțului exterior și a transporturilor.
- 6) Catedra de Drept și legislație financiară.

6 iunie 1949

Trăiască Republica Populară Română!

[semnături olografe].

SMBAN, fond ASE, dosar 21/1949-1950, nenumerotat.

10

1949, iunie 9. Disciplinele studiate la Institutul de Științe Economice și de Planificare „V. I. Lenin” din București.

Anul I (comun la toate cele trei facultăți)

I. Discipline de bază

1. Marxism-leninism
2. Economia politică a societății capitaliste
3. Istoria economiei naționale RPR
4. Contabilitatea
5. Matematici economice

II. Discipline ajutătoare

1. Matematici aplicate
2. Bazele Statului și dreptului RPR
3. Limba rusă
4. Limba franceză sau germană

Anul II. Facultatea de Economie Generală

- I. Discipline de bază
 - 1. Economia politică a societății socialiste
 - 2. Planificarea economiei naționale
 - 3. Statistica teoretică
 - 4. Contabilitatea
 - 5. Cooperația
- II. Discipline ajutătoare
 - 1. Tehnologia mărfurilor
 - 2. Limba rusă
 - 3. Limba franceză sau germană

Anul II. Facultatea de Finanțe și Credit

- I. Discipline de bază
 - 1. Economia politică a societății socialiste
 - 2. Planificarea economiei naționale
 - 3. Studiul finanțelor
 - 4. Monetă și credit
 - 5. Contabilitatea
- II. Discipline ajutătoare
 - 1. Statistica teoretică
 - 2. Limba rusă
 - 3. Limba franceză sau germană

Anul III. Facultatea de Economie Generală

- I. Discipline de bază
 - 1. Economia industrială agrară, comercială, organizarea și planificarea industrială, agrară, comercială
 - 2. Studiul finanțelor
 - 3. Finanțarea economiei naționale
 - 4. Monetă și credit
 - 5. Calculații economice industriale, agrare, comerciale și bancare
- II. Discipline ajutătoare
 - 1. Cooperația
 - 2. Pedagogia
 - 3. Limba rusă
 - 4. Limba franceză sau germană

Anul III. Facultatea de Planificare

I. Discipline de bază

1. Materialism dialectic și istoric
2. Economia industrială, organizarea și planificarea industrială
3. Statistica industrială
4. Calculații economice industriale
5. Finanțarea economiei naționale⁵⁰

II. Discipline ajutătoare

1. Studiul finanțelor
2. Monetă și credit
3. Finanțarea economiei naționale⁵¹

Secția comercială

I. Discipline de bază

1. Materialism dialectic și istoric
2. Economia și planificarea comerțului
3. Statistica comercială
4. Calculații economice comerciale
5. Finanțarea economiei naționale⁵²
6. Merceologie⁵³

II. Discipline ajutătoare

1. Studiul finanțelor
2. Monetă și credit
3. Finanțe economice naționale
4. Merceologie⁵⁴

Secția agrară silvică

I. Discipline de bază

1. Materialism dialectic și istoric
2. Economia agrară, organizarea și planificarea agrară
3. Statistica agricolă
4. Calculații economice agrare
5. Finanțarea economiei naționale⁵⁵

⁵⁰ Numele disciplinei a fost adăugat cu scris olograf.

⁵¹ Numele disciplinei a fost tăiat cu o linie cu cerneală.

⁵² Numele disciplinei a fost adăugat cu scris olograf.

⁵³ Numele disciplinei a fost adăugat cu scris olograf.

⁵⁴ Numele acestei disciplinei, precum și al celei anterioare, a fost adăugat cu scris olograf.

⁵⁵ Numele disciplinei a fost adăugat cu scris olograf.

II. Discipline ajutătoare

1. Studiul finanțelor
2. Monetă și credit
3. Finanțarea economiei naționale⁵⁶

Secția Cooperatistă

I. Discipline de bază

1. Materialism dialectic și istoric
2. Statistica economică
3. Organizarea și planificarea comerțului cooperatist
4. Finanțarea economiei naționale⁵⁷

II. Discipline ajutătoare

1. Studiul finanțelor
2. Monetă și credit
3. Finanțarea economiei naționale⁵⁸
4. Merceologia

Anul III. Facultatea de Finanțe și Credit

Secția finanțe

I. Discipline de bază

1. Materialism dialectic și istoric
2. Finanțarea economiei naționale
3. Statistica financiară
4. Bugetul de Stat și control financiar

II. Discipline ajutătoare

1. Economia industrială, agrară, comercială, organizarea și planificarea industrială, agrară, comercială
2. Calculații economice industriale, agrare, comerciale, bancare

Secția credit

I. Discipline de bază

1. Materialism dialectic și istoric
2. Finanțarea economiei naționale
3. Statistica financiară
4. Tehnica organizării și acordării creditelor

⁵⁶ Numele disciplinei a fost tăiat cu o linie cu cerneală.

⁵⁷ Numele disciplinei a fost adăugat cu scris olograf.

⁵⁸ Numele disciplinei a fost tăiat cu o linie cu cerneală.

II. Discipline ajutătoare

1. Economia industrială, agrară, comercială, organizarea și planificarea industrială, agrară, comercială
2. Calculații economice industriale, agrare, comerciale.

Anul IV. Facultatea de Economie Generală

I. Discipline de bază

1. Materialism dialectic și istoric
2. Statistică economică
3. Pedagogie⁵⁹

II. Discipline ajutătoare

1. Pedagogie⁶⁰
2. Limba și literatura română

Notă: la calcularea fracțiunilor ($2/3$, $3/4$, $1/2+1$) se va avea în vedere că zecimalele sub 0,50 se neglijează, iar cele de 0,50 sau peste 0,50 se întregesc la 100.

Rectoratul,

9 iunie 1949.

SMBAN, fond ASE, dosar 24/1949-1950, nenumerotat.

11

1949, iulie 31. Raportul general de activitate al Colectivului de catedră Geografie economică-mărfuri.

I. Constituirea și funcționarea colectivului

1. Colectivul de catedră Geografie economică-Mărfuri cuprinde următoarele discipline:
 - Geografie economică repartizată la Facultatea de Economie Generală anul II
 - Tehnologia mărfurilor repartizată la Facultatea de Planificare anul II
 - Merceologia repartizată la Facultatea de Comerț și Cooperație
2. Fac parte din acest colectiv următoarele cadre didactice și ajutătoare:
 - Victor Tufescu – profesor titular de Geografie economică
 - Radu Georgescu – conferențiar titular de Tehnologia mărfurilor
 - Pascal Popescu – conferențiar suplinitor de Merceologie
 - Elena Spirescu – asistentă la Tehnologia mărfurilor

⁵⁹ Numele disciplinei a fost adăugat cu scris olograf.

⁶⁰ Numele disciplinei a fost tăiat cu o linie cu cerneală.

- Livia Manolescu – asistentă la Tehnologia mărfurilor
 - Neculai Teodorescu – asistent la Tehnologia mărfurilor
 - Aurel Banu – asistent la Geografie economică
3. Dat fiind că încadrările la cele trei materii s-au făcut pe rând și printre cele din urmă din institutul nostru, acest colectiv s-a putut constitui abia la 20 mai 1949. S-au ținut astfel în total 10 ședințe de colectiv, la datele de 20, 27 mai, 3, 10, 17, 24 și 29 iunie, 15, 28 și 29 iulie.
- După fiecare ședință s-a făcut raport verbal către Directorul de Studii al institutului, profesorul Ghiulea.

II. Activitatea la cursuri, seminarii, cercuri de meditații

1. La cele trei materii ale colectivului au fost înscriși în total 2386 studenți, repartizați pe materii după cum urmează: Geografie economică 263, Tehnologia mărfurilor 1650, Merceologie 473 (dintre care 275 la secția comercială și 198 la cooperatie).
2. Pentru seminarii, acești studenți au fost împărțiți pe grupe după cum urmează: 17 la Tehnologia mărfurilor, 4 la Merceologie, 3 la Geografie economică.
3. S-au ținut în total 57 ore de curs și 150 ore de seminar repartizate pe materii astfel:

Disciplina	Ore de curs – total	Ore de curs – săptămânal	Ore de seminar – total	Ore de seminar – săptămânal	Ore de consultație
Geografie economică	26	3	36	12	16
Tehnologia mărfurilor	15	2	102	6	8
Merceologie	16	2-3	12	6	6

4. În afară de acestea s-a mai ținut un număr de ore la cercurile de meditație. Pe materii, numărul cercurilor de meditație și a ședințelor ținute a fost următorul:
 - Geografie economică – 1 cerc cu câte 8 ședințe – total 8 ședințe
 - Tehnologia mărfurilor – 3 cercuri cu câte 4 ședințe – total 12 ședințe
 - Merceologie – 2 cercuri cu câte 2 ședințe – total 4 ședințe
5. Frecvența studenților la cursuri și seminarii s-a prezentat după cum urmează:

Materia	Studenți înscriși	Au obținut frecvența – la curs		Au obținut frecvența – la seminar	
Geografie economică	263	170	64%	166	64%
Tehnologia mărfurilor	1650	793	48%	796	48%
Merceologie - comerț	275	154	55%	150	54%
Merceologie - cooperatie	158	111	55%	121	60%

6. În cadrul ședințelor de seminar (laborator) studenții au fost notați cel puțin o dată; la materiile cu număr mai redus de studenți (Geografie economică), prin întrebările orale, la cele cu studenți mai mulți (Tehnologia mărfurilor și Merceologie) – oral și prin extemporale. Aceste notări au servit numai ca mijloc de apreciere la darea notelor de la examen.

III. Situația examenelor

1. Întrebările puse la examene au fost din cele prevăzute în listele prezentate înainte de începerea sesiunii la Direcția de Studii.
2. Examenele s-au ținut în scris la Tehnologia mărfurilor și la Merceologie. Oral la Geografia economică.
3. Rezultatele la examene pe materii sunt cele din tabelul de mai jos

Materia	Înscriși la examen	Prez. la ex. - numeric	Prez. la ex. - %	Absenți - numeric	Absenți - %	Promovați - numeric	Promovați - %	Respinși - numeric	Respinși - %
Geografia economică	214	209	98	5	2	182	57	27	13
Tehnologia mărfurilor	1099	1015	92	84	8	769	75,7	246	24,3
Merceologie - comerț	213	192	90	21	10	163	84	29	16
Merceologie - cooperatie	136	128	95	8	5	104	82	24	18

4. În ceea ce privește curba de repartizare a notelor, a se vedea graficele alăturate.
5. În urma ținerii examenelor facem următoarele observații:
 - studenții s-au prezentat în general bine pregătiți; în tot cazul, față de anii precedenți se remarcă un vădit progres calitativ, ceea ce denotă că metodele noi folosite sunt superioare;
 - s-a remarcat un deosebit interes pentru aceste discipline cu caracter practic.

IV. Greutăți în muncă

1. Timpul avut la dispoziție pentru cursuri și seminarii la materiile colectivului nostru a fost foarte scurt. Din această cauză, materiile au trebuit tratate rezumativ.
2. Numărul studenților în grupele de seminar a fost prea mare față de caracterul aplicat al acestor discipline, care necesită folosire de material didactic, aparatură de laborator, instrumente de desen și cartografie etc.
3. Se observă în genere o lipsă de obișnuință la studenți în scoaterea notelor; în dorința de a înregistra prelegerea cuvânt cu cuvânt, pierd ideile principale,

uneori făcând chiar înregistrări greșite. Aceasta are efect negativ⁶¹ asupra pregătirii lor.

V. Concluzii

1. Rezultatele muncii noastre din acest an universitar ne-au adus la următoarele concluzii generale:

a) pozitive:

- frecvența studenților la cursuri și seminarii: bună;
- participarea și examinări și discuții în seminarii: mulțumitoare;
- procentul promovărilor la examene – mai mare decât în alți ani, iar pregătirea studenților mai temeinică;
- am constatat un deosebit interes pentru aceste materii.

b) negative:

- s-a vădit necesitatea de cursuri tipărite sau măcar litografiate;
- pentru merceologie și tehnologie sunt necesare câte 2 ore consecutive de seminar (laborator) pentru a avea timpul suficient pregătirii aparatelor și desfășurării programului de experiențe;
- grupele de seminar la disciplinele colectivului nostru nu trebuie să treacă de 50 de studenți, întrucât ele au un caracter practic-experimental;
- urmează necesitatea încadrării unui personal didactic-ajutător mai numeros, în raport cu numărul orelor de seminarii cu grupe reduse la 50 studenți;
- încăperile destinate acestor discipline (seminarii, laboratoare), având instalații proprii, trebuie să fie lăsate a funcționa numai pentru disciplinele respective; utilajul lor suferind de pe urma introducerii altor cursuri sau seminarii;
- bibliotecile de seminar cuprinzând bibliografie specifică, de care este nevoie aproape zilnic pentru lucrările practice, trebuie să rămână în cadrul seminariilor respective.

c) pentru vacanțe colectivul își propune:

- adunarea de material bibliografic nou, sovietic și românesc;
- reconsiderarea cursurilor aplicând metoda dialectică.

-

[semnături olografe]

31 iulie 1949.

SMBAN, fond ASE, dosar 17/1949, nenumerotat.

⁶¹ În document apare cuvântul „înraurește”.

12

1949, iulie. Proiectul de programă analitică pentru cursurile de Geografie economică.

ISEP

Proiectul de programă analitică pentru cursurile de Geografie economică

V. Tufescu

[semnătură olografă]

Introducere

Persistă încă în lumea intelectuală din afara specialității, o concepție învechită cu privire la ceea ce este Geografia României. În genere, ea e înțeleasă ca «o geografie a țărilor», cu înșirare de râuri și munți, localități și avuții etc. O asemenea geografie, care se mai învață încă în școala medie, e o treabă de memorizare și poate lipsi fără mare pagubă din învățământul superior; un atlas bun te poate sluji întotdeauna mai bine decât memoria.

Dar nu aceasta e Geografia economică în accepțiunea pe care ea o are astăzi. Ca știință nouă, în continuă și grăbită evoluție, ea s-a schimbat atât de mult în ultimele decenii, încât nu o mai recunoști față de ceea ce era înainte de 1920. În ultimele decenii ale secolului al XIX-lea, când i s-a născocit numele, era doar un conglomerat eterogen de cunoștințe aruncate unele peste altele ca într-un sac. Specialiștii căutau să pună ordine doar în înșirarea lor, fără a se preocupa prea mult de selecționarea materialului în sine și de căutarea unui fir conducător propriu în fondul acestei științe. Unii geografi au putut astfel afirma că Geografia economică «e o știință cam cum era odinioară grupa viermilor în biologie, adică un coș de hârtii». Lipsa ei de organicitate o făcea să poată fi foarte ușor desfăcută în părțile componente, ca și în fenomenul de sciziparitate la viețuitoarele elementare. Și au apărut după cum era nevoie: o geografie a producției, o geografie comercială, o geografie a circulației etc., ca și cum fiecare ar fi fost o disciplină aparte, nu simple capitole ale aceleiași științe. Așa s-a continuat mult după 1900.

Din păcate, această concepție despre Geografia economică – adunare eterogenă de material, privit spațial – a dăinuit la noi până în preajma celui de-Al Doilea Război Mondial. Specialiștii noștri mai vechi nu s-au preocupat de evoluția acestei științe și au rămas la tipare învechite. În alte țări însă, între care în primul rând URSS, Geografia economică a făcut pași mari tocmai în aceste ultime trei decenii, ajungând o știință organică, omogenă, care pe deasupra datelor statistice trecătoare și repede perimate, a ajuns la stabilirea unor principii proprii, la caracterizări de durată și ca urmare, la indispensabile aplicații practice.

În tendința ei de a găsi un fir conducător pe care să se bazeze unitatea ei, Geografia economică a trecut de la faza mai veche, când axa o constituia principiul treptelor de civilizație prin care se pretindea că ar fi trecut omenirea (faze culegerii, faza vânătorii, a creșterii vitelor, agriculturii etc.) la altele mai noi.

Principiul acesta care nu se verifică și e perimat în științe economice nu putea da organicitate disciplinei noastre, fiind artificial. Într-o fază mai nouă (după 1920), unii geoeconomiciști au văzut în Geografia economică o geografie a muncii. După aceștia munca trebuie privită ca sinteza tuturor proceselor de producție, schimb, consumație etc. Luând ca fir conducător în Geografia economică munca, noi am mers mai departe, raportând aceasta la posibilitățile geoeconomice regionale, ajungând la principiul gradului de utilizare al spațiilor pe care-l socotim principiul de bază al Geografiei economice.

Aceasta dă la iveală o gamă întreagă de variante, de la regiunile în care natura e aproape intactă până la cele în care e transformată de om la maximum. Privită sub raportul acesta dialectic, Geografia economică capătă o structură nouă, devenind o știință organică și unitară. Mai mult decât atât, principiile metodei dialectice (principiul interdependenței fenomenelor, acel al dinamicii, al evoluției de la cantitativ la calitativ și acela al dezvoltării contradicțiilor dintre fenomene) își găsesc o largă și firească aplicare în Geografia economică. Astfel, această știință devine vie și folositoare prin largul său domeniu de aplicare practică.

Cu alte cuvinte, Geografia economică nu mai este menită exclusiv să dea orientare generală ca informație – cum făcea cu câteva decenii în urmă, ci prin aplicarea metodei de cercetare geografică să dea privirea spațială a fenomenelor, să le explice în relațiile lor cu mediul, să și creeze cercetătorului perspectiva întregului; ceea ce nu poate da nici una din celelalte științe economice. Iată de ce în URSS, marele creații economice (fie că e vorba de valorificarea unor porțiuni din taiga, de crearea unor artere de circulație, de pregătirea unor noi terenuri de irigație, de crearea de fabrici și orașe etc.) s-au realizat numai după prealabile cercetări geografice. Și iată de ce și în RPR, geografie a fost chemată să-și dea contribuția practică în mai multe probleme de organizare planificată: 1) Documentarea în vederea sistematizării a 46 orașe ale țării (lucrarea continuă pentru rest), 2) Studiul planificării turistice a județului Făgăraș, 3) Studiile în vederea ridicării economice a unor regiuni înapoiate (Maramureș, Oltenia de Nord, Podișul Central Moldovenesc), 4) Cercetări în vederea sistematizării, industrializării și urbanizării regiunii Hunedoara.

În învățământul țărilor de structură socialistă, Geografie economică capătă întâietate față de celelalte ramuri geografice (Geografia fizică și Geografia umană). Și e normal să fie așa, întrucât în vreme ce Geografia fizică se ocupă numai cu studiul naturii fizice și biologice, a regiunilor, iar Geografia umană rămâne impregnată cu teme perimate, cum e între altele aceea a înrâuririi mediului asupra omului,

Geografia economică reprezintă în întregul ei tocmai latura prometeică a relațiilor dintre om și mediu, punând pe primul plan tocmai elementele de răzvrătire ale omului împotriva poruncilor mediului, de forțare a lui până la subjugare și de valorificarea tuturor resurselor ce el poate oferi. Prin aceasta, Geografia economică a devenit ramura cea mai dinamică dintre ramurile geografiei și cea mai folosită de o societate care curmă cu vechile prejudecăți, fiind o societate în continuă transformare și construire, care e lumea socialistă. Iată pentru ce în URSS, lăsând la o parte universitățile în care această știință a căpătat o mare amploare în cadrul facultăților de geografie, în institutele de planificare, Geografia economică e considerată materie de bază și repartizată pe mai mulți ani (informație verbală dată de unul dintre studenții noștri care urmează la Institutul de Planificare din Leningrad). Iată de ce credem că s-a săvârșit o regretabilă eroare la institutul nostru, punându-se anul trecut Geografia economică numai la Facultatea de Economie Generală, ea lipsind cu totul de la Facultatea de Planificare și de la cea de Finanțe. Nădăjduim că în programele ce se întocmesc pentru anul viitor, Geografia economică își va căpăta locul cuvenit, figurând pe câte doi ani, cel puțin la facultățile de economie generală și economie planificată.

În stadiul ei actual, Geografia economică se împarte în două mari ramuri: 1) una generală care cercetează fenomenele economice pe întreg globul terestru sub raport spațial și în legăturile lor cu mediul scoțând la iveală principii generale, care dau perspectivă de întreg terestru și alta, 2) regională privind fenomenele pe spații limitate (regiuni, țări) căutând să evidențieze tocmai notele deosebitoare dintre ele, particularitățile diferitelor regiuni. E ceea ce se numea odinioară Geografia țărilor, văzută însă într-o formă cu totul nouă, de geografie comparată. Prima ramură constituie cursul de bază al Geografiei economice, din cea de-a doua ar fi necesar să se facă cel puțin un curs privind Geografia economică a RPR și în limitele orelor prevăzute de programă, dacă nu Geografia economică a tuturor țărilor vecine, cel puțin a URSS, slujind ca exemplificare de realizări în atâtea domenii economice. Așadar, materia se poate împărți în două cursuri, deci pe doi ani, fiecare curs necesitând minimum două ore pe săptămână.

Geografia economică generală

Introducere

Locul Geografiei economice generale printre ramurile științei geografice

Privire sumară asupra formării și evoluției Geografiei economice

Obiectul și definiția ei

Latura aplicată a Geografiei economice

Partea I. Factorii geoeconomici

Cap. I Natura

1. Factorii cosmici

Pământul și Cosmosul

Radiații văzute și nevăzute

De unde vine căldura (captarea energiei solare)

Petele solare și ritmicitatea vieții economice

Mișcările Pământului și urmările lor

Noapți și zile polare (Agricultura polară)

2. Uscatul

Forma și gruparea uscaturilor

Relieful în viața economică

Acțiunea de modificare violentă a scoarței (alunecări de straturi, vulcanism, cutremure) și rolul negativ în economie

Compoziția scoarței și reflexul în felul vieții economice

3. Atmosfera

Compoziția atmosferei și exploatarea ei industrială

Temperatura atmosferei și zonele de viață economică

Presiunea atmosferică și vânturile (folosirea energiei lor, calamitățile și lupta împotriva lor)

Precipitațiile atmosferice (ploi artificiale)

Zonele de climă și diferențierea tipurilor de viață economică

4. Apele

Apele continentale (potabile și minerale)

Irigațiile

Navigația și plutăritul

Cărbunele alb

Apa mărilor și oceanelor (generalități)

Compoziția apelor marine și exploatarea lor economică

Temperatura apelor marine și înrâurirea asupra vieții

Mișcările apelor marine (folosirea energiei lor)

Pescuitul pe glob

5. Viețuitoarele

Plantele și mediul fizic

Marile zone de vegetație și modificarea lor adusă de om

Pădurile Globului și exploatarea lor

Marile zone de pășuni ale Globului

Fauna - piedecă în dezvoltarea vieții economice (corecturi aduse de om)

Exploatarea economică a faunei. Vânătoarea

Încheiere

Asupra mediului geografic și modificărilor suferite de el sub înrâurirea omului.

Cap. II Omul ca factor geoeconomic

1. Răspândirea spațială a elementului omenesc
 - Icumenul
 - Furnicare omenești (regiunile suprapopulate)
 - Regiuni neprielnice pentru așezare și cucerirea lor treptată
 - Regiuni bune de locuit, dar cu populație prea rară; regiuni ale viitorului
2. Dinamica elementului omenesc
 - Număr
 - Energia grupărilor umane (spor și oboseală demografică)
 - Migrații omenești
3. Problema formelor de civilizație umană
 - Critica teoriei «treptelor de civilizație»
 - Evoluție înăuntrul fiecărei forme de ocupație
 - Problema gradului de folosire al spațiilor, până la înfrângerea mediului (repartiție pe Glob)
4. Așezările umane
 - Așezările rurale sub înrâurirea mediului (unde totuși natura e învinsă)
 - Orașele expresie a dominării naturii de către om
 - Geografia urbanistică și industrializarea
 - Încheiere
 - Omul – factor activ al transformării mediului. Dinamica vieții economice

Partea II: Geografia producției

Cap. I. Agricultură și pomicultură

1. Agricultură (generalități)
 - Cum a apărut și s-a dezvoltat agricultura
 - Agricultură modernă (asolamente, îngrășăminte, irigații, aclimatizări, încrucișări de specii etc.)
 - Marile ținuturi agricole ale Globului
2. Agricultură ținuturilor temperate
 - Grâul
 - Secara
 - Porumbul
 - Legumele
 - Cartoful
 - Sfecla de zahăr
 - Plante oleaginoase: rapița, soia, floarea soarelui
 - Textile: inul și cânepa
 - Subzone agricole (caracterizări)

3. Agricultura ținuturilor calde

Orezul

Plante cu tubercule: ignama, patata

Trestia de zahăr

Oleaginoase: arahide, sesam⁶²

Textile: bumbacul, iuta

Stupefiante

Tutun

4. Arborii fructiferi ai ținuturilor temperate

Generalități

Mărul și prunul

Alți arbori (nucul, castanul, caisul etc.)

Arbori mediteraneeni: portocalul și lămâiul

Măslinul

5. Arbori cultivați în ținuturilor calde

Arbori fructiferi: curmalul, bananierul, ananasul

Arbori pentru ulei: cocotierul și alții

Cafea, cacao, ceai

Mirodenii

Arborii de cauciuc

Plante medicinale: chinina și altele

Înceiere

Raporturile dintre produsele celor două zone (reculul unor culturi din zona temperată față de creșterea viguroasă a altor produse similare, din zona caldă: sfecla față de trestia de zahăr, bumbacul față de in etc. Regiunile agricole consumatoare și regiunile agricole cu larg disponibil.

Cap. II. Creșterea animalelor

1. Animale producătoare de fibre

Viermele de mătase

Alte mătăsuri animale și lupta lor cu cele vegetale

Oaia

Alte animale cu lână

2. Animale crescute pentru hrană

Porcul

Bovinele

Producția și comerțul de carne

Lapte și derivate

Păsările de curte

⁶² Susan.

3. Animale de tracțiune

Calul

Animale de tracțiune din ținuturile calde: măgarul, bivolul, cămila

Animale de tracțiune din ținuturile improprii: renul, iac, lama

Încheiere

Marile zone ale animalelor domestice (caracterizări)

Creșterea extensivă și creșterea rațională a vitelor, marile industrii legate de produsele animale

Cap. III. Zăcămintele minerale și industrializarea lor.

1. Combustibilii minerali

Cărbunii de pământ (la fiecare capitol și industrializarea produselor respective)

Petrolul

Gazele naturale

Rezervele de combustibili ale Globului și generatorii de energie ai viitorului

2. Metalele uzuale

Fierul

Cuprul

Aluminiul

Alte metale uzuale: plumbul, zincul staniul etc.

3. Metale și pietre prețioase

Aurul

Argintul

Metale rare: radiu, uraniu etc.

Diamantul

4. Săruri

Sarea gemă și industrializarea ei

Îngrășăminte minerale

Alte săruri: sulf, salpetru etc.

Încheiere

Marile ținuturi miniere în raport cu formațiunile geologice ale Globului

Ramurile de industrie și repartitia lor pe Glob

Marile regiuni industriale ale Globului

Încheiere la partea a II-a. Gradul de utilizarea a spațiilor

Zonificare pe regiuni agricole, domenii pastorale, industriale

Regiuni epuizate și regiuni recent exploatare

Regiuni de mari aglomerări industriale și agricole

Partea a III-a. Geografia schimbului și circulației

1. Schimbul

Forme vechi de schimb între regiuni cu produse complementare (drumurile blănurilor, drumul ceaiului, drumul chihlimbarului)

Marile târguri periodice și evoluția lor modernă

Regiunile comerciale ale Globului (categorii, piețe, regiuni consumatoare, locuri de absorbție)

Relațiile de schimb internațional (păienjenișul rețelei de schimb)

2. Circulația

Vechile drumuri. Evoluția vehiculului

Construcția drumurilor moderne. Rețeaua actuală pe Glob

Căile ferate: cum s-au întins, rețeaua actuală

Căile navigabile fluviatile

Drumurile oceanice. Canaluri intermaritime

Marina comercială. Marile porturi internaționale

Căile aeriene (condițiile navigației aeriene, aeronavele, aerodromuri, trafic aerian)

Comunicația gândirii: poșta, telefonul, radiofonia

Încheiere

Regiuni cu rețea de comunicații moderne și regiuni cu căi de comunicație primitivă Urmări în civilizație și în amploarea vieții economice

Cap. final: Sinteza vieții geoeconomice mondiale

Regiuni cu viață economică modernă și înapoiată

Intensitatea producției și schimbului

Regiuni terestre bine valorificate și regiuni puțin exploatate (regiuni ale viitorului)

Centre de propulsie geoeconomică și ținuturi de absorbție a produselor prime și fabricate (dinamica vieții economice)

II. Geografia economică a RPR

Introducere

Arătăm că nici Geografia regională n-a mai rămas la ceea ce fusese odinioară, adică o «geografie a țărilor», având ca bază frontierele politice de multe ori artificiale și atât de schimbătoare ca trasee. O asemenea geografie era afectată de orice criză a frontierelor și, în plus, păstra un caracter descriptiv și static, în care abundau până la obosire nume și cifre statistice. De la această concepție învechită s-a trecut mai apoi la o «geografie a peisajelor», în care unitățile politice artificiale sunt înlocuite prin «regiuni naturale» cu caracter de permanență, iar noianul de numiri și date prin caracterizări. Era un pas mai departe, dar nu era totul. Într-o fază

următoare s-a ajuns la ceea ce numește o «geografie comparată» care evidențiază tocmai contrastele dintre regiuni, adică ceea ce are mai caracteristic fiecare dintre ele. La acestea, noi am adăugat un element nou care explică dinamica întregii vieți economice regionale: problema interdependenței regiunilor complementare ca resurse. În felul acesta, din descriptivă și statică, geografia economică regională devine explicativă și dinamică.

Iată pentru ce înlocuind descrierea cadrului fizic al țării, în care se analizau rând pe rând și separat unul de altul diferitele elemente ale mediului natural (întâi relieful, apoi clima, apoi apele, vegetația, privite pe întregul întins al țării), ceea ce poate să meargă la Geografia fizică, dar nu în Geografia economică, cu împletirea lor laolaltă pe cadre mai restrânse (regiuni naturale), am evidențiat astfel specificul local sau ceea ce s-a numit peisajul local. Dar nici aceste regiuni nu vor fi înșirate după treptele de relief (tot ceea ce e munte de o parte, dealuri de alta, câmpiile de alta etc.), ci legate în ansamblul regiunilor care se completează unele pe altele ca resurse, brațe de muncă, adică prin fenomene de interdependență economică. Ajungem astfel la o adevărată geografie comparată, adică ne aflăm pe linia tratării dialectice a materiei.

Partea I. Regiunile țării

Marile diviziuni ale țării și justificarea lor, nu numai pe bază de relief, ci pe elemente care înrăuesc viața economică: climă, direcții de scurgere a apelor și orientare geografică, înveliș vegetal, caractere economice. Se desprind astfel următoarele mari unități: un sector răsăritean cuprinzând regiunile moldovenești, unul meridional cuprinzând părțile oltene și muntene, un sector maritim dobrogean, unul central transilvănean și altul apusean cuprinzând munții și părțile de vest ale țării.

Cap. I. Sectorul răsăritean

1. Carpații Orientali

Maramureșul și cadrul său de munți

Obcinele Bucovinei și Curmătura C. Lung-Dorna-Bârgău

Depresiunile Giurgeu-Ciuc și rama lor muntoasă

Munții Moldovei

Carpații de curbură, cu șesurile intramontane ale Bârsei și Țara Secuilor

(la fiecare: o sumară caracterizare a cadrului natural în ceea ce are el specific, o sumară ilustrare a vieții omenești și înfățișarea vieții economice regionale, prin resurse naturale, industrie, schimb și circulație. Se va insista la fiecare asupra produselor excedentare și a celor ce lipsesc regiunii, trebuind să fie aduse din altă parte. Se va arăta situația brațelor de muncă, suficiente sau insuficiente, în raport cu posibilitățile de exploatare a principalelor resurse locale).

2. Zona subcarpatică moldovenească

Limite, caractere generale, subdiviziuni

Depresiunea Neamțului

Depresiunea Cracău-Bistrița

Depresiunea Tazlău-Cășin

Depresiunea Vrancei

(la toate și rama de înălțimi care le închid)

3. Podișul Moldovei

Cum s-a format. Subdiviziuni și delimitări

Podișul Sucevei

Câmpia Moldovei

Podișul Bârladului

Colinele Tutovei

4. În încheiere se vor arăta: principalele avuții ale spațiului estic, necesitatea schimbului de produse dintre regiunile complementare, reaua distribuirea a rețelei rutiere și feroviare care, nedeservind normal regiunea, dă naștere la o viață economică stânenită, la orașe agonizante, industrii sporadice și întinse porțiuni insuficient valorificate. Posibilități de ridicare a regiunii prin planificare.

Cap. II. Sectorul Meridional

1. Carpații Meridionali

Grupa Bucegi-Leaota

Grupa Făgăraș

Grupa Parâng

Grupa Godeanul

Țara Loviștei

Bazinul Petroșani

Țara Hațegului

(se va da deosebită atenție exploatării cărbunilor de la Petroșani și a industriei siderurgice de la Hunedoara)

2. Subcarpații Olteniei și Munteniei

Plaiul Mehedinți

Depresiunea Jiului

Porțiunea Gilort-Dâmbovița

Subcarpații dintre Dâmbovița și Milcov

(se va da dezvoltarea cuvenită exploatării petrolului și posibilității de valorificare a marilor rezerve de lignit)

3. Platforma Getică

Marile subdiviziuni și caracterizarea lor

(se vor arăta deficiențele agriculturii rutiere, dificultățile circulației, înapoierea economică a regiunii)

4. Câmpia Dunării

Caracterizări generale, limite, geneză

Marile diviziuni (comparativ): vestul mai înalt și mai umed, populat și arat încă de la începutul secolului trecut, regiune cu cultura grâului ca cereală principală; estul mai secetos, populat și desțelenit abia după 1850, având porumbul drept cultură principală; centrul cu culturi mixte, plante industriale, zarzavaturi, arbori fructiferi, produse de fermă pentru aprovizionarea Capitalei, industrie mari, viață urbană prosperă.

Cap. III. Sectorul Central (Bazinul Transilvaniei și Ținutul Someșului)

1. Bazinul Transilvaniei

Subcarpații interni: grupele Mureș-Turda, Sibiu-Făgăraș și Odorhei-Bistrița (caracterizări, comparație)

Câmpia Transilvaniei

Podișul Transilvaniei

2. Platforma Someșană

Colinele Sălajului

Colinele Someșului

Țara Lăpușului și Țara Chioarului

(se vor trata comparativ, se va sublinia problema gazului metan)

Cap. IV. Sectorul Apusean

Munții din Apus inegali prăbușiți se despart în trei porțiuni diferite ca altitudine: mai ridicați cei din Bihor, mijlocii cei din Banat și de înălțimi colinare cei din Platforma Someșană

1. Banatul

Munții Almaș, Semenici și Poiana Rusă

Culoarul Timiș-Cerna și depresiunea Țara Almașului

Regiunea colinară: dealurile Tirolului, Buziașului și Lipovei

(se va insista asupra zăcămintelor miniere și industriilor locale)

Câmpia Banatului

2. Regiunea Crișurilor

Bihorul (Țara Moșilor)

Munții Metalici și zăcămintele lor

Munții mărunți din Vest: Zărani, Codru, Pădurea Craiului, Plopiș

Depresiunile-golfuri: Zarand, Beiuș, Vad

Câmpia Tisei

Cap. V. Sectorul Maritim (Gurile Dunării și Dobrogea)

Dacă și în ce măsură acest sector își realizează funcțiile ce-i revin

1. Regiunile Dunării de Jos

Lunca și Balta Dunării

Delta și Razelmul

(se va insista asupra pescuitului și proiectelor de folosire a stufărișului Deltei)

2. Podișul Dobrogean

Masivul Hercinic

Stepa Dobrogeană

(importanța Canalului Dunăre-Mare⁶³)

Încheiere: se va face o sinteză în legătură cu «gradul de folosire al spațiilor», despărțind regiunile resurse excedentare de cele deficitare. Se va analiza fenomenul interdependenței lor economice în relațiile firești de schimb dintre regiuni, atât în ce privește resursele, cât și brațele de muncă. Se va sublinia, cu alte cuvinte, dinamica fenomenelor economice interregionale, cu aceasta făcându-se trecerea la partea a doua a cursului.

Partea II. Geografia producției și circulației

Introducere: deși partea I tratează în cadre regionale pe lângă aspectele naturii și viața economică în ceea ce are ea mai caracteristic, problemele de producție trebuie studiate și prin perspectiva de întreg, care e rostul părții a doua. Prin aceasta se pot evidenția atât dezvoltarea, cât și deficiențele fiecărei ramuri sau categorii de producție, căpătând astfel imaginea precisă a economiei românești și a posibilităților ei de dezvoltare.

În această parte se va arăta în prealabil care e rolul naturii și omului în producție (punându-se accent pe dinamica fenomenelor), ca numai după aceea să se treacă la producția în sine și să se încheie cu schimbul și circulația produselor.

Cap. I. Rolul naturii și omului în producție

1. Natura (mediul)

Relieful și structura geologică în viața economică. Solul

Clima și apele

Învelișul vegetal și fauna

(nu se vor face repetări, nici nu se vor trata problemele pentru importanța lor teoretică, ci numai întrucât influențează viața economică. Sinteze)

⁶³ Canalul Dunăre-Marea Neagră.

2. Omul, ca factor dinamic

Număr, demografie

Populația activă, grupe de vârstă, știutori de carte

Densitate

Dinamica deplasărilor temporare pentru lucru

Cap. II. Producția

1. Exploatarea directă a naturii

Pădurile

Pășunile

Pescuitul

(la fiecare: răspândirea spațială, situația exploatărilor actuale și brăcuirea⁶⁴ din trecut, posibilitățile de regenerare)

2. Agricultură

Vechime, metode rutinare, în unele regiuni, necesitatea mecanizării, raționalizării asolamentelor, folosirii îngrășămintelor, sporirii producției la hectar etc.

Cereale: grâu, porumb, orz, ovăz

Plante industriale: cartof, sfeclă de zahăr, floarea soarelui, tutun etc.

Legume și zarzavaturi

3. Podgoriile și pomii fructiferi

Generalități asupra podgoriilor

Marile podgorii (localizare, întindere, calitate etc.)

Pomi fructiferi (localizare, întindere, calitate etc.)

4. Animalele domestice

Generalități (elemente determinante: naturale și economice, creșteri și scăderi cantitative, calitatea vitelor etc.)

Principalele animale domestice și repartiția lor

Avicultura, apicultura, sericicultura

Regiunile de creșterea rațională a vitelor și regiunile înapoiate

5. Zăcămintele subpământene

Structura geologică a pământului țării și repartiția grupelor de zăcăminte

Ape minerale, sare, cariere de piatră (la fiecare: localizare, importanța exploatării, posibilități viitoare)

Metale uzuale: fier, mangan, cupru, plumb, etc. și metale prețioase: aur, argint

Generatori de energie: cărbuni, petrol, gaze naturale (dezvoltare convenită petrolului și posibilităților de exploatare a cărbunilor)

⁶⁴ Stricăciunile.

6. Problemele industriei românești

Evoluție

Izvoare de energie (cărbune alb)

Principalele ramuri ale industriei actuale: textilă, alimentară, metalurgică și chimică (se va trata fiecare în parte, cu dezvoltarea cuvenită, arătându-se realizările recente, posibilitățile de dezvoltare și prevederile planului actual).

Repartiție spațială, mână de lucru, producție etc.

Industriile: de al doilea ordin: a lemnului, hârtiei și artelor grafice, pielăriei, materialelor de construcție etc. Aceleași recomandări.

Marile regiuni industriale ale țării (energia folosită, mâna de lucru, principalele ramuri de industriei etc.).

Cap. III. Schimbul și circulația produselor

1. Comerțul

Formele lui arhaice: târgurile periodice, comerțul ambulant

Comerțul stabil (deficiențele lui), comerțul de stat

2. Transporturile

(se vor studia sub raportul: desimii rețelei rutiere, legăturilor firești sau anormale, necesităților, traficului etc.)

Rețeaua de șosele și drumuri

Rețeaua feroviară

Căile flotabile și navigabile. Marile porturi

Căile aeriene

Încheiere: problema îndrumării spre socialism a economiei românești. Bazele științifice în fiecare sector de activitate economică. Modernizarea sistemelor de lucru și de producție, necesitatea planificării. Colectivizare în agricultură, industrializarea tuturor produselor prime⁶⁵.

Pentru geografia statelor vecine sau a URSS, dacă eventual se va admite să se facă, se va urma planul de tratare unanim admis în geografia regională.

Profesor de Geografie Economică,

[semnătură olografă]

București, iulie 1949.

SMBAN, fond ASE, dosar 28/1949, ff. 127-140.

⁶⁵ În continuare este folosit scrisul olograf, cel mai probabil, chiar al profesorului Victor Tufescu.

13

1949. Planul calendaristic al lecțiilor de Economie agrară, organizarea și planificarea agriculturii pentru anul universitar 1949/1950.

Planul calendaristic al lecțiilor de Economie agrară, organizarea și planificarea agriculturii

Semestrul I (8 octombrie - 22 ianuarie)

Marți, 11 octombrie – Obiectul, metoda, programul, importanța, utilitatea și actualitatea economiei agrare

- Situația agriculturii și țărănimii în RPR

Vineri, 14 octombrie – Perspectivele agriculturii în RPR

Marți, 18 octombrie – Două ramuri ale economiei: agricultura și industria

- Două ramuri ale economiei: agricultura și industria (continuare)

Vineri, 21 octombrie – Satul și orașul

Marți, 25 octombrie – Agricultura în comuna primitivă și în Antichitate

- Agricultura medievală

Vineri, 28 octombrie – Caracterizarea forțelor, mijloacelor și relațiilor de producție în agricultura capitalistă

Marți, 1 noiembrie – Proprietatea funciară. Prețul solului

- Renta diferențială

Vineri, 4 noiembrie – Renta diferențială (continuare)

Marți, 8 noiembrie – Renta absolută

- Impozit, preț, profit în agricultura capitalistă

Vineri, 11 noiembrie – Impozit, preț, profit în agricultura capitalistă (continuare)

Marți, 15 noiembrie – Tendințele opuse concentrării capitalului în agricultură

- Concentrarea capitalului în agricultură

Vineri, 18 noiembrie – Superioritatea marii întreprinderi

Marți, 22 noiembrie – Dezvoltarea forțelor de producție în agricultura capitalistă

- Contradicțiile agriculturii capitaliste

Vineri, 25 noiembrie – Relațiile de producție în agricultura capitalistă. Exploatarea țărănimii, lupta de clasă a țărănimii

Marți, 28 noiembrie – Relațiile de producție în agricultura capitalistă. Exploatarea țărănimii, lupta de clasă a țărănimii (continuare)

- Concurența americană în trecut și astăzi

Vineri, 2 decembrie – Criza agriculturii capitaliste

Marți, 6 decembrie – Controlul statului asupra agriculturii

- Organizarea campaniilor de însămânțări
 - Vineri, 9 decembrie – Organizarea colectării produselor agricole
 - Mărți, 13 decembrie – Cooperăția, forma de organizare a agriculturii socialiste
- Cooperăția, factor de consolidare a alianței țăranului cu muncitorul
 - Vineri, 16 decembrie – Dictatura proletariatului și transformarea socialistă a agriculturii
 - Mărți, 20 decembrie – Dictatura proletariatului și transformarea socialistă a agriculturii (continuare)
 - Mărți, 3 ianuarie – Structura organizatorică a colhozului – statutul colhozului
- Structura organizatorică a colhozului – statutul colhozului (continuare)
 - Mărți, 10 ianuarie – Structura organizatorică a SMT
- Structura organizatorică a sovhozului
 - Vineri, 13 ianuarie – Însemnătatea planului în agricultură
 - Mărți, 17 ianuarie – Întocmirea planului de organizare al sovhozului și colhozului
- Întocmirea planului de organizare SMT
 - Vineri, 20 ianuarie – Sistemul planurilor în agricultură – planul – perspectivă

Planul calendaristic al lecțiilor de economie agrară, organizarea și planificarea agriculturii

Semestrul II (9 februarie-5 iunie)

- Vineri, 10 februarie – Tehnica întocmirii planurilor în agricultura socialistă
- Regulile conducerii și administrării întreprinderilor agricole socialiste
 - Mărți, 14 februarie – Conducerea și administrarea sovhozurilor, SMT și colhozurilor
- Cadrele agriculturii socialiste
 - Vineri, 17 februarie – Regulile organizării financiare a întreprinderilor agricole socialiste
- Felul și formarea mijloacelor financiare în întreprinderile agricole socialiste
 - Mărți, 21 februarie – Felul și formarea mijloacelor financiare în întreprinderile agricole socialiste (continuare)
- Amortizarea mijloacelor de producție
 - Vineri, 24 februarie – Organizarea creditului
- Organizarea contabilității
 - Mărți, 28 februarie – Organizarea controlului financiar
- Principiile repartiției și plății muncii în agricultura socialistă
 - Vineri, 3 martie – Plata muncii în sovhozuri și SMT
- Repartiția veniturilor colhozului
 - Mărți, 7 martie – Calculul prețului de cost al producției vegetale și animale
- Calculul prețului de cost al muncilor mecanice și serviciilor
 - Vineri, 10 martie – Obligațiile colhozurilor, sovhozurilor și SMT față de statul socialist

- Valorificarea produselor
Marți, 14 martie – Rentabilitatea întreprinderilor agricole socialiste
- Regulile organizării muncii în agricultura socialistă
Vineri, 17 martie – Normele în agricultură. Metodele pentru stabilirea lor
- Organizarea muncii în sovhozuri și colhozuri
Marți, 21 martie – Organizarea muncii în SMT
- Angajamente, întreceri și stahanovism
Vineri, 24 martie – Exploatarea mașinilor agricole și muncii cu animalele în producția agricolă
- Organizarea bazei de carburanți și aprovizionării mașinilor agricole
Marți, 28 martie – Organizarea reparațiilor mașinilor agricole
- Organizarea transportului
Vineri, 31 martie – Organizarea teritoriului întreprinderilor agricole și îmbunătățirile funciare
- Organizarea construcțiilor întreprinderilor agricole
Marți, 4 aprilie – Organizarea asolamentelor, administrării îngrășămintelor și amendării solului
- Organizarea asolamentelor, administrării îngrășămintelor și amendării solului (continuare)
Vineri, 7 aprilie – Organizarea prelucrării solului
- Organizarea însămânțărilor
Marți, 11 aprilie – Organizarea întreținerii culturilor, a recoltării și conservării produselor
- Structura organizatorică a turmei și organizarea fătărilor
Vineri, 14 aprilie – Organizarea pășunilor, a pășunatului și a stabulației
- Obținerea, prelucrarea și predarea producției animale
Marți, 18 aprilie – Problema specializării agriculturii. Repartizarea ramurilor economiei rurale
- Critica specializării agriculturii capitaliste
Vineri, 21 aprilie – Specializarea întreprinderilor agricole socialiste
- Cultura extensivă și intensivă. Critica volumului întreprinderilor agricole socialiste
Marți, 25 aprilie – Volumul întreprinderilor agricole socialiste
- Factorii productivității muncii în agricultură
Vineri, 28 aprilie – Factorii productivității muncii în agricultură (continuare)
- Creșterea productivității muncii în agricultură
Marți, 4 mai – Planul de producție al sovhozurilor și colhozurilor
- Planul de producție al sovhozurilor și colhozurilor (continuare)
Marți, 8 mai – Planul de producție al SMT

- Planul de investiții al întreprinderilor agricole socialiste
Vineri, 11 mai – Planul secțiilor și fermelor, planificarea campaniilor, planificarea trimestrială și lunară
- Planurile-ordin în sovhozuri, colhozuri și SMT
Marți, 15 mai – Regulile controlului în întreprinderile agricole socialiste
- Organizarea îndrumării și controlului în sovhozuri, colhozuri și SMT
Vineri, 18 mai – Planul cincinal al agriculturii sovietice
- Dezvoltarea științei și tehnicii agricole sovietice
Marți, 22 mai - Mecanizarea și electrificarea agriculturii sovietice
- Mecanizarea și electrificarea agriculturii sovietice (continuare)
Vineri, 25 mai – Creșterea bunei stări a țărânimii sovietice
- Trecerea de la socialism la comunism. Stingerea deosebirii dintre sat și oraș.

SMBAN, fond ASE, dosar 15/1949, nenumerotat.

14

1949. Programa analitică a cursului Bazele Statului și dreptului RPR.

Lecția 1:⁶⁶

1. Introducere, considerațiuni generale
2. Obiectul și însemnătatea cursului
3. Cunoașterea statului socialist și a instituțiilor sale
4. Ramurile dreptului

Lecția 2: Originea și esența Statului și a dreptului. Statele exploatoare

1. Originea și esența Statului și a dreptului
2. Tipurile istorice ale Statului și dreptului
3. Statele exploatoare
4. Funcțiile Statului exploator

Lecția 3:

1. Formele de guvernământ
2. Democrația burgheză și fascismul
3. Mecanismul Statului burghez

⁶⁶ Unele lecții au titluri și sunt urmate de punctele pe care le ating în cadrul lor, altele nu au aceste titluri.

Lecția 4: Statul socialist

1. Statul socialist – Statul dictaturii proletariatului
2. Statul dictaturii clasei muncitoare – forma superioară a democrației
3. Particularitățile mecanismului dictaturii clasei muncitoare

Lecția 5:

1. Formele de activitate ale Statului socialist
2. Drept Socialist (URSS)
3. Fazele dezvoltării și funcțiile Statului socialist

Lecția 6: Izvoarele Dreptului

1. Definiția izvoarelor de Drept
2. Formele izvoarelor de Drept în Statul Socialist și în RPR
3. Încorporarea și codificarea Dreptului

Lecția 7: Normele de Drept și raportul juridic

1. Cuprinsul normelor de Drept
2. Structura normelor de Drept
3. Acțiunea normelor de Drept în timp, în spațiu și cu privire la persoane

Lecția 8:

1. Aplicarea normelor de Drept
2. Sfera de aplicabilitate – obiect
3. Interpretarea normelor de Drept

Lecția 9:

1. Raportul juridic
2. Elementele raportului juridic
3. Actele și faptele juridice

Lecția 10: Sistemul de drept Socialist (URSS)

1. Noțiunea sistemului de drept
2. Problema dreptului public și privat
3. Principiile construirii sistemului dreptului socialist sovietic
Bazele Dreptului de Stat constituțional

Lecția 11: Obiectul și principiile fundamentale ale dreptului de Stat sovietic

1. Noțiunea, obiectul și sistemul dreptului de stat sovietic
2. Principiile dreptului constituțional burghez, principii juridice ale dictaturii burgheze
3. Principiile dreptului de Stat sovietic

Lecția 12: Constituția Sovietică

1. Decretele din Octombrie
2. Constituția RSFSR din 1918
3. Constituția URSS din 1924

Lecția 13: Constituția Stalinistă

1. Orânduirea socialistă în URSS
2. Baza economică
3. Principiul economiei planificate
4. Baza de clasă a statului sovietic
5. Baza politică a statului sovietic

Lecția 14: Orânduirea de stat în URSS

1. Formele orânduirii de stat
2. Federalismul sovietic și problema națională
3. Principiile statului sovietic unional
4. Competența Uniunii
5. Republica Unională
6. Competența Republicilor Unionale
7. Republica Autonomă
8. Regiunea Autonomă
9. Cetățenia URSS și a Republicilor Unionale
10. Orânduirea administrativă și teritorială
11. Stema, Steagul, Capitala

Lecția 15: Organele supreme ale puterii publice

1. Sovietul Suprem al URSS
2. Atribuțiile Sovietului Suprem al URSS
3. Normele de activitate a Sovietului Suprem URSS
4. Prezidiul Sovietului Suprem URSS
5. Structura și atribuțiile Sovietului Suprem URSS
6. Organele supreme ale puterii Republicilor Unionale și Autonome
7. Organele administrației publice. Noțiunea administrației publice
8. Guvernul URSS
9. Guvernele și ministerele Republicilor Unionale și Autonome
10. Organele locale ale puterii de stat
11. Sistemul organelor locale ale puterii de Stat
12. Formele de activitate a sovietelor și organelor lor

Lecția 16: Justiția și Parchetul

1. Justiția sovietică și organele ei. Principiul justiției socialiste
2. Parchetul
3. Drepturile și obligațiile fundamentale ale cetățenilor URSS
4. Caracteristica generală a drepturilor și obligațiilor cetățenilor
5. Instituția sovietică a drepturilor cetățenești fundamentale
6. Drepturile fundamentale ale cetățenilor URSS
7. Obligațiile fundamentale ale cetățenilor
8. Sistemul electoral. Noțiunea sistemului electoral
9. Principiile fundamentale ale dreptului electoral sovietic
10. Organizarea alegerilor

Lecția 17: Statele de democrație populară ca formă a dictaturii proletariatului

1. Istoric
2. Rolul URSS în crearea statelor de democrație populară
3. Funcțiile statelor de democrație populară

Lecția 18: Constituția RPR

1. Caracterele și funcțiile RPR
2. Baza politică
3. Baza economică
4. Baza de clasă
5. Principiile planificării socialiste

Lecția 19: Constituția RPR – urmare

1. Organul suprem al puterii de stat
2. Marea Adunare Națională, structura ei
3. Atribuțiile Marii Adunări Naționale
4. Prezidiul Marii Adunări Naționale, atribuții și norme de funcționare
5. Organele administrației de stat
6. Consiliul de Miniștri și ministerele

Lecția 20: Organele locale ale puterii de stat

1. Alegerea și compunerea lor
2. Unitățile în care funcționează
3. Atribuțiile lor locale
4. Responsabilitatea

Lecția 21: Justiția și Parchetul în RPR

1. Principiile justiției în RPR
2. Organizarea judecătorească
3. Justiția populară și asesorii populari

4. Modul de funcționare și rolul ei în faza actuală
5. Parchetul

Lecția 22: Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor în Republica Populară Română

1. Drepturile cetățenești
 2. Obligațiile fundamentale ale cetățenilor
 3. Garanția materială a drepturilor cetățenești
 4. Sistemul electoral în RPR
 5. Modificarea Constituției
 6. Stema, Sigiliul, Drapelul și Capitala
- Bazele dreptului administrativ RPR

Lecția 23: Obiectul dreptului administrativ

1. Noțiunea dreptului administrativ sovietic
2. Raporturile de drept administrative și normele de drept administrative
3. Izvoarele și sistemul dreptului administrativ sovietic
4. Administrația de Stat sovietică și principiile sale fundamentale
5. Particularitățile principale ale administrației de stat sovietice
6. Principiile fundamentale ale administrației de stat sovietice
7. Centralismul democratic
8. Particularitățile dreptului administrativ în RPR

Lecția 24: Organele administrației de stat și funcția de stat

1. Categoriile organelor administrației de stat socialist
2. Normele fundamentale ale funcției de stat socialist
3. Drepturile, obligațiile și răspunderea funcționarilor de stat în RPR

Lecția 25:

1. Principiile legilor ce reglementează responsabilitatea funcționarilor de stat (civil și penal)
2. Legea patrimoniului public
3. Decretul Consiliului de Miniștri 1598/1948
4. Legea pentru sancționarea infracțiunilor economice

Lecția 26: Actele administrației de stat

1. Actul administrației de stat
2. Forma juridică a activității administrative
3. Condițiile de legalitate cerute actelor administrației de stat

Lecția 27: Organizarea administrației de stat în cele mai importante sfere ale vieții sociale

1. Administrarea industriei
2. Administrarea economiei agricole
3. Administrarea în domeniul construcției culturale
4. Administrarea în domeniul apărării

Bazele dreptului civil

Lecția 28:

1. Noțiunea dreptului civil sovietic
2. Izvoarele dreptului civil sovietic
3. Noțiunea raportului juridic civil și elementele sale
4. Subiectele raportului juridic civil (persoane fizice)
5. Subiectele raportul juridic civil (persoane juridice)

Lecția 29:

1. Statul și sovietele locale, ca subiecte ale raportului juridic civil
2. Bunurile ca obiecte ale raportului juridic civil
3. Despre convenții
4. Prescripția acțiunii

Lecția 30: Dreptul de proprietate în URSS

1. Noțiunea dreptului de proprietate
2. Conținutul dreptului de proprietate
3. Dobândirea și stingerea dreptului de proprietate
4. Dreptul de proprietate socialistă de stat
5. Dreptul de proprietate socialistă cooperatistă colhoznică

Lecția 31:

1. Dreptul de proprietate personală
2. Dreptul de autor și invenție
3. Mica gospodărie privată
4. Coproprietatea
5. Apărarea dreptului de proprietate socialistă
6. Dreptul de proprietate în RPR

Lecția 32: Despre obligațiuni

1. Noțiunea obligațiunii
2. Nașterea obligațiunilor din actele planificării de stat
3. Nașterea obligațiunilor din contracte
4. Nașterea obligațiunilor din cauzare de prejudiciu

Lecția 33:

1. Executarea obligațiilor
2. Garanțiile în materie de obligațiuni
3. Stingerea obligațiilor

Lecția 34: Dreptul familial

1. Noțiunea dreptului familial sovietic socialist și în RPR
2. Principiile fundamentale ale dreptului familial
3. Rudenia
4. Căsătoria
5. Raporturile personale și patrimoniale ale soților

Lecția 35:

1. Încetarea căsătoriei
2. Grija statului pentru mamă și copil
3. Raporturile personale și patrimoniale dintre părinți și copii și alți membri ai familiei
4. Adopția și patronajul

Lecția 36: Principiile dreptului succesoral

1. Noțiunile fundamentale ale dreptului succesoral sovietic socialist și în RPR
 2. Deschiderea și conservarea succesiunii
 3. Succesiunea legală
 4. Succesiunea prin testament
 5. Dobândirea succesiunii
 6. Patrimoniul vacant
- Legislația muncitorească în RPR

Lecția 37:

1. Istoricul legislației muncitorești
2. Rolul Partidului Comunist Român
3. Confederația Generală a Muncii
4. Federația Sindicală Mondială
5. Legislația muncitorească actuală

Lecția 38: Principiile fundamentale de reglementare a muncii

1. Obiectul și sistemul dreptului sovietic muncitoresc
2. Izvoarele dreptului sovietic muncitoresc
3. Dreptul la muncă
4. Dreptul la asigurarea materială a bătrâneții pentru caz de boală și de pierderea capacității de muncă

Lecția 39: Normele de reglementare a muncii

1. Contractul colectiv
2. Contractul individual de muncă
3. Salariul

Lecția 40:

1. Ocrotirea muncii
 2. Disciplina muncii
 3. Conflictul de muncă în statul capitalist
 4. Asigurarea socială de stat
 5. Munca în artelurile⁶⁷ muncitorești
- Bazele dreptului agrar și ale drepturile colhoznic

Lecția 41: Dreptul agrar în URSS

1. Noțiunea dreptului agrar
2. Fondul unitar agrar al statului
3. Folosirea pământului de către întreprinderile agricole de stat
4. Dreptul folosirii pământului de către colhozuri și gospodării colhoznice
5. Dreptul folosirii pământului prin munca proprie a țăranilor individuali

Lecția 42: Dreptul agrar în RPR

1. Istoricul problemei (legile agrare din trecut)
2. Legea Reformei Agrare din anul 1945. Desăvârșirea revoluției burghezo-democratice de către clasa muncitoare
3. Stadiul actual al problemei. Rezoluția Partidului Muncitoresc Român din 3 martie 1949

Lecția 43: Transformarea socialistă a agriculturii

1. Alianța clasei muncitoare cu țăranimea muncitoare
2. Rezoluția Partidului Comunist Român din 1945
3. Crearea condițiilor pentru socializarea agriculturii
4. Rezoluția Partidului Muncitoresc Român, 3-5 martie 1949
5. SMT și Gospodăriile Agricole de Stat
5. Gospodăriile Agricole Colective

Lecția 44: Dreptul colhoznic

1. Noțiunea dreptului colhoznic
2. Statul Stalinist al artelului agricol, legea de bază a vieții colhoznice
3. Dirijarea de către stat a colhozurilor

⁶⁷ Formă de organizare cooperatistă (sovietică) compusă din muncitori care au în comun principalele mijloace de producție.

4. Calitatea de membru în colhozuri
5. Dreptul de proprietate colhoznică
6. Drepturile și obligațiile statutare ale colhozului în calitate de subiect economic

Lecția 45:

1. Contractul dintre SMT și colhozuri
2. Formele juridice de organizare și remunerare a muncii în colhozuri
3. Formele juridice ale repartizării veniturilor în colhozuri
4. Administrarea treburilor colhozurilor
5. Gospodăria de colhoznic

Bazele dreptului penal

Lecția 46: Dreptul penal în URSS și RPR

1. Noțiunea și sarcinile dreptului penal
2. Legislația penală sovietică penală în vigoare
3. Legislația penală în RPR

Lecția 47: Problemele fundamentale ale teoriei infracțiunii

1. Noțiunea infracțiunii
2. Conținutul infracțiunii, obiectul și subiectul infracțiunii
3. Acțiunea sau inacțiunea delictuoasă. Rezultatul

Lecția 48:

1. Culpabilitatea și formele ei
2. Pregătirea infracțiunii și tentativa ei
3. Participarea

Lecția 49: Problemele fundamentale ale teoriei pedepsei

1. Noțiunea și scopul pedepsei
2. Felurile pedepsei
3. Principiile aplicării pedepsei
4. Condamnarea condiționată, stingerea pedepsei

Lecția 50: Partea specială a dreptului penal RPR

1. Însemnătatea și sistemul Părți Speciale
2. Noțiunea infracțiunilor împotriva statului
3. Categorii. Formele infracțiunilor contrarevoluționare
4. Infracțiuni contra statului
5. Apărarea proprietății socialiste
6. Legea pentru sancționarea infracțiunilor economice

Lecția 51:

1. Infrațiuni contra vieții, sănătății, libertății și demnității persoanei
2. Infrațiuni împotriva proprietății personale a cetățenilor
3. Infrațiuni de serviciu
4. Infrațiuni militare
5. Celelalte infrațiuni

Principii de procedură penală

Lecția 52: Bazele procesului penal

1. Noțiunea și principiile fundamentale ale procesului penal
2. Noțiunea dreptului penal procesual
3. Formele principale de proces penal în statele exploatare
4. Principiile fundamentale ale procesului penal sovietic
5. Noțiunile generale asupra fazelor procesului penal, asupra subiectelor și formelor activității procesuale penale
6. Probele

Lecția 53: Fazele procesului penal premergătoare dezbaterilor judecătorești

1. Punerea în mișcare a acțiunii penale și a urmăririi penale
2. Noțiuni generale asupra primelor cercetări și a instrucției prealabile
3. Urmărire, măsuri de siguranță
4. Terminarea instrucției prealabile, concluziile de acuzare
5. Trimiterea în judecată

Lecția 54: Dezbaterile judecătorești, căi de atac. Suspendarea judecătorească

1. Instanța și părțile
2. Cercetarea judiciară
3. Sentința judecătorească
4. Atacarea sentinței judecătorești
5. Procedura în cazul acțiunii de supraveghere

Lecția 55: Noțiunea și principiile fundamentale ale procesului civil

1. Natura socialistă a procesului civil sovietic
2. Principiile fundamentale ale procesului civil sovietic

Lecția 56: Subiectele și obiectele procesului civil

1. Delimitarea competenței instanțelor judecătorești și a altor organe
2. Competența
3. Părțile
4. Participarea procurorului în procesul civil
5. Acțiunea
6. Probele

Lecția 57: Ședințe de judecată și hotărârea

1. Rolul educativ al justiției
2. Principiile dezbaterii judecătorești
3. Normele dezbaterii judecătorești
4. Hotărârea instanței

Lecția 58: Atacarea și revizuirea hotărârilor

1. Calea verificării hotărârilor prin revizuirea în cazare
 2. Revizuirea hotărârilor în cadrul acțiunilor de supraveghere
 3. Revizuirea hotărârilor pe baza descoperirii circumstanțelor noi
- Dreptul internațional public

Lecția 59: Istoricul și noțiunea dreptului internațional

1. Istoricul dreptului internațional
 - Antichitatea
 - Evul Mediu
 - Epoca modernă
 - Știința rusă de drept internațional
2. Noțiunea dreptului internațional
 - împărțirea dreptului internațional
 - definiția dreptului internațional public
 - caracteristicile dreptului internațional
 - izvoarele dreptului internațional
 - aplicarea normelor de drept internațional în timp și spațiu

Lecția 60: Subiecte de drept internațional

1. Noțiunea subiectului de drept internațional în domeniul relațiilor internaționale
2. Statul ca subiect al dreptului internațional
3. Recunoașterea statelor
4. Statele după structura lor
5. State cu capacitate redusă (independența externă)

Lecția 61:

1. Suveranitatea statelor
2. Principiul egalității statelor
3. Doctrina neintervenției
4. Responsabilitatea statului

Lecția 62: Despre tratatele internaționale

1. Noțiunea tratatului internațional
2. Încheierea și semnarea tratatelor
3. Ratificarea
4. Durata tratatului
5. Garantarea tratatului

Lecția 63: Despre tratate (continuare)

1. Atitudinea URSS față de obligațiunile internaționale
2. Tipurile, denumirile și felurile tratatelor
3. Interpretarea tratatelor
4. Încetarea efectului tratatelor

Lecția 64: Organele relațiilor externe

1. Capul statului, Guvernul, Departamentul Afacerilor Externe
2. Reprezentanțe diplomatice
3. Acreditarea și rechemarea reprezentanților diplomatici
4. Privilegii
5. Reprezentanțe comerciale
6. Consulatele

Lecția 65: Mijloacele pașnice de rezolvare a conflictelor internaționale

1. Tratatative directe
2. Bune oficii
3. Mediațiunea
4. Comisii mixte
5. Arbitrajul
6. Instanțe internaționale de judecată

Lecția 66: Măsuri de constrângere

1. Fără întrebuințarea forței armate
2. Măsuri prin întrebuințarea forței armate:
 - noțiunea și cauzele războaielor
 - mijloacele de luptă
 - ocupația
3. Chestiunea neutralității

Lecția 67: Domeniul maritim, fluvial și aerian

1. Principiul libertății mărilor
2. Marea teritorială
3. Noțiuni de drept fluvial
4. Dunărea
5. Drept aerian

Lecția 68: Organizarea păcii după cel de-Al Doilea Război Mondial

1. Istoric
2. Conferințe pregătitoare: Teheran, Yalta, Potsdam
3. ONU. Charta

Lecția 69: Lupta pentru pace a URSS

1. Istoric
2. Al Doilea Război Mondial
3. Convențiile de la Teheran, Yalta și Potsdam
4. Tratatetele de pace
5. Consiliul Miniștrilor de Externe
6. Adunările ONU
7. Planurile imperialiștilor anglo-americiani
8. Intervențiile imperialiștilor în Grecia, Coreea etc.
9. Problema Berlinului și Germaniei
10. Problema colonială
11. Pactele de asistență mutuală ale URSS cu statele de democrație populară
12. Pactul Atlanticului de Nord
13. Discursurile tovarășului Vîșinski la ONU
14. «Statele Unite ale Europei»
15. Congresele pentru pace
16. Victoria asupra fascismului și imperialismului în drumul construirii socialismului și comunismului

[semnătura olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 28/1950, ff. 1-11.

15**1949. Proiectul de programă analitică pentru Limba franceză.**

Proiect de programă analitică pentru Limba franceză

Textes de la première année

I-ère leçon, II-ème leçon – Les origines du mouvement ouvrier

III-ème leçon – Les premiers groupements ouvrier

IV-ème leçon – Leurs revendications

V-ème leçon – L’opposition du socialisme scientifique du manifeste du parti socialiste

VI-ème leçon – Analyse du manifeste; Bourgeois et prolétaires

VII-ème leçon – Prolétaires et communistes

VIII-ème leçon – Le socialisme féodal, petit bourgeois; Le socialisme allemand ou socialisme vrai

IX-ème leçon – Le socialisme conservateur ou bourgeois; Le socialisme et le communisme critique-utopique

X-ème leçon – La diffusion du Manifeste en Russie

XI-ème leçon – La diffusion du Manifeste dans les autres pays

XII-ème leçon – Position des communistes envers les différents partis d’opposition

XIII-ème leçon – Différence entre le socialisme utopique et le socialisme scientifique

XIV-ème leçon – Le mouvement syndicaliste français; La commune de Paris⁶⁸

XV-ème leçon – Mouvements ouvriers jusqu’à la première guerre

XVI-ème leçon – Le mouvement communiste en France

a) Mouvement dans l’armée (question Marty)

b) développement du parti communiste en France

c) Activité de quelques grands communistes français Cachin, Vaillant-Couturier, Jacques Duclos, Thorèz

XXI-ème leçon⁶⁹ – Le mouvement prérevolutionnaire en Russie; Les populistes. Le groupement “Libération du travail” (Plekhanov); Union de luttes pour la libération de la classe ouvrière (Lénine)

XXII-ème leçon – Parti ouvrier social-démocrate de Russie (“L’Iskra”)

XXIII-ème leçon – Bolchéviques et Menchéviques

XXIV-ème leçon – Révolutions de 1905-1907

XXV-ème leçon – Unification du parti. La réaction stolipinienne (1908-1912)

XXVI-ème leçon – Epuración du parti (1912)

XXVII-ème leçon – La guerre impérialiste de 1914; La révolution bourgeoise de Février 1917

XXVIII-ème leçon – Les suites de la révolution bourgeoise de Février 1917

XXIX-ème leçon – Mouvement révolutionnaire en Russie; Rentrée de Lénine en Russie. Les thèses d’Avril (1917); Préparation de la révolution socialiste

⁶⁸ Adăugită cu scris olograf, cu cerneală.

⁶⁹ Lecțiile XVII-XX nu sunt precizate.

XXX-ème leçon – La révolution socialiste d'Octobre

XXXI-ème leçon – La création de l'État soviétique socialiste

XXXII-ème leçon – Mouvement d'après la révolution en Russie; Intervention de l'Entente et rébellion des gardes blancs

XXXIII-ème leçon – La guerre civile (la guerre pour le salut de la Patrie)

XXXIV-ème leçon – La défaite des gardes blancs (Kolceag, Iudenici, Denikin, Krasnov, Vranghel) et des envahisseurs (Pilsudski etc.)

XXXV-ème leçon, XXXVI-ème leçon, XXXVII-ème leçon – Attitude contre-révolutionnaire des partis: socialiste-révolutionnaire, menchévique, anarchiste, nationaliste. Leur effondrement. Triomphe définitif du parti communiste

XXXVIII-ème leçon – La construction pacifique du socialisme; Les difficultés de la période de rétablissement

XXXIX-ème leçon – La nouvelle politique économique (N.E.P.)

XL-ème leçon – L'industrialisation socialiste

XLI-ème leçon – La collectivisation agricole

XLII-ème leçon – Le premier plan quinquennal; La nouvelle constitution

XLIII-ème leçon – La personnalité de Lénine

XLIV-ème leçon – Qu'est-ce que le léninisme?

XLV-ème leçon – Caractère du léninisme

XLVI-ème leçon – Les racines historiques du léninisme

XLVII-ème leçon – Pourquoi la Russie a-t-elle été le foyer du léninisme

XLIX-ème leçon – La dictature du prolétariat

L-ème leçon – La question paysanne

LI-ème leçon – La question nationale

LII-ème leçon – Stratégie et technique

LIII-ème leçon – La Parti

LIV-ème leçon – La style dans le travail

LV-ème leçon – Les plans quinquennaux

LVI-ème leçon – Portée internationale des plans quinquennaux

LVII-ème leçon – Les autres plans

LVIII-ème leçon – La personnalité de Staline

LIX-ème leçon – La stalinisme

LX-ème leçon – L'URSS actuelle, pays socialiste

[...].

Textes de la deuxième année

I-ère leçon – Un des effets de la seconde guerre mondiale: la libération des pays du Sud-Est européen des chaînes de l'économie politique capitaliste. Ils sont en ce moment, dans une période transtion du capitalisme au socialisme

II-ème leçon – Economie politique de la période de transition du capitalisme au socialisme. Caractères de l'économie capitaliste. Conditions propices au changement d'économie politique

III-ème leçon – Les nouvelles relations de production ne peuvent apparaître que par la disparition de la contradiction qui existe entre le caractère social de la production et l'appropriation individuelle des produits c'est-à-dire qu'au moment où la propriété des moyens de production sera sociale comme la production. Révolution bourgeoise et révolution socialiste. La révolution bourgeoise de 1789.

IV-ème leçon – La révolution socialiste. Sa durée d'après Karl Marx. Sa durée en URSS

V-ème leçon – Causes qui ont déterminé les pays à démocratie populaires de s'affranchir des chaînes de l'économie capitaliste. Le facteur objectif, le facteur subjectif

VI-ème leçon – Evénements historiques qui sont déterminé l'impuissance des classes dirigeantes et la volonté des classes ouvrières de ne plus être gouvernées par les premières

a) Les classes dirigeantes se sont compromises par leur politique de trahison envers les intérêts du pays

b) La défaite de l'Allemagne hitlérienne par l'armée soviétique a été la défaite des classes dirigeantes alliées

c) La lutte pleine d'abnégation menée dans tous ces pays par le Parti communiste

d) Création du front unique des travailleurs

e) Aide politique, économique et diplomatique accordée par l'URSS

VII-ème leçon – La prise du pouvoir par les classes ouvrières dans notre pays

VIII-ème leçon – Caractères de la démocratie populaire

IX-ème leçon – Eléments qui appartiennent encore dans notre pays au secteur capitaliste

X-ème leçon – Le capitalisme d'État dans les pays à démocratie populaire et dans les pays capitaliste

XI-ème leçon – Le capitalisme d'État dans notre pays

XII-ème leçon – La période de transition qui maintient les deux systèmes économiques dans notre pays

XIII-ème leçon – Les lois économiques dans la démocratie populaire. Les lois de l'économie capitaliste continuent à être appliquées sous le contrôle de l'État. Apparition des lois de l'économie socialiste

XIV-ème leçon – La loi de la valeur

XV-ème leçon – La plus-value; La persistance de la plus-value dans l'économie des démocraties populaires

XVI-ème leçon – L'atténuation de la plus-value dans l'économie des démocraties populaires

XVII-ème leçon – Le taux de la plus-value dans l'économie des démocraties populaires

XVIII-ème leçon, XIX-ème leçon – L'agriculture dans l'économie des pays à démocratie populaire

XX-ème leçon – Pour assurer le développement de l'industrie socialiste, il faut avoir une production socialiste même dans l'agriculture

XXI-ème leçon – L'administration collective des terres

XXII-ème leçon – Eléments d'économie socialiste dans les pays à démocratie populaire. Le secteur socialiste de la production

XXIII-ème leçon – La planification: sa nécessité

XXIV-ème leçon – La planification: son application dans les pays à démocratie populaire

XXV-ème leçon – Les perspectives du développement de l'économie des pays à démocratie populaires vers le socialisme

XXVI-ème leçon – La lutte d'entre les deux économies n'est, en résumé, qu'une lutte de classes

XXVII-ème leçon – Résistance de la classe bourgeoise

XXVIII-ème leçon – L'industrialisation, loi fondamentale du développement des démocraties populaires vers le socialisme

XXIX-ème leçon, XXX-ème leçon – Conditions propices pour l'industrialisation dans notre pays

XXXI-ème leçon – L'accumulation socialiste

XXXII-ème leçon – Le relèvement de la productivité du travail

XXXIII-ème leçon – Le commerce

XXXIV-ème leçon – L'aide de l'URSS dans la construction du socialisme

XXXV-ème leçon – L'économie politique socialiste

XXXVI-ème leçon – Les relations de production socialiste

XXXVII-ème leçon – Les deux classes sociales de l'URSS

XXXVIII-ème leçon – Le stahanovisme

XXXIX-ème leçon – Différence entre l'économie capitaliste et l'économie socialiste

XL-ème leçon – Les facteurs consicents qui dirigent l'économie soviétiques sont: le Parti et l'État. Le rôle du Parti communiste (bolchévique) de l'URSS

XLI-ème leçon – L'État soviétique

Matérialisme dialectique et matérialisme historique

I-ère leçon – Le matérialisme dialectique de Marx, Engels

II-ème leçon – Le matérialisme de Feuerbach. La dialectique

III-ème leçon – Premier trait fondamental de la méthode dialectique marxiste: l'action réciproque des phénomènes

IV-ème leçon – Deuxième trait fondamental de la méthode dialectique marxiste: le chagement dialectique

V-ème leçon – Troisième trait fondamental de la méthode dialectique marxiste: le changement par bonds

VI-ème leçon – Les changements quantitatifs se convertissent en changements qualitatifs

VII-ème leçon – Quatrième trait fondamental de la méthode dialectique marxiste: les contradictions internes

VIII-ème leçon – Tout dépend des conditions, du lieu et du temps

IX-ème leçon – Plus de régimes sociaux “immuables”, de “principes éternels”, de propriété privée et d'exploitations

X-ème leçon – Les révolutions accomplies par les classes opprimées constituent un phénomène absolument naturel, inévitable. La lutte de classe

XI-ème leçon – Le matérialisme philosophique marxiste. Son premier trait fondamental: le monde, de par sa nature est matériel

XII-ème leçon – Son second trait fondamental: la matière, la nature, l'être est une réalité objective existant en dehors et indépendamment de la conscience

XIII-ème leçon – Son troisième trait fondamental: le monde est connaissable

XIV-ème leçon – Importance des idées dans la vie sociale, dans l'histoire de la société

XV-ème leçon – Ce qui fait la force et la vitalité du marxisme-léninisme c'est qu'il s'appuie sur une théorie d'avant-garde

XVI-ème leçon – Le matérialisme historique. Le milieu géographique

XVII-ème leçon – La croissance et la densité de la population

XVIII-ème leçon – La force principale qui détermine la physionomie de la société, le caractère du régime social, le développement de la société d'un régime à un autre

XIX-ème leçon – Marx donne une définition générale de l'essence même du matérialisme historique.

Textes de la Troisième année

Les documents employés dans le échanges internationaux

I-ère leçon – Offre par lettre (sous le régime socialiste) dans le cadre des accords conclus entre notre pays et l'étranger. Offre de vente, offre d'achat

II-ème leçon – Offre par prix-courant, catalogue et lettre (sous le régime capitaliste)

III-ème leçon – Le prix courant

IV-ème leçon – Le catalogues

V-ème leçon – Les commandes (sous le régime socialiste)

VI-ème leçon – Les commandes par bulletin ou bon de commande (sous le régime capitaliste). Nécessité de placement des marchandises dans un pays capitaliste (concurrence-stockage etc.)

VII-ème leçon – Commande sur certificat d'analyse; Le certificat d'analyse

VIII-ème leçon – La facture

IX-ème leçon – Classification des factures:

a) du point de vue des localités habitées par les acheteurs et les vendeurs;

Facture de place ou facture simple; Facture d'expédition ou facture de place à place

X-ème leçon – Classification des factures (suite)

b) du point de vue de la compatibilité; Facture d'achat; Facture de vente;

Facture d'ordre

XI-ème leçon – Classification des factures (suite)

c) Dans un pays à économie capitaliste: Facture d'achat à la commission ou compte d'achat; Facture de vente à la commission ou compte de vente; Nécessite des intermédiaire dans un pays capitaliste⁷⁰

XII-ème leçon – Classification des factures (suite)

XIII-ème leçon – Facture à condition; Facture d'informations

XIV-ème leçon – Facture d'avoir

XV-ème leçon – Le relevé de factures

XVI-ème leçon – Confirmation d'une commande

XVII-ème leçon – Avis d'expédition

a) par voies ferrées

b) par mer.

Transport des marchandises

XVIII-ème leçon, XIX-ème leçon, XX-ème leçon – Contrat de transport par voies ferrées

XXI-ème leçon, XXII-ème leçon, XXIII-ème leçon – Contrat de transport par mer

a) Dans les pays capitalistes où la spéculation pousse à l'emploi du connaissance à ordre ou au porteur

b) Dans les pays socialiste où la spéculation n'existe pas

⁷⁰ Propoziție scrisă olograf.

XXIV-ème leçon – La charte – partie dans les pays capitalistes où l'exploitation des moyens de production est permise

XXV-ème leçon – La douane-Nature des droits de douane

XXVI-ème leçon – Modes de taxation; Tarifs douaniers

XXVII-ème leçon – Droits accessoires

XXVIII-ème leçon – Dédouanement

XXIX-ème leçon – Entrepôts, docks et magasins généraux

XXX-ème leçon – Les documents: certificat ou bulletin d'entrée en entrepôt; Bulletin de transfert (sous un régime capitaliste); Bulletin de sortie

XXXI-ème leçon – Le récépissé simple (sous un régime socialiste); Le récépissé-Warrant (sous un régime capitaliste)

XXXII-ème leçon – Les frais dans les magasins généraux

Assurances maritimes

XXXIII-ème leçon – XXXVII-ème leçon – Police d'assurance

XXXVIII-ème leçon – Avenant d'assurance

XXXIX-ème leçon – Le procès verbal d'expertise

XL-ème leçon, XLI-ème leçon – Le certificat d'avaries

XLII-ème leçon – Le règlements d'avaries

XLIII-ème leçon, XLIV-ème leçon, XLV-ème leçon – Réceptionnement des marchandises

XLVI-ème leçon, XLVII-ème leçon, XLIX-ème leçon, – Règlement des marchandises

a) dans un pays à l'économie capitaliste où la surproduction anarchique pousse à la concurrence, au crédit etc.

b) dans un pays socialiste

L-ème leçon – Les règlements par clearing

LI-ème leçon – La banque d'État de la RPR et ses correspondants

LII-ème leçon – LX-ème leçon – Récapitulation.

SMBAN, fond ASE, dosar 28/1949-1950, ff. 167-169, 175-181.

16

1950, ianuarie 2. Extrasul din expunerea Floricăi Mezincescu, ținută în ședința cu rectorii și decanii.

Extras din expunerea tovarășei Florica Mezincescu, ținută în ședința cu rectorii și decanii din 2 ianuarie 1950.

În instituțiile de învățământ superior se va trece la împărțirea studenților din fiecare an de studii pe grupe. Aceste grupe sunt colective stabile de muncă alcătuite din 15-30 studenți. De ex. anul I de la Facultatea de Chimie din [...] are 120 studenți. Se vor forma 4-5 grupe de studenți. Fiecare grupă își păstrează unitatea sa bine precizată, fie că ea lucrează în seminar, în laborator, în atelier, în clinică sau se prezintă la colocviu și examene la oricare dintre materiile ce se predau în acel an. Grupa are orarul ei special ce se afișează de către decanat, pentru toate formele de activitate didactică cu excepția cursurilor ce se predau pentru toți studenții din anul respectiv sau secția respectivă.

Cu grupa de studenți lucrează, pentru fiecare materie în parte, câte un șef de lucrări, asistent sau preparator, numit de catedra respectivă, permanent același pentru aceeași materie în cursul unui an de studii.

Cadrele didactice vor putea astfel să cunoască mai îndeaproape studenții, să-i stimuleze în studiul lor individual, să-i ajute și îndrumeze, cât și să-i controleze în activitatea lor, nu numai la colocvii și examene, ci zi de zi.

Studenții organizați în colective stabile vor putea să se cunoască mai bine și să se ajute reciproc la învățatură. Acest ajutor trebuie să se concretizeze nu prin învățare în comun, ci prin stimulare la studiul individual, prin organizare în cadrul grupei de discuții vii și creatoare în jurul materiei de învățământ date, prin procurarea materialului bibliografic și planificata lui folosire de către toți studenții din grupă.

În grupă studenții se vor deprinde să muncească în colectiv, să simtă răspunderea colectivă pentru activitatea fiecărui membru al grupei. Astfel, grupa de studenți trebuie să devină în institutele de învățământ superior un sprijin principal în activitatea didactică și educativă.

Pentru întărirea nivelului de învățământ al grupei, decanatul poate să efectueze unele schimbări în alcătuirea grupei chiar în cursul anului.

Grupele de studenți se organizează de către decanat cu concursul UTM.

În alcătuirea grupelor nu se va proceda mecanic la repartizarea studenților; ținând seama că cele mai bune grupe sunt de 15-30 studenți, va trebui avut în considerație și condițiile locale. [...].

În cazul în care numărul asistenților este mai mic decât cel al grupelor, un asistent va lucra succesiv cu 2-3 grupe.

În mod excepțional dacă la unele materii, din cauza numărului mic de asistenți, nu se vor putea cuprinde toate grupele unui an, chiar dacă un asistent lucrează cu 3 grupe, se vor putea ține seminariile la acele materii deodată cu 2 grupe, fără ca prin aceasta să se știrbească unitatea grupei.

Pentru rezolvarea problemei sălilor, decanatele vor planifica spațiul de care dispun, iar dacă acestea sunt cu totul insuficiente, vor căuta să folosească și alte săli publice (școli etc.), în înțelegere cu instituțiile cărora le aparțin.

În primul rând însă decanii cu ajutorul rectorului sau directorului administrativ vor studia și rezolva grabnic utilizarea la maximum și exclusiv în folosul învățământului, a spațiului astăzi disponibil.

Dintre șefii de lucrări sau preparatori care conduc seminariile sau lucrările de laborator ale unei grupe, decanatul va delega cu concursul catedrelor un șef de lucrări, asistent sau preparator responsabil de grupă. Asistentul responsabil de grupă are drept ajutor direct un student din grupă numit de el cu concursul UTM. Asistentul ajutat de student trebuie să urmărească îndeaproape și să ajute progresele la învățătura ale fiecărui student din grupă la fiecare din materiile ce se studiază în anul respectiv.

Responsabilul grupei ține legături strânse cu toți asistenții care lucrează cu acea grupă, convoacă grupa de 2 ori pe semestru sau de câte ori se simte nevoia și dezbate cu ea lipsurile în organizarea muncii și situația unora dintre studenți, care rămân în urmă la învățătură, intervine pentru a se lua unele măsuri care urmăresc îmbunătățirea muncii grupei și a disciplinei de muncă (de exemplu organizarea sub conducerea catedrelor de cercuri de meditații pentru elevii mai slabi, procurarea de material bibliografic pentru studenți, planificarea folosirii lui în cadrul grupei, organizarea de consultații pentru întreaga grupă sau consultații individuale, evidențierea studenților ce realizează progrese mari la învățătură etc.), urmăresc schimbul de experiență cu alte grupe, precum și orice altă măsură pe care o găsește folositoare în interesul ridicării nivelului învățământului. Se recomandă ca la ședințele de analiză a muncii grupei să participe toți asistenții, care muncesc cu acea grupă și cel puțin un profesor sau conferențiar.

Asistentul responsabil de grupă răspunde față de șefii de catedră și față de decan, de activitatea studenților din grupă. El va înainta decanatului la interval de 2 luni rapoarte scrise asupra situației grupei.

În anii care au mai mult de 3 grupe, decanul va desemna un responsabil de an dintre șefii de lucrări sau asistenții anului respectiv. Acesta va ține pe de o parte legătura cu responsabilii de grupă, iar pe de alta cu decanatul.

Cu privire la seminarii, Ministerul constată că ele nu se desfășoară unitar în toată țara, ceea ce dăunează unei bune organizări a învățământului. Pentru înlăturarea însușirii mecanice și dogmatice a învățământului, pentru asigurarea unor rezultate cât mai favorabile la învățătură, pentru dezvoltarea gândirii științifice a studenților, Ministerul Învățământului Public recomandă cu insistență ca seminariile să fie astfel organizate:

1) În primii ani de învățământ seminariile vor decurge prin împletirea întrebărilor (dinainte pregătite de catedră la problema dată) cu largi discuții la care să fie antrenați să participe activ un număr cât mai mare de studenți.

2) La seminariile cursurilor speciale din ultimii ani de studii, seminarul va decurge astfel:

a) Pe baza temei fixată dinainte de catedră, un student va face o scurtă expunere, - va fi completată de un coreferat făcut de un alt student.

Pe baza acestei expuneri se va desfășura discuția. Concluzia o va trage în mod obligatoriu conducătorul seminarului. Profesorul este responsabil pentru buna desfășurare a seminarului, îndrumând direct organizarea, desfășurarea și concluziile de tras la problemele dezbătute în seminar.

Referatele speciale care se țin la seminarii decurg de asemenea sub directa răspundere a profesorului.

Ministerul Învățământului Public consideră că este absolut necesar a da seminariilor o formă unitară în toată țara bazată pe principiile mai sus enunțate.

Orice altă formă de seminar trebuie să aibă aprobarea specială a Ministerului Învățământului Public.

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

17

1950, ianuarie 18. Instrucțiunile de la Ministerul Învățământului Public privind promovarea anului universitar.

Ministerul Învățământului Public
Direcția Învățământului Superior
18 ianuarie 1950
Confidențial
Către toate facultățile din țară.

Răspunzând întrebărilor frecvente ridicate de unii conducători ai institutelor de învățământ superior relativ la acordarea frecvenței, vă comunicăm următoarele instrucțiuni ce vor fi aplicate de decanat, comisia de promovare și catedre, fără a fi date publicității:

- 1) Limita maximă de absențe nemotivate, care sunt admise pentru un student este de 15 din totalul orelor, adică: 10% pentru absențele nemotivate la cursuri, 5% pentru absențele nemotivate la lucrări practice, laboratoare, seminar.
- 2) Limita maximă de absențe motivate este de 30% din totalul orelor și lucrărilor practice sau seminariilor. Motivarea absențelor se face de către catedra respectivă până la 10% din absențe, iar pentru rest de către decanat, prin comisia de

- promovare. Motivarea absențelor se face numai pentru cazuri de forță majoră, justificate pe bază de acte (certificate eliberate de centrul medical de asistență studențească etc.).
- 3) Decanatele vor lua măsuri pentru ca studenții ce au absentat de la lucrările practice să poată efectua suplimentar lucrările de la care au lipsit.
 - 4) Atunci când numărul absențelor nemotivate depășește procentul de 15% și studentul n-a înaintat acte pentru a le justifica, decanatul și Comisia de promovare vor chema pe student și examina motivele pentru care a lipsit. Dacă studentul este cunoscut ca un element bun și motivele invocate se pot lua în considerare, decanatul va îndemna pe student să îndeplinească formele cerute pentru motivarea absențelor.
 - 5) În cazul când studentul are un număr de absențe motivate sau nemotivate mai mare decât cel prevăzut în prezentele instrucțiuni, cât și în cazul când studentul neprimind scutire de frecvență din partea M.I.P. nu s-a prezentat imediat la cursuri, nu va fi admis la examene, atragem atenția decanatelor că problema acordării frecvenței va trebui să fie îndeaproape urmărită și rezolvată în spiritul instrucțiunilor prezentei și nu prin aplicarea lor mecanică.
[semnături olografe].

SMBAN, fond ASE, dosar 24/1949-1950, nenumerotat.

18

1950. Examenele și colocviile din sesiunea iunie 1950.

Anul I (comun la toate facultățile)

Examene

1. Bazele marxism-leninismului
2. Economia politică a societății capitaliste
3. Istoria economiei naționale
4. Geografia economică
5. Matematica
6. Contabilitatea
7. Limba franceză (numai pentru Facultatea de Economie Generală)

Colocvii

1. Limba rusă

Anul II (comun la toate facultățile)

Examene

1. Bazele marxism-leninismului
2. Economia politică a societății socialiste
3. Bazele statului și dreptului
4. Statistica teoretică
5. Finanțe
6. Planificarea economiei naționale
7. Limba franceză (numai la Facultatea de Economie Generală)

Colocvii

1. Limba rusă
2. Contabilitate

Anul III. Facultatea de Planificare

Secția industrială

Examene

1. Bazele marxism-leninismului
2. Istoria doctrinelor economice
3. Economia industrială
4. Statistica industrială
5. Tehnologia mărfurilor
6. Energetica
7. Limba rusă

Secția agrară

Examene

1. Bazele marxism-leninismului
2. Istoria doctrinelor economice
3. Economia agrară
4. Statistica agricolă
5. Agrotehnica și zootehnia
6. Limba rusă

Secția comercială

Examene

1. Bazele marxism-leninismului
2. Istoria doctrinelor economice
3. Economia comerțului

4. Statistica comercială
5. Tehnologia și merceologia
6. Limba rusă

Secția statistică

Examene

1. Bazele marxism-leninismului
2. Istoria doctrinelor economice
3. Statistica ramurile economice
4. Demografie
5. Statistica teoretică
6. Limba rusă

Anul III. Facultatea de Finanțe și Credit

Examene

1. Bazele marxism-leninismului
2. Istoria doctrinelor economice
3. Buget și control financiar
4. Finanțele ramurilor economiei naționale
5. Monetă și credit
6. Limba rusă

Anul III. Facultatea de Cooperație

Examene

1. Bazele marxism-leninismului
2. Istoria doctrinelor economice
3. Cooperația
4. Economia comerțului cooperatist
5. Tehnologia și merceologia
6. Limba rusă

Anul III. Facultatea de Economie Generală

Examene

1. Materialism dialectic și istoric
2. Istoria doctrinelor economice
3. Economia politică
4. Limba franceză
5. Pedagogia
6. Limba rusă

Anul IV. Facultatea de Economie Generală

Examene

1. Materialism dialectic și istoric
2. Economia industrială
3. Economia agrară
4. Economia mondială
5. Cooperația
6. Metodica predării

Colocvii

1. Limba rusă.

SMBAN, fond ASE, dosar 24/1949-1950, nenumerotat.

19

1950, noiembrie 28. Cursul de Geografie ținut de profesorul Victor Tufescu la data de 28 noiembrie 1950.

Curs de Geografie

Prof. Tufescu

Măști, 28 noiembrie 1950, ora 10-12

Tovarăși și tovarășe

Urmează să vă spun câteva cuvinte despre Republica Moldovenească, care se află în partea de Vest a Ucrainei și care ocupă un teritoriu relativ restrâns. Această țărișoară are o densitate mare de locuitori, la fel ca și Ucraina de Nord, adică peste 70 de locuitori pe km pătrați.

Așezarea. Această țărișoară este așezată cu o latură pe Prut, cu cealaltă depășește Nistrul.

Populația. Populația acestei țări este compusă în mai bine de 80% din moldoveni.

Este o țară aproape agricolă și cu o nuanță de agricultură deosebită de a Ucrainei sudice, adică în primul rând este o țară a pomilor fructiferi și a viței de vie, se înțelege că pe mari întinderi se fac culturi de porumb, grâu, sfeclă de zahăr și floarea soarelui, însă ceea ce trebuie subliniat la această republică, este cum v-am spus cultura pomilor fructiferi, cultură care se face pe o scară întinsă. Această regiune constituie o adevărată bază de aprovizionare pentru întreaga Uniune cu fructe și vinuri.

Regiunea este lipsită de cărbune, de metale, deci nu a putut să se dezvolte industria grea, ci s-a mărginit la o industrie bazată pe aceste produse, în primul rând: conserve, marmeladă, geleuri etc.; vinificarea este pe plan foarte înaintat, se face după metodele noi științifice; într-o oarecare măsură există și o industrie textilă.

Deci această țărișoară se caracterizează din punct de vedere industrial printr-o industrie alimentară și o industrie ușoară textilă.

Importurile. Se importă materialele care lipsesc, în special lemnul, pădurile fiind foarte puține; se importă mașini, îngrășăminte necesare pentru agricultura ei și care nu se găsesc în această țară.

Cu aceasta încheiem partea privitoare la Ucraina și Republica Moldovenească.

Trecem la Republicile din Trans-Caucazia, adică Republicile care vin dincolo de lanțul Uralilor. Acest șir de munți, care depășesc 5000 de metri înălțime pe alocuri, constituie un adevărat ecran protector față de climatul rece din partea de Est, deci aceste Republici sunt dotate cu un climat cald, mediteranean.

În această parte de la sud de Caucaz, de unde vine și numele de Trans-Caucazia, se găsesc trei Republici, și anume: Georgia, Azerbaidjan și Armenia.

Republica Georgia se află în partea dinspre Marea Neagră, lipită de Marea Neagră, în partea cealaltă dinspre Marea Caspică se găsește Republica Azerbaidjan, între ele se află Republica Armeană.

Toate acestea la un loc întrunesc o suprafață de 185.000 km pătrați, sunt țărișoare mici așezate pe un relief foarte frământat, foarte felurit, sunt așezate la o înălțime extrem de mare pe platouri înalte de peste 2000 m, platouri formate din lave vulcanice, care formează văi adânci, depresiuni largi formate prin prăbușiri. Această varietate de relief a creat un relief în compartimente, care au dat posibilitatea ca să se păstreze în adevărate fortărețe naturale o adevărată populație foarte veche, dintre care unele popoare au scris în istorie pagini strălucite încă de acum 3000 ani, aici au existat popoare care au imprimat în istorie într-un moment dat epoci de înflorire.

Dintre aceste țări, fiecare își are totuși specificul ei economic.

Georgia. Așezată, cum vă spuneam, în partea dinspre Marea Neagră, acolo unde munții se întind la Nord-Est de mare, lăsând o adevărată rivieră mediteraneană spre țărmul Mării Negre.

Densitatea. Această țărișoară are o populație de circa trei milioane jumătate locuitori, dintre aceștia 2/3 sunt georgieni, la care se adaugă alte câteva neamuri, între care iranienii sau osetinii, cum își spun ei, densitatea este în medie de 58 locuitori la km pătrat. În partea de Vest însă se găsește o populație mai deasă, cam 70 de locuitori pe km pătrați, aceasta este regiunea în care se află grădinile vestite ale Georgiei.

Vestul se deosebește de Est și prin alte caractere: este o regiune bogată în păduri, ploile sunt numeroase și primește o mare cantitate de apă, casele satelor sunt răzlețite la distanțe mari printre grădinile de pomi fructiferi și mici ogorașe așezate pe pantele dealurilor, aceasta dă un pitoresc special acestei părți, există o vegetație luxuriantă de tip mediteraneean neîntâlnit în alte părți.

Partea răsăriteană care se întinde spre Azerbaidjan este o parte de stepă, cu ploi mai puține, cu un aspect diferit decât cel din Vest.

Economia. În ceea ce privește economia acestei țări, ea reprezintă principala bază pentru cultura plantelor mediteraneene din întreaga Uniune; Valea Rioniului⁷¹, valea principală a țării care era mlăștinoasă odinioară, a ajuns astăzi o vale drenată, cu pompe electrice, cu pompe mecanice și apele din această parte au ajuns să fie trecute în regiunile mai uscate din Est. În felul acesta au putut lua naștere adevărate grădini înfloritoare, grădini meridionale. Pe mii de hectare se întind astăzi livezi de portocali, mandarini, grappe-fruit-uri sau altfel de arbori fructiferi, tot felul de fructe care nu erau cunoscute în epoca țaristă decât prin import, astăzi se găsesc în cantități mari pe piețele orașelor din Uniune și nu mai este nevoie ca să fie importate.

La acești arbori se mai adaugă și alți arbori tot de nuanță mediteraneeană: piersici, smochini, migdali, la care se adaugă vița de vie. Podgoriile din această regiune au ajuns să capete o însemnătate pentru întreaga Uniune, dând vinurile cele mai bune ale întregii Uniuni.

Se mai cultivă și alte plante mediteraneene în afară de vița de vie și a arborilor fructiferi, se cultivă trandafirul de Kazanlâc, care dă esența cea mai bună de parfum; se mai cultivă tutunul turcesc – v-am spus că în țările septentrionale se cultivă tutun-mahorcă, tutun inferior, aici în schimb se cultivă tutun de calitate superioară.

Se mai cultivă pe o scară întinsă dudul, care este baza dezvoltării creșterii viermilor de mătase.

Între animale, se cresc acele animale care sunt adecvate locului pentru că această țărișoară dispune de pășuni verzi tot timpul anului, se înțelege animalele cunoscute la noi, bovine, ovine. Ca animale de tracțiune este folosit bivoul, nu mai este boul ca în părțile noastre, iată un caracter mediteraneean al acestei regiuni.

Industria. Pe baza acestor produse: viermi de mătase, lactate, lână, piei de ovine, s-a început o puternică industrie ușoară, o ramură alimentară și o ramură de produse textile. Însă nu numai la atât se reduce bogăția acestei țări, țara este foarte importantă și pentru unele zăcăminte de mangan, v-am vorbit de minereul de mangan care dă metale foarte necesare pentru oțelurile superioare. Manganul se folosește în cantități considerabile, cele mai mari cantități de mangan din Uniunea Sovietică vin

⁷¹ Rioni este un râu din Georgia.

din Georgia, iată pentru ce s-a pus un temelie important pe extragerea manganului și industria bazată pe mangan.

Se mai adaugă ceva resurse de cărbune și forță hidroelectrică destul de importantă pentru a deservi necesitățile locale, forță hidroelectrică obținută prin râurile acestea care, venind din munți, au un debit destul de mare și curg repede, ceea ce a dat naștere la stăvilare naturale.

În urma planurilor cincinale pe lângă industria ușoară, pe lângă cultura plantelor mediteraneene, acelea pe care le-am spus, s-a adăugat și cultura ceaiului. S-a ajuns în vremea din urmă ca această țară să fie importantă și pentru produse metalurgice, dat fiind manganul din regiune; siderurgia dă și ea o serie de produse laminate.

În vremea din urmă, în timpul războiului de apărarea patriei s-au instalat mari uzine pentru fabricarea autocamioanelor, uzine care produc 30.000 de autocamioane pe an.

Iată cum dintr-o țară care odinioară agoniza, o țară cu mlaștini nenumărate, o țară în care nu se putea face cultură, acum avem o țară bogată, cu multe bogății ascunse care erau necunoscute și care acum au ieșit la iveală, o țară model de prosperitate, o țară cu o populație fericită și îndestulată, este o țară cu peisajele cele mai frumoase, o adevărată rivieră a Uniunii.

Capitala țării este Tbilisi, un oraș de jumătate de milion de locuitori, un oraș modern, un oraș devenit modern, care a crescut foarte mult în epoca sovietică – oraș care are o însemnătate și mai mare prin aceea că aici și-a desfășurat tov. Stalin activitatea revoluționară la început, astfel că acest oraș a jucat un rol important și în trecut, iar astăzi s-a dezvoltat, devenind un centru cultural de prim ordin.

Republica Azerbaidjan. Este o țărișoară vecină în Est cu Georgia, care se leagă de Marea Caspică. Este ceva mai întinsă decât Georgia, are o populație mai rară, 37-40 locuitori pe km pătrat.

Climatul este un climat uscat, un climat stepic, climatul din Asia Centrală, ecranul protector al Caucazului care face ca în Vest să cadă ceva mai multe ploi, vegetația este însă de stepă, o vegetație oarecum sărăcăcioasă. Nu însă aceasta este principala caracteristică a acestei țări.

Azerbaidjan este principala bază petrolieră a Uniunii, aceasta este caracteristica economică a acestei țări.

Poporul acesta s-a format în secolul al XIII-XIV-lea, altoindu-se pe vechile popoare care locuiau aici sub numele de iafetizi, turcmeni. Acest popor vorbește o limbă înrudită cu limba poporului turc.

O parte din poporul acesta azerbaidjan trăiește și la Sud, dincolo de frontierele țării. În Iran, este azerbaidjanul iranian, linia care desparte cele două țări este dusă de fluviul Arax, această linie este numită de populația de dincolo de

frontieră, de populația din Uniune, este numită «Linia lacrimilor», fiindcă populația aceasta a cerut ajutorul populației de la Nord, populația aceasta este supusă la un tratament foarte greu de suportat din partea iranienilor.

Vechile sate se caracterizau prin căsuțe de lut cu acoperișuri plate, căsuțe asemănătoare cu cele din regiunea mediteraneeană, cu ulițe înguste, întortocheate, sate care nu arată aspect de prosperitate. Sub regimul sovietic s-a schimbat total aspectul acestor sate, s-au schimbat casele care au devenit case luminoase, mari, igienice, s-au construit clădiri mari, s-au făcut dispensare, băi, școli, într-un cuvânt o întreagă administrație care se găsește așezată în piața principală.

Caracteristica economică a țării este dată de petrol și această țară este principala bază petrolieră a Uniunii, petrolul se găsește în mari cantități în peninsula care poartă numele de Apșeron. În această peninsulă s-a cunoscut de multă vreme existența petrolului datorită gazelor care ieșeau din aceste zăcăminte și ardeau ca focuri nestinse.

Petrolul a început să fie exploatat odată cu exploatarile de la noi și s-au intensificat și modernizat foarte mult aceste exploatari în timpul din urmă. De la 1920 până astăzi s-a sporit de circa patru ori producția acestei regiuni.

Baku este centrul petrolier care a izbucnit la viață. Dintr-un sătușor cu aspect asiatic a luat naștere un oraș cu 8.000 de locuitori, un oraș modern dotat cu toate instituțiile necesare pentru sporirea și îmbunătățirea exploatarii acestor zăcăminte. Tehnica petrolieră rusă a ajuns foarte înaintată și datorită ei a început să se facă în această regiune exploatarea oblică, și aceste exploatari oblice au dus la recuperarea unei serii întregi de zăcăminte care înainte vreme rămăseseră în imposibilitatea de a fi exploatate.

Prin nave petrolul este dus spre Astrahan, de unde este împrăștiat în restul Uniunii, prin conducta care trece peste munți este dus pe drumul Mării Negre și dus în Ucraina sau exportat în alte țări.

O industrie petrolieră de cea mai mare proporție a ieșit la iveală în această regiune și a adus cu ea o industrie chimică din reziduurile care rămăneau de la petrol.

În afară de petrol se găsesc o serie de roci înrudite cu petrolul, de pildă: neftarul, neftalonul, un fel de petrol care are toate proprietățile petrolului însă nu are mirosul petrolului, de aceea se întrebuințează în medicină.

Se găsesc și alte minereuri: minereul de aluminiu, care ia drumul Armeniei, unde se prelucrează.

Dar nu numai zăcămintele de petrol au foarte mare însemnătate în această regiune, dar și pe stepele care odinioară rămăneau mohorâte, lipsite de vegetație sau cu o vegetație sărăcăcioasă, pe aceste stepe s-au început a se face intense irigații și culturi de foarte mare însemnătate pentru țară.

A doua sursă economică importantă pentru țară este bumbacul – alături de aurul negru, cum i se spune petrolului, există aurul alb care este bumbacul.

Bumbacul se face în asolament cu lucerna, deci lucerna care privește creșterea vitelor.

Paralel cu acestea, se înțelege, au început să se facă și alte culturi: orez, șofran – este țara care produce cele mai mari cantități de șofran necesar medicinei și cofetăriilor – de puțin timp a început plantarea măslinilor, această regiune a ajuns să creeze baza de ulei de măsline pentru întreaga Uniune. Pe lângă acestea se mai cultivă și ceaiul și alte plante.

Capitala. După cum v-am spus, Baku este un oraș modern, care s-a dezvoltat foarte repede și este astăzi capitala țării. Mai sunt o serie de orașe peste care trecem.

Republica Armeană. Este cea mai mare dintre țărișoarele din Trans-Caucazia, cam 30.000 de km pătrați, ea este formată dintr-o succesivitate de reliefuluri foarte felurite; munți înalți atingând 3.000-4.000 de metri, platouri vulcanice formate din scurgerea lavelor, văi întinse, depresiuni, lacuri care se găsesc la înălțimi mari, cum ar fi lacul Sevan la peste 1800 metri înălțime.

Astfel deosebim diferite regiuni după înălțime, în regiunile de peste 2.500-3.000 de metri sunt terenuri ocupate cu pășuni care stau tot timpul verzi, bineînțeles afară de iarnă, prin acest cuvânt tot timpul verzi înțelegem că nu se usucă în timpul verii cum se usucă pășunile de stepă. Aceste pășuni sunt folosite pentru creșterea animalelor care dau produse lactate.

Ceva mai jos, unde sunt podișurile acelea vulcanice, cam la 2.000-2.500 metri înălțime, aceste locuri au un sol foarte fertil, un climat blând și în felul acesta a putut să se întindă o serie de culturi de arbori fructiferi mediteraneeni precum și alte plante. Aici se cultivă în special migdalul, mandarinul, fisticul, portocalul etc.

Jos pe văi, în depresiuni, în văi, aici unde odinioară era o regiune inundată, mlăștinoasă, în vremea planurilor staliniste au fost asanate aceste mlaștini și au început să se facă culturi de bumbac, ajungând să devină cea mai mare regiune de bumbac a țării.

Regiunile Armeniei cuprind o serie de zăcăminte metalifere, zăcăminte care se leagă de obicei de regiunile vulcanice, regiuni foarte abundente în această țară. Ici și colo se zăresc puține creste calcaroase, iată de ce Armenia este bogată în cupru, este una din bogatele regiuni cuprifere ale Uniunii.

Altă bogăție o constituie rocile de construcție de foarte frumoase aspecte; tufurile vulcanice de culoare trandafirie, care se folosesc pentru clădiri au un colorit minunat; întreaga capitală a țării, Nirvanul, este clădită din această rocă cu aspect atât de frumos care constituie un adevărat lux. Se mai adaugă la categoria rocilor de

construcție și marmura de diferite culori precum și piatra ponce, piatra aceea poroasă necesară atât de mult industriei.

Dar fiind relieful foarte accidentat, dat fiind râurile care vin năvalnic s-au creat hidrocentrale; astfel s-a creat cel mai mare centru hidroelectric al Caucazului. Alături de acestea s-au instalat și uzine pentru prelucrarea lemnului. Alte noi centre hidroelectrice vor fi construite în viitor, așa cum prevede planul economic.

Populația Armeniei se ocupă și cu țesăturile fine, cu lucraturile covoarelor și a postavurilor făcute de ei, de arta populară locală, produse care sunt cunoscute departe peste hotarele țării. Viața a început să prospere, țara și-a schimbat înfățișarea de altădată, în locul locuințelor de odinioară subpământene, fără ferestre, doar cu o gaură deasupra prin care intra lumina, au fost construite locuințe spațioase din lemn sau piatră.

Satele și orașele sunt în plină prosperitate și prezintă un pitoresc deosebit prin așezarea lor pe versanți de munți. Datorită acestei bune stări și prosperități a țării, o serie de populații răspândite în toată lumea s-au repatriat; o parte din populația armeană din Armenia turcească s-a repatriat, deoarece turcii au dus o luptă de exterminare a poporului armean de pe teritoriul turcesc. Îndată după 1918 au fost masacre intense asupra acestei populații, care a luat calea emigrării, o parte din aceasta s-a întors în țara ei.

Capitala. Capitala țării este Rivana⁷², oraș de 200.000 locuitori, oraș industrial, principal centru cultural al Armeniei.

Transporturile. Transporturile se fac pe câteva linii ferate: una trece prin două văi longitudinale; alta merge pe frontiera de sud de la Baku, trece prin Rivan și ajunge la Tbilisi; o altă cale nouă trece pe drumul Mării Negre, pe acea Rivieră mediteraneeană.

Afară de aceste căi ferate sunt o serie de șosele cu pasuri înalte de munte, care fac ca transporturile să fie înlesnite; s-a lucrat foarte mult la aceste șosele care au fost dotate cu toate posibilitățile de transport.

În fine, o altă cale de transport este aceea pe care o oferă cele două mari mări care sunt căi navigabile și care aduc un corectiv foarte important reliefului atât de frământat.

Republicile din zona centrală

Trecem la republicile unionale din partea centrală asiatică, adică din partea cuprinsă între Caspică, frontiera dinspre Turcia și Iran, frontiera dinspre Tibet și Iran și bineînțeles frontierele la Nord dinspre părțile siberiene.

Aici întâlnim mai multe republici unionale între care cea mai întinsă este Republica Cazacă. Această republică are întinderea cea mai mare după Republica

⁷² În document apare această denumire de localitate, cel mai probabil însă este Erevan.

Sovietică, venind în rândul al doilea după aceasta, are 2.700.000 km pătrați, aceasta înseamnă aproape o treime din întinderea întregii Europe. Trebuie să subliniem dintr-un început că în această țară cea mai mare întindere, aproape o jumătate din țară, este acoperită cu pustiu, cu deșert și încă o treime, vreo 35%, este ocupată cu stepă care are arbori numai pe alocuri, restul este lipsit de arbori.

Iată de ce pe această întindere considerabilă trăiesc abia ceva mai multe de 6.000.000 locuitori. De asemenea, populația este mică pe întreaga țară, sunt cam 2 locuitori pe km pătrat.

Alte populații.

În afară de cazahi, care formează $\frac{3}{4}$ din populația țării, mai sunt în părțile dinspre nord, în regiunea Obi⁷³, ruși; în Sud-Est există o populație kirghiză, iar înspre Sud-Vest sunt uzbekii.

Sub raport economic această țară se caracterizează printr-o agricultură a ei proprie, dezvoltată foarte mult, adică de la nimic să se ajungă la ceea ce este astăzi, fiindcă trebuie spus că înainte, această țară era o țară de pășuni sărace care impunea nomadismul. Pe de o parte, agricultura care s-a dezvoltat în timpul din urmă, iar pe de altă parte, zăcămintele minerale au dat naștere unei industrii foarte înaintate, ceea ce a dus la înflorirea economică.

Agricultura

Vă spuneam că populația nomadă de odinioară, acea populație care era în neconțință alergătură după pășuni, deoarece pășunile erau foarte sărace și erau repede mâncate, repede epuizate de turme, mai ales că aceste pășuni nu durau mult, în unele regiuni câteva luni pe an și după aceea urma seceta, în alte părți durau și mai puțin, astfel în unele regiuni chiar în luna mai începea seceta, din această cauză era o viață nomadă. Satele nu erau așezate, erau sate pe căruțe, erau sate care emigrau, erau sate nomade, așa-numitele la «coada oii». Sub regimul sovietic populația s-a statornicit, populația a devenit stabilă în cea mai mare parte a ei, înainte ea nu putea deveni stabilă deoarece nu cunoștea nici tehnica de a face fân, de a face acumulări de furaje pentru iarnă, astfel că iarna trebuiau să caute alte regiuni foarte îndepărtate. Nici nu aveau în tehnica lor coasa cu care să cosească, astfel că vă dați seama ce pas a trebuit să facă această țară în câteva decenii pentru a ajunge la ceea ce este agricultura de astăzi. Prin dezvoltarea agriculturii, populația s-a statornicit, din nomadă a devenit sedentară. Pentru a se ajunge însă la agricultura de astăzi a trebuit să se facă foarte mari eforturi, a trebuit să se folosească tehnica foarte avansată a Uniunii Sovietice, pentru ca din puținul pământ fertil pe care-l are această regiune să se poată scoată cât mai mult.

⁷³ Fluvii în vestul Siberiei.

În slujba agriculturii s-au pus teritoriile pe care se poate face agricultură fără irigație, teritoriile de la nord unde mai există ceva umiditate, în aceste locuri s-au găsit terenuri care au apă de ajuns. În regiunile unde umiditatea nu este suficientă s-a folosit tehnica, s-au folosit pompe mecanice.

Astăzi populația continuă încă pe plan foarte întins creșterea vitelor, au o serie de practici în legătură cu aclimatizarea unor serii de vite pe locurile acestea, între aceste animale este oaia.

În privința agriculturii se fac o serie de culturi cum ar fi: culturile de orez, grâu, mei, de pomi fructiferi, care au făcut ca populația să se stabilească pe anumite locuri, să creeze sate foarte înfloritoare și orașe mari.

Principalele regiuni agricole sunt următoarele:

Nordul care face parte din fâșia de cernoziom, care pornind din Ucraina se îngustează în sudul Siberiei. Regiunea primește o cantitate mare de ploaie, astfel că în această regiune nu a fost nevoie de irigație; se cultivă în primul rând grâu, iar în al doilea rând mei, această regiune se consideră ca prima regiune agricolă a acestei țări.

Se adaugă tot pentru această regiune și creșterea vitelor, care este pe plan foarte ridicat, datorită acestui fapt s-a dezvoltat foarte mult economia produselor lactate, sunt foarte multe ferme care produc aceste produse lactate.

La Sud avem pământuri mai sărace, cu soluri cenușii, cu ploi puține, stepă uscată în care se poate face o agricultură mixtă, adică culturi de diferite plante și creștere de animale, pe pășuni naturale, nu pășuni artificiale. În această parte, grâul lasă locul principal meiului, care este și mai suferitor la secetă.

Între animalele care se cresc în această regiune, locul principal îl ocupă animalele mari, oile lasă locul acestor animale.

Sud-Vestul, porțiunea dinspre Aral, este o porțiune și mai aridă, sunt acolo o serie de stepe, sunt acolo o serie de pustiuri, cum ar fi: Ust-ud și Cazal-Ku, care au nevoie neapărat de irigații ca să se poată face agricultură. În puține oaze care există se fac o serie de culturi cum ar fi cultura de orez, regiunea a rămas însă o regiune pentru creșterea animalelor: vite de carne și lapte, oile precum și cămila care este foarte comună în aceste locuri. În sfârșit dintre oi, este un specific al regiunii oaia de Karakul, oaie cu blăniță de astrahan, această regiune fiind considerată ca cea mai mare furnizoare de blănițe.

Regiunea aceasta furnizează produse animale, cea mai mare cantitate de lână, carne, blănițe și piei de animale, aici încă transhumanța este larg răspândită. În regiunea de stepă sunt pășuni de primăvară astfel că în timpul iernii trebuie să caute alte pășuni și chiar în timpul verii trebuie să urce pe regiunile de munte pentru a căuta hrana necesară turmelor, făcând drumuri foarte lungi.

În fine, a patra regiune agricolă este regiunea din Sud-Est. În această regiune este mult mai multă căldură și mai multă umiditate, agricultura este foarte variată.

În această regiune s-au făcut irigații transformându-se astfel ținuturi întregi de deșert în terenuri agricole, s-au făcut în felul acesta mari sisteme de irigație, baraje, canale, aici se cultivă plante de climat cald: tutunul de calitate superioară, macul, bumbacul în mare măsură, orezul și grâul, la care se adaugă o serie de arbori fructiferi, arbori fructiferi asemănători cu cei din țara noastră, care se cultivă pe dealurile mai înalte.

Alte bogății

Ceea ce este foarte important pentru această țară este bogăția subsolului, această țară este foarte bogată în zăcăminte, în zăcăminte minerale și în neferoase pe de altă parte.

În partea de vest, partea aceea care ține până la nordul Caspicei, este foarte bogată în săruri: sarea gemă, sărurile de potasiu, sărurile de bor-borax. Apoi un alt zăcămint subpământean este petrolul, precum și mici zăcăminte de cărbuni de importanță locală alături de gazele naturale care au început să fie exploatare după războiul de apărarea patriei.

În Est se găseau zăcăminte neferoase, în primul rând se găsește cuprul, această regiune este baza cupriferă a Uniunii întregi.

Tot în Est se mai găsesc și alte zăcăminte de fier, mangan, cositor, în cantități ce e drept mai reduse, cuprul rămânând caracteristica regiunii.

În partea centrală cărbunele este bogăția esențială, bazinul Caraganda este bazinul carbonifer al întregii Uniunii.

Toate aceste bogății erau foarte puțin exploatare înainte de Revoluție, unele erau complet necunoscute și chiar cele cunoscute erau foarte puțin exploatare de o companie englezo-americană, care exploata minele din regiunea Caraganda, aici se găseau câteva mine organizate în mod rudimentar, foarte înapoiate ca tehnică. După Revoluție s-au făcut uriașe lucrări, în primul rând s-au perfecționat metodele de lucru, s-au creat mine noi, s-au introdus utilaje moderne.

Transporturile

Țara are multe căi ferate necesare pentru transportul minereurilor și al fabricatelor.

Să vedem principalele bogății minerale. Vă spuneam că cuprul se găsește în două regiuni: regiunea de Nord de lacul Balkaș, aceasta este o regiune importantă, iar a doua este ceva mai la Nord.

O altă bogăție este cărbunele de la Karaganda, care constituie o bază importantă carboniferă pentru întreaga Uniune după Donbas și Cuzbas, este a treia bază carboniferă, cărbunele acesta este de calitate superioară și dă un cocs foarte bun, este o verigă importantă în combinatul Husneț-Ural.

În ceea ce privește materialele neferoase, bogăția se bazează pe cupru, zinc, argint, plumb.

S-a creat în timpul războiului de apărarea patriei o întreagă metalurgie neagră, siderurgie, care a dat o serie de produse importante: oțel, laminate, șine de cale ferată etc. Uzinele care se găsesc aici sunt uzine mari care se pot asemăna cu cele mai mari uzine din Uniune.

În fine, la Nord de Marea Caspică, în partea de jos a Uralului s-a descoperit petrol. S-au făcut la început exploatări mici, astăzi aceste exploatări au devenit a doua bază petroliferă a Uniunii. Petrolul acesta este cel mai bun petrol din întreaga Uniune, are circa 40% benzină, iar uleiurile care se execută din acest petrol au calitatea că nu îngheață la cele mai mari geruri. Pe baza acestora a luat naștere o serie întreagă de alte industrii, industria chimică care se bazează pe produse petrolifere și o serie de săruri de potasiu, fosforice, săruri borax, care dau îngrășăminte chimice.

V-am spus că principala regiune de îngrășăminte este aceea de Nord-Vest, a doua este aceasta din Kazahstan.

S-a dezvoltat, de asemenea, o industrie ușoară bazată pe produse agricole locale, o industrie alimentară, o industrie a pielăriei, a bumbacului, a cărnurilor etc.

Transporturile

Transporturile s-au dezvoltat foarte mult, țara nu este muntoasă, este o țară întinsă cu câmpii și podișuri, astfel că s-au făcut căi ferate în toate direcțiile. Astăzi această țară dispune de circa 5000 km de cale ferată de unde până acum nu avea nici un km.

Cel mai important oraș este Alma-Ata, un oraș mare, un oraș prosper care odinioară era o fortăreață cu case înghesuite, astăzi a devenit un oraș foarte important pentru industria alimentară și textilă.

Orașul are o perspectivă foarte frumoasă.

Al doilea centru important al țării, centru foarte important pentru cărbune, pentru industria siderurgică este frumosul oraș Karaganda.

În restul Asiei Centrale se găsesc încă patru republici unionale. Aceste patru republici sunt: Republica Turcmenă, așezată între Amudaria și Sîrdaria; apoi Republica Uzbekă, situată în partea de sud a Amudariei; Republica Kîrghîză în partea dinspre munți și, în fine, Republica Tadjiică, o republică așezată la poalele Pamirului, cea mai meridională dintre toate republicile.

Toate aceste republici sunt așezate la o latitudine redusă, sub 40 grade ajungând până la 35 de grade, aproape de tropic.

Republica Turcmenă, de care v-am spus că este așezată pe o regiune de șes, șesul care leagă cele două fluvii, Amudaria și Sîrdaria, este un platou larg, este o țară mai mult de pustiu, o regiune de nisipuri.

Republica Uzbekă este o regiune de dealuri, este o regiune deluroasă și, din pricina aceasta, cuprinde o serie de alte resurse, este o regiune a culturilor de bumbac.

Republica Kîrghîză este o regiune muntoasă, Pamirul este cel mai înalt podiș al Asiei și atinge 7.000 metri înălțime.

Fiecare din aceste republici unionale au nu numai caractere fizice, ci și caractere economice deosebite.

Condițiile naturale ale Asiei Centrale sunt foarte felurite, deci avem câmpie, pustiu, dealuri și regiune muntoasă. În deșerturile Turanului sunt câmpii întinse care au un climat foarte uscat, sunt acoperite cu o vegetație extrem de săracă sau o lipsă totală de vegetație, această regiune este un pustiu în cea mai mare parte a ei, rareori râurile care trec prin această regiune dau naștere la unele oaze. Apele sunt folosite la irigații care dau fâșii de verdeață înguste.

Pe munții ceva mai înalți și pe regiunile deluroase unde cad diferite cantități de ploi și unde irigația a venit să împlinească lipsa de ploi s-a dezvoltat o agricultură însemnată în care bumbacul, veți vedea, este principala resursă.

Pe munții mai înalți nu mai rămân decât pășuni care constituie bogăția esențială.

În țărișoarele acestea, pe lângă creșterea vitelor, oamenii s-au învățat să recupereze mici porțiuni de pământ cu pământ adus din văgăune pe care îl aduc și îl nivelează pe anumite porțiuni, făcând câte o grădină îngrijită care reușește să dea însemnate feluri de produse agricole.

Populația

Trebuie să spunem câteva cuvinte despre populația din aceste părți ale Asiei Centrale. Tadjicii sunt locuitorii cei mai vechi, au strămoși cunoscuți în istoria de circa 2000 și mai bine de ani, ei s-au încrucișat relativ puțin cu popoarele năvălitoare fiindcă această regiune muntoasă i-a ferit de amestecul cu celelalte populații care au trecut prin această regiune. Această populație vorbește o limbă care are o înrudire foarte mare cu limba perșilor.

Uzbecii formează cel mai numeros popor din Asia Centrală. Ei s-au format prin amestecul dintre populația locală cu popoarele turcmene venite din podișurile estice, a fost un proces istoric lung această asimilare și crearea a unui nou popor. Dar acest popor a fost unul dintre popoarele care a avut o existență istorică strălucită; au ieșit la iveală două mari hanaturi; de la Buhara și Chira, care au ținut secole de-a rândul și care au stăpânit centrul asiatic. Ei sunt astăzi agricultori și sedentari, este unul dintre puținele popoare care a fost sedentar cu secole înainte.

Turcmenii așa după cum îi arată și numele sunt de neam turc, limba este înrudită cu limba turcă, sunt și ei un popor care a avut o izbucnire strălucită în istorie pe vremea lui Gingis-Han, prin secolul al XII-lea.

Kîrghîzii constituie un popor foarte vechi amestecat cu populația turcmenă, având ca limbă, limba turcmenă.

În afară de acestea, sunt o serie de alte popoare locale despre care nu mai pomenim.

Încheiem partea aceasta privitoare la populație arătând că populația este relativ rară, este mai deasă ca în Kazahstan, circa 15 locuitori pe km pătrat. Aceasta nu spune nimic însă pentru că mărimea este într-o parte mai mare, iar în altă parte este o populație atât de deasă, cam 200 locuitori pe km pătrat, încât este considerată ca cea mai mare desime din întreaga Uniune.

Ocupațiile acestor popoare

Turcmenii se ocupă cu creșterea oilor de stepă, ei au ingeniozitatea de a găsi apa necesară pentru alimentarea turmelor lor, construiesc galerii adânci, întocmai cum fac și populațiile tuarege din Sahara. Lupta pentru apă este lupta esențială a acestui popor.

Uzbecii se ocupă cu agricultura, este un popor agricol care a învățat de timpuriu arta primitivă a irigației, care a inventat în mod ingenios o serie de zăgazuri, canale pentru irigație.

Kîrghîzii sunt un popor care se ocupă cu predilecție de creșterea vitelor în timpul din urmă, și-au însușit și au primit din ce în ce mai multe învățăminte în legătură cu agricultura.

Tadjicii sunt și ei un popor sedentar, cunoscător bun al agriculturii și al irigației, el este un adevărat grădinar care cu mâinile lui cară pământ de departe, creează mici locuri fertile în această regiune de piatră și stânci.

Toate aceste experiențe diferite au fost împrăștiate de la un popor la altul; după Revoluția din Octombrie, experiența înaintată rusă a fost adusă și în aceste părți, o serie de savanți și tehnicieni venind în acest locuri au căutat să folosească apele subpământene, s-au creat baraje, regiuni întinse agricole au fost smulse deșertului și țările au pornit pe calea progresului. S-au părăsit o serie de moravuri vechi, unele obiceiuri care țineau în întuneric și înapoiere, de pildă cumpărarea femeii ca sclavă.

Să vedem câteva caracterizări în ceea ce privește economia republicilor asiatice.

În aceste republici se pot deosebi trei regiuni economice distincte:

1. Regiunea creșterii vitelor pe pășuni depărtate de casă, în care oile precumpănesc ca număr, este regiunea turcmenă;

2. A doua regiune este regiunea caselor cu agricultură prin irigație, principala cultură este aceea a porumbului la care se adaugă cultura orezului. Această economie este caracteristică uzbecilor; în fine, a treia regiune este aceea de munte din

Republica Kirghiză și cea Tadjică, în care se face creșterea vitelor și gospodăria rurală.

Industria este destul de importantă pentru că în aceste regiuni s-au găsit o serie de metale rare cum este cazul mercurului, radiului, wolframului, acestea sunt principalele bogății care se exploatează în aceste țărișoare; s-au găsit ulterior și zăcăminte de petrol, anumite zăcăminte de cărbune care se folosește pentru crearea de uzine termoelectrice, s-au creat stăvilare, atât pentru conducerea apei în canalele de irigație, cât și pentru obținerea forței hidro-electrice.

Toate aceste regiuni sunt foarte importante în zăcăminte de sulf și plumb și alte minerale.

Să spunem câteva cuvinte despre fiecare.

Republica Turcmenă are în cuprinsul ei circa 80% pustiu. În timpul din urmă, în epoca socialistă s-a introdus acolo tehnica avansată a străngerii fânului care nu era cunoscută, acolo sunt fânețe artificiale căci cele naturale nu pot da randamentul necesar, prin această tehnică a străngerii fânului s-a reușit ca populația nomadă de odinioară să fie fixată.

Principalul animal al regiunii este oaia karakul; s-au construit în timpul regimului socialist mii de fântâni adânci cu pompe mecanice care aduc apa la suprafață, prin aceasta s-au putut crea întinse terenuri irigabile, porumbul și grâul sunt principalele plante de cultură. Odinioară, culturile nu se făceau decât în mod foarte redus pe terenurile irigate, pe acele fâșii sau benzi despre care v-am vorbit.

Petrolul este resursa minerală a acestor țări, de unde până la Revoluția din Octombrie nu se cunoșteau a început să se dezvolte foarte mult exploatarea acestui zăcământ.

S-au găsit o serie de alte minereuri și săruri; sarea de mirabilit care stă la baza unei întregi industrii, și anume stă la baza industriei de sodă, acid clorhidric, aceasta se găsește în cantități foarte mari. În cantități mari se găsește sulful necunoscut înainte de vreme, se mai găsește ozocherită, în regiunea nordică cu rocile de bitumen care stă la baza industriei chimice, în fine bromul etc.

Principală bogăție a regiunii în ceea ce privește agricultura este bumbacul, în ceea ce privește bogățiile minerale este petrolul.

Ashabadul, capitala țării, un oraș odinioară cu aspect asiatic, înapoiat este astăzi un oraș modern.

În ceea ce privește Republica Uzbekă, aceasta este caracterizată în primul rând prin întinsele irigații care se fac pentru culturile de bumbac. Valea este principală bază de bumbac a țării, ea furnizează bumbac nu numai pentru industria locală, dar și pentru marea industrie din restul țării; se mai adaugă culturi întinse de duzi și creșterea viermilor de mătase. La acestea se adaugă o serie întreaga de

zăcăminte, însă de mai mică importanță decât cele de până acum, zăcăminte de cupru, zinc, petrol.

Orașele cele mai mari sunt: Buhara și Samarkand.

Aceste orașe erau odinioară așezări mici, astăzi sunt orașe mari și moderne.

Economia kîrghîză se caracterizează prin etajare, astfel peste 3000 de metri înălțime sunt pășunile; între 2.000 și 3.000 de metri nu mai sunt simple pășuni, ci se practică vânatul și creșterea vitelor mari; la înălțimi mai joase între 1.000 și 2.000 de metri se găsește regiunea agricolă, o regiune agricolă cu culturi de plante mediteraneene, aici se cultivă cereale și plante industriale; în fine, în părțile și mai joase sub 1.000 de metri, aici sunt culturile cele mai mari de plante tropicale: bumbacul, tutunul bun, sfecla de zahăr este o regiune adusă la viață în vremea sovietică, deoarece în trecut era foarte puțin dezvoltată.

Se găsesc și o serie de bogății subpământene cum este mercurul.

Orașul cel mai important este Prunzi (sic!), care are instituții culturale de prim ordin pentru întreaga Asie Centrală.

Republica Tadjiacă se caracterizează prin culturile etajate, în partea joasă a munților sunt pășuni, în partea de sus sunt culturi de plante mediteraneene, de trandafiri, de arbori mediteraneeni ca: migdalul, smochinul etc.

Dușanbe este capitala acestei țări.

SMBAN, fond ASE, dosar 39/1950-1951, nenumerotat.

20

1950. Raportul asupra examenului de Educație fizică susținut la Facultatea de Planificare.

- 1) Numărul total al studenților înscriși la Facultatea de Planificare pe anul 1950/1951 a fost de 708, dintre care în semestrul II au rămas 695.
- 2) Numărul celor scutiți de frecvențe a fost de 90.
- 3) Numărul celor scutiți total de educație fizică a fost de 43.
- 4) Numărul celor apti pentru educație fizică a fost de 665.
- 5) Numărul celor care trebuiau să frecventeze cursurile de educație fizică a fost de 575.
- 6) Numărul celor înscriși la examen a fost de 241 studenți, care au avut o frecvență minimă de 40% plus cei scutiți de frecvența de 90, deci un total de 331 studenți.
- 7) S-au prezentat la probele de examen dintre cei admiși cu frecvență 225, rămânând un număr de 16 studenți neprezenți și dintre cei scutiți de frecvență

s-au prezentat 37 studenți, rămânând un număr de 53 neprezenți. Deci în total s-au prezentat la examen 262 studenți.

- 8) Au reușit toate probele: 156 studenți.
- 9) Au reușit la 4 sau mai multe probe: 261.
- 10) N-au întrunit note de trecere la minimum patru probe: 1 student.

Examenul de Educație fizică s-a desfășurat pe stadionul Tineretului în ziua de 8 iunie între orele 7,30-12,30 pentru studenții care au urmat cursurile și în ziua de 9 iunie între aceleași ore pentru studenții din câmpul muncii.

Toate cele 18 grupe au fost programate în aceeași zi, fiecare grupă dând examen cu asistentul cu care a lucrat în timpul anului.

Examenul s-a desfășurat în bune condiții, atmosfera fiind favorabilă, factor ce a contribuit mult la reușita probelor.

A fost însă în mare parte stânjenită de atitudinea câtorva studenți care nu au fost primiți în examen, neavând frecvența.

Totuși au încercat să inducă în eroare pe asistenții grupelor în care au lucrat, dând probele sub pretextul că ar fi lămurit cu mine problema frecvenței lor, fapt ce nu corespunde realității.

De asemenea, mulți studenți care nu aveau frecvența au adus scutiri medicale, cu data zilei examenului, ca pe baza acestora să li se motiveze absențele efectuate în timpul anului.

Fiind scutit de efort intens și prelungit, cum era formula tuturor scutirilor aduse în ultimul moment, nu-l îndreptătea pe student să absenteze la orele din timpul anului care nu-i cereau eforturi prea mari. Aici intervine și greșeala serviciului medico-sportiv, policlinica 303 care dădea scutiri, fără o verificare mai amănunțită.

O altă greutate care a ținut oricum examenul pe loc a fost faptul că mulți dintre studenții din producție nu s-au interesat de probele care se cer la examen și căutau să-și însușească câteva, în acea zi. Totuși, demn de remarcat este că au fost tovarăși din producție a căror vârstă, deși depășea cu mult pe cea a colegilor lor, au dat dovadă de conștiinciozitate, voință, disciplină și înțelegere.

O deficiență pe care nu am putut-o acoperi a fost și lipsa parțială de echipament.

Spiritul în care s-a desfășurat examenul nu a arătat că majoritatea studenților au înțeles chemarea PMR-ului ca prin educație fizică să-și călească organismul și astfel să devină ostași ai construirii socialismului în tânăra noastră republică.

Acest lucru ne îndreptățește să credem că n-au considerat acest examen pe același plan cu celelalte, mentalitate care însă predomină.

Întrucât studenții s-au resimțit în urma trecerii tuturor probelor într-un timp relativ scurt, propun ca în viitor examenul să se eșaloneze pe un interval mai mare.

De asemenea, grupele să fie alcătuite din mai puțini studenți (20-30) pentru ca asistentul să poată exercita o îndrumare și un control mai riguros.

Propun ca tovarășii responsabili sportivi de an să fie aleși dintre cei mai conștiințioși și mai devotați mișcării de cultură fizică și sport. Prin ei să avem un ajutor real în mobilizare, distribuire de echipament, lămurire și propagandă.

De asemenea, tovarășii amânați în toamnă și cei neprezențați să urmeze cursurile de pregătire ce se vor ține în luna iulie și august de către catedra de Educație fizică.

Cei din producție să se antreneze în cadrul colectivului din instituția respectivă, pentru a se prezenta cât mai bine.

Ca început de activitate, primul examen de Educație fizică în desfășurare nu a suferit prea mult, dar pentru viitor vom ști să înlăturăm toate greutățile și lipsurile de care ne-am izbit atât de mult

Ștefănescu Ecaterina.

SMBAN, fond ASE, dosar 27/1949-1950, f. 57, 57v.

21

1950. Darea de seamă asupra Catedrei de Economia muncii.

I. Organizarea procesului de învățământ

Catedra de Economia muncii a luat ființă în anul de învățământ 1950/1951, odată cu crearea secției de economia muncii. Catedra a avut de coordonat activitatea următoarelor cursuri:

- Economia muncii – curs general
- Tehnica și planificarea forțelor de muncă, a productivității muncii și fondului de salarii
- Organizarea muncii și normarea tehnică
- Protecția muncii și legislația muncii
- Statistica muncii.

În general, planurile de învățământ s-au îndeplinit asigurându-se atât orele de curs, cât și cele de seminarii fără pierderi. Astfel, la Economia muncii, Tehnica și planificarea forțelor de muncă, a productivității muncii și fondului de salarii și Protecția muncii și legislația muncii planul de învățământ a fost complet realizat. La normarea tehnică, planul de învățământ a fost realizat cu două lecții în minus din

cauza lipsei conferențiarului respectiv la orele programate și imposibilității de a recupera acest timp în alte ore, negăsindu-se săli libere.

În organizarea procesului de învățământ colectivul catedrei a desfășurat o muncă susținută. Colectivul de catedră a funcționat efectiv ținându-se în cursul anului de învățământ peste 20 ședințe cu tot colectivul, ședințe care au avut drept obiect coordonarea disciplinelor în cadrul catedrei, analiza muncii, schimbul de experiență, pregătirea programelor analitice pentru cursul seral, pregătirea examenelor, desfășurarea muncii la seminarii etc.

Consultațiile au fost folosite în mod real numai în semestrul II, cu prilejul examenului de fine de an, și în special cu prilejul examenului de stat pentru pregătirea lucrărilor respective.

Seminariile au funcționat în condiții satisfăcătoare, pregătindu-se în mod temeinic și în prealabil de către colectivul cursului, de conferențiarul și asistenții respectivi. Metoda utilizată a fost aceea a întrebărilor, obținându-se rezultate pozitive. Trebuie remarcat la unul din cursurile Catedrei de organizarea muncii și normarea tehnică nu s-au putut realiza deplin orele de seminar prin punerea în disponibilitate a asistentului de la cursul respectiv.

Un control mai eficace al funcționării seminariilor a fost realizat în special în semestrul II.

În ceea ce privește activitatea științifică, catedra fiind în primul an al existenței sale, s-a mărginit la clarificarea unor probleme de Economia muncii prin discuții în cadrul ședințelor colectivelor de Economia muncii prin discuții în cadrul ședințelor colectivelor de catedră și în special pe linia scrierii de articole în diferite reviste economice și de specialitate (Tov. Manea Mănescu, Tov. Copelovici, Tov. Marcus Isac și Tov. I. Cristu).

Examenele pentru semestrul I și semestrul II au fost pregătite temeinic în ședințele colectivului de catedră, alcătuindu-se întrebările respective și examinându-se bibliografia indicată. Concomitent s-a desfășurat pregătirea cât mai serioasă a examenelor prin lecții de sinteză ținute cu studenții, seminarii recapitulative, consultații, ajutorul și îndrumarea la cămin în orele de studii și meditații.

S-au ținut în semestrul I și seminarii recapitulative la căminele studenților. Controlul desfășurării examenelor a fost efectiv numai în semestrul II, când atât Direcția de Studii, cât și șeful colectivului de catedră au controlat fiecare curs în parte, în special cu ocazia lucrărilor scrise.

O analiză comparativă a rezultatelor examenelor cu anul de învățământ 1949/1950 nu se poate face întrucât catedra a fost în primul an de existență, însă în cadrul rezultatelor obținute în cele 2 semestre se pot face anumite constatări.

În primul rând a crescut simțitor nivelul de pregătire a studenților și rezultatele obținute la examenele pe semestrul II au fost mai bune în semestrul I.

Pregătirea studenților, nivelul politic și ideologic a crescut, marcându-se progrese simțitoare în semestrul II în comparație cu primul semestru. S-a manifestat un interes crescând pentru problemele economiei muncii și aprofundarea problemelor teoretice și practice legate de acest curs.

Calitatea răspunsurilor la examene în semestrul II a fost cu mult superioară față de semestrul I, studenții dovedind o atitudine justă față de muncă prin însușirea temeinică a materialului și aprofundarea cunoștințelor respective. Astfel, la cursul Tehnica și planificarea productivității muncii media notării s-a ridicat de la 6,9 în semestrul I la 7,5 în semestrul II. La cele mai multe cursuri nu am avut nici un corigent.

II. Conținutul învățământului

Programele analitice au fost întocmite ținând seama de programele analitice din Uniunea Sovietică, folosindu-se materialul sovietic pentru toate cursurile.

Programele analitice au fost în general respectate și nu s-au înregistrat abateri de la programa analitică.

Programa analitică s-a realizat punându-se accentul pe latura ei practică cu exemplificări și aplicații din diferitele ramuri ale industriei și sectoare ale economiei naționale date concret pe întreprinderi, ceea ce a dat viață orelor de curs. Cu toate acestea a fost necesar să se concentreze unele lecții la sfârșitul semestrului II datorită faptului că planul calendaristic al lecțiilor a fost întocmit avându-se în vedere terminarea anului școlar la 15 iunie și nu la 26 aprilie. Deși programa analitică a fost realizată integral, totuși la unele cursuri partea de aplicații a fost mult prea concentrată, ca de pildă la Tehnica normării sau Tehnica și planificarea productivității muncii.

Cursurile au fost legate de construirea socialismului, de sarcinile planului cincinal și a planului de electrificare. Au fost rezervate lecții speciale în ceea ce privește electrificarea ca factor al ridicării productivității muncii, pregătirea cadrelor pentru planul cincinal, normarea tehnică în decursul cincinalului etc.

III. Cadre didactice

Corpul didactic și ajutător la cursurile de la Catedra de Economia muncii a fost format din tovarăși care lucrează la organe de stat sau organizații centrale sindicale în problemele respective, fapt care a contribuit la accentuarea caracterului aplicativ al cursurilor, fără ca aceasta să se facă în dauna conținutului principal teoretic al problemelor respective din curs.

Planificarea muncii didactice s-a ridicat la un nivel mai înalt, prin urmărirea îndeplinirii riguroase a planurilor calendaristice și prin desfășurarea unei munci sistematice în cadrul colectivului de catedră. În ceea ce privește planificarea muncii

științifice, catedra fiind în primul an al existenței sale nu a putut trece la alcătuirea concretă a unui plan în acest domeniu, activitatea desfășurându-se în această privință sporadic, așa cum am arătat mai sus prin diverse articole la reviste economice.

Un sprijin prețios a fost dat studenților prin organizarea orelor de consultații în pregătirea lucrărilor pentru examenul de stat. S-a relevat ajutorul dat în special la cursul de Tehnica și planificarea forțelor de muncă, care a făcut săptămânal câte 8 ore de consultații, frecventate de mulți studenți.

Sarcina de ridicare a cadrelor tinere ajutătoare s-a îndeplinit sistematic. Astfel, asistenții cu sprijinul conferențiarilor au ținut cel puțin câte 1-2 lecții atât în semestrul I, cât și în semestrul II.

Lecțiile au fost pregătite sub îndrumarea și controlul conferențiarului, care a asistat în același timp la curs.

IV. Studenții

Frecvența studenților la curs s-a îmbunătățit anul acesta în mod simțitor și cu excepția celor care au lucrat în producție și sunt din provincie, ceilalți studenți au frecventat cursurile în mod regulat. Subliniem că în urma muncii de lămurire dusă în special cu prilejul examenelor pe semestrul I, s-a reușit a se aduce la cursuri și seminarii majoritatea studenților din câmpul muncii din București, care au lipsit sistematic în cursul primului semestru. În general, frecvența a fost de 90% la seminar și de 75% la curs.

În ceea ce privește disciplina, aceasta s-a consolidat. Cu sprijinul organizației de UTM s-a asigurat o întărire a disciplinei în învățatură, schimbarea atitudinii față de muncă și față de lectori sau asistenți.

Am avut un singur caz de indisciplină demn de relevat. Este vorba de atitudinea studentului Lazăr Ștefan, care la cursul de Protecția muncii a ieșit din sală când seria sa intrase la [examenul] oral, fără a cere aprobarea profesorului, având în același timp și o atitudine nesănătoasă. Unele abateri de încălcare a disciplinei (convorbiri, suflat) s-au observat la examen [la] proba scrisă, care au fost imediat combătute.

În concluzie, se poate aprecia că rezultatele muncii desfășurate în cursul anului de învățământ 1950/1951 au fost pozitive. Fără îndoială că aceste rezultate vor trebui consolidate și îmbunătățite pe baza experienței căpătate în acest an.

Șeful Catedrei de Economia muncii,

Manea Mănescu

[semnătură olografă].

22

1950. Instrucțiunile pentru repartizarea nominală în producție a absolvenților școlilor medii tehnice, școlilor pedagogice și instituțiilor de învățământ superior.

1. Repartizarea nominală se va face în școli și facultăți, unde vor funcționa câte o comisie de repartizare nominală a absolvenților pentru fiecare școală sau facultate.

Comisia pentru repartizarea nominală a absolvenților din școală sau facultate va funcționa sub conducerea delegatului trimis de ministerul care tutează școala sau facultatea respectivă și va fi formată din: Delegatul Ministerului, Decanul Facultății sau Directorul Școlii, Secretarul Organizației UTM sau delegatul său, responsabilul cu cadrele din instituția respectivă sau un delegat al Serviciului de Cadre, Președintele Sindicatului Studențesc sau un delegat și delegații tuturor Ministerelor care primesc absolvenți de la școala sau facultatea respectivă.

Rectorul și prorectorul Universității sau Institutului de învățământ superior fac parte din comisiile de repartizare nominală și în măsura posibilităților vor lua parte la operațiunea de repartizare nominală, efectuată de comisiile din școli și facultăți.

Rectorul și prorectorul vor asigura și îndruma pregătirea operațiunilor de repartizare.

Ei vor veghea în tot timpul operațiilor de repartizare la aplicarea dispozițiilor Comisiei Guvernamentale pentru repartizarea în producție a absolvenților și a ministerelor care tutează școala.

2. Se va sta de vorbă cu fiecare absolvent căutând a se cunoaște cât mai bine situația sa, interesele sale personale și în măsura posibilităților, să fie satisfăcute, având grijă de a nu dăuna interesele generale ale Statului prin repartizări de absolvenți talentați în locuri secundare.

3. Pentru repartizarea nominală a absolvenților se va consulta fiecare dosar și fișă, întocmite conform circularei nr. 1A din 18.XII.1950 și se va ține seama de:

- a) Ramura de producție pentru care s-a specializat absolventul și subiectul de diplomă;
- b) Situația școlară;
- c) Situația socială și poziția politică;
- d) Starea sănătății sale – absolvenții vor fi consultați de o comisie medicală care-și va da avizul asupra locului de muncă pentru care este apt absolventul;

- e) Domiciliul și situația familială a absolventului. În măsura posibilităților absolvenții căsătoriți vor putea fi repartizați în localitatea unde se află soțul sau soția, dacă aceștia sunt în producție sau au copii mici.
- f) Locul unde absolventul a făcut practica în producție;
- g) Absolvenții care au fost angajați în producție înainte de repartizarea făcută de Comisia Guvernamentală și pentru care ministerele respective au obținut aprobarea Comisie Guvernamentale vor rămâne pe locurile lor;
- h) Se vor repartiza nominal atât absolvenții care au trecut Examenul de Stat, cât și cei care nu au trecut acest examen - cei care mai au de trecut examene de corigență, vor fi și ei repartizați nominal, însă aceștia nu vor primi dispozițiile de repartizare, decât după promovarea corigențelor.

4. Comisiile care vor lucra la repartizarea nominală a absolvenților vor ține seama de următoarele criterii:

- a) Cei mai buni absolvenți din punct de vedere profesional, social și politic ai școlilor pedagogice și medii tehnice vor fi repartizați pentru a urma studiile în învățământul superior. Se va sta de vorbă cu aceștia pentru a-i cunoaște și a vedea dacă au dorința de a urma studiile în învățământul superior cu scopul de a evita cazurile din anul trecut, când un procent destul de însemnat din cei propuși pentru învățământul superior nu s-au prezentat la examenul de admitere.
- b) Cei mai buni absolvenți din punct de vedere profesional, politic și social ai școlilor pedagogice și medii tehnice rămași după stabilirea celor ce vor urma învățământul superior, precum și cei mai buni absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior, vor fi repartizați în primul rând ministerelor pentru care s-au pregătit absolvenții respectivi, constructorii pentru Ministerul Construcțiilor, hidrotehnicienii pentru Ministerul Energiei Electrice, siderurgii la Ministerul Metalurgiei, absolvenții de la exploatarea și prepararea minereurilor la Ministerul de Mine și Petrol, agronomii la Ministerul Agriculturii etc., precum și Ministerul Forțelor Armate, Ministerul Afacerilor Interne și Ministerul Învățământul Public pentru a forma din rândurile acestora cadre didactice.

5. Felul cum decurg operațiile de repartizare nominală va fi consemnat într-un proces verbal în triplu exemplar, la care se va anexa un tabel conform anexei nr. 1, cu numele absolvenților, scurtă caracterizare profesională, politică, socială și sanitară și locul de muncă unde a fost repartizat absolventul. Acest tabel face parte integrantă din procesul verbal.

SMBAN, fond ASE, dosar 33/1950, nenumerotat.

23

1950. Instrucțiunile pentru examinatorii de la catedrele de științe sociale.

1. Examenul se face numai oral.
2. Examinarea studenților se va face numai pe baza problemelor trimise de minister și afișate de fiecare facultate.
3. Cu două zile înainte de data fixată pentru examinarea unei grupe, asistentul respectiv va pune la dispoziția examinatorului următoarele date pentru fiecare student: frecvența la seminarii, activitatea în seminarii, manifestări politice precum și date cât mai bine verificate cu privire la originea socială.
4. Asistenții vor fi prezenți la examinarea grupelor pentru a da examinatorilor lămuririle necesare.
5. Se va acorda studentului timpul necesar pentru a-și pregăti răspunsul. În cazul când nu poate dezvolta problema respectivă sau în cazul când răspunsul nu este suficient, studentul va fi ajutat cu întrebări suplimentare sau chiar prin chestionarea asupra altor probleme. La notare se va ține seama de faptul că n-a răspuns la prima întrebare.
6. Pentru a crea condiții optime în vederea obținerii unor răspunsuri care să reflecte nivelul pregătirii studenților, se recomandă examinatorilor să dea studenților posibilitatea de a-și expune liber răspunsul, intervenind numai în cazul când se impune ajutorarea studenților cu întrebări suplimentare sau când studenții comit greșeli care trebuie să fie corectate.
7. Examinatorii vor înainta rezultatele examenelor șefului de catedră care va convoca o ședință a colectivului său pentru definitivarea notelor.
8. Rezultatele examenelor vor fi înaintate facultăților, cel mai târziu până la data de
... .

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

24

1950. Subiectele pentru examenul de Materialismul dialectic.

1. Ce se înțelege prin «Concepție despre lume» și ce caracter are aceasta în societatea împărțită în clase antagoniste? Câte concepții fundamentale cunoaștem în filosofie, care sunt acestea și care sunt rădăcinile lor de clasă și gnoseologice?

2. Ce se înțelege prin metodă, câte metode de bază cunoaștem în filosofie și care sunt acestea?
3. Cum s-a născut și s-a dezvoltat materialismul și definiția științifică a istoriei filosofiei (A. A. Jdanov)⁷⁴?
4. Trăsăturile generale ale concepțiilor filosofilor materialiști francezi (Diderot⁷⁵, Helvetius⁷⁶, d'Holbach⁷⁷).
5. Trăsăturile generale ale concepțiilor gânditorilor democrați revoluționari ruși din veacul al XIX-lea.
6. Trăsăturile generale ale vederilor politice și sociale ale lui N. Bălcescu⁷⁸.
7. De ce apariția materialismului dialectic este o revoluție în istoria filosofiei?
8. Despre obiectul filosofiei înainte de Marx și în filosofia marxistă?
9. Ce se înțelege prin caracterul de partid al filosofiei?
10. Partinitatea filosofiei marxist-leniniste și caracterul militant.
11. De ce numai filosofia marxist-leninistă este cu adevărat obiectivă?
12. Însemnătatea principiului marxist-leninist al partinității filosofiei în lupta împotriva ideologiei imperialiste.
13. Lupta împotriva rămășițelor «obiectivismului» burghez în știință în țara noastră.
14. Ce este leninismul și care sunt rădăcinile istorice ale leninismului?
15. Despre contribuția lui V. I. Lenin la dezvoltarea materialismului dialectic și istoric. Îndeosebi: însemnătatea operei lui Lenin «Materialism și Empiriocriticism».
16. Despre contribuția lui I. V. Stalin la dezvoltarea materialismului dialectic și istoric. Îndeosebi: însemnătatea operei lui I. V. Stalin «Despre materialismul dialectic și materialismul istoric».
17. Care sunt condițiile istorice ale apariției metodei dialectice marxiste?
18. În ce constă deosebirea radicală dintre metoda dialectică marxistă și dialectica lui Hegel⁷⁹?
19. Cine a făcut expunerea sistematică a trăsăturilor fundamentale ale dialecticii marxiste și cum se caracterizează aceasta în opoziție cu metafizica?
20. În ce constă însemnătatea dialecticii marxiste pentru cercetarea științifică?

⁷⁴ Andrei Aleksandrovici Jdanov (1896-1948) a fost un politician sovietic. În RPR învățământul de partid era reprezentat printr-o școală superioară care-i purta numele și care ulterior a fost transformată în Academia de științe social-politice „Ștefan Gheorghiu”.

⁷⁵ Denis Diderot (1713-1784) a fost un filosof francez.

⁷⁶ Claude Adrien Helvétius (1715-1771) a fost un filosof francez.

⁷⁷ Paul Henri Thiry d'Holbach (1723-1789) a fost un filosof german, cu scrieri în limba franceză.

⁷⁸ Nicolae Bălcescu (1819-1852) a fost un istoric, scriitor și revoluționar român.

⁷⁹ Georg Wilhelm Friedrich Hegel (1770-1831) – filozof german.

21. Critica punctului de vedere metafizic asupra naturii și societății privite ca acumulări întâmplătoare de obiecte și fenomene, rupte unele de altele, izolate și independente unele de altele și formularea primei trăsături caracteristice a dialecticii marxiste (exemple din domeniul științelor naturii și societății).
22. Ce reprezintă legile în științele naturii și ale societății? Care sunt bazele previziunii științifice?
23. Ce se înțelege prin «veriga principală hotărâtoare» în lanțul evenimentelor istorice (exemple)?
24. Importanța condițiilor de loc și de timp în dezvoltarea societății și în activitatea practică a partidului marxist-leninist.
25. Critica punctului de vedere metafizic asupra naturii și societății ca stare de repaus, stagnare, nemișcare (cu exemple din domeniul științelor naturii și societății) și formularea celei de-a II-a trăsături fundamentale a dialecticii marxiste.
26. Ce este mișcarea, ce este repausul?
27. Apariția și dezvoltarea a ce e nou, distrugerea și moartea a ce e vechi – lege obiectivă a realității (pe baza exemplurilor din domeniul științelor naturii și societății).
28. Despre legea invincibilității noului și confirmarea acestei legi.
29. Critica înțelegerii metafizice a dezvoltării ca proces de creștere simplă cantitativă și formularea celei de-a III-a trăsături a dialecticii marxiste.
30. Confirmarea dezvoltării ca trecere de la transformări cantitative la salturi calitative în științele naturii și în istorie.
31. Caracterul calitativ superior al actualei lupte pentru pace.
32. Despre importanța pregătirii saltului revoluționar în societate. Critica înțelegerii metafizice a cauzelor dezvoltării (în exemple, actuale) și formularea celei de-a IV-a trăsături caracteristice a dialecticii marxiste.
33. Care este sensul general al dezvoltării în natură și societate și care este explicația acestui sens. Care este izvorul și forța motrice a dezvoltării pe baza exemplurilor din natură și societate.
34. Lupta dintre ceea ce e nou și ceea ce e vechi. Contradicțiile antagoniste și neantagoniste (cu exemple din țara noastră).
35. Critica și autocritica.
36. Ascuțirea luptei de clasă în perioada de trecere de la capitalism la socialism.
37. Ce concluzii decurg pentru activitatea practică a Partidului Marxist-Leninist din cunoașterea trăsăturilor fundamentale ale dialecticii marxiste (exemple din Istoria P. C. și Partidului clasei muncitoare din țara noastră).
38. Esența materialismului filosofic marxist și opoziția sa fundamentală față de idealism.

39. Importanța materialismului filosofic marxist în lupta pentru socialism și împotriva ideologiei reacționare burgheze.
40. Critica înțelegerii idealiste a lumii ca întrupare a ideii absolute.
41. Rădăcinile de clasă ale idealismului și misticismului contemporan.
42. Învățătura marxistă despre unitatea lumii și caracterului ei material.
43. Noțiunea filosofică și fizică a materiei.
44. Teoria modernă a structurii materiei, confirmare a materialismului dialectic.
45. Concepția marxistă asupra spațiului și timpului, critica concepțiilor idealiste asupra spațiului și timpului.
46. Învățătura marxistă asupra cauzalității și combaterea punctului de vedere idealist.
47. Folosirea datelor științelor moderne de către filosofia reacționară și clericalism pentru împiedicarea dezvoltării societății și eliberării popoarelor.
48. Importanța primei trăsături fundamentale a materialismului filosofic marxist în lupta revoluționară a proletariatului.
49. Rezolvarea problemei fundamentale a filosofiei de către materialismul filosofic marxist.
 - Critica rezolvării idealiste (cu referire și la dualism);
 - Critica materialismului vulgar.
50. De ce este conștiința omului un produs al istoriei sociale?
51. Cum dovedește știința că materia este izvorul senzațiilor, reprezentărilor, noțiunilor?
52. Ce ne învață știința despre trecerea de la materia neorganică la materia organică de la materia neînsuflețită la materia vie.
53. Însemnătatea teoriei lui I. P. Pavlov⁸⁰, despre activitatea nervoasă superioară a creierului, pentru fundamentarea științifică a materialismului filosofic marxist
54. Ce concluzii decurg pentru activitatea practică a Partidului marxist-leninist din cea de-a doua trăsătură fundamentală a materialismului filosofic marxist.
 - Exemple din Istoria P. C. (b) al U. S.⁸¹
 - Exemple din Istoria Partidului clasei muncitoare din țara noastră.
55. Falsitatea soluțiilor idealiste ale problemei, posibilitatea cunoașterii lumii și a legilor ei (agnosticism, scepticism, idealismul subiectiv). Insuficiența soluțiilor aduse de materialismul premarxist: rezolvarea problemei de către materialismul filosofic marxist.
56. Despre treptele cunoașterii.

⁸⁰ Ivan Petrovici Pavlov (1849-1936), fiziolog, psiholog și medic rus, laureat al Premiului Nobel pentru fiziologie în anul 1904.

⁸¹ Partidul Comunist Bolșevic al Uniunii Sovietice.

57. Critica concepțiilor idealiste în problema verității cunoștințelor științifice. Ce este adevărul obiectiv, adevărul absolut și adevărul relativ?
58. Rolul practicii în cunoaștere.
59. Ce concluzii decurg pentru activitatea practică a Partidului marxist-leninist din cea de-a III-a trăsătură fundamentală a materialismului filosofic marxist.
 - Exemple din Istoria P. C. (b)
 - Exemple din Istoria Partidului clasei muncitoare din țara noastră.
60. Începuturile răspândirii materialismului dialectic și istoric în țara noastră, Dr. Russell⁸² și C. Dobrogeanu-Gherea⁸³ „Contemporan”.
61. Răspândirea materialismului dialectic și istoria și aplicarea lui la realitățile din țara noastră în perioadă dintre Marea Revoluție Socialistă din Octombrie 1917 și 23 August 1944. Rolul Partidului Comunist din România.
62. Răspândirea materialismului dialectic și istoric și aplicarea lui la realitățile din țara noastră de la 23 August 1944 și până astăzi.

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

25

1950. Subiectele pentru examenul de Materialismul istoric.

1. Lipsurile fundamentale ale sociologiei premarxiste. Rădăcinile de clasă ale acestor lipsuri.
2. Critica concepțiilor despre societate ale socialiștilor utopiști.
3. Concepțiile despre societatea ale filosofilor clasici ruși din secolul XIX.
4. Esența și însemnătatea revoluției săvârșite de Marx și Engels în concepțiile despre societate și istoria societății.
5. Materialismul istoric ca metodă științific de cunoaștere a legilor dezvoltării sociale.
6. Critica teoriilor sociologice burgheze.
7. Condițiunile vieții materiale a societății. Importanța acestora condițiuni în dezvoltarea socială.

⁸² Bertrand Russell (1872-1970), filosof britanic.

⁸³ Constantin Dobrogeanu-Gherea (1855-1920), scriitor și socialist român.

8. Rolul mediului geografic în dezvoltarea societății. Critica teoriei a lui Plehanov⁸⁴ asupra rolului factorului geografic. Critica teoriilor burgheze asupra rolului mediului geografic. Critica geopoliticii fasciste.
9. Rolul factorului demografic în dezvoltarea societății. Critica teoriilor burgheze asupra rolul factorului demografic.
10. Modul de producție al bunurilor materiale. Modul de producție ca bază a formațiunii social-economice.
11. Formele raporturile de producție.
12. Cele trei particularități ale producției.
13. Trecerea de la vechile raporturi de producție la raporturi de producție noi în sânul societăților bazate pe clase antagoniste.
14. Deosebirea esențială dintre trecerea de la capitalism la socialism și trecerea de la un mod de producție bazat pe clase antagoniste la alt mod de producție bazat pe clase antagoniste.
15. Tipurile fundamentale ale formațiunilor social-economice cunoscute până azi în istorie.
16. Cum s-a format modul de producție capitalist?
17. Caracterul dezvoltării forțelor de producție și a raporturilor de producție în societatea capitalistă. Contradicția de bază a sistemului capitalist.
18. În ce constă superioritatea modului de producție socialist asupra modului de producție capitalist.
19. Imperialismul; trăsăturile lui fundamentale.
20. Contradicțiile esențiale ale imperialismului.
21. Legea inegalei dezvoltări economice și politice a țărilor capitaliste în epoca imperialismului; concluzia trasă de Lenin din această lege. Posibilitatea victoriei socialismului într-o singură țară.
22. Crizele economice ciclice. Criza generală a capitalismului.
23. Critica teoriei reformiste Kautskiste⁸⁵ a ultraimperialismului și critica teoriei prăbușirii automate a capitalismului.
24. Imperialismul României burghezo-moșierești.
25. Rădăcinile de clasă ale oportunistului în mișcarea muncitorească în epoca imperialismului.
26. Construirea bazei economice a societății socialiste.
27. Raportul dintre forțele de producție și relațiile de producție în societatea socialistă.
28. Normele proprietății sociale în URSS.

⁸⁴ Gheorghi Valentinovici Plehanov (1856-1918) a fost un filosof și politician rus.

⁸⁵ De la Karl Kautsky (1854-1938), filosof și politician austriac.

29. Principiul socialist al repartiției.
30. Structura de clasă a societății sovietice.
31. Programul stalinist al industrializării socialiste. Teoria verigii hotărâtoare.
32. Politica stalinistă a colectivizării economiei agricole.
33. Lupta lui I. V. Stalin împotriva oportunismului de dreapta a lui Buharin⁸⁶ și de stânga a lui Troțki⁸⁷.
34. Rolul P. C. (b) al U. S. și al Statului Sovietic în dezvoltarea societății sovietice.
35. Originea claselor sociale.
36. Critica sociologiei burgheze asupra claselor și luptei de clasă.
37. Deosebirea fundamentală dintre teoria marxistă a luptei de clasă și teoria liberală a luptei de clasă.
38. Deosebirea dintre o clasă în sine și o clasă pentru sine.
39. Raporturile dintre masă-clasă-Partid-Conducători.
40. Formele fundamentale ale luptei de clasă a proletariatului.
41. Legătura dintre cele trei forme fundamentale ale luptei de clasă. Critica economismului. Rolul ideologiei în lupta de clasă a proletariatului.
42. Etapele mișcării internaționale organizate a proletariatului.
43. Biroul informativ al partidelor comuniste și muncitorești. Importanța activității Biroului Informativ al partidelor comuniste și muncitorești pentru mișcarea muncitorească internațională.
44. Importanța primei consfătuiri a partidelor comuniste și muncitorești.
45. Importanța Rezoluției Biroului Informativ despre situația din Partidul Comunist Iugoslav.
46. Rolul celor trei Rezoluții ale Biroului Informativ al partidelor comuniste din noiembrie 1949.
47. Importanța luptei pentru Pace. Sarcinile comuniștilor în lupta pentru Pace.
48. Lupta de clasă a proletariatului în România burghezo-moșierească până la înființarea Partidului Comunist din România.
49. Influența Marii Revoluții Socialiste din Octombrie asupra mișcării muncitorești din România. Condițiile în care s-a creat Partidul Comunist din România.
50. Lupta de clasă a proletariatului din România în perioada crizei economice din 1929-1933. Semnificația evenimentelor din ianuarie-februarie 1933.
51. Importanța istorică a Congresului al V-lea al PCR pentru lupta de clasă a proletariatului din România și pentru poporului muncitor din RPR
52. Lupta PCR în perioada orientării statului burghezo-moșieresc spre fascism.

⁸⁶ Nikolai Ivanovici Buharin (1888-1938) a fost un intelectual și politician sovietic.

⁸⁷ Lev Davidovici Troțki (1879-1940) a fost un intelectual și politician sovietic.

53. Lupta PCR împotriva războiului criminal antisovietic pentru scuturarea jugului fascist și cucerirea independenței naționale.
54. Rolul Partidului Comunist Român în înfăptuirea actului de la 23 august 1944 și în conducerea luptelor clasei muncitoare și oamenilor muncii din RPR pentru răsturnarea claselor exploatare și instaurarea dictaturii proletariatului.
55. Revoluția socială, cu salt calitativ necesar în societatea împărțită în clase antagoniste.
56. Însemnătatea istorică mondială a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie 1917.
57. Deosebirea dintre revoluții burgheze și revoluțiile burghezo-democratice.
58. Deosebirea dintre revoluția burgheză și revoluția socialistă.
59. Critica principalelor «teorii» neștiințifice și reacționare despre Stat.
60. Originea și esența Statului.
61. Funcțiile și tipurile Statului bazat pe exploatare.
62. Ce este dreptul?
63. Critica democrației parlamentare burgheze.
64. Critica fascismului.
65. Dictatura proletariatului și formele ei.
66. Dictatura proletariatului ca formă deosebită a alianței dintre clasa muncitoare și țărănimea muncitoare.
67. Sarcinile principale ale dictaturii proletariatului.
68. Ce sunt Sovietele?
69. Democrația populară, o formă a dictaturii proletariatului.
70. Ce sunt Sfaturile Populare?
71. Puterea Sovietică, cea mai înaltă formă de Stat a dictaturii proletariatului.
72. Cele două faze principale ale dezvoltării Statului Sovietic și funcțiile lui în aceste două faze.
73. Superioritatea democrației sovietice.
74. Dreptul sovietic și Marea Constituție Stalinistă.
75. Definiția stalinistă a națiunii.
76. Cum pune marxism-leninismul problema națională?
77. Rezolvarea problemei naționale în URSS.
78. Rezolvarea problemei naționale în RPR.
79. Națiuni burgheze și națiuni socialiste.
80. Naționalismului burghez și internaționalismul proletar.
81. Ascuțirea crizei sistemului colonial după cel de-Al Doilea Război Mondial.
82. Cauzele războaielor.
83. Teoria marxist-leninistă despre războaie drepte și nedrepte.

84. Deosebirea fundamentală dintre armata sovietică și armatele statelor capitaliste.
85. Factorii permanenți și temporari care acționează în timpul războiului.
86. Posibilitatea suprimării războaielor și lupta pentru pace în etapa actuală.
87. Rolul maselor în istorie.
88. Rolul personalităților în istorie.
89. Rolul ideilor sociale în istorie.
90. Raportul dintre existența socială și conștiința socială.
91. Originea și caracterul de clasă al formelor de conștiință socială în orânduirile cu clase antagoniste și rolul lor în dezvoltarea socială.
92. Filosofia, forma conștiinței sociale.
93. Știința, forma conștiinței sociale.
94. Arta, forma conștiinței sociale.
95. Morala, forma conștiinței sociale.
96. Religia, forma conștiinței sociale.
97. Poziția clasei muncitoare față de religie.
98. Critica obiectivismului burghez în filosofie, știință și artă.
99. Critica cosmopolitismului în filosofie, știință și artă.
100. Teoria marxist-leninistă asupra socialismului și comunismului (teoria comunismului științific).
101. Asemănările și deosebirile dintre cele două faze ale orânduirii comuniste.
102. Baza materială a socialismului. Construirea victorioasă a socialismului în URSS. Caracterul contradicțiilor în faza socialistă a societății comuniste.
103. Posibilitatea construirii comunismului în condițiile încercuirii capitaliste.
104. Dezvoltarea bazei materiale a societății socialiste sovietice spre comunism. Planul cincinal stalinist de după cel de-Al Doilea Război Mondial.
105. Căile lichidării opoziției dintre munca fizică și intelectuală.
106. Căile lichidării opoziției dintre oraș și sat.
107. Rolul Statului Sovietic în trecerea spre comunism.
108. Rolul Partidului Bolșevic în trecerea spre comunism.
109. Făurirea și dezvoltarea P. C. (b) al U. S.
110. Trăsăturile fundamentale ale partidului de tip nou.
111. Bazele ideologice ale partidului de tip nou.
112. Bazele organizatorice ale partidului de tip nou.
113. Bazele strategice și tactice ale partidului de tip nou.
114. Bazele teoretice ale partidului de tip nou.
115. Partidele comuniste și muncitorești din țările de democrație populară, partide de tip nou.
116. Fazele răspândirii marxismului în țara noastră.

117. RPR în plină dezvoltare spre socialism.
118. Condițiile istorice ale apariției leninismului. Definiție dată de Stalin leninismului.
119. Elementele noi aduse de către Lenin în marxism. Legea dezvoltării inegale și prin salturi a țărilor capitaliste în epoca imperialismului. Teoria posibilității victoriei socialismului într-o singură țară.
120. Ce înseamnă hegemonia proletariatului. Strategia și tactica leninist-stalinistă.
121. Dictatura proletariatului ca reprezentând principalul în leninism. Sovietele – forma cea mai înaltă a dictaturii proletariatului.
122. Leninismului și problema național-colonială.
123. Sarcinile pe care le-au avut de rezolvat în epoca lor Lenin și Stalin, din punctul de vedere al materialismului dialectic marxist.
124. Contribuția lui I. V. Stalin la formarea și dezvoltarea partidului proletar de tip nou. Legătura dintre lupta lui Stalin alături de Lenin pentru crearea Partidului Comunist (b) și teoria stalinistă despre transformarea posibilității în realitate.
125. Învățătura lui Stalin despre lupta dintre nou și vechi și inevitabilitatea victoriei noului asupra vechiului.
126. Importanța teoretică și practică pentru mișcarea muncitorească internațională a operelor lui I. V. Stalin. Curs scurt de Istoria a P. C. (b) al U. S. și «Problemele leninismului».
127. Aportul operei lui I. V. Stalin «Despre materialismul dialectic și materialismul istoric» la îmbogățirea și dezvoltarea filosofiei marxist-leniniste”.

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

26

1950. Disciplinele din cadrul planului de învățământ de la Facultatea de Planificare, specialitatea Finanțe și credit.

1. Bazele marxism-leninismului
2. Economia politică
3. Istoria doctrinelor economice
4. Bazele statului și dreptului RPR
5. Istoria economiei naționale
6. Geografia economică
7. Matematică
8. Limba rusă

9. Statistică
10. Prețurile și stabilirea prețurilor
11. Teoria evidenței contabile
12. Analiza activității economice
13. Finanțe și credit
14. Planificarea economiei naționale (seminar: indici economici)
15. Economia industriei, agriculturii, comerțului și transportului

Cursuri speciale

1. Bugetul de stat al RPR și control financiar
2. Finanțarea diferitelor ramuri ale economiei naționale
3. Circulația monetară și credite
4. Tehnica operativă și evidența în instituțiile de credit
5. Evidența contabilă bugetară și a asigurărilor de stat

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

27

1950. Sarcinile de conducere ale rectorului, directorului de studii, directorului administrativ, decanului și șefului de catedră.

Rectorul este conducătorul instituției de învățământ superior; el răspunde pentru activitatea sa față de Ministerul Învățământului Public. În institutele care depind de alte departamente, rectorul răspunde față de ministerul de resort, iar în chestiunile de ordin didactic față de Ministerul Învățământului Public.

În exercitarea atribuțiilor sale de conducere rectorul este ajutat imediat de directorul de studii pentru problemele de ordin didactic, științific și ideologic și de directorul administrativ în problemele de personal și administrație.

Rectorul are următoarele atribuții:

- a) organizează și urmărește realizarea planurilor și a programelor de învățământ.
- b) organizează și controlează practica în producție a studenților.
- c) după normele stabilite de Ministerului Învățământului Public organizează și controlează examenele, prezidează comisia de definitivarea rezultatelor examenelor.
- d) execută bugetul instituției ajutat direct de directorul administrativ.
- e) contribuie la organizarea muncii de educație obștească a corpului didactic și a studenților.

Directorul de studii este locțiitorul și ajutorul din punct de vedere didactic, științific și politic al rectorului.

Înlocuiește pe rector în cazurile în care acesta lipsește.

Directorul de studii are în grija sa în instituția respectivă organizarea și controlul activității pe tărâmul învățământului în spiritul învățaturii lui Marx, Engels, Lenin și Stalin.

El urmărește și sprijină ridicarea nivelului politic, ideologic științific și pedagogic al corpului didactic și al studenților.

Pentru îndeplinirea atribuțiilor sale, directorul studii:

- a) organizează și controlează activitatea didactică a facultăților și a catedrelor și urmărește progresele la învățătură ale studenților.
- b) controlează și aprobă orele întocmite de facultăți.
- c) [indescifrabil].
- d) organizează și controlează practica în producție a studenților.
- e) urmărește ridicarea și perfecționarea cadrelor științifice și pedagogice și organizează cercul de studii și conferințe cu caracter metodologic și științific pentru corpul didactic.

Directorul de studii răspunde în fața rectorului pentru felul în care își îndeplinește obligațiile ce-i revin.

În instituțiile de învățământ superior care prin schema de organizare nu au director de studii, atribuțiile acestuia se exercită de rector sau decanul care conduce instituția respectivă.

Directorul administrativ este ajutorul imediat al rectorului din punct de vedere administrativ și financiar.

În această calitate el are următoarele atribuții:

- a) conduce direct activitatea gospodărească a instituției.
- b) asigură și veghează asupra stării de igienă și salubritate în sălile de curs, laboratoare etc.
- c) conduce lucrările de evidență a tuturor salariaților din instituție (personal administrativ și corp didactic).
- d) coordonează lucrările secretariatelor de la toate facultățile instituției, cu cele ale serviciilor rectoratului, după cerințele instituției.
- e) urmărește aplicarea dispozițiilor rectorului atât pe linie tehnică de secretariate, cât și pe linie administrativă.
- f) coordonează planul de muncă administrativ cu planul de muncă didactic și științific.

În executarea atribuțiilor ce-i revin directorul administrativ răspunde față de rector.

La institutele care prin schema de organizare nu au directori administrativi, atribuțiile acestuia se exercită de către secretarul șef.

Consiliul instituției de învățământ superior este alcătuit din:

- 1) rector;
- 2) directorul de studii;
- 3) directorul administrativ;
- 4) decanii facultăților;
- 5) 2-4 profesori și un membru al corpului didactic ajutător aleși de Adunarea Generală a corpului didactic profesoral care are următoarele atribuții:
 - a) să analizeze aplicarea planurilor de activitate semestriale și anuale și dările de seamă asupra activității didactice și științifice a facultăților și catedrelor.
 - b) să analizeze problemele de metodologie ce se ridică și să generalizeze schimbul de experiență între facultăți și catedre.
 - c) să studieze problemele instituției în vederea înzestrării lor cu material didactic și științific.

Consiliul se întrunește cel puțin o dată pe lună pentru a discuta problemele legate de activitatea instituției.

În cazul în care un institut nu are decât o singură facultate, consiliul institutului respectiv va fi format din:

- 1) decanul facultății;
- 2) șefii de catedră și un reprezentant al corpului didactic ajutător.
- 3) secretarul principal al facultății.

Decanul are următoarele atribuții:

- a) conduce direct activitatea facultății, veghează și răspunde de conținutul științific ideologic și politic al acestor activități.
- b) sprijină ridicarea nivelului științific, politic și ideologic al cadrelor didactice și al studenților.
- c) vizitează catedrele facultății sale, participă la cursuri și la lucrări practice, controlează lucrările științifice ale catedrelor.
- d) Ascultă cel puțin o dată pe semestru dările de seamă ale conducătorilor catedrelor asupra activității lor.
- e) aplică planul de învățământ, programele de curs și planurile de activitate științifică în colaborare cu șefii de catedre de la facultatea respectivă.
- f) controlează succesele și lipsurile la învățatură ale studenților.
- g) conduce și supraveghează practica studenților în producție.
- h) sprijină activitatea extrașcolară științifică, politică, culturală și sportivă a studenților.

La instituțiile de învățământ superior care prin schema de organizare nu au prevăzute posturile de rector și directori de studii, atribuțiile acestora se exercită de către decan.

Catedra este unitatea de bază a instituțiilor de învățământ superior. Ea desfășoară și dezvoltă în spiritul ideologiei lui Marx, Engels, Lenin și Stalin activitatea la un anumit obiect de învățământ sau la obiecte înrudite.

Catedra este condusă de un profesor universitar șef de catedră ajutat, unde este cazul, de un profesor universitar șef de catedră adjunct.

Colectivul unei catedre se compune din șeful de catedră, adjunctul, profesorii și conferențiarii titulari și suplinitori.

Colectivul de catedră se întrunește lunar și ori de câte ori este nevoie pentru a dezbate toate problemele legate de buna funcționare didactică și științifică a catedrei. La aceste ședințe pot fi invitați să participe și cadrele didactice ajutoare ale catedrei.

Profesorul universitar șef de catedră ajutat de adjunct conduce, aplică și controlează felul în care ceilalți profesori și conferențieri își țin cursurile. El supraveghează modul în care se desfășoară seminariile, lucrările practice, consultațiile cu studenții și în general întreaga activitate didactică și științifică a colaboratorilor catedrei.

El conduce activitatea individuală a studenților și supraveghează practica lor în producție.

Profesorul universitar șef de catedră ajutat de șeful de catedră adjunct conduce ridicarea calificării colectivului de catedră și a personalului didactic ajutător și răspunde în fața decanului de felul în care se aplică planul și programul de învățământ fixat de Ministerul Învățământului Public.

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

28

1950. Disciplinele studiate în cadrul planului de învățământ la specialitatea Evidență contabilă și numărul de ore alocate.

Disciplina	Numărul de ore
Bazele marxism-leninismului	270
Economia politică	300
Istoria doctrinelor economice	45
Bazele Statului și dreptului în RPR	60

Disciplina	Numărul de ore
Istoria economiei naționale	60
Geografia economică	120
Matematica	120
Limba rusă	348
Statistica	120
Teoria evidenței contabile	150
Finanțe	120
Planificarea economiei naționale (seminar indicii economici)	180
Economia industriei, agriculturii, comerțului și transporturilor	108
Analiza activității economice	90
Control și revizie contabilă și evidență contabilă bugetară	132
Tehnologia și merceologia	150
Evidența contabilă în industrie	330
Evidența contabilă în agricultură	330
Evidența contabilă în comerț	330
Evidența contabilă în instituțiile de credit și bugetare ⁸⁸	330

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

29

1950. Subiectele pentru examenul de Bazele marxism-leninismului.

Întrebări pentru examenul de Bazele marxism-leninismului Anul II

1. Cauzele care au determinat victoria Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.
2. Importanța internațională a Marii Revoluții Socialiste din Octombrie.
3. Lenin și Stalin despre posibilitatea victoriei socialismului într-o singură țară.
4. Nașterea Partidului Comunist din România în lupta cu regimul burghezo-moșieresc și cu oportunismul din mișcarea muncitorească.
5. În ce constau devierile de stânga ale tinerilor partide comuniste și cum le-a combătut Lenin în lucrarea sa «Stângismul – boala copilăriei comunismului».
6. Lenin și Stalin despre necesitatea păstrării și întăririi legăturilor partidului cu masele.
7. Cauzele înfrângerii de către puterea Sovietică a forțelor unite ale imperialismului și ale contrarevoluției în perioada războiului civil din Rusia.

⁸⁸ Ultimele patru discipline erau la alegere.

8. În ce a constat comunismul de război și care au fost cauzele care au determinat introducerea lui.
9. În ce a constat «noua politică economică» și care au fost condițiile care au determinat introducerea ei.
10. Baza economico-socială a ascuțirii luptei de clasă în țara noastră în etapa actuală.
11. Importanța întăririi și lărgirii comerțului de Stat și cooperatist pentru întărirea alianței între clasa muncitoare și țărănimea muncitoare.
12. Rădăcinile istorice ale leninismului.
13. Demascarea de către Lenin a caracterului trădător al metodelor de luptă ale Internaționalei a II-a.
14. Demascarea de către Lenin a dogmelor Internaționalei a II-a cu privire la condițiile cuceririi și păstrării puterii de către proletariat.
15. Importanța criticii și autocriticii pentru Partidul proletariatului.
16. Importanța teoriei pentru mișcarea revoluționară a proletariatului.
17. Lenin și Stalin despre teoria revoluției proletare.
18. Învățătura leninist-stalinistă despre partidul de tip nou.
19. Leninismul și problema țărănească. Posibilitățile revoluționare ale țărânimii și folosirea lor în lupta proletariatului pentru cucerirea puterii și pentru construirea socialismului.
20. Lozincile de bază ale Partidului Comunist (bolșevic) în problema alianței proletariatului cu țărănimea în diferitele etape ale luptei sale revoluționare. Cum au fost aplicate aceste lozinci în condițiile concrete ale țărânimii noastre.
21. Despre dictatura proletariatului.
22. Despre funcțiile dictaturii proletariatului.
23. Învățătura lui Lenin și Stalin despre democrația proletară. Demascarea de către Lenin și Stalin a teoriei oportuniste despre «democrația pură».
24. Sovietele, organe ale puterii de Stat proletare. Trăsăturile caracteristice ale sovietelor.
25. Legătura dintre mișcarea de eliberare a popoarelor subjugate din colonii și revoluția proletară.
26. PMR – forța conducătoare în RPR.
27. Condițiile istorice în care a apărut lucrarea tovarășului Stalin «Despre bazele leninismului». Importanța istorică a acestei opere pentru mișcarea comunistă internațională și pentru Partidul clasei muncitoare din țara noastră.
28. Învățătura leninistă despre industrializarea socialistă. Însemnătatea industrializării pentru asigurarea independenței naționale și pentru construirea socialismului.
29. Importanța electrificării pentru construirea socialismului în țara noastră.

30. Condițiile în care a apărut și s-a dezvoltat întrecerea socialistă. Importanța acestei metode de muncă pentru construirea socialismului. Avântul întrecerii socialiste.
31. Importanța planului cooperatist al lui Lenin pentru atragerea țărănimii la opera de construirea socialismului.
32. Lenin și Stalin despre condițiile necesare pentru asigurarea și dezvoltarea colectivizării masive și pentru trecerea de la politica de îngrădire la politica de lichidare a chiaburimii ca clasă.
33. Lupta PMR pentru transformarea socialistă a agriculturii în țara noastră.
34. Ce este colhozul. Principiul de organizare a muncii și de repartizare a bunurilor în gospodăria colhoznică.
35. Însemnătatea istorică mondială a înfăptuirii și depășirii primului plan cincinal stalinist.
36. Criza economică din 1929-1933. Planurile imperialismului american și englez în cârdășie cu regimul burghezo-moșieresc din țara noastră de a ieși din criză pe spinarea clasei muncitoare și a țărănimii muncitoare.
37. Importanța istorică a Congresului al V-lea al PCR.
38. Cum s-a manifestat patriotismul comuniștilor și UTC-iștilor în timpul anilor de luptă ilegală împotriva regimului burghezo-moșieresc din țara noastră.
39. PCR mobilizatorul poporului muncitor în lupta împotriva fascizării țării pentru împiedicarea pregătirilor războiului anti-sovietic și pentru făurirea unui regim democratic.
40. Condițiile în care a luat naștere mișcarea stahanovistă, importanța ei.
41. Despre particularitățile Constituției staliniste.
42. Însemnătatea internațională a Constituției staliniste, URSS, țara celei mai înalte democrații din lume.
43. Despre schimbările petrecute în URSS între anii 1924-1936 și cum sunt cele oglindite în Constituția stalinistă.
44. Principiile politice externe ale URSS.
45. Despre forțele motrice care duc înainte societatea socialistă în drum spre comunism.

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

30

1950. Disciplinele studiate în cadrul planului de învățământ la specialitatea Economia industriei și numărul de ore alocate.

Disciplina	Numărul de ore
Bazele marxism-leninismului	270
Economia politică	300
Istoria doctrinelor economice	100
Bazele Statului și dreptului sovietic	200
Istoria economiei naționale a URSS și a celorlalte țări	130
Geografia economică	200
Matematica superioară	170
O limbă străină	270
Statistica teoretică	130
Statistica economică și statistica industrială	140
Evidența contabilă	170
Tehnologia principalelor ramuri industriale	300
Energetica	100
Finanțe și credit în URSS	130
Planificarea economiei naționale	170
Economia industriei socialiste	200
Economia agriculturii socialiste	70
Organizarea și planificarea întreprinderilor industriale	160
Planificarea întreprinderilor industriale	80
Planificarea economiei regionale	80
Seminarii speciale	
Indicii economici	30
Economia unei ramuri industriale (după alegere)	30
Educație fizică și sport	140
Materii facultative	
Economia și politica țărilor de peste hotare	60
Economia muncii	60
Grafic	30
Lucrări practice de tehnica calculației	30
O limbă străină	90
Educație fizică și sport	300

SMBAN, fond ASE, dosar 35/1950, nenumaratat.

31

1951. Raportul asupra activității cursurilor de Statistică formând colectivul catedrei de Statistică în perioada 1 octombrie 1950-15 mai 1951.

În cursul anului școlar 1950/1951 compunerea colectivului de Statistică a fost următoarea:

1. Teoria Statisticii

Anul II – Facultatea de Planificare: Conf. V. Trebici

Anul II – Facultatea de Finanțe și Credit: Prof. Gr. Mladenatz

Anul II – Facultatea de Cooperație: Prof. D. Hașigan

Anul III – Facultatea de Economie Generală: Conf. P. Andronescu

2. Statistica pe Ramuri

Anul III – Facultatea de Planificare (Secția Statistică): Prof. V. V. Protopopescu

3. Statistica Agrară

Anul III – Facultatea de Planificare (Secția Agrară): Conf. P. Onică

4. Statistica Industrială

Anul III – Facultatea de Planificare (Secția Industrială): Conf. V. Trebici

5. Statistica Comercială

Anul III – Facultatea de Planificare (Secția Comercială): Conf. I. Ivănescu

6. Statistica Cooperăției

Anul III – Facultatea de Cooperăție: Conf. Ar. Munteanu

7. Statistica Demografică

Anul III – Facultatea de Planificare (Secția Statistică): Conf. P. Diomo

8. Organizarea evidenței mecanizate

Anul III – Facultatea de Planificare (Secția Statistică): Conf. A. Andreescu

În cursul semestrului II au intervenit următoarele modificări:

Pe data de 1 februarie 1951 tov. conf. Ar. Munteanu, fiind bolnav, a fost înlocuit cu tov. P. Diomo până la sfârșitul lunii aprilie în calitate de suplinitor la Statistica Cooperăției.

Pe data de 1 aprilie a.c., tov. P. Andronescu nefiind prezent la cursurile de Teoria Statisticii, a fost înlocuit cu tov. Prof. D. Hasigan până la sfârșitul anului școlar, iar pe data de 1 mai a.c. tov. prof. Gr. Mladenatz, fiind pensionat, a fost delegat să închidă cursul de Teoria Statisticii de la Facultatea de Finanțe, tov. prof. Hasigan.

Toate schimbările de mai sus s-au făcut cu aprobarea Direcției de Studii ISEP și a decanului, responsabilul cu catedra de Statistică.

În cadrul catedrei de Statistică au funcționat de la începutul anului școlar și până la 1 mai a.c. 14 asistenți și 1 preparator, adică un personal ajutător compus din 15 persoane.

Repartizarea corpului didactic ajutător s-a făcut după criteriul pregătirii și al experienței și cum asistenții mai vechi au fost atașați pe lângă cursurile de statistică aplicată ținute au fost atașați pe lângă cursurile de statistică aplicată ținute cu studenții anului III, iar asistenții noi au fost atașați pe lângă cursul de Teoria Statisticii, dându-le astfel posibilitatea să-și întărească cunoștințele teoretice de statistică.

Cu toate că, catedra de statistică avea un surplus de 3 asistenți, socotind numărul egal de ore ce trebuia făcut, totuși s-au luat măsuri ca pentru numărul de ore lipsă, asistenții să asiste obligator și la alte cursuri de statistică aplicată sub controlul profesorilor.

Activitatea catedrei de Statistică

Cursurile de statistică, atât teoretică, cât și aplicată au început odată cu anul școlar, fără întârziere. Dacă privim situația pe primul semestru școlar, frecvența profesorilor și asistenților a fost foarte regulată. În al doilea semestru școlar ea a fost, de asemenea, regulată cu excepția tov. P. Andronescu, conf. la Teoria statisticii și a asistentei Haralambie Paula, care au absentat de mai multe ori nemotivat.

În cazul suplinirilor indicate mai sus au fost luate măsuri de înlocuire din vreme, astfel că planul de lecții n-a avut nimic de suferit.

În ce privește lipsurile tov. P. Andronescu s-au luat măsuri ca orele pierdute să fie făcute în ore suplimentare.

Frecvența asistenților a fost controlată de aproape de către fiecare titular și acolo unde s-a ivit câte o absență motivată de cazuri excepționale s-au pus înlocuitori, astfel că seminariile n-au avut de suferit.

Folosind informațiile noastre de pe primul semestru școlar, frecvența studenților la cursurile de statistică a fost în general bună cu excepția unui număr apreciabil de studenți aflați în câmpul muncii. Frecvența continuă a aceluiași număr de studenți denotă o dezvoltare a interesului pentru cursuri cu mult mai mare decât în anii precedenți.

În ceea ce privește frecvența studenților aflați în producție, ea a fost extrem de slabă și numai în mod cu totul excepțional, un număr redus de studenți au participat, dar și aceștia cu totul neregulat.

Problema prezenței la curs a studenților din producție rămâne în picioare.

În semestrul II, cu toate că nu avem încă o situație precisă a frecvenței studenților, totuși după constatările membrilor din colectiv, frecvența a fost de asemenea bună. S-a semnalat numai după vacanța de primăvară o slăbire, datorită apropierii sesiunii de examene.

Programele analitice au fost întocmite complet la începutul anului școlar pentru unele din cursuri, iar pentru altele au fost întocmite la începutul semestrului II și depuse în termen util. Astfel, toate cursurile de statistică din ISEP s-au desfășurat potrivit programelor analitice.

Întocmirea lor s-a făcut cu deosebită grijă și numai în colectiv pe baza ultimelor programe sovietice.

La cererea Ministerului Învățământului Public, prin dispoziția dată de către Direcția de Studii ISEP, colectivul nostru de catedră a mai întocmit și depus un număr de programe analitice necesare pentru întreg învățământul superior din RPR, ca de pildă pentru: Teoria statisticii, Statistica pe ramuri, Statistica industrială, Statistica agricolă și Statistica comercială.

Programele de mai sus au fost întocmite, ținând seama de ultimele programe analitice ale învățământului superior din URSS.

În primul semestru școlar toți titularii au acoperit programa analitică în termenele prevăzute, încheind materia cu lecții de sinteză.

Pe al doilea semestru programele analitice n-au fost acoperite la toate cursurile de statistică. Astfel, Teoria statisticii la toate facultățile urmează să mai facă câteva ore suplimentare în cursul lunii mai.

Această lipsă se datorează și faptului că timpul calendaristic a fost mai scurt decât timpul prevăzut în programe.

SMBAN, fond ASE, dosar 55/1951-1952, ff. 31-33.

32

1951, noiembrie 23. Normele de la examenul de Educație fizică pentru studenții din anul I.

Ministerul Învățământului Public
Direcția Învățământului Superior
Nr. 7826/23 noiembrie 1951

Către toate instituțiile de învățământ superior

Urmare adresei noastre nr. 108163/1950, vă facem cunoscut normele după care se va da examenul de Educație fizică, cu studenții anului I.

Examenul se va ține între 1 și 10 iunie, înaintea perioadei examenului teoretic.

Probele de examen constau din:

- 1) Gimnastica de înviorare GMA⁸⁹.
- 2) Două exerciții de gimnastică alese de asistent, din cele de arătate mai jos, ținându-se seama de condițiile materiale în care a lucrat grupa respectivă. Toți studenții din aceeași grupă de Educație fizică vor executa aceleași probe.
 - semiboltă;
 - fixarea cu capul în jos la spalier;
 - urcarea cu ajutorul brațelor și picioarelor și coborârea numai în brațe, la frânghie sau prăjină 4 metri;
 - săritura cu răsturnare pe ladă;
 - săritura călare peste capră;
 - spate în spate întins depărtat stând – răsturnarea;
 - un exercițiu la inele;
 - un exercițiu la paralele.
- 3) Alergare de viteză:
 - 100 m plat băieți în 14 secunde 2/10
 - 60 m plat fete în 10 secunde 5/10
- 4) O săritură la alegerea studentului:
 - în înălțime băieți 1,20 m;
 - în înălțime fete 1,05 m;
 - în lungime băieți 4,20 m;
 - în lungime fete 3,30 m.
- 5) O aruncare la alegerea studentului:
 - aruncarea greutății băieți 7 m, greutate 7,250 kg.
 - aruncarea greutății fete 6 m greutate 4 kg.
 - aruncarea grenadei băieți 35 m, greutate 700 grame.
 - aruncarea grenadei fete 15 m, greutate 500 grame.
- 6) Alergare de rezistență:
 - băieți 800 m în 3 minute;
 - fete 400 m în 2 minute.
- 7) Jocuri sportive:
 - volei: pasă peste plasă, un-doi, trei servicii;
 - baschet: pasă de pe loc, dribling din mers, trei încercări la coș;
 - handbal: pasă din alergare, dribling din alergare, trasul la poartă, trei încercări.

Din jocurile sportive probele de control se vor da numai pentru jocul pregătit la orele de curs.

La sărituri și aruncări fiecare student are dreptul la trei încercări, luându-se în considerare cea mai bună.

⁸⁹ „Gata pentru Munca și Apărarea RPR”.

Aprecierea tuturor probelor se va face cu note de la 1-10, în raport cu distanța sau timpul realizat, corectitudinea, precizia și siguranța execuției. Trecerea baremurilor stabilite mai sus este obligatorie. Pentru o probă la care baremul a fost trecut se va da cel puțin nota 5.

Pentru procurarea materialelor necesare desfășurării examenelor se va cere sprijinul CCFS⁹⁰ (cronometre, rulete, ștachete etc.).

Examenul se va ține pe grupe de educație fizică de către asistentul cu care a lucrat grupa în timpul anului. Asistentul responsabil cu educația fizică pe facultatea respectivă va asista la desfășurarea examenului grupelor facultății sale. Responsabilul cu coordonarea catedrei de Educație fizică va urmări și asista la desfășurarea examenelor.

Probele de examen se vor împărți în două jumătăți de zi, ținându-se seama ca probele grele să nu fie programate în aceeași zi.

Director,
[semnătura olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 34/1950, nenumerotat.

33

1951. Planul seminarului cu tema Capitalul și plusvaloarea.

Institutul de Științe Economice și Planificare „Vladimir Ilici Lenin”
Catedra de Economie politică
Planul seminarului cu tema: „Capitalul și plusvaloarea”

1. Procesul muncii în capitalism și producția plusvalorii
 - a) Forța de muncă ca marfă. Valoarea și valoarea de întrebuințare a mărfii forță de muncă.
 - b) Valoarea forței de muncă și valoarea creată de forța de muncă.
 - c) Capitalul constant și capitalul variabil.
 - d) Rata plusvalorii ca expresie a gradului de exploatare în capitalism.
 - e) Capitalul ca raport social.
2. Cele două căi de mărire a gradului de exploatare în capitalism.
 - a) Plusvaloarea absolută.
 - b) Plusvaloarea relativă.
 - c) Plusvaloarea suplimentară și însemnătatea ei în dezvoltarea capitalismului.

⁹⁰ Comitetul pentru Cultură Fizică și Sport.

3. Perioada mașinistă în dezvoltarea capitalismului.
 - a) Clasicii marxism-leninismului despre rolul mașinilor în dezvoltarea capitalismului.
 - b) Contradicțiile și limitele utilizării capitaliste a mașinilor.
4. Revoluția săvârșită de Marx în Economia Politică prin învățătura sa despre plusvaloare.
 - a) Lenin despre plusvaloare ca piatră unghiulară a teoriei economice a lui Marx.
 - b) Marea însemnătate mobilizatoare și organizatoare a învățăturii lui Marx despre plusvaloare pentru activitatea revoluționară a proletariatului și a partidului său.
 - c) Legea plusvalorii ca lege de bază a capitalismului premonopolist, lege a nașterii și creșterii profitului capitalist.

Bibliografie

1. K. Marx: *Capitalul*, vol. I capitolul IV par. III, capitolul V, capitolul VI, capitolul VIII (paragrafele 1-6 capitolul X, capitolul XIV).
2. V. I. Lenin: *Dezvoltarea capitalismului în Rusia*, Opere vol. III, capitolul VII, paginile 458-479, 513-523.
3. V. I. Lenin: Articolul *Karl Marx* în *Capitalul* vol. I ed. a II-a.
4. V. I. Lenin: Articolele: *Salariile muncitorilor și profitul capitaliștilor în Rusia și Sistemul „științific” de stoarcerea sudorii*, Opere, vol. XXIII, pag. 232-233, 556, 557, ed. rusă.
5. I. V. Stalin: *Problemele economice ale socialismului în URSS*.

SMBAN, fond ASE, dosar 55/1951-1952, f. 133.

34

1952, aprilie 20. Memoriul privitor la organizarea și dotarea laboratoarelor Institutului de Științe Economice și Planificare.

ISEP București

Colectivul catedrelor Științelor experimentale și aplicate

20 aprilie 1952

Memoriu privitor la organizarea și dotarea laboratoarelor ISEP

La nr. 10905/1.4.1952 al Comitetului pentru Învățământul Superior de pe lângă Consiliul de Miniștri – Direcția Planului și Statisticii – Serviciul Investiții și Materiale:

Facem cunoscut că situația laboratoarelor institutului nostru este următoarea:

Laboratoarele	Secția	Necesitatea
Laboratorul Tehnologie-Chimică	a) Chimia anorganică b) Chimia analitică c) Chimie organică	Completare Completare Înființare
Laboratorul Tehnologie-Merceologie	-	Completare
Laboratorul Merceologic	-	Înființare
Laboratorul Energetică	-	Înființare
Laboratorul Zootehnie	-	Înființare
Laboratorul Agrotehnică	-	Înființare

La ordinul de mai sus, înaintăm în dublu exemplar, alăturatul dosar cu 19 fișe cuprinzând următoarele:

1. Tabelul nr. 1, privitor la situația laboratoarelor existente în anul școlar 1951/1952, tabel ce oglindește organizarea și starea precum și nevoile urgente ce au aceste laboratoare în completare și unele, au nevoie de a fi din nou înființate.
2. Tabelul cu nr. 2 și tabelul cu nr. 3, privitoare la propunerile pentru utilizarea cu material de laborator pentru Laboratorul de Tehnologie chimică.
3. Tabelul nr. 4 de utilaje, necesar și prevăzut în planul de investiții 1951-1955, pentru laboratorul de Tehnologie Merceologie.
4. Tabelul nr. 5, privitor la înființarea secției de chimie organică în cadrul Laboratorului de Tehnologie Chimică.
5. Tabelul nr. 6, înființarea Laboratorului de Energetică.
6. Tabelele nr. 7 și nr. 8, privitoare la dotarea cu material zootehnic și agrotehnic prin înființarea laboratoarelor respective, după cum s-a cerut de către catedrele de resort.

Colectivul catedrelor de științe experimentale și aplicate socotește încă o dată, că ISEP, ca organizație de învățământ, corespunde misiunilor sale de a forma cadre socialiste cu o solidă pregătire tehnică, trebuie ca prin laboratoarele sale, să fie în măsură să dea posibilitate studenților să studieze temeinic, legând cunoștințele teoretice cu practica.

Deci laboratoarele trebuie să fie o puternică realitate, să fie bine organizate, suficient dezvoltate și utilizate cu instalații și aparaturi perfecționate, precum și cu material demonstrativ și consumabil necesar.

De aceea, Colectivul de catedră arată și cu acest prilej, necesitățile noi și urgente în organizarea și dotarea laboratoarelor, și anume:

- A) Completarea laboratoarelor existente: a) laboratorul de tehnologie chimică și secțiile sale organică, analitică și cea proiectată organică, cu spațiu, mobilier, instalații, aparatură, materiale, planșe, bibliografie; b) laboratorul de tehnologie merceologie (completarea lui în același sens și înființarea muzeului de mostre, de probe de mărfuri).

B) Înființarea de noi laboratoare, pentru necesitățile unor discipline experimentale, care se predau cu dificultate din cauzele:

- a) totala lipsă de material demonstrativ și experimental (cum se întâmplă la cursurile de Zootehnie și Agrotehnie, unde lipsesc laboratoarele și utilajul necesar).
- b) laboratoarele existente arătate la pct. 1, 2, 3 și 4 nu pot satisface cerințele cursurilor noi înființate în ultimul an, cum este cazul cu catedra de Chimie organică.

Laboratoarele existente pot însă ajuta într-o mică măsură catedrei de Energetică.

Laboratorul merceologic, a cărui înființare s-a propus la secția de merceologie, proiectată în cadrul Facultății de Cooperatie, va putea începe, foarte modest activitatea, prin utilizarea modestului aparataj existent la Laboratorul de Tehnologie-Merceologie.

Lipsa mostrelor corespunzătoare situației actuale a industriei în RPR va trebui înlăturată prin organizarea unui muzeu de mostre merceologice.

Aparatajul existent la Laboratorul de Tehnologie-Merceologie este insuficient pentru buna dezvoltare a cursurilor de Merceologie.

Laboratorul de Zootehnie, precum și Laboratorul de Agrotehnie, a căror înființare s-a cerut de către colectivele catedrelor respective, vor putea lua ființă dacă se vor realiza cele cerute de aceste catedre – utilaj arătat în anexele cu tabelele 7 și 8, pe care le dăm cu titlu informativ. Listele respective au fost restituite la ISEP de Ministerul Învățământului Public și predate colectivului nostru, fără alte explicații. La cererea serviciului administrativ de la ISEP, le-am inclus în anexele 5 și 6, fără a putea aviza asupra justetei cerințelor formulate încă de anul trecut.

Având în vedere cele arătate mai sus, colectivul de catedre Tehnologie-Merceologie, Chimie, Energetică are credința că la noua repartizare a utilajului laboratoarelor universitare și la completarea cu aparatura și materialul urgent necesare, se va ține seama și de nevoile catedrelor vechi și noi înființate de la ISEP, unde organizarea și dotarea laboratoarelor trebuie să fie o preocupare din cele mai de seamă.

Colectivul catedrelor de științe experimentale și aplicate

Șeful Colectivului

Ing. Prof. I. Miletineanu

[semnătura olografă]

Responsabil cu inventarul

Conf. Radu Georgescu

[nesemnăt]

Asistent

Mihai Popovici
[semnătura olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 69/1952, nenumerotat.

35

1952, august 11. Exemplul de dispoziție de repartizare pentru studenta Paraschiva Mocanu Negoîtescu, de la Facultatea de Finanțe și Credit.

Pentru învățământul superior de pe lângă Consiliul de Miniștri
Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin”⁹¹

Facultatea de Finanțe și Credit
Ziua 11, luna august, anul 1952
Dispoziție de repartizare

Mocanu Negoîtescu Paraschiva născută în comuna Cârligele, Raionul Focșani, Regiunea Bârlad, în anul 1929, luna octombrie, ziua 14, absolventă a Facultății de Finanțe și Credit, secția Credit, specialitatea Credit, pe baza Decretului nr. 184.1951, pentru reglementarea repartizării în producție a absolvenților publicat în Buletinul Oficial nr. 105 din 19 Oct. 1951, și a instrucțiunilor Comitetului pentru Învățământul Superior pentru repartizare a absolvenților, este repartizată la Ministerul Industriei Ușoare.

Prezentarea la locul de muncă ce urmează să vă fie comunicat de către Ministerul Industriei Ușoare se va face până la data de 15 august 1952.

Neprezentarea la locul indicat de către Ministerul Industriei Ușoare este considerată ca o încălcare a legii și se pedepsește în conformitate cu Decretul nr. 183 pentru sancționarea infracțiunilor economice din 30 aprilie 1949.

[semnături olografe]⁹²

SMBAN, fond ASE, dosar 33/1950, nenumerotat.

⁹¹ Textul următor al actului îmbină în mare măsură scrisul tipărit cu cel olograf.

⁹² De precizat că documentul are pe avers și revers două însemnări olografe interesante, pentru că arată care a fost soarta acestei repartizări. Iată-le, în ordine cronologică: pe revers, „MIU (Ministerul Industriei Ușoare) – în planul de la CIS (Comitetul Învățământului Superior) nu este prevăzută specialitatea Credit. Întrucât nu corespunde repartizării planificate, nu poate fi repartizată, 22.VIII.52”; iar a doua, pe avers: „26.VIII.1952 ISEP, repartizarea se schimbă pentru Ministerul Finanțelor conform instrucțiunilor primite de la CIS”.

36

1952. Normele privind evidența personalului didactic.

Comitetul pentru Învățământul Superior de pe lângă Consiliul de Miniștri
Direcția Cadrelor
Confidențial
Nr. 11986/1952
Norme privind evidența personalului didactic

1. Pentru a putea studia amănunțit dezvoltarea și ridicarea calificării cadrelor didactice, pentru a putea valorifica cât mai bine capacitățile cadrelor didactice din învățământul superior și a ajuta mai bine la lichidarea lipsurilor lor, este necesar ca ele să fie cunoscute și ajutate în dezvoltarea lor de colectivul în care lucrează și de organele de conducere.
2. Dosarele cadrelor didactice vor fi completate în fiecare an cu aprecieri privind:
 - a) Nivelul științific.
 - b) Lucrări științifice apărute.
 - c) Progresele științifice, pedagogice/metode de predare.
 - d) Dacă ajută creșterea de cadre.
 - e) Disciplina în muncă.
 - f) Alte observații/propuneri de avansare sau eliberare.
3. Decanii vor cere la fiecare început de an universitar șefilor de colective de catedră, ca după sfârșitul semestrului de iarnă să înainteze conducerii facultății caracterizarea activității fiecărui membru al colectivului pe care îl conduce.
Dacă colectivul de catedră cuprinde mai mulți profesori conferențieri, care au repartizați pe lângă ei șefi de lucrări, asistenți și preparatori, caracterizarea acestora din urmă/șefi de lucrări, asistenți, preparatori se va face de către șeful de catedră împreună cu conferențiarul sau profesorul pe lângă care lucrează aceștia.
La caracterizare se va anexa numărul de lucrări și publicațiile științifice elaborate în această perioadă.
4. Decanul și Direcția de Studii vor urmări cu atenție aprecierile făcute de șefii de catedră și alături de ele își vor face propriile observații/aprecieri/extinse și asupra șefilor de catedră, pentru ca în felul acesta cunoașterea cadrelor didactice de toate gradele să fie cât mai completă și cât mai justă.
În acest scop, decanul, direcția de studii, rectorul în controlul efectuat la cursuri și seminarii, lucrări practice, practica în producție, ședințele de referate științifice și ședințele de colectiv de catedră, vor nota cu grijă observațiile asupra felului cum se desfășoară munca în cadrul controlat.

- Asemenea caracterizări vor fi făcute de către rectori și pentru restul personalului de conducere din facultate/decani, prodecani, directori de studii etc./.
5. Toate caracterizările făcute în sensul celor de mai sus vor fi trimise în dublu exemplar la Serviciul de Cadre, respectiv în cursul lunii februarie.
 6. Serviciile de Cadre vor înainta în cursul lunii martie în original, aceste caracterizări Comitetului pentru Învățământul Superior, la Direcțiile și Serviciile de Învățământ, însoțite de materialul științific publicat și vor opri o copie care se păstrează la fișa de evidență personală.
 7. În mod special pentru anul școlar 1951/1952, caracterizările privind munca cadrelor didactice se vor înainta Comitetului pentru Învățământul Superior până la data de 1 iunie a.c.

Președinte

I. G. Murgulescu

[semnătura olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 59/1951-1953, nenumerotat.

37

1952. Instrucțiunile privitoare la cunoașterea cadrelor didactice din învățământul superior.

Instrucțiuni privitoare la cunoașterea cadrelor didactice din învățământul superior

Pentru o cunoaștere cât mai justă și multilaterală a cadrelor didactice din învățământul superior/profesori, conferențieri, șefi de lucrări, asistenți și preparatori/, este necesar să se facă aprecieri ținându-se seama de următoarele criterii:

1. Capacitate, nivel științific.
2. Nivel ideologic și politic.
3. Însușiri pedagogice și metode de predare.
4. Conștiințiozitate, seriozitate și disciplină în muncă.
5. Activitate științifică.
6. Ce alte sarcini a mai primit din partea colectivului de catedră, facultate sau institut și cum le-a dus la îndeplinire.
7. Perspective de dezvoltare.

8. Alte observații/ajutorul dat cadrelor tinere, propuneri de promovare, retrogradare și eliberare.

Filiera de culegere a materialului necesar aprecierii cadrelor didactice

Ținând seama de criteriile stabilite mai sus, conducerea facultăților va înainta la fiecare început de semestru adresă scrisă / care să cuprindă aceste criterii /, către șefii de colective de catedră, la disciplinele în subordinea lor, urmând ca la sfârșitul fiecărui semestru șefii colectivelor de catedră să înainteze conducerii facultății caracterizarea necesară pentru fiecare membru al colectivului pe care îl conduc.

Tot în această adresă, decanatul va atrage atenția șefilor de colective de catedră că este necesar ca după fiecare ședință de colectiv de catedră să se încheie un proces-verbal care va fi semnat de toți membrii prezenți ai colectivului, în care să se înregistreze tot ceea ce s-a discutat în cadrul ședinței/prelegeri, referate științifice, probleme organizatorice etc./, precum și hotărârile luate.

Se vor nota cu deosebită atenție toate observațiile făcute de fiecare membru al colectivului asupra prelegerii ce s-a citit în ședință. De asemenea, se va nota în ce măsură aceste observații sunt juste și dacă sunt juste, în ce măsură cel ce a prezentat prelegerea în ședință a ținut seama de ele la refacerea ei.

Registrul de procese verbale ale fiecărui colectiv de catedră va sta la dispoziția decanatului și a Direcției de Studii, ori de câte ori va fi nevoie.

De asemenea, decanatul, la începutul fiecărui an școlar va atrage atenția cadrelor didactice de predare că sunt obligate să depună prelegerile scrise la Direcția de Studii în termen de 5 zile de la ținerea lor, pentru a fi analizate.

Dacă colectivul de catedră este numeros și sunt mai multe cadre de predare / profesori și conferențieri/, care au repartizați pe lângă ei mai mulți șefi de lucrări, asistenți și preparatori, caracterizarea acestora din urmă / șefi de lucrări, asistenți și preparatori/ se va face de către șeful de catedră împreună cu conferențiarul sau profesorul pe lângă care lucrează aceștia.

În afară de aceste aprecieri pe care șeful colectivului de catedră este dator să le facă în fiecare semestru, pentru a urmări creșterea cadrelor didactice din colectivul său, decanul și directorii de studii trebuie de asemenea să urmărească – după aceleași criterii – creșterea cadrelor didactice din facultatea/institutul respectiv.

Decanatul și Direcția de Studii vor urmări cu atenție aprecierile făcute de șefii de catedră și alături de ele își vor face propriile observații/aprecieri/extinse și asupra șefilor de catedră, pentru ca în felul acesta cunoașterea cadrelor didactice de toate gradele să fie cât mai completă și mai justă.

În acest scop, decanatul și Direcția de Studii vor face controale – sondaj la cursuri și seminarii, lucrări practice, practica în producție, referate științifice și ședințele de colectiv de catedră.

Aceste controale vor fi organizate și se vor desfășura pe baza unui plan elaborat de decanat împreună cu Direcția de Studii, la începutul fiecărui semestru.

Asemenea caracterizări vor fi făcute și pentru întreg personalul de conducere din facultate/institut, conform indicațiilor de mai jos

Caracterizarea personalului didactic

Numele și prenumele Funcția	Cine trebuie să facă aprecierea. Caracterizarea	
	I	II
Preparator Asistent Șef lucrări	Șeful disciplinei. Prof. sau Conf. pe lângă care lucrează, împreună cu șeful catedrei	Decanatul și Dir. Studii
Conferențiar Profesor	Profesorul șef de catedră	Decanatul și Dir. Studii
Prof. șef catedră	Decanatul, Dir. Studii, Rectoratul	Conducerea CIS
Prodecan Decan Dir. Studii adj	Dir. Studii Rector	Conducerea CIS
Dir. Studii Prorector	Rector	Conducerea CIS și Minis. Resort
Lector	Minist. Resort, Dir. sau Serv., CIS	Conducerea CIS

Prima caracterizare se va face amănunțit privind toate aspectele activității cadrului didactic respectiv, iar cea de a doua va fi o caracterizare de sinteză.

Pentru caracterizările de sinteză se vor folosi următoarele calificative: excepțional, foarte bun, bun, satisfăcător, necorespunzător.

Toate caracterizările făcute semestrial în sensul celor de mai sus vor fi strânse prin decanate, de către Direcția de Studii și se vor alcătui dosare pentru fiecare membru al corpului didactic. Alături de aceste caracterizări, în dosarul fiecărui membru al corpului didactic se va atașa și o fișă cu date personale / după modelul anexat /, care va ajuta la o mai justă apreciere a perspectivelor de dezvoltare ale fiecăruia.

Fișa personală se va completa în două exemplare: unul va rămâne la dosarul fiecărui membru al corpului didactic, iar celălalt se va înainta la CIS, la Direcția sau Serviciul de care depinde institutul sau facultatea la sfârșitul anului școlar / luna iunie /, completate și caracterizările necesare, conform indicațiilor de pe fișe.

Dosarele membrilor corpului didactic /până la șef de catedră inclusiv/ se vor păstra la Direcția de Studii. Ele vor cuprinde: și diverse lecții, articole sau publicații ale cadrului respectiv, care vor motiva caracterizările făcute de șeful de catedră, cât și de decanat și Direcția de Studii.

Dosarele personalului didactic de conducere/prodecan, decan, director de studii adjunct, director de studii/ se vor păstra la Rectorat, iar dosarul prorectorului și al rectorului va fi păstrat la CIS/la Direcția sau Serviciul de care depinde facultatea/institutul.

Aceste dosare, făcute pentru fiecare membru al corpului didactic de conducere vor sta la dispoziția CIS, alături de dosarele de la Serviciile de Cadre, ori de câte ori va fi nevoie, pentru o mai justă mișcare de cadre.

Comitetul pentru Învățământul Superior

Universitatea, Politehnica

Institutul

Facultatea

Fișa personală

Numele și prenumele ...

Funcția ...

Născut în anul ... luna ... ziua ...

Comuna ... Raionul ... Regiunea ...

Studiile ce posedă/se va trece școala cea mai înaltă absolvită ...

Studii în altă țară: unde? ... ce fel de studii ...

Cursuri ICD urmate/ anul și durata lor/ ...

Vechimea în învățământ ...

Vechimea în învățământul superior ...

Ce limbi străine mai cunoaște

Obiectul ce predă în facultate

Numărul de ore/curs, lucrări practice, consultații/ ...

La ce facultăți mai predă: numărul de ore ...

Ce alte funcții salariate mai are ...

Ce alte sarcini nesalariate mai are/ responsabilități în Sindicat/ SRSC etc./ ...

Este membru PMR? ...

Este membru UTC? ...

Profesia soției ...

Ce decorații sau titluri posedă și pentru ce merite le-a obținut? ...

Ce lucrări științifice, didactice sau literare are și când le-a publicat? ...

Este membru activ, corespondent sau colaborator al Academiei RPR? ...

Data, ...

Semnătura, ...

38

1952. Diafilmele⁹³ produse în anul 1951 la Institutul de Științe Economice și Planificare.

Nr. 1710/1952

1. Industria chimică de bază – trei serii –
2. Igienă
3. Primul ajutor – în caz de accidente –
4. Fabricarea hârtiei și celulozei
5. Mașini cu aburi
6. Strunjitul și frezarea rapidă a metalelor
7. Mașini de frezat
8. Mașini de ridicat
9. Metale neferoase
10. Construim socialismul la sate
11. Prietenia Româno-Sovietică
12. Viața în Gospodăriile Colective
13. Originea și evoluția omului – două serii –
14. 30 de ani de luptă a Partidului – două serii –
15. Stalin, Lenin al zilelor noastre
16. Protecția muncii în industria grea.

SMBAN, fond ASE, dosar 68/1952, nenumerotat.

39

1952. Propunerile de teme pentru realizarea de diafilme din partea Institutului de Științe Economice și Planificare.

Către Comitetul pentru Învățământul Superior
Serviciul Manuale, Biblioteci, Cineficare
No. 4783

⁹³ Diafilmul este un film fotografic care cuprinde o succesiune de diapozitive care pot fi proiectate pe un ecran special sau pe un simplu perete. Diapozitivul este o imagine fotografică pozitivă realizată pe un film sau pe o placă transparentă. Din anii 1950 diapozitivele și diafilmele au fost folosite din ce în ce mai des în scop educativ și cultural în diferite instituții. Ele au început să-și creeze comisii și laboratoare speciale în acest sens. Tot pe această problemă, documentele 39 și 43 sunt și ele exemplificatoare.

Răspunzând adresei dumneavoastră nr. 10918/3.IV.1952, alăturat vă înaintăm propunerile catedrelor din institutul nostru pentru diafilme.

În cazul în care se hotărăște a se efectua diafilme în cadrul propunerilor noastre, urmează să trimitem pentru fiecare o specificație detaliată asupra tematicii.

Teme de diafilme

Catedra de Tehnologie – Merceologie – Energetică

1. Surse de energie și folosirea lor.
2. Exploatări miniere.
3. Industrializarea mecanică a cărbunilor (sortarea, spălarea, uscarea, deshidratarea și brichetarea).
4. Industrializarea chimică a cărbunilor (distilarea, gazeificarea, hidrogenarea).
5. Determinări asupra cărbunilor.
6. Tehnologia țiteiului.
 - a) forarea;
 - b) distilarea primară;
 - c) distilarea secundară;
 - d) cracarea.
7. Determinări asupra produselor petroliere.
8. Gaze naturale și artificiale, combustibile.
9. Prepararea mecanică a minereurilor.
10. Furnalul înalt și tehnologia fontei.
11. Cuptoare folosite și tehnologia oțelului.
12. Cuptorul Siemens-Martin.
13. Determinări asupra metalelor.
14. Structura metalelor și aliajelor. Analiza metalografică.
15. Tratamente termice asupra metalelor.
16. Tratamente termochimice asupra metalelor.
17. Prelucrarea la cald a metalelor.
18. Prelucrarea la rece a metalelor.
19. Tehnologia cuprului.
20. Tehnologia aluminiului.
21. Roci naturale.
22. Tehnologia porțelanului.
23. Tehnologia faianțelor.
24. Olăritul.
25. Fabricarea cărămizilor și olanelor.
26. Tehnologia varului.

27. Tehnologia ipsosului.
28. Tehnologia cimentului.
29. Tehnologia sticlei.
30. Exploatarea forestiere.
31. Industrializarea lemnului în produse semifinite.
32. Principiile alimentației.
33. Tehnologia zahărului.
34. Tehnologia amidonului și dextrinei.
35. Tehnologia glucozei.
36. Vinificația.
37. Panificația.
38. Transportul și depozitarea cerealelor.
39. Conservarea alimentelor.
40. Materii prime textile.
41. Filatura de bumbac.
42. Țesătoria.
43. Tehnologia tricotajelor.
44. Tehnologia cauciucului și a maselor plastice.
45. Industrializarea laptelui.
46. Fabricarea spirtului.
47. Utilizarea căderilor de apă: hidrocentrala.
48. Utilizarea vânturilor: centrale eoliene.
49. Centrala termică.
50. Sarea ca materie primă.
51. Grăsimile vegetale și animale.
52. Îngrășăminte naturale și artificiale.
53. Circuitul azotului în natură.

Catedra de Geografie economică a RPR

1. Diferite forme de relief.
2. Vegetația RPR.
3. Fauna RPR.
4. Populația și așezările din RPR.
5. Rolul pădurilor și importanța împăduririlor
6. Stațiunea de Mașini și Tractoare.
7. O gospodărie agricolă de stat.
8. O gospodărie piscicolă.
9. Canalul Dunărea-Marea Neagră și importanța lui.
10. Odihna oamenilor muncii: turism, cabane, stațiuni balneo-climaterice.

Catedra Economie-Industrie socialistă

1. Structura unei întreprinderi metalurgice.
2. Structura unei întreprinderi siderurgice.
3. Structura unei întreprinderi textile.
4. Organizarea locului de muncă.
5. Tăierea rapidă a metalelor.
6. Organizarea serviciului de dispatcher.
7. Schema unei întreprinderi complet automatizate.
8. Marele construcții din URSS.
9. Marele construcții din țara noastră.
10. Urmărirea producției după grafic.

Catedra Evidență contabilă

1. Evidența contabilă mecanizată.

Catedra de Statistică

1. Organizarea evidenței mecanizate (mecanisme de calcul, mașini statistice).

Catedra de Economia muncii

1. Măsuri pentru protecția muncii.

Catedra de Aprovizionări

1. Mijloace de transport.
2. Metode de ambalare.
3. Metode de depozitare.

SMBAN, fond ASE, dosar 68/1952, nenumerotat.

40

1952. Planul de măsuri în vederea recrutării viitorilor candidați pentru Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin”.

30 aprilie – Tipărirea unui prospect și difuzarea lui la școlile medii teoretice și tehnice-economice, la secțiile de învățământ ale Sfaturilor Populare și la secțiile de elevi-studenți ale Comitetelor locale UTM.

15 mai – Tipărirea unui afiș care va fi difuzat în școlile medii și în tramvaie etc.

18 aprilie – Se va cere «Scânteii Tineretului», «Vieții Capitalei» și Comitetului pentru radio – publicarea - respectiv transmiterea unui reportaj privind

munca studenților de la Institutul de Științe Economice și Planificare «V. I. Lenin» și asupra pregătirilor ce se fac la institut pentru primirea unui nou contingent de studenți.

Mai – Organizarea unor conferințe ținute de membrii Corpului Didactic, în școlile medii din București asupra Institutului de Științe Economice și Planificare «V. I. Lenin» și a rolului său în munca de pregătire a cadrelor economice de calificare superioară.

Mai – Conferințe cu același subiect se vor ține de către membrii corpului didactic și în alte orașe.

18 aprilie – Diriginții claselor XI de la școlile medii teoretice și tehnico-economice din București vor fi invitați la o consfătuire în vederea orientării absolvenților spre Institutul de Științe Economice și Planificare.

21 aprilie – Trimiterea unei scrisori Directorilor școlilor medii teoretice și tehnico-economice din țară în vederea orientării unor absolvenți spre Institutul de Științe Economice și Planificare.

21 aprilie – Trimiterea unei scrisori tip părinților viitorilor absolvenți ai școlilor medii.

Mai – Invitarea unor grupuri de viitori absolvenți ai școlilor medii la ISEP.

Mai – Organizarea de vizite ale studenților fruntași la învățătură în școlile medii din București.

30 aprilie – Trimiterea de scrisori ale studenților fruntași la învățătură viitorilor absolvenți ai școlilor medii⁹⁴.

SMBAN, fond ASE, dosar 71/1952, nenumerotat.

41

1952. Programul practicii în producție a studenților de la Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin” București – Facultatea de Comerț și Cooperatie – Secția Evidență contabilă – Anul III, în domeniul organizării și funcționării evidenței contabile în întreprinderile comerciale.

Durata: 6 săptămâni.

⁹⁴ Cu scris olograf cu cerneală este realizată mențiunea „16.IV.1952 De acord – să se pună în practică cu condiții de a pune accentul pe calitate (fruntași la învățătură și compoziția socială sănătoasă) și să se respecte planificarea stabilită pentru a nu se contracara acțiunea ISEP din Iași. Se va comunica tov. Hașegan”.

I. Scopul și sarcinile practicii

În conformitate cu planul de învățământ, practica în producție reprezintă una din formele cele mai importante ale procesului de învățământ.

Scopul sarcinilor efectuării practicii sunt: consolidarea prin muncă practică a cunoștințelor căpătate de studenți de la cursuri și din literatura de specialitate, cunoașterea și studierea organizării procesului circulației mărfurilor și a instrucțiunilor de organizare și funcționare a evidențelor și, în special, a evidenței contabile, executând lucrări practice în sectorul Contabilului șef din întreprindere.

În procesul desfășurării practicii, studenții trebuie să acorde o deosebită atenție următoarelor capitole:

- a) studiul modului de întocmire a planurilor, a planificării financiare și a lucrărilor de fond de rulment ale întreprinderilor.
- b) studiul circulației mărfurilor, a producției și prelucrării prin documentele de evidență primară, circuitul lor și legătura cu evidența contabilă.
- c) studiul asupra modului cum evidența asigură o rezolvare justă a următoarelor probleme:
 - controlul păstrării integrității proprietății socialiste;
 - controlul asupra justei repartizări a forțelor de muncă;
 - reflectarea cheltuielilor de toate naturile ca acelea ocazionate cu: depozitele, cu unitățile cu amănuntul, cu depozitele cu mica ridicată etc., după natura întreprinderii unde se efectuează practica;
 - controlul împlinirii planului de aprovizionare și de desfacere. Modul în care se împlinește sarcina de reducere a cheltuielilor de toate naturile legate de circulație;
 - controlul împlinirii planului de aprovizionare și desfacere cantitative pe sortimente și valorice;
 - reflectarea rezultatelor împlinirii planurilor date subunităților întreprinderii, cu gestiune proprie;
 - reflectarea rezultatelor activității economice a întreprinderii.
- d) studiul asupra dărilor de seamă contabile.
- e) studiul asupra luptei duse de întreprindere pentru reducerea cheltuielilor de circulație, mărirea rentabilității, îmbunătățirea normativelor și accelerarea vitezei de rotație a mijloacelor de rulment.
- f) în timpul practicii în producție studentul se încadrează în viața social-politică a întreprinderii.

II. Problemele organizatorice practice

1. Termenul practicii: 6 săptămâni adică 36 zile.

2. Locul desfășurării: practica studenților trebuie să se desfășoare în sectoarele subordonate contabilului șef și în parte și în serviciile de planificare, aprovizionare, vânzări, muncă și salarii și comercial.

3. Funcția la locul de muncă: în timpul desfășurării practicii studenții sunt atașați câte unui funcționar, de preferință responsabilului pe problema respectivă, în calitate de ajutor în afara statelor (neprins în state).

4. Munca efectuată: studentul lucrând într-o funcție de muncă determinată, efectuează lucrări practice, corespunzătoare obligațiilor funcționarului, al cărui ajutor este, dar ținând seama în mod strict de conținutul prezentului program.

5. Conducerea practicii: o are șeful catedrei de evidență contabilă. Conducerea practicii studenților în întreprindere o are reprezentantul ISEP al Facultății de Comerț și Cooperatie, membru al catedrei de evidență contabilă, care îndrumă munca studenților în conformitate cu prezentul program și controlează împlinirea programului prin vizitele sale la locul de practică.

Conducerea generală a practicii studenților în întreprindere o are conducătorul desemnat de conducerea ei.

Acest conducător al practicii din întreprindere trebuie să asigure studenților condițiile împlinirii programului practicii și folosirea rațională a timpului de practică.

Conducerea nemijlocită a muncii practicantului o are responsabilul de serviciu, căruia este detașat studentul în calitate de ajutor.

6. Ordinea desfășurării practicii, termenele și metodele de control.

În timpul desfășurării practicii studenții se supun regulamentului intern al întreprinderii și sunt trecuți în condica de prezență.

În timpul practicii, studenții țin jurnale de muncă, în care se trec în extras toate lucrările, rezultatele cunoașterii, studierii și experienței căpătate în întreprindere (aceste notări se fac numai în limitele permise de directorul întreprinderii după caracterul problemelor ce se urmăresc).

Conducătorul practicii din partea institutului verifică în mod sistematic împlinirea programului de practică, ținerea jurnalului de muncă și dă consultații studenților în problemele neclare.

Conducătorul practicii din partea întreprinderii controlează în mod sistematic desfășurarea practicii, iar după terminarea ei face o caracterizare a studentului și un referat asupra dării de seamă respective.

7. Indicații metodice:

În perioada desfășurării practicii studenții cercetează experiența întreprinderii respective în domeniul organizării și funcționării evidenței în general și evidenței contabile în special.

În legătură cu desfășurarea practicii sunt obligați să cunoască următoarele:

- a) Hotărârile Partidului și Guvernului asupra problemelor în legătură cu activitatea întreprinderilor unde se desfășoară practica.
- b) Organizarea întreprinderii și instrucțiunile de întocmire a planurilor.
- c) Darea de seamă anuală.
- d) Literatura legată de problemele ce se urmăresc.

În jurnalul de muncă nu se trec numai rezultatele muncii îndeplinite sau rezultatul studierii experienței întreprinderii, ci și metodele de lucru ce se folosesc în întreprindere (organizarea muncii pe grafice în diferite sectoare de evidență etc.).

Studenții strâng și sistematizează aceste metode de lucru, pe care le notează în jurnal, urmând să le folosească la alcătuirea dării de seamă asupra practicii.

În timpul practicii, conducătorul practicii din întreprindere organizează discuții pe următoarele teme:

- a) organizarea întreprinderii, structura conducerii, corelația între servicii;
- b) planul financiar al întreprinderii și normativele fondului de rulment;
- c) organizarea aprovizionării, depozitării, eliberarea mărfurilor, reflectarea în evidența contabilă și lupta întreprinderii pentru îmbunătățirea normativelor;
- d) organizarea și funcționarea secțiilor de producție și prelucrare în cazul că ele există în cadrul întreprinderii comerciale.

Urmărirea fabricației, documentarea și reflectarea acesteia în evidența contabilă precum și calculul prețului de cost și lupta întreprinderii pentru îmbunătățirea normativelor în afara producției;

- e) organizarea desfacerii, reflectarea acesteia în evidența contabilă și lupta întreprinderii pentru îmbunătățirea normativelor în sfera circulației;
- f) organizarea muncii contabile pe grafice.

Studenții trebuie să cunoască metodele și formele participării organizației de Partid, UTM și Sindicat, ale întreprinderii în organizarea circulației și planificarea întreprinderii.

8. Alcătuirea dării de seamă și ce trebuie să conțină

La sfârșitul practicii, studenții prezintă catedrei o dare de seamă asupra desfășurării ei, alcătuită în perioada de practică.

Darea de seamă trebuie întocmită în conformitate cu principalele diviziuni ale practicii.

O atenție deosebită în darea de seamă trebuie acordată felului în care studentul a îndeplinit capitolele separate din program, ce lucrări au fost împlinite,

cum a participat studentul la îndeplinirea lor și dacă au făcut cunoștință cu viața și experiența întreprinderii.

Se recomandă ca în aceste dări de seamă să facă propuneri pentru îmbunătățirea metodelor muncii de evidență și analizei folosite în întreprindere.

Darea de seamă este examinată de o Comisie delegată de către catedra institutului împreună cu conducătorul practicii din întreprinderea respectivă.

Darea de seamă are anexată referatul directorului întreprinderii în legătură cu munca desfășurată de studenți.

Pe baza dării de seamă și a referatului directorului întreprinderii se ține un examen de practică cu notări în sistemul de 10 note. Examenul îl ține profesorul catedrei, care a condus practica.

Nepredarea la termen a dării de seamă sau neprezentarea la examenul de practică atrage după sine repetarea desfășurării practicii de către student.

III. Conținutul practicii de producție și bilanțul timpului.

1. Cunoașterea întreprinderii, organizarea și funcționarea diferitelor sectoare de activitate ale acesteia și în special cele din subordinea contabilului șef (5 zile).

- a) Vizitarea întreprinderii, unităților, raioanelor, secțiilor de producție și prelucrarea serviciilor de aprovizionare, comercial, muncă și salarii, planificare, a depozitelor de mărfuri, de materii și materiale, a serviciilor/secțiilor/de evidență a mărfurilor, a materialelor și materiilor, a mijloacelor de bază, documente și înregistrări contabile, plan financiar, întocmirea documentelor de încasări și plăți, casierie, evidență și calculul salariilor și statelor de plată etc., în scopul cunoașterii structurii organizatorice a obiectivelor urmărite și a specializării acesteia.
- b) Studierea ordinii de alcătuire și de desfășurare a planului de aprovizionări, desfaceri și financiar al întreprinderii.
- c) Studierea schemei de organizare a întreprinderii și a prevederilor regulamentului de organizare, în special în legătură cu serviciile din sectorul contabilul șef.
- d) Studierea legilor, hotărârilor, deciziilor și instrucțiunilor mai importante date de forurile superioare referitoare la activitatea întreprinderii, evidența contabilă, planul și disciplina financiară, evidența primară și evidența gospodăriei chibzuite.
- e) Studierea dării de seamă anuale asupra activității întreprinderii în anul trecut.
- f) Studierea planului de conturi sintetic și analitic al întreprinderii (gr. III-IV etc.), a metodelor de contabilizare și a instrucțiunilor de organizare și funcționarea evidenței contabile și financiare.

- g) Studierea documentării operațiunilor, a circuitului documentelor de evidență și a calculului salariului funcționarilor și muncitorilor.

2. Munca în domeniul normării tehnicii și organizării muncii / 3 zile.

- a) Cunoașterea organizării muncii de evidență contabilă și financiară după normarea operațiunilor pe fiecare loc de muncă și pe fiecare om.
- b) Studierea graficelor pe servicii și pe oameni, în sectoarele din subordinea șefului contabil.
- c) Executarea fotografierii zilei de muncă a contabililor de la evidența depozitelor de mărfuri și de la financiar.
- d) Studierea organizării procesului de evidență și diviziunea muncii în sectoarele contabilului șef.
- e) Scoaterea în evidență a inovațiilor și metodelor de lucru utilizate de contabilii din întreprindere și documentare asupra acestor realizări.

3. Participarea la munca de evidență financiară / 5 zile.

- a) Întocmirea planurilor financiare și a lucrărilor de fond de rulment.
- b) Întocmirea planului de casă și a planului de credite.
- c) Evidența încasărilor și plăților.
- d) Evidența executării planului financiar și controlul preventiv financiar.
- e) Întocmirea situațiilor periodice.
- f) Urmărirea împlinirii sarcinilor din decontări, dotare etc.
- g) Urmărirea și efectuarea sarcinilor din decontări, dotare etc.
- h) Verificarea documentelor și actelor justificative ale încasărilor și plăților.
- i) Întocmirea dispozițiilor de încasări și plăți.
- j) Urmărirea tuturor drepturilor bănești ale întreprinderii/clienti, debitori, avansuri etc.
- k) Urmărirea efectuării plăților și termene/scadențarul de termene.
- l) Întocmirea statelor de salarii, a declarațiilor pentru bancă la ridicarea acestora, a situațiilor statistice referitoare la salarii.
- m) Întocmirea raportului de casă și a contului casierului.

4. Participarea la munca de evidență contabilă / 17 zile.

- a) Evidența mărfurilor de toate categoriile.
- b) Verificarea și lichidarea facturilor.
- c) Stabilirea prețului de vânzare a mărfurilor.
- d) Înregistrarea cantitativă și valorică a mișcării mărfurilor și materialelor.
- e) Întocmirea inventarelor.
- f) Evidența mijloacelor de bază și planul amortizărilor.

- g) Înregistrarea și urmărirea comenzilor date.
- h) Urmărirea și înregistrarea cheltuielilor de colectare și circulație.
- i) Modul de repartizare a cheltuielilor.
- j) Decontarea producției și prelucrărilor în cazul că întreprinderea comercială posedă o astfel de secție.
- k) Întocmirea foii de repartizare a cheltuielilor de circulație asupra stocurilor de mărfuri în stoc.
- l) Întocmirea documentelor cumulative și gruparea pe conturi în centralizatoare.
- m) Întocmirea notelor de contabilitate și trecerea în fișa rulajelor.
- n) Întocmirea balanței de verificare, bilanțului lunar, trimestrial și anual. Darea de seamă și anexele.
- o) Controlul preventiv al cheltuielilor de circulație.

5. Participarea la controlul financiar intern / 2 zile.

Participarea la întocmirea unui inventar de mărfuri la o unitate.

6. Alcătuirea dării de seamă asupra practicii / 4 zile.

Construirea dării de seamă, primirea referatului și caracterizării din partea întreprinderii. Predarea dării de seamă conducătorului din partea institutului.

SMBAN, fond ASE, dosar 71/1952, nenumerotat.

42

1953, iulie 11. Repartizarea disciplinelor pe catedre și facultăți la Institutul de Științe Economice și Planificare, pentru anul universitar 1953/1954.

Ministerul Învățământului Superior

Nr. 24951/11.VII.1953

Către ISEP „V. I. Lenin” București

Alăturat vă trimitem repartizarea disciplinelor pe catedre și facultăți, pentru anul școlar 1953/1954, aprobate de Conducerea M.I.S.⁹⁵

ISEP „V. I. Lenin” București

⁹⁵ Ministerul Învățământului Superior.

1) Facultatea de Științe Economice

I. Catedra de Marxism-leninism

1. Bazele marxism-leninismului
2. Materialism dialectic și istoric

II. Catedra de Economie politică

1. Economie politică
2. Metodica predării economiei politice

III. Catedra de Istoria economiei naționale

1. Istoria economiei naționale

IV. Catedra de Bazele Statului și dreptului

1. Bazele Statului și dreptului

V. Catedra de Limba rusă

1. Limba rusă

VI. Catedra de Limbi străine

1. Limba franceză
2. Limba germană
3. Limba engleză

VII. Catedra de Istoria doctrinelor economice și Economia și politica țărilor peste hotare

1. Istoria doctrinelor economice
2. Economia și politica țărilor de peste hotare

2) Facultatea de Finanțe și Credit

I. Catedra de Finanțe

1. Finanțe generale
2. Finanțe și credit
3. Buget
4. Control financiar
5. Asigurări de Stat

II. Catedra de Finanțele ramurilor economiei naționale

1. Finanțele ramurilor economiei naționale
2. Finanțarea și creditarea investițiilor capitale
3. Organizarea finanțării și creditării pe termen lung a investițiilor capitale
4. Tehnica operativă și evidența în băncile speciale

III. Catedra de Circulația bănească și creditul

1. Circulația bănească și creditul
2. Organizarea creditării pe termen scurt și a decontărilor
3. Planificarea de credit și de casă
4. Tehnica operativă și evidența în Banca RPR

IV. Catedra de Evidență contabilă

1. Teoria evidenței contabile
2. Evidența contabilă a ramurilor economiei naționale
3. Revizie și control
4. Evidența și analiza în industrie
5. Evidența și analiza în agricultură
6. Evidența și dările de seamă bugetare
7. Evidența și dările de seamă în asigurările de Stat
8. Evidența contabilă în comerțul socialist
9. Evidența contabilă în comerțul cooperatist
10. Evidența contabilă cu aplicații la aprovizionare
11. Organizarea evidenței mecanizate

V. Catedra de Analiza activității economice

1. Analiza activității economice
2. Formarea prețurilor și cheltuielilor de circulație
3. Cheltuieli de producție și circulație și formarea prețurilor
4. Prețurile și formarea lor în economia socialistă

VI. Catedra de Matematici

1. Matematici superioare
2. Tehnica circulației

3) Facultatea de Planificare

I. Catedra de Planificarea economiei naționale

1. Planificarea economiei naționale
2. Planificarea economiei locale
3. Balanța economiei naționale

II. Catedra de Economia industriei socialiste

1. Economia industriei socialiste
2. Organizarea și planificarea întreprinderilor industriei socialiste
3. Organizarea și planificarea producției în construcții
4. Proiecte și devize
5. Organizarea muncii și normarea tehnică

III. Catedra de Economia agriculturii socialiste

1. Economia agriculturii socialiste
2. Organizarea și planificarea întreprinderilor agricole socialiste
3. Agricultură generală și cultura plantelor
4. Creșterea animalelor
5. Mecanizarea și electrificarea agriculturii

IV. Catedra de Economia și aprovizionarea tehnico-materială

1. Economia, organizarea și planificarea aprovizionării tehnico-materiale
2. Economia, organizarea și planificarea depozitării și conservării materialelor
3. Economia, organizarea și planificarea desfacerii tehnico-materiale
4. Normarea cheltuielilor de materiale
5. Transporturi și tarife

V. Catedra de Statistică

1. Statistica teoretică
2. Statistica economică
3. Statistica economică și de ramuri (industrie, agricultură, comerț, aprovizionare etc.)
4. Indici economici

4) Facultatea de Comerț-Cooperație

I. Catedra de Economia comerțului socialist

1. Economia comerțului socialist
2. Organizarea și tehnica comerțului socialist
3. Organizarea și planificarea colectărilor și achizițiilor de produse agricole
4. Istoria cooperăției
5. Finanțarea și creditarea comerțului socialist de Stat
6. Finanțarea și creditarea comerțului cooperatist

II. Catedra de Tehnologie-Merceologie

1. Tehnologie principalelor ramuri ale industriei
2. Bazele tehnologiei-merceologiei
3. Merceologia produselor industriale
4. Merceologia produselor alimentare
5. Merceologia materialelor industriei mașinilor și utilajului

III. Catedra de Chimie fizică

1. Energetică
2. Fizică
3. Chimie anorganică
4. Chimie organică
5. Chimie analitică
6. Chimie fizică
7. Chimie coloidală
8. Microbiologie

IV. Catedra de Geografie economică

1. Geografie economică

V. Catedra de Educație fizică și sport

1. Educație fizică și sport

[semnătură olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 93/1952-1954, nenumerotat.

43

1953, octombrie 9. Instrucțiunile privind folosirea cinematografeii în procesul de învățământ.

Ministerul Învățământul Superior

Nr. Cab. 3691/9.10.1953

Către instituțiile de învățământ superior

Institutul de Științe Economice și Planificare București

Instrucțiuni privind folosirea cinematografeii în procesul de învățământ

Pentru dezvoltarea în masă a cineficării în procesul de învățământ, Ministerul Învățământului Superior recomandă următoarele:

1 – Se vor organiza pe lângă fiecare institut de învățământ superior o comisie de cineficare.

2 – Comisia se compune din: președintele comisiei, înlocuitorul său, secretar, membrii comisiei, aprobați de Rectorul sau Directorul unității de învățământ superior. Fiecare facultate trebuie să aibă un reprezentant în comisia de cineficare.

3 – Comisia de cineficare atrage la participare în caz de nevoie, în această activitate, în afară de membrii comisiei, oamenii de știință și specialiștii din ramurile științei respective.

Atribuțiuni

1 – Prelucreează și prezintă pentru aprobare MIS chestiunile legate de cineficarea procesului de învățământ din instituție.

2 – Ia hotărâri în chestiunile aplicării cinematografeii în activitatea de cercetări științifice a institutului.

3 – Ține evidența existentului de aparate de proiecție filme și diafilme (dispozitive).

4 – Stabilește necesarul aparatelor de proiecție și se îngrijește de justa repartiție pe facultăți.

- 5 – Întocmește planul tematic de filme și diafilme (dispozitive) necesare institutului, la toate materiile de cunoștințe generale și de specialitate.
- 6 – Se îngrijește de întocmirea proiectelor tematice detaliate (scenarii) necesare diafilmelor și le înaintează MIS.
- 7 – Hotărăște tirajul total de reproduceri a filmelor și diafilmelor didactice necesare institutului.
- 8 – Examinează filmele și diafilmele didactice destinate ca material ajutător pentru învățământ, înainte de a începe rulara lor pe ecran, precum și executarea acestei operațiuni în comisiile de experți și specialiști.
- 9 – Planifică trimestrial sau lunar filmele ce trebuie să ruleze la cinematograful din cadrul instituției, dacă acestea există.
- 10 – Organizează vizionări de filme în colectiv la cinematografele din localitățile respective.
- 11 – Cere Direcției Rețele Cinematografice să ruleze la cinematografele locale filme, necesare învățământului.
- 12 – Studiază posibilitățile înființării unui laborator în cadrul institutului și ia măsurile necesare.
- 13 – Centralizează datele relative la activitatea cinematografiei în instituție și raportează semestrial situația MIS, conform formularelor alăturate.
- 14 – Va face propuneri pentru prevederea în buget a sumelor necesare rezolvării problemei de cineficare în instituție.

Ministru Adjunct,
C. Simionescu.

Până la primirea formularului statistic se va răspunde semestrial la următoarele întrebări:

- 1 – Situația numerică a aparatelor de proiecție (cinematograf – bandă de 16 mm și 35 mm, epidiascop, diascop, diafilme), procurate.
- 2 – Situația nominală a filmelor, diafilmelor, dispozitivelor procurate.
- 3 – Situația nominală a filmelor, diafilmelor și dispozitivelor vizionate în cadrul institutelor și numărul participanților la aceste vizionări.
- 4 – Vizionări de filme organizate în colectiv la cinematografele din localitățile respective (temele filmelor vizionate și numărul participanților).

SMBAN, fond ASE, dosar 120/1954, nenumerotat.

1953. Planul de muncă al Catedrei de Limbi străine pe semestrul II (1953/1954).

Catedra de Limbi străine

Planul de muncă al catedrei pe semestrul II (1953/1954)

I. Repartizarea pe cadre a sarcinilor didactice:

Tov. lector Bacal S. – 12 ore săptămânal

l. franceză: anul II, gr. 110

l. germană: anul I, gr. 113 și 114

Tov. lector Berciu L. – 12 ore săptămânal

l. germană: anul II, gr. 108, 110, 112

Tov. lector Lesseanu N. – 22 ore săptămânal

l. franceză: anul I, gr. 113, 114, 115, 116 și gr. specială

l. franceză: anul II, gr. de med. speciale

Tov. asistentă Mihăescu E. – 16 ore săptămânal

l. franceză: anul II, gr. 108, 109, 111, 112

Tov. asistentă Soare M. – 16 ore săptămânal

l. engleză: anul I, gr. 115 și 115

l. engleză: anul II, gr. 109 și 111

II. Plan calendaristic al lecțiilor

Săptămâna-lecțiile

8-13.II - -

15-20.II – 1-6

22-27.II – 7-12

1-6.III – 13-16

8-13.III – 17-20

15-20.III – 21-24

22-27.III – 25-28

29.III-3.IV – 29-32

5-10.IV – 33-36

12-17.IV – 37-40

19-24.IV – 41-44

26-30.IV – 45-48

3-8.V – 49-52

10-15.V – 53-56

17-22.V – 57-60

24-29.V – 61-64

Planul calendaristic amănunțit al acestor lecții (socotite a 1 oră) a fost depus la decanat.

III. Consultații. Numărul de ore de consultații prevăzut pentru fiecare membru al colectivului se va ține în semestrul II după următorul program:

Luni, ora 11:00-13:00 Tov. Soare M.

Miercuri, ora 11:30-12:30 Tov. Lesseanu N.

Joi, ora 17:00-18:00 Tov. Bacal S.

Vineri, ora 16:00-18:00 Tov. Mihăescu E.

Sâmbătă ora 18:00-20:00 Tov Berciu L.

În cabinetul catedrei (sala 501).

IV. Pregătirea aspiranților cu termen de 3 ani. Aspiranții din anul II vor fi pregătiți în cadrul a 3 grupe, și anume:

1 grupă l. franceză, tov. lector Bacal S.

1 grupă l. franceză, tov. lector Lesseanu N.

1 grupă l. germană, tov. lector Berciu L.

Conform programului ce va fi stabilit de Rectorat.

V. Ședințele colectivului de catedră se vor ține săptămânal, în fiecare joi la ora 9:30 în cabinetul catedrei. În ședințele colectivului de catedră se vor discuta în prealabil lecțiile; de asemenea, se va face discutarea critică a constatării schimbului de experiență.

VI. Controlul responsabilului catedrei: în cursul semestrului II se vor controla 13 ore, și anume: 5 ore în luna martie și câte 4 ore în lunile aprilie și mai.

VII. Vizite reciproce pentru schimbul de experiență. Fiecare membru al colectivului va asista cel puțin la 2 ore pe lună în interiorul catedrei și 1 oră la alte catedre.

VIII. Lucrări de control. Se vor ține în conformitate și la datele prevăzute în graficele ce se vor întocmi de conducerea institutului. Numărul de ore necesar a fost prevăzut în planurile calendaristice amănunțite depuse de catedră la decanat.

IX. Participarea la ședințele organizației de masă studențești. Membrii catedrei vor participa activ la cel puțin 2 ședințe ale organizațiilor de masă și ședințe

de producție cu studenții; în acest scop, se va ține legătura cu responsabilii anilor respectivi:

Tov. lector Lesseanu și tov. asist. Soare, anul I;

Tov. lector Berciu și tov. asist. Mihăescu, anul II.

X. Analiza însușirii de către studenți a unei teme. Tema propusă: formarea propozițiilor subordonate, de către subcolectivul de I. franceză (anul II). Se vor ține 2 lecții deschise: joi 29.IV cu grupa 110 și vineri 30.IV cu grupa 112. Analiza va fi făcută în cadrul ședinței de colectiv din 6.V.

XI. Referate metodico-științifice în cadrul ședințelor de colectiv.

1. Tov. Soare M. – probleme de metodică a predării limbii engleze în lumina pedagogiei sovietice: 18 martie.

2. Tov. Berciu L. – probleme de metodică a predării limbii germane în lumina pedagogiei sovietice: 8 aprilie.

3. Tov. Lesseanu N. și Mihăescu E. – probleme de metodică a predării limbii franceze în lumina pedagogiei sovietice: 29 aprilie.

4. Tov. Bacal S.: limbile străine în școala sovietică: 30 mai.

În cadrul ședinței de colectiv din 15 aprilie se va dezbate lucrarea lui Cilichin asupra studiului individual. Referent: tov. Bacal S.

XII. Munca politică-cultural-educativă: tov. lectori Lesseanu N. pentru anul I și Berciu L. pentru anul II vor ține legătura cu responsabilii grupelor de studenți și vor urmări, prin muncă de lămurire, lichidarea absențelor neregulate și a altor cazuri de indisciplină; vor face câte 2 vizite la cămine, cantine etc.

XIII. Munca științifică: în vederea terminării în termen (1 iunie) a strângerii materialului lexical și începerii fazei a II-a, se vor ține la 17 aprilie și 8 mai, două ședințe speciale în care tovarășii vor prezenta schemele respective. Coordonarea va fi făcută de către responsabilul catedrei.

XIV. Pregătirea colocviilor. În afară de lecțiile de sinteză prevăzute pentru săptămâna XVI și de lucrările de control, se va urmări, de toți membrii catedrei, începând din săptămâna a X-a, mersul studiului individual pentru a se evita munca în asalt. În săptămânile XIII și XIV vor fi organizate consultații colective.

XV. Organizarea cabinetului. Cabinetul va fi înzestrat cu un număr de materiale în limbile franceză, germană și engleză (cărți de cultură marxistă, literatură și periodice) ce se vor pune la dispoziția studenților. Se va experimenta organizarea

unui cerc de lectură în comun. Se va cere, prin cabinetul metodic, procurarea traducerilor (eventual rezumate) din revista sovietică «Limbile străine în școală». Legătura cu cabinetul metodic: tov. Bacal S.

Responsabilul catedrei,
[semnătură olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 79/1952-1953, nenumerotat.

45

1953. Disciplinele și numărul de ore de studiu prevăzute în Planul de învățământ al Facultății de Științe Economice, Specialitatea Economie politică, 1953/1954.

Durata studiilor 5 ani.

Calificarea specialistului: economist.

1. Bazele marxism-leninismului – 264
2. Materialismul dialectic și materialismul istoric – 124
3. Economia politică – 354
4. Istoria doctrinelor economice – 108
5. Bazele Statului și dreptului – 124
6. Istoria economiei naționale a RPR și URSS – 132
7. Geografia economică – 166
8. Economia și politica țărilor de peste hotare – 108
9. Matematici superioare – 166
10. Limba rusă – 388
11. Limba străină (la alegere: franceză, engleză, germană) – 332
12. Statistica teoretică – 132
13. Statistica economică – 124
14. Evidența contabilă – 132
15. Planificarea economiei naționale – 186
16. Finanțe și credit – 124
17. Economia industriei socialiste – 108
18. Organizarea și planificarea întreprinderilor industriale – 66
19. Economia agriculturii socialiste – 62
20. Organizarea și planificarea întreprinderilor agricole – 44
21. Tehnologia principalelor ramuri – 165
22. Cultura plantelor și creșterea animalelor – 68

- 23. Balanța economiei naționale – 44
- 24. Cheltuielile de producție și circulație și formarea prețurilor – 84
- 25. Educație fizică și sport – 132

Seminarii speciale

- 26. Economia politică – 174
- 27. Indici economici – 34
- 28. Metodica predării economiei politice – 22

SMBAN, fond ASE, dosar 91/1952-1954, nenumerotat.

46

1953. Temele prezentate în cadrul cercului științific de Bazele marxism-leninismului din cadrul Facultății de Științe Economice.

Tema nr. 1: Despre rolul organizației de tineret.

Tema nr. 2: Caracterul și forțele motrice ale revoluției chineze.

Tema nr. 3: Lupta împotriva oportunismului pe plan internațional până la 1917⁹⁶.

Tema nr. 4: Lupta împotriva oportunismului internațional și cu precădere în țara noastră după 1917.

Tema nr. 5: Despre critică și autocritică, despre morala comunistă.

Tema nr. 6: Ce ne învață muzeul Doftana⁹⁷.

Tema nr. 7: Rolul suprastructurii în întărirea regimului nostru democrat-popular⁹⁸.

Tema nr. 8: Rolul maselor și rolul personalității în istorie.

SMBAN, fond ASE, dosar 101/1953-1954, f. 1.

⁹⁶ În anul 1917, printr-o revoluție, a fost preluată puterea de către bolșevici în Rusia, moment marcant în istoria comunismului, și căruia i se acorda un spațiu larg inclusiv în învățământul românesc al vremii.

⁹⁷ Localitate din județul Prahova și totodată numele dat unei închisori rezervate în special deținuților politici, în care în perioada interbelică au fost închiși mai mulți viitori lideri comuniști, de la Gheorghe Gheorghiu-Dej la Nicolae Ceaușescu. În perioada comunistă a fost transformată în muzeu.

⁹⁸ După abdicarea Regelui Mihai I și proclamarea Republicii Populare Române la 30 decembrie 1947, urmată de adoptarea Constituției din 13 aprilie 1948, autoritățile și propaganda vremii clama că regimul politic în țară era unul de „democrație populară”, pentru că „În Republica Populară Română întreaga putere de stat emană de la popor și aparține poporului” (art. 3). În realitate, situația era mult diferită.

47

1953. Informarea despre constituirea cercului științific pentru studierea problemelor de marxism-leninism al studenților facultăților de planificare și cooperatie.

Ședința de constituire a avut loc Sâmbătă 14.XI., fiind prezenți 21 de studenți de la Facultatea de Cooperatie (10 din anul I și 11 din anul II) și 8 studenți de la Facultatea de Planificare, toți din anul II. Prezența unui număr redus de studenți la planificare a fost explicată de studenți, inclusiv tov. Pivniceru – responsabilul UTM pe institut în problema cercurilor științifice – prin faptul că studenții au fost trimiși în întâmpinarea unor oaspeți sovietici.

Pe ordinea de zi a ședinței au fost probleme organizatorice și alegerea temelor ce urmează a fi discutate în cadrul cercului.

Președinte al cercului a fost ales tov. Cohn, anul II, cooperatie, grupa nr. 409, membru al colectivului de conducere tov. Datcu S., anul II, planificare, grupa 214A, iar secretar Ducu Gh., anul I, cooperatie, grupa 430.

Cercul de studii își va ține ședințele de două ori pe lună, Sâmbăta la orele 15,30.

Studenții s-au arătat în general interesați de problemele discutate, circa 10 dintre ei au participat la discuții, punând întrebări și făcând diferite propuneri în legătură cu tematica activității cercului.

[semnătura olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 101/1953-1954, f. 39.

48

1954, iulie 11. Referatul asupra anchetei făcută între 29 martie-28 aprilie 1954 în cadrul Institutului de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin” privind studiul individual și modul de folosire a timpului de către studenți.

Ancheta a cuprins un număr de 608 studenți, repartizați astfel pe facultăți: Științe Economice 79, Planificare 104, Finanțe-Credit 108, Comerț-Cooperatie 316.

Rapoartele decanatelor arată că ancheta are lipsuri destul de importante (nu au fost respectate regulile observării selective, unii studenți nu au răspuns cu destulă sinceritate, nu a fost aleasă perioada cea mai potrivită etc.). Totuși, din rapoartele și analizele făcute rezultă că ancheta și-a realizat în mare scopul, iar concluziile trase sunt folositoare pentru cunoașterea desfășurării studiului individual al studenților, a

folosirii timpului și de către studenți, constituind un material prețios pentru acțiunea de îndrumare și control a activității studenților în anii ce urmează. Facultatea de Planificare arată chiar că erorile datorate cauzelor de mai sus nu depășesc 15-20%.

Convorbirile avute cu studenții potrivit indicațiilor rectoratului pe linia decanatelor și a cabinetului metodic confirmă concluziile trase din materialul de anchetă.

Rezultatele obținute prin ancheta săptămânală, potrivit obiectivelor fixate, arată felul cum studenții folosesc cele 24 ore în cadrul zilei, pe săptămâni. Datele obținute caracterizează activitatea studenților sub următoarele aspecte:

1. Studiul individual al studenților, pe materii și ani de studiu, în corelație cu graficul de studiu individual.

2. Timpul folosit de studenți pentru celelalte activități cum ar fi: odihnă, masă, drumuri, munca științifică, muncă obștească, sport, activitate culturală artistică, spectacole, citirea literaturii beletristice și a ziarelor, timp folosit pentru treburi personale.

Vom prezenta în cele ce urmează rezultatele obținute prin anchetă sub aspectele enunțate.

Trebuie însă să arătăm că prelucrarea anchetei nu a fost făcută la cele patru facultăți, după o metodologie unitară, de aceea nu este posibilă prezentarea statistică a rezultatelor pe întregul institut.

Concluziile trase însă pentru fiecare facultate se referă la aceleași probleme, deci pot fi comparate și sintetizate.

I. Studiul individual al studenților

Rapoartele întocmite pe baza anchetei cuprind: data, numărul de ore acordat în medie de studenți pentru studiu individual, pe materii și ani, săptămânal, cât și limitele minime și maxime de studiu individual, pe materii și ani.

1. Timpul acordat studiului individual pe materii

Ancheta arată că economia politică și bazele marxismului sunt materiile care ocupă locul de frunte, ca număr de ore, în studiul individual al studenților. Pe facultăți, avem următoarele limite medii (săptămânal):

Bazele marxismului, între 4 ore și 15 minute (Finanțe-Credit) și 5 ore și 45 minute (Comerț-Cooperatie) sau 6 ore (Planificare). Variațiile individuale între 3-8 ore.

Economia politică, între 4 ore 48 minute (Finanțe-Credit) și 6 ore 16 minute (Comerț-Cooperatie).

Concluzia este unanimă pentru toate facultățile: studenții acordă mai mult timp studiului individual la marxism și Economie politică, depășind prevederile graficului săptămânal cu 1-2 ore în medie.

Limba rusă și Matematica, câteodată, cer mai mult timp pentru studiul individual decât cel afectat. Rezultatele aici nu sunt concludente, deoarece sunt frecvente și situațiile inverse, când studenții acordă mai puțin timp pentru aceste materii față de timpul afectat în graficul de studiu individual.

Așa, de exemplu, studenții de la Facultatea de Științe Economice acordă pentru matematici 2-3 ore săptămânal, față de 3 ore afectate, iar studenții de la Facultatea de Finanțe-Credit, în medie 3 ore 6 minute, față de 2 ore afectate.

Pentru celelalte discipline, ancheta arată o oarecare concordanță între numărul de ore programate și numărul de ore realizate, cu următoarele observații:

La Istoria economiei naționale, Planificarea economiei naționale, Contabilitate, Statistică, Tehnologie, Limbi străine, studenții acordă mai puțin timp săptămânal decât este programat.

Concluziile care se pot trage:

a) Ancheta arată că graficul de studiu individual a fost judicios întocmit. Convorbirile cu studenții care și-au întocmit și au lucrat potrivit unui plan săptămânal de studiu individual, confirmă acest lucru. Propunem ca el să fie menținut și pentru anul viitor cu unele modificări.

Excepțiile amintite arată:

- pentru Economia politică și Bazele marxismului, conducerea institutului va trebui să acorde o atenție deosebită în ceea ce privește studiul individual, în sensul de a ajuta și controla catedrele respective în legătură cu bibliografia dată, cu îndeplinirea sarcinii de a munci și învăța pe studenți cum să conspiceze, în sfârșit pentru a se încadra în timpul de studiu individual acordat;

- pentru disciplinele la care timpul de studiu individual acordat nu este folosit decât în mică măsură în cadrul săptămânii, este necesar să se facă controlul asupra felului cum se desfășoară procesul de învățământ la cursuri, seminarii și lucrări practice pentru a se înlătura sistemul de a se învăța exclusiv după notițele de la curs sau după un singur manual;

- pentru limba rusă, și în parte și pentru matematici, faptele arată că timpul de studiu individual programat este suficient, însă există variații mari între studenții aceleiași an și între ani; credem că aici va trebui făcut un efort din partea catedrelor pentru omogenizarea materialului, a metodei de predare și a exigenței la diferiți ani ai facultăților institutului.

b) Ancheta a mai arătat că studenții își dozează eforturile în funcție de lucrările de control, lucrările făcute acasă și lucrările de an, deci muncă în asalt, intensificarea studiului individual pe măsură ce se apropie termenul de predare a lucrării, în dauna altor discipline care nu sunt, am putea spune, «la ordinea zilei». Faptul acesta ne duce la o a treia concluzie:

c) În marea lor majoritate studenții nu lucrează după un plan bine întocmit. Convorbirile avute cu studenții arată că nici 10% nu își întocmesc (și mai ales respectă) un plan de studiu săptămânal pe materii.

d) Din convorbirile cu studenții reiese că disciplinele la care se indică la fiecare lecție bibliografia care trebuie conspectată și se controlează conspectarea, ocupă aproape tot timpul acordat de studenți pentru studiu individual în cadrul săptămânii.

II. Timpul folosit de studenți pentru alte activități

1. Activitatea obștească

În această problemă ancheta este deosebit de folositoare. În mod obișnuit se consideră că studenții sunt ocupați un număr mare de ore în cadrul săptămânii cu ședințe și îndeplinirea sarcinilor obștești. Rezultatele anchetei arată însă că acest lucru nu este adevărat pentru institutul nostru. Din cele 5 ore acordate săptămânal, în medie studenții nu afectează activității obștești mai mult decât 1 oră (variația între 0-4 ore). Această medie este, de altfel, determinată de un număr restrâns de studenți care desfășoară activitatea obștească. Majoritatea studenților nu au nici un fel de activitate obștească.

Desigur că acesta nu este un fapt pozitiv și reflectă activitatea slabă a organizațiilor de masă studențești care «trăiesc, în afară de ședințe, numai prin activitatea unui număr restrâns de studenți – cadre, însă nu activează masă largă a studenților» (din raportul Facultății de Planificare).

2. Activitatea științifică

Aprecierea generală: foarte slabă. Desfășoară munca științifică în cadrul cercurilor științifice numai studenți care au referate și coreferate. Ceilalți studenți din cerc nu citesc literatura indicată, nu se pregătesc pentru ședințele cercurilor științifice decât într-o măsură neînsemnată.

3. Activitatea cultural-artistică (participarea activă la manifestările artistice sau la repetițiile diferitelor colective, dansuri, cor etc.) la fel este slabă. Sunt ani în care toți studenții anchetați nu au indicat nici un fel de preocupare pentru această activitate (ex. anul III Planificare). Timpul afectat de studenți acestei activități variază între 0-4 ore săptămânal. Caracteristic este faptul că anii I și II manifestă un interes mai mare pentru activitatea cultural-artistică.

4. Activitatea sportivă

Numai o mică parte din studenți au o activitate sportivă.

Marea majoritate a studenților nu are nici un fel de activitate sportivă. În special fetele se remarcă printr-o lipsă totală de activitate sportivă.

5. Literatura beletristică și ziare

Datele arată că studenții acordă încă un timp redus citirii literaturii beletristice și a ziarelor. Timpul acordat acestei activități variază între 1 ore și 15 ore. Variația este în funcție și de anul de studiu.

Distribuția pe ani ne arată că mai puțin citesc studenții din anul I și mai mult studenții din ultimii ani. Datele pentru Facultatea de Științe Economice sunt ilustrative și confirmate și de rapoartele celorlalte facultăți. Iată numărul de ore afectat de studenții acestei facultăți, pe ani, citirii literaturii beletristice și a ziarelor: anul I – între 1 și 12 ore săptămânal, anul II – între 4 și 15 ore săptămânal, anul III între 5 și 14 ore săptămânal și anul IV între 1 și 9 ore săptămânal (este de remarcat că aici se înregistrează și 14 sau 15 ore săptămânal).

Deci masa studenților nu citește încă destulă literatură. Ziarele nu sunt citite cu regularitate.

Este de remarcat legătura dintre timpul afectat studiului individual și timpul afectat literaturii beletristice: cu cât primul este mai mare, cu atât al doilea este mai mic și invers.

6. Distracții (cinematograf, teatru etc.)

Majoritatea studenților asistă la cel puțin un spectacol săptămânal. Este interesant de arătat că și aici studenții din anul I acordă mai puțin timp distracțiilor (circa 4 ore) decât studenții din ultimii ani de studiu (circa 8 ore).

7. Timpul pentru masă și deplasări

Ocupă între 20 și 28 ore săptămânal. Datele nu sunt concludente, fiind variații mari nu numai în cadrul unei facultăți, dar chiar și între facultăți.

Singurele concluzii care se pot trage:

- studenții care iau masa la Cantina Covaci consumă câte 1 oră și jumătate zilnic
- cei ce merg la masă în seria a II-a (ies de la curs la 13,30) așteaptă mai mult până li se servește masa
- sunt studenți necăminiști care locuiesc la distanțe foarte mari de institut.

8. Timpul pentru odihnă

Ancheta a arătat că studenții dorm zilnic numărul necesar de ore (8) și că sunt mai frecvente cazurile de studenți care dorm 10 ore decât a celor care dorm numai 6 ore.

III. Concluzii și propuneri

1) Ancheta s-a dovedit folositoare și ea trebuie continuată și în anul viitor. Lipsurile anchetei pot fi înlăturate în cea mai mare parte prin următoarele măsuri:

- a) Formularul de anchetă și instrucțiunile să fie încadrate de Catedra de Statistică în colaborare cu Cabinetul Metodic și conducerea decanatelor.

- b) Prelucrarea periodică a formularelor de anchetă să fie efectuată de Catedra de Statistică (problema să fie inclusă în planul de activitate științifico-metodică a catedrei) cu ajutorul Cabinetului Metodic și cu studenții anilor respectivi care fac statistică.
 - c) Analiza datelor să fie efectuată în colaborare cu conducerea facultăților.
 - d) Conducerea anchetei să fie încredințată decanatelor.
2. Graficul de studiu individual este bun. Nu este însă încă o realitate, deoarece abia un număr infim de studenți îl utilizează. Propunem să fie păstrat în forma actuală și să se asigure traducerea lui în viață prin:
- a) Obligatorietatea catedrelor de a se ocupa îndeaproape de îndrumarea și controlul studiului individual al studenților la fiecare disciplină în limitele graficului de studiu individual dat de facultate. Raportarea periodică în cadrul ședințelor colectivelor de catedră, asupra rezultatelor obținute.
 - b) Dacă se păstrează și pentru anul viitor, îndrumătorii de grupe din rândul cadrelor didactice, sarcină acestora de a coordona munca de îndrumare a studiului individual pentru studenții din grupă la toate disciplinele.
 - c) Pregătirea de către Cabinetul Metodic a unui material documentar care să stimuleze cadrele didactice în această muncă, deoarece este limpede că nu se pot da rețete pentru îndrumarea studiului individual la toate disciplinele și că deci totul depinde de munca depusă de cadrele didactice pe această linie.
 - d) Ancheta a arătat că eforturi mari pe linia studiului individual fac mai ales studenții din anul I. Știm, la fel, că rezultatele nu sunt pe măsura eforturilor. De aceea, trebuie avută o deosebită preocupare pentru studenții anului I. Propunem ca fiecare din membrii Cabinetului Metodic să-și ia sarcina îndrumării studiului individual al studenților din anul I de la facultățile noastre (pe lângă măsurile propuse de cabinet cu altă ocazie).
3. Trebuie analizată, împreună cu catedra de marxism și catedra de Economie politică, problema timpului necesar pentru studiul individual al studenților la aceste discipline. Trebuie analizate următoarele ipoteze:
- este insuficient timpul afectat în programul de studiu individual și deci trebuie mărit numărul de ore săptămânal
 - se dă prea multă bibliografie
 - nu știu studenții cum să conspecteze și deci trebuie învățați.
- În orice caz, ancheta arată că timpul real folosit de studenți la aceste discipline depășește posibilitățile fondului de timp în structura actuală și influențează defavorabil asupra studiului individual la celelalte discipline.

Cabinetul Metodic
11.VII.1954.

1954. Propunerile de programă analitică pentru cursul de Geografie economică.

Orientări generale

Ca materie de predare în cadrul ISEP, geografia economică poate avea un dublu rost:

- a) materie de cultură generală economică;
- b) disciplină de specialitate pentru unele dintre facultățile sau secțiile care prin specificul lor trebuie să dea studenților o justă orientare spațială în diferitele probleme economice pe care le urmăresc.

Privită prin această dublă perspectivă, geografia economică nu mai poate continua să fie predată numai la anul întâi, unde menirea ei este de a contribui în primul rând la cultura generală economică, ci trebuie să fie extinsă și la unul din anii superiori (II sau III; preferabil II pentru a avea continuitate față de cunoștințele căpătate în primul an), pentru facultățile sau secțiile la care urmează să îndeplinească și rolul de disciplină de specialitate. Prin aceasta s-a redat geografiei locul pe care l-a avut în învățământul superior economic până în 1949, când se preda la anii I și II.

Diferențierea programei de geografie, după specificul facultăților și secțiilor ISEP, trebuie să se facă astfel ca la anul I să se completeze cunoștințele geografico-economice pe care nu le-a dat învățământul mediu (sau le-a dat la un nivel prea elementar); iar la anul II să se predea cunoștințe adâncite care dau orientarea necesară în specialitate. Urmărind principiul ca programele să se adapteze cât mai mult specificului fiecărei facultăți (sau secții), diferențierile vor putea începe chiar din anul I, și anume:

- La Economie Politică, facultate (secție) care dă cadre de cercetători, de oameni de știință în primul rând, accentul va trebui să se pună pe teoria și metodică cercetărilor geografico-economice. Pentru ilustrarea principiilor și metodei se vor da noțiuni adâncite despre Geografia economică a RPR, pe ramuri și regiuni.
- La Planificare, ar trebui să se pună temei pe Geografia economică RPR și – având în vedere că planificatorii ieșiți din ISEP vor lucra în cea mai mare parte la regiuni, propunem ca în studierea geografiei țării să se dea o dezvoltare mai mare părții pe regiuni (partea pe ramuri tratându-se mai pe scurt, întrucât și în clasa X învățământ mediu se face destul de dezvoltat). Pentru completarea cunoștințelor se vor trata câteva țări socialiste, ca exemplificare de economie planificată, cu diferențieri conform condițiilor specifice ale fiecăreia.
- La Finanțe, în scopul de a se da cultura generală economică, se menține în linii mari vechea programă, adică: RPR (ramuri și regiuni), țările de democrație populară și câteva țări capitaliste.

- La Comerț Interior va trebui să se pună accent pe un curs dezvoltat de Geografie economică RPR pe regiuni, căutând să se scoată în evidență specificul producției regiunilor, dându-se atenția cuvenită industriei locale, producției meșteșugărești etc. Cursul acesta va fi completat cu o prezentare sumară a țărilor vecine, pentru cunoașterea realităților de acolo, în vederea adaptărilor și îmbunătățirilor ce se pot aduce în sectoarele respective ale economiei țării noastre.
- La Comerțul Exterior, conform scopului acestei facultăți, Geografia economică a RPR va trebui să se limiteze la câteva capitole care interesează relațiile economice externe ale țării.
În schimb să se dea o pregătire amplă și amănunțită în legătură cu țările străine, la care să se facă cunoscute condițiile specifice ale fiecăreia, evitându-se tratarea șablon (se va trata un prim grup de țări).
- La Merceologie, urmează să se țină un curs dezvoltat de Geografia materiilor prime pe glob în care să se urmărească pe produse (nu pe țări) răspândirea principalelor materii prime în arealele lor pe întreg globul terestru. Întrucât privește cunoașterea produselor țării, va trebui să se dea o Geografie economică a RPR, pe acele ramuri care furnizează în special bunuri de larg consum și produse alimentare (deci: industria bunurilor de larg consum și agricultura cu toate ramurile ei).
- La Statistică, întrucât absolvenții facultății vor lucra în primul rând cu realitățile legate de țara noastră (majoritatea în cadrul regiunilor) va trebui să se facă un curs amplu de Geografia economică a RPR cu pondere deosebită pe regiuni (ramurile tratate mai sumar). În plus, pentru completarea culturii generale economice, să se facă Geografia țărilor vecine sau a celor din lagărul socialist (inclusiv asiatice).

La toate facultățile și secțiile de mai sus este necesar pentru predarea materiilor indicate – un număr de circa 100 ore, ceea ce revine la 4 ore săptămânal pe primul semestru și 3 ore săptămânal pe semestrul II.

La anul II – geografia ar urma să se predea la următoarele secții și facultăți: Economie politică, Comerț interior, Comerț exterior, cu câte 2 ore săptămânal, ceea ce însumează circa 66 ore anual. La facultățile (și secțiile) de: Planificare, Finanțe, Merceologie, Statistică – geografia poate fi trecută ca facultativă. La cele trei facultăți (Economie politică, comerț interior și exterior) se vor preda:

- La Economie politică, un curs de Geografia producției pe glob, cu accent pe principalele materii prime, tratate pe ramuri de producție (nu pe țări) un semestru (circa 30 ore). La care să se adauge exemplificări din geografia

economică a câtorva țări mai reprezentative din ambele lagăre (al doilea semestru, circa 36 ore).

- La Comerț interior, pentru cunoașterea ariilor de producție a principalelor materii prime să se predea un curs de Geografia materiilor prim pe glob (un semestru).
- La Comerț exterior va trebui să se predea un curs de Geografia transporturilor pe glob, care să dea orientarea necesară asupra rețelei marilor drumuri de apă, terestre și aeriene; asupra marilor porturi și principalelor noduri feroviare etc. (un semestru). Se va completa cu Geografia țărilor străine (alt semestru).

Schematic, programa analitică a cursurilor de geografie se va prezenta răspândită pe facultăți (secții), după cum urmează:

Anul I

Economie politică – 96 ore

- Principii de geografie economică generală
- RPR (ramuri, regiuni)

Planificare – 100 ore

- Geografie RPR (cu precădere: regiuni)
- Țările lagărului socialist

Finanțe – 100 ore

- RPR (ramuri, regiuni)
- URSS, democrații populare și 2-3 țări capitaliste

Comerț interior – 96 ore

- RPR (pondere, regiuni)
- țări vecine și unele capitaliste

Comerț exterior – 96 ore

- RPR produse de export (sumar)
- țări străine (prima grupă)

Merceologie – 90 ore

- Geografia materiilor prime pe glob
- RPR (ramuri: bunuri de larg consum și alimentare)

Statistica – 96 ore

- Geografia economiei RPR (ramuri, sumar, regiuni=amplu)
- Țările lagărului socialist

Anul II

- Geografia producției pe glob și câteva țări reprezentative – 66 ore

Geografia materiilor prime pe glob – 36 ore

Țări străine (grupa 2) și Geografia transporturilor pe glob – 66 ore

Cuprinsul programelor

Din cele arătate se poate vedea că în programa diferențiară pe facultăți și secții, urmează a se ține următoarele cursuri:

- 1) RPR (ramuri și regiuni) la Economie politică, Finanțe, anul I
- 2) RPR (cu pondere pe regiuni) la Planificare, Comerț Interior, Statistica, anul I
- 3) RPR (cu pondere pe probleme speciale) la Comerț exterior, Merceologie, anul I
- 4) Principii de geografie economică generală la Economie politică, anul I
- 5) Geografia materiilor prime pe glob la Merceologie, anul I, Economie politică, anul II, Comerț interior, anul II
- 6) Geografia transporturilor pe glob la Comerț exterior, anul II
- 7) Geografia țărilor străine la Comerț exterior, anii I și II (și selecționate, la celelalte facultăți).

Ca exemplificare, dăm programa sumară la aceste cursuri (în afara celor care repetă programa de până acum).

La RPR – se va urma aproximativ programa actuală, cu variantele introduse: la tratarea ramurilor și regiuni, proporția va fi de circa 2/3 ramuri și 1/3 regiuni, pe când la tratarea cu accentul pe regiuni se va face o scurtă introducere generală și pe ramuri (care poate cuprinde până la 1/3 din ore) și o dezvoltare de circa 2/3 a tratării regiunilor. Tratarea mai aprofundată a regiunilor trebuie să rezulte nu din încărcarea lecțiilor cu amănunte sau locuri comune de ordin teoretic care să se repete șablon la fiecare grup de regiuni, ci tocmai prin definirea a ceea ce este specific local. În vederea acestui lucru chiar planul după care se tratează o regiuni (sau un grup de regiuni) poate fi inversat, schimbat, începându-se cu ceea ce formează caracteristica acestei regiuni. De exemplu, la o regiune sau grup de regiuni cu caracter agricol nu se va începe cu industria, ci cu agricultura. La regiunile legate de căi de apă (ex. Galați-Constanța) se va axa întreaga lecție pe problemele Dunării, Deltei, țărmului maritim etc.

Planul general trebuie să cuprindă aproximativ următoarele capitole, dar ordinea acestora se va putea schimba în vederea realizării dezideratului de mai sus (urmărirea specificului economic al fiecărui grup de regiuni):

- Așezarea geografică, condiții și resurse naturale.
- Populația și repartiția ei geografică. Așezări omenești etc.
- Industria (ramuri, localizare, centre...).
- Agricultura (repartiția geografică a ramurilor principale).
- Transporturile.
- Împărțirea internă pe regiuni și raioane. Orașe.
- Legături interregionale. Rolul și importanța grupeii de regiuni în economia națională.

Predarea părții «pe regiuni» se va face pe grupe de regiuni orânduite după cum urmează:

- 1) Regiunile nord-estice (Suceava, Bacău, Iași).
- 2) Regiunile mării și Dunării inferioare (Galați, Constanța).
- 3) Regiunile sudice (Craiova, Pitești, Ploiești, București).
- 4) Regiunile industriale din sud-vest (Timișoara, Hunedoara).
- 5) Regiunile nord-vestice (Oradea, Baia Mare, Cluj).
- 6) Regiunile centrale (Stalin și Autonomă Maghiară).

În cadrul fiecărui grup de regiuni se vor defini zonele economice pe grupe de raioane, căutând să se caracterizeze fiecare prin elementele ei de pondere. (Exemplu la regiunile sudice, se va diferenția: zona forestieră, zona pomicolă, zona petrolieră-industrială, zona cerealieră, zonele de podgorie etc.).

La RPR – tratare pe probleme speciale – (v. ca exemplu programa anului I Comerț exterior).

La cursul de Geografie economică generală – se vor trata principiile și metodele de cercetare în cele cinci părți ale Geografiei economice și anume:

- Forța de muncă: numărul și repartiția populației pe glob; populația activă, densitatea ei la unitatea de teren arabil convențional; balanța forței de muncă; mișcările populației; sporul natural.
- Geografia producției: ramurile de producție și răspândirea pe glob; geografia industriei (extractivă, energetică, prelucrătoare); geografia agriculturii (cu ramurile ei, inclusiv creșterea vitelor, pomicultura); pescuitul pe glob; pădurile pe glob.
Observație: la această parte nu se va trata producția în sine, ci problemele geografice ale producției. Exemplu la agricultură: sistemele de cultură a pământului (agricultura primitivă, agricultura extensivă, agricultura intensivă, zonele și culturile irigate, agricultura polară etc.; la toate făcându-se bineînțelese diferențierile după regimul social: țările socialiste, capitaliste, colonii...). Se vor stabili marile zone industriale ale globului, mari zone agricole, centre etc.
- Geografia consumului și curenților de produse: zonele excedentare și deficitare pentru principalele produse; balanța producție-consum; curenții de produse (materii prime și fabricate).
- Transporturile pe glob: evoluția mijloacelor de transport; transporturile maritime și fluviale; transporturile terestre: feroviare și rutiere; transporturile aeriene.
- Problemele geografiei orașelor și centrelor industriale: definirea și caracterele zonei preorășenești; funcțiile orașelor (industrială, comercială, porturi etc., zonele structurale interne ale orașelor); geografia edilitară a orașelor (desimea și înălțimea caselor, materiale de construcție, dotări edilitare etc.); întinderea spațială a orașului. Exemplificări cu marile orașe ale globului.

Cursul de Geografia materiilor prime ale globului – va trata pe întreg globul numai problemele geografice ale principalelor materii prime (și anume: răspândirea geografică și areale, condițiile geografice-geologice în care apar, producția pe țări sau regiuni, mișcarea materiilor prime, ...).

- Resursele mărilor și apelor interioare: pescuitul pe glob (zonele de pescuit cu caracteristicile lor); alte resurse ale mărilor (alge, burete, mărgean, perle, extragerea sării); resursele energetice ale apelor interioare.
- Resursele subsolului: combustibili (cărbunii, petrolul, ...); energetica (hidro și termo; energia atomică); metale principale – fierul și industria siderurgică, metale neferoase și prețioase (cupru, aluminiu, plumb, zinc, aur); îngrășăminte minerale: fosfați, săruri potasice, azotoase; harta principalelor regiuni miniere ale globului.
- Produsele vegetale: pădurile și produsele lemnoase (tone, mari producătoare, ...); culturile de plante industriale: trestia și sfecla de zahăr; plante oleaginoase pe mari zone de climă; plantele textile (bumbacul, inul, ș. a.); cauciucul; marile zone agricole ale globului, cu caracteristicile lor.
- Produse animale: animalele producătoare de fibre (oaia, viermele de mătase); animalele crescute pentru produse alimentare (bovine, porcine, păsări).

Încheiere: harta produselor prime ale globului (cuprinzând zonele agricole, forestiere, piscicole, miniere etc.).

Programa cursului de Geografia transporturilor pe glob va cuprinde: (vezi ca ex. programa anului I Comerț exterior).

Programa pentru Geografia țărilor străine se menține aceeași cu deosebirea că țările se vor trata mai amplu, dându-se la comerțul exterior o dezvoltare mai mare (în sensul că se tratează mai toate țările principale ale globului), iar la celelalte facultăți și secții, cele indicate în partea primă a programei de față.

SMBAN, fond ASE, dosar 134/1954, nenumerotat.

50

1954. Îndrumarul de muncă de pregătire și conducere a seminariilor.

Seminariile au o mare însemnătate în procesul pregătirii studenților. În seminarii se urmărește adâncirea cunoștințelor dobândite de studenți cu ocazia prelegerilor și a studiului individual, sistematizarea acestor cunoștințe, formarea la studenți a dragostei față de știință și a deprinderii cu munca intelectuală. Seminariile trebuie să contribuie la formarea concepției materialist-dialectice a studenților

despre natură și societate, să-i obișnuiască a gândi independent, să-i îndrume înspre o strânsă legătură între teorie și practică, să le dezvolte spiritul critic.

Realizarea acestor sarcini depinde într-o măsură hotărâtoare de atenția pe care catedrele o acordă pregătirii și desfășurării seminariilor. Buna pregătire a seminariilor și folosirea unor metode juste în conducerea lor sunt condiții de însemnătate primordială pentru o însușire profundă de către studenți a cursurilor predate.

Indicațiile care urmează, alcătuite pe baza generalizării experienței celor mai bune cadre didactice din institut și cu luarea în considerație a experienței învățământului superior sovietic, sunt valabile – în general – pentru toate catedrele noastre. Bineînțeles însă că fiecare catedră va trebui să le prelucreze în mod independent, adaptându-le la specificul disciplinelor respective.

I. Pregătirea seminariilor

1. Seminariile trebuie să se desfășoare pe baza unui plan tematic aprobat de catedră. Planul tematic nu trebuie să cuprindă mai mult de 3-4 probleme, deoarece în caz contrar problemele dezbătute nu s-ar mai putea aprofunda. Catedrele trebuie să dea cea mai mare atenție formulării problemelor din planul tematic, având grija ca aceste formulări să-i îndrumeze pe studenți nu la o simplă repetare a lecției, ci la o muncă serioasă pe baza literaturii indicate. Se recomandă ca planul tematic pe seminarii să fie alcătuit de autorul fiecărei lecții și să fie aprobat în ședința colectivului (sau subcolectivului) de catedră odată cu aprobarea textului lecției. Planul tematic de seminar trebuie comunicat studenților cu cel puțin o săptămână înainte de ținerea seminarului la tema respectivă.
2. Odată cu planul de seminar trebuie aprobată și comunicată studenților și bibliografia temei. Recomandările bibliografice au însemnătate considerabilă pentru a asigura succesul muncii individuale a studenților și deci reușita seminariilor. Volumul bibliografiei trebuie calculat în așa fel încât împreună cu celelalte sarcini pe care studenții le primesc la disciplina respectivă (teme acasă, lucrări de an etc.) să poată fi cuprins de studenți în numărul de ore prevăzut în graficul de studiu individual. În afară de bibliografie obligatorie se poate recomanda studenților și bibliografie facultativă. De asemenea, este indicat să se precizeze care anume literatură trebuie consultată și care trebuie doar citită.
3. Fiecare conducător de seminar trebuie să se pregătească în mod special pentru fiecare temă. Pentru aceasta conducătorii de seminar sunt obligați să studieze întreaga bibliografie recomandată studenților precum și bibliografia suplimentară pe care catedra o fixează pentru cadrele didactice. Un mare sprijin dau conducătorilor de seminar acele catedre care întocmesc fișe bibliografice pe temele programei de curs. Astfel de fișe conțin bibliografia din clasiicii marxism-

- leninismului, din hotărârile de partid și de stat, studii, articole din publicațiile de specialitate etc., referitoare la fiecare temă a programei. Cadrele didactice trebuie să fie în permanență la curent cu materialele apărute în specialitatea lor pentru a asigura un nivel tot mai înalt prelegerilor, consultațiilor și seminariilor.
4. Planurile tematice vor fi dezbătute din timp cu toți conducătorii de seminar (preseminarii). Preseminariile trebuie conduse de profesori și conferențieri și ele trebuie să aibă loc într-o zi fixă pe săptămână. La preseminarii cadrele didactice trebuie să vină pregătite cu întreaga bibliografie la tema respectivă. La preseminarii se controlează măsura în care conducătorii de seminar stăpânesc problemele din planul tematic, se precizează modul în care trebuie îndrumate discuțiile în seminar, și se fixează cu aproximație timpul pentru fiecare problemă etc.
 5. Pentru a asigura reușita seminariilor, cadrele didactice au obligația să ajute pe studenți în munca lor individuală și să le controleze această muncă, să le acorde consultații, să citească și să facă aprecieri asupra conspectelor pe care le fac studenții etc.

II. Conducerea seminariilor

1. Seminariile încep în mod obișnuit prin cuvântul introductiv al conducătorului de seminar, care nu trebuie să depășească 3-5 minute. În cuvântul introductiv se face, dacă este cazul, legătura cu seminarul anterior și se prezintă problemele din planul tematic orientând pe studenți în luările lor de cuvânt. Înainte de cuvântul introductiv trebuie făcut controlul frecvenței pe baza jurnalului de grupă.
2. Principalul în seminar este asigurarea unui conținut bogat, aprofundarea problemelor propuse spre dezbateră. Conducătorul de seminar trebuie să îndrume pe studenți ca aceștia să gândească asupra fiecărei probleme, să controleze dacă studenții și-au însușit în mod creator materialul, să-i obișnuiască a lega tezele teoretice de situația istorică concretă, de practica construcției socialiste în țara noastră. Conducătorul de seminar trebuie să manifeste o înaltă exigență față de studenți, să nu tolereze superficialitate, să ceară studenților să-și argumenteze afirmațiile. Trebuie combătută însușirea mecanică, bucherismul⁹⁹, denaturările, inexactitățile. Conducătorul de seminar trebuie să ajute pe studenți să înțeleagă până la capăt fiecare problemă, să-i ajute în a sesiza și a demasca orice manifestare a ideologiei burgheze, orice vulgarizare a tezelor marxism-leninismului.
3. Pentru a ridica nivelul seminariilor, conducătorii de seminar trebuie să renunțe definitiv la metoda întrebare-răspuns care se utilizează încă frecvent și care transformă seminarul într-un dialog între conducătorul de seminar și student.

⁹⁹ Învățatul „mecanic”.

- Studentii trebuie obișnuiți cu luări ample de cuvânt asupra problemelor din planul de seminar. Pentru aceasta ei trebuie îndrumați să-și întocmească, pe baza studierii materialului bibliografic, o schiță de răspuns cu puncte și subpuncte la fiecare din problemele planului de seminar și să se orienteze luările lor de cuvânt după această schiță, fără a mai utiliza în seminarii notele de curs sau alte materiale. Studentii care iau cuvântul în seminar nu trebuie întreruși decât în cazuri extreme: când se abat de la tema de discuție etc.
4. Începând cu al doilea semestru al anului II se poate utiliza la seminarii metoda discutării unor referate întocmite de studenți. Catedrele trebuie să fixeze încă de la începutul fiecărui semestru temele la care se vor face referate (3-5 teme în cursul semestrului) și titlurile precise ale referatelor. Aceste titluri trebuie stabilite cu multă grijă, în așa fel încât studenții pregătindu-se pentru întocmirea și dezbaterea referatelor să depună o muncă creatoare, să studieze în mod aprofundat materialul bibliografic etc. Referatele nu trebuie să fie mai lungi de 15-20 minute.
 5. După ce studentul a prezentat referatul sau și-a încheiat luarea de cuvânt, se dă cuvântul celorlalți studenți. Cu această ocazie se manifestă priceperea conducătorului de seminar de a antrena cât mai mulți studenți la discuții dând seminariilor un caracter viu, interesant. Este indicat ca să se ceară studenților înșiși să îndrepte greșelile sau inexactitățile eventuale din luările de cuvânt anterioare. Dacă din referat sau luarea de cuvânt și din discuții au rezultat confuzii sau greșeli necorectate de studenți, conducătorul de seminar va da lămuririle necesare. La anul I se recomandă ca după fiecare problemă discutată conducătorul de seminar să rezume ideile principale, ajutând pe studenți să-și sistematizeze cunoștințele și să le fixeze în memorie. După terminarea discuțiilor la o problemă din planul de seminar se va trece la problema următoare.
 6. Seminarul se încheie întotdeauna cu concluziile conducătorului de seminar. Aceste concluzii – a căror durată nu trebuie să depășească 10 minute – cuprind, în afară de referirile la problemele de fond care mai trebuie eventual clarificate, și o scurtă analiză asupra modului în care s-a desfășurat seminarul. Aici se apreciază nivelul referatului sau al luărilor de cuvânt, evidențiindu-se studenții bine pregătiți și activi și făcându-se o critică constructivă, dar severă acelor studenți care se prezintă nepregătiți la seminar. Este foarte necesar să se facă aprecieri și asupra formei de expunere. Concluziile juste ale conducătorului de seminar au o mare influență asupra îmbunătățirii muncii studenților.
 7. După terminarea seminarului, conducătorul de seminar trebuie să completeze caietul grupei respective, notând la fila rezervată fiecărui student aprecierile sale. Totodată conducătorul de seminar trebuie să stabilească metodele de sprijinire a acelor studenți despre constată că s-au prezentat nepregătiți un timp mai

îndelungat. Caietul grupei astfel completate va deveni o oglindă fidelă a modului în care grupa în general și fiecare student în parte s-a prezentat la seminarii.

8. Catedrele sunt obligate de a organiza periodic discuții asupra modului în care se desfășoară seminariile. Asemenea discuții trebuie să sintetizeze observațiile făcute de șeful de catedră, de profesori și conferențieri, precum și de conducătorii de seminarii cu prilejul vizitării seminariilor, să aibă un caracter concret, să se refere atât la conținutul de idei al seminariilor, cât și metodică pregătirii și a conducerii lor. Pentru a-și îmbogăți experiența, conducătorii de seminar – asistenții vor vizita seminariile conduse de profesori și conferențieri.

Notă: recomandăm în mod insistent cadrelor didactice să consulte materialul metodic apărut în «Vestnic Văsșei Scolii» precum și alte materiale existente la Cabinetul metodic cu privire la problema pregătirii și conducerii seminariilor.

SMBAN, fond ASE, dosar 139/1954-1955, nenumerotat.

51

1954. Referatul cu privire la tratarea perioadei de trecere de la capitalism la socialism la unele catedre de la Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin”.

Problemele perioadei de trecere de la capitalism la socialism sunt predate de către catedrele de Marxism-leninism, Economie politică, Istoria economiei naționale, Economia industriei socialiste, Economia agriculturii socialiste, Economia comerțului socialist și altele.

1. Scopul acestui referat este de a arăta în ce măsură între lecțiile predate există o unitate din punct de vedere științific al tezelor comune tratate și în același timp dacă sunt expuse diferențiat ținând seama de obiectul catedrei respective. Pentru a putea face o apreciere dacă s-au respectat în întocmirea lecțiilor cele două condiții expuse mai sus, comisia a citit următoarele lecții:

Din cursul de Marxism-leninism:

- 1) Greutățile din perioada industrializării socialiste și combaterea lor.
- 2) Succesele industrializării socialiste. Rămânerea în urmă a agriculturii.

Congresul al XV-lea al PCUS.

- 3) Ofensiva împotriva chiaburimii.
- 4) Lupta PCR pentru desăvârșirea revoluției burghezo-democratice.
- 5) Lupta partidului pentru construirea socialismului (partea I-II-III).

Cursul de Economie politică

- 1) Perioada de trecere de la capitalism la socialism (Partea I-II).
- 2) Industrializarea socialistă.
- 3) Necesitatea istorică a colectivizării agriculturii.

Cursul de Istoria economiei naționale

- 1) Economia națională a URSS în perioada luptei pentru industrializarea socialistă.
- 2) Economia națională a URSS în perioada de luptă pentru colectivizarea agriculturii și a ofensivei desfășurate a socialismului pe întreg frontul.
- 3) Economia României între 23 august 1944-30 decembrie 1947.
- 4) Economia țării noastre în cea de a II-a etapă a revoluției democrat-populare.
- 5) Lupta PMR în fruntea maselor populare pentru industrializarea socialistă a țării.
- 6) Lupta statului nostru democrat-popular pentru întărirea și lărgirea schimbului de mărfuri între sat și oraș.
- 7) Lupta dusă sub conducerea PMR pentru ridicarea continuă a nivelului de trai material și cultural a celor de muncesc.

De asemenea, au fost văzute numai programele analitice de la cursul de Economia industriei socialiste, Economia agriculturii socialiste și a comerțului socialist întrucât primele două catedre n-au putut (sau n-au vrut) să pună la dispoziție lecțiile cerute.

2. Din materialul studiat s-a putut constata că în general problemele economiei și politicii perioadei de trecere luate pe fiecare catedră în parte sunt just tratate. Sunt scoase în evidență asemenea probleme importante ca necesitatea dezvoltării cu precădere a industriei grele, întărirea alianței clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare ca bază a regimului democrat-popular, necesitatea obiectivă a transformării socialiste a agriculturii etc.

Se poate observa o străduință din partea catedrelor de a trata acele perioade din punct de vedere al obiectului catedrei respective. Astfel, la cursul de marxism-leninism și la cursul de Istoria economiei naționale lecțiile care tratează despre cea de-a doua etapă a revoluției democrat-populare sunt alcătuite în mod diferențiat și în sensul că lecțiile de marxism-leninism accentuează mai mult asupra măsurilor politice luate prin hotărârile partidului, iar la Istoria economiei naționale se insistă mai mult asupra schimbărilor survenite în situația economică.

3. Principala concluzie la care a ajuns comisia este însă aceea că în predarea problemelor perioadei de trecere de la capitalism la socialism, având în vedere că se face la mai multe catedre există numeroase repetări și suprapuneri, studenții ascultând unul și același lucru de mai multe ori în lecțiile de la diferite catedre sau chiar în lecțiile de la aceeași catedră. De la început trebuie să precizăm că este normal că la unele lecții să existe unele repetări, întrucât tratarea aceleași perioade pe baza științei marxist-leniniste nu poate să nu ducă la aceasta. Acestea trebuie să fie făcute numai în măsura în care tezele marxist-leniniste constituie punctul de plecare, altfel duce la o lipsă de atenție din partea studenților nu numai a părții respective, dar uneori și a lecției în întregime.

Dăm unele exemple de repetare a aceleași probleme.

a) Problema dictaturii proletariatului și a laturilor ei. Despre ce se vorbește la cursul de marxism-leninism de asemenea, se repetă la cursul de Economie politică lecția despre perioada de trecere de la capitalism la socialism, punctul 3. Dictatura proletariatului. Ea mai este reluată și în lecția de la cursul de Istoria economiei naționale intitulată «Economia țării noastre în cea de a doua etapă a revoluției democrat-populare», punctul 2 și la Bazele statului și dreptului.

b) Teoria industrializării socialiste. Sursele necesare pentru industrializarea socialistă. Modul cum s-a dezvoltat industria în capitalism sunt cuprinse în lecțiile:

- la cursul de Marxism-leninism în lecția: Greutățile din perioada industrializării socialiste și combaterea lor.

- la cursul de Economie politică, în lecția despre Industrializarea socialistă, capitolul Caracteristicile industrializării socialiste.

- la cursul de Istoria economiei naționale, lecția despre Lupta Partidului Muncitoresc Român în fruntea maselor populare pentru industrializarea socialistă a țării, Cap. I, punctul b, c, d, precum și în lecțiile Economie URSS în perioada industrializării.

- la cursul de Economie industrială, lecția Rolul conducător al industriei socialiste în dezvoltarea economiei naționale, cap. 4.

Iată deci cum una și aceeași problemă este expusă la 4 cursuri în 5 lecții diferite. Asemenea exemple de tratare a aceleiași probleme în cadrul lecțiilor la cursuri diferite sunt destul de numeroase. Astfel, în mai multe lecții (Marxism-leninism, Economie politică, Istoria economiei naționale), se expune despre cele 3 sectoare economice existente la noi în țară; despre teoria asupra transformării socialiste în agricultură (în afară de cele 3 cursuri de mai sus și la Economie agriculturii socialiste). În afară de unele probleme care sunt cuprinse aproape identic în mai multe lecții, există înseși lecții în întregime care sunt aproape asemănătoare. De pildă, foarte multe laturi comune găsim în lecțiile despre Industrializarea socialistă (Economie politică) și lecția Lupta PMR în fruntea maselor populare

pentru industrializarea socialistă a țării (Istoria economiei naționale) și Rolul conducător al industriei socialiste (Economie industrială). De aici se desprinde faptul că în domeniul delimitării tratării problemelor economiei perioadei de trecere la diferite catedre mai trebuie să fie aduse multe îmbunătățiri.

a) Dacă ne-am referi numai la exemplele arătate mai sus, pentru a evita repetările de probleme propunem, de pildă, ca teoria asupra dictaturii proletariatului, laturile ei – să fie expuse numai la cursul de marxism-leninism. De asemenea, teoria asupra industrializării socialiste, metode de industrializare socialistă, deosebirea ei față de industrializarea în capitalism să fie tratată la cursul de Economie politică, mai pe larg (desigur că nu poate lipsi și în cursul de marxism-leninism la lecțiile din Istoria PCUS).

b) În ceea ce privește structura programelor cursurilor care tratează problemele perioadei de trecere de la capitalism la socialism în țara noastră, credem că este necesar de făcut unele modificări.

4. Programul cursului de marxism-leninism ar putea fi făcut pe baza proiectului Cursului de Istoria PMR care este în curs de definitivare. Lecțiile din Istoria PCUS care cuprind probleme ale perioadei de trecere să nu cuprindă aspecte legate de economia țării noastre, întrucât acest lucru se face ulterior în lecții speciale. Cele trei lecții care analizează perioada construcției socialismului sunt prea încărcate. Ele cuprind aproape toate hotărârile atât în ceea ce privește dezvoltarea economică a țării, cât și cele ce se referă la viața de partid. De pildă se vorbește despre Hotărârea din 1950 cu privire la justa încadrare după calificare; Hotărârea din 1951 cu privire la premiarea pentru frunțași. Hotărârea din 1951-1952 – îmbunătățirea muncii și ridicarea nivelului de trai al muncitorilor din industria petrolieră și carbonieră. Acestea ar trebuie să fie arătate fie la cursul de Istorie Economiei Naționale sau la cursul de ramură. Este just că lecțiile cuprind și hotărârile privind viața internă de partid și în general munca de partid, dar unele probleme nu trebuie să capete extinderea pe care o au actualmente în lecții, ca de ex. consfătuirea cu redactorii ziarelor centrale și locale și altele.

În cursul de Istorie a economiei naționale credem că nu este necesar în partea care se referă la țara noastră în perioada de trecere la socialism să fie tratate pe probleme, ci pe perioade, astfel ca lecțiile ce cuprind lupta pentru industrializarea socialistă – transformarea socialistă a agriculturii – dezvoltarea comerțului socialist, ridicarea nivelului de trai al maselor muncitoare să fie analizate în împletirea lor și în ordine istorică și nu ca teme separate, ceea ce va permite înlăturarea repetării existente. Considerăm că a fost nejustă îngheșuirea istoriei economiei naționale a URSS și RPR în același an. Problemele care privesc perioada de trecere în URSS nu făceau altceva decât să repete într-o bună măsură lecțiile de Marxism-leninism.

Propunem ca în anul acesta să se facă numai Istoria economiei naționale a RPR, iar la Facultatea de Științe Economice, anul I, să se predea și Istoria economiei naționale a URSS până la Revoluția din Octombrie, deoarece partea care urmează se predă pe larg și la alte catedre.

Întrucât la cursul de Economie politică perioada de trecere este predată pe probleme cuprinzând totodată referiri la țara noastră și, în plus, există o temă specială cu democrațiile populare, propunem ca partea privitoare la țara noastră să fie cuprinsă într-un singur loc.

La cursurile de economie industrială, economia agriculturii socialiste, a comerțului socialist, trebuie să se pornească de la principiul că o serie de probleme teoretice au fost rezolvate în cadrul altor cursuri ținute anterior și că nu mai este necesar să fie repetate, cum este de pildă lecția din cursul de economia agriculturii socialiste «Colectivizarea generală și lichidarea pe baza ei a chiburimii ca clasă», unde se reiau (după program) o serie de teme pe care studenții le-au studiat în anii anteriori atât la Marxism-leninism, cât și la Economie politică.

Economiile de ramură trebuie să studieze acțiunea concretă a legilor economice în ramura respectivă.

Din cele arătate socotim că este necesar ca șefii catedrelor să analizeze părțile din programele analitice, care se referă la perioada de trecere de la capitalism la socialism și să stabilească măsuri practice de delimitare a conținutului lecțiilor ținând seamă de obiectul cursului.

5. Cu privire la tratarea științifică unitară a problemelor perioadei de trecere de la capitalism la socialism. Și din acest punct de vedere există unele lipsuri, întrucât una și aceeași temă este explicată în mod diferit la unele catedre. Să luăm de exemplu problema etapelor revoluționare democrat-populare la cursul de Marxism-leninism și de Economie politică.

În cursul de Marxism-leninism problema expusă în felul următor: «prima etapă de desăvârșire a revoluției burghezo-democrate adică etapa unei revoluții cu caracter antifeudal, antiimperialist a cărei sarcini au fost [...]. A doua etapă – revoluția socialistă când poporul muncitor, sub conducerea partidului, trece la înfăptuirea reformelor cu caracter socialist».

Limitele aproximative de timp între aceste două etape sunt cam următoarele: prima etapă se încheie spre sfârșitul anului 1947 – când se alungă ultimii reprezentanți ai burgheziei din guvern și se răstoarnă monarhia, iar a doua etapă începe atunci și continuă și în prezent.

În cursul de Economie politică, printre altele se arată: «În a doua etapă a fost lichidat haosul economic și financiar prin înfăptuirea reformei monetare din 1947, s-a întărit influența partidului, s-a schimbat raportul de forțe în formarea clasei

muncitoare și a aliaților ei. Aceasta a făcut posibil izgonirea din guvern a ultimilor reprezentanți ai burgheziei, răsturnarea monarhiei și proclamarea la 30 decembrie 1947 a RPR».

De aici reiese că în mod greșit catedra de Economie politică socotește că etapa revoluției socialiste a început în țara noastră odată cu reforma monetară din 1947. Este adevărat că în această perioadă au fost luate unele măsuri cu caracter anticapitalist, dar nu putem spune că am început construirea socialismului având în guvern reprezentanți ai burgheziei și când exista încă monarhia¹⁰⁰.

Expunerea diferită a aceleiași probleme a creat confuzii în rândurile studenților.

Trecerea la a doua etapă s-a desăvârșit la sfârșitul anului 1947, când au fost înlăturați din guvern ultimii reprezentanți ai burgheziei, nimicind o serie de puncte de sprijin al imperialismului american și englez – reprezentanți în special prin PNT¹⁰¹, lichidarea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române.

De aici putem desprinde concluzia că atunci când se face expunerea unei asemenea probleme, care ar putea da naștere la discuții, este necesar un punct de vedere comun, elaborat pe baza științei marxist-leniniste pentru toate catedrele, lucru care se poate face pe calea unei consfătuiri.

6. În analiza lecțiilor comisia a constatat și unele confuzii, formulări neclare. O parte dintre ele se referă la problema industrializării socialiste. Dintre acestea arătăm:

În lecția «Industrializarea socialistă» (Economia Politică), pag. 7 se afirma: «Din 1940 până în 1953 producția mijloacelor de producție a crescut cu 300%, în timp ce bunurile de larg consum numai cu 72%. Această proporție care s-a stabilit nu mai poate fi mulțumitoare. Dacă până acum nu au existat posibilități de a dezvolta industria ușoară, industria alimentară și agricultura în același ritm, în prezent acest lucru a devenit posibil». Exprimat în acest fel înseamnă o încălcare a legii dezvoltării cu precădere a producției mijloacelor de producție față de producția mijloacelor de consum.

Desigur că dezvoltarea cu precădere a producției mijloacelor de producție nu constituie un scop în sine, fiind limitată de nevoile reale ale societății. De aceea în unele perioade scurte este posibil și necesar ca industria ușoară să se dezvolte într-un ritm accelerat sau eventual pentru o perioadă în ritm uniform, dar acesta nu poate fi luat în mod absolut, așa cum se arată mai sus.

¹⁰⁰ În document, acest alineat este tăiat cu mai multe linii cu creionul.

¹⁰¹ Partidul Național Țărănesc.

În lecția «Economia țării în perioada de la 23 august 1944 la 30 decembrie 1947» – deși se arată în mod just că au fost luate unele măsuri cu caracter anticapitalist, se spune: «aceste legi (oficiile industriale și altele) grăbeau procesul de desăvârșire a revoluției burghezo-democratice și pregăteau trecerea la revoluția socialistă. Această formă de centralizare, de monopolizare, reprezintă după cum arată Lenin, cea mai deplină pregătire materială a socialismului, fiindcă între această treaptă și treapta numită socialism nu mai există nici o treaptă intermediară». Dând acest citat s-ar putea înțelege că a avut loc o centralizare de tip capitalist.

Cu privire la folosirea datelor, în general lecțiile la toate catedrele abundă de date, de aceea trebuie de avut grijă ca datele să fie reale și cele mai sugestive. Sunt și cazuri când sunt date cifre eronate. Astfel, în una din lecții se arată: «Dacă luăm nivelul anului 1938-100, consumul de pâine al unei familii de muncitor a crescut în 1953 cu 120%, cel de ulei la 264%, cel de zahăr la 140%», când în realitate creșterea este corespunzătoare cu 20%, 164%-40%. Este bine să se indice în lecții sursele de unde au fost luate datele. Acestea sunt unele observații în legătură cu tratarea problemelor perioadei de trecere de la capitalism. La cele spuse mai sus trebuie de adăugat următoarele:

La cursul de Economie politică există o temă despre perioada de trecere în țările de democrație populară. Aceleași probleme de peste hotare. Propunem ca la cursul de Economie politică să fie tratate numai problemele teoretice. Analiza concretă pe țări să fie făcută la cursul de Economia și politica țărilor de peste hotare.

Concluzia generală care trebuie trasă și pusă în aplicare este aceea că pentru înlăturarea interferențelor în predarea la diferite discipline, ca și pentru tratarea unitară a tuturor problemelor este necesară conlucrarea strânsă între catedre, în vederea:

- alcătuirii și definitivării programei și bibliografiei;
- discutării în prealabil a planurilor de lecții pentru temele vizate;
- discutarea comună a unor lecții;
- discuții asupra unor probleme care ar putea fi interpretate în mod diferit.

SMBAN, fond ASE, dosar 145/1954-1955, nenumerotat.

52

1954. Programa analitică la Psihologie, Facultatea de Științe Economice, anul IV.

Facultatea de Științe Economice

Anul IV

Psihologie generală

Programa analitică la Psihologie

Obiectul psihologiei

Noțiunea de psihic, învățătura materialist-dialectică despre psihic. Teoria leninistă a reflectării, baza filozofică a psihologiei. Conștiința, treapta superioară a dezvoltării psihicului.

Legile activității nervoase superioare

Concepția lui I. P. Pavlov asupra unității dintre organism și mediu. Activitatea nervoasă superioară și activitatea nervoasă inferioară. Reflexele necondiționate și reflexele condiționate; mecanismul formării legăturilor temporare. Funcția semnalizatoare a scoarței. Produsele nervoase fundamentale: excitația și inhibiția. Felurile inhibiției necondiționate și ale inhibiției condiționate. Iradierea și concentrarea excitației și inhibiției. Generalizarea reflexelor condiționate. Somnul. Activitatea analitică și sintetică a scoarței cerebrale. Stereotipul dinamic. Învățătura lui I. P. Pavlov despre cele două sisteme de semnalizare la om.

Problema metodelor în psihologie

Metoda dialectică, baza metodologică a psihologiei. Psihicul ca unitate dintre subiectiv și obiectiv. Importanța pentru psihologie a învățăturii lui I. V. Stalin despre caracterul obiectiv al legilor științei. Metoda obiectivă, singura cale de studiere a psihicului.

Senzații

Noțiunea de senzație în lumina teoriei leniniste a reflectării. Analizatorii. Clasificarea analizatorilor și a senzațiilor. Legile senzațiilor în lumina învățăturii lui I. P. Pavlov. Sensibilitatea absolută și pragul absolut. Sensibilitatea diferențială și pragul diferențial. Rolul cuvântului în elaborarea diferențierilor. Adaptarea.

Percepții

Caracterizarea generală a percepției. Percepția în lumina învățăturii lui I. P. Pavlov, despre analiza și sinteza excitanților complecși. Participarea celui de al doilea sistem de semnalizare în percepție. Obiectul și fondul percepției. Observația. Diferențe individuale în percepție.

Memoria

Caracterizarea generală a reprezentărilor. Baza fiziologică a reprezentărilor. Particularitățile reprezentărilor. Procesele memoriei. Memoria în lumina învățaturii lui I. P. Pavlov. Legăturile temporare, stereotipul dinamic, interacțiunea dintre cele două sisteme de semnalizare. Memorarea. Factorul de care depinde memorarea; importanța caracterului activ al memorării, importanța înțelegerii sensului (memorare mecanică și memorare logică), rolul repetițiilor în memorare. Uitarea ca manifestare a inhibiției. Reproducerea și recunoașterea. Tipuri de memorie.

Imaginația

Noțiunea de imaginație. Importanța imaginației în viața și activitatea omului. Imaginația reproductivă și imaginația creatoare. Visurile și baza lor fiziologică în lumina învățaturii lui Pavlov. Diferențe individuale în imaginație.

Gândire și limbaj

Caracterizarea generală a gândirii. Învățătura stalinistă despre limbă; limba ca fenomen social, limba sonoră – limba unică a societății omenești. Combaterea tezelor greșite despre caracterul de clasă și suprastructural al limbii. Limbajul ca fenomen fiziologic. Interacțiunea dintre primul și cel de-al doilea sistem de semnalizare. Operațiunile de gândire; comparația, analiza, sinteza, generalizarea, abstractizarea. Noțiunea și cuvântul. Condițiile însușirii corecte a noțiunilor. Raționamentul. Observațiile de gândire în rezolvarea problemelor.

Formele limbajului. Unitatea dintre gândire și limbă.

Procesele efective

Caracterizarea generală a proceselor afective. Bazele fiziologice ale proceselor efective (reflexele necondiționate și rolul nucleilor subcorticali). Interacțiunea dintre scoarța cerebrală și centrii subcorticali în viața afectivă. Rolul stereotipului dinamic în formarea sentimentelor. Expresiile emoționale. Dispozițiile, emoțiile, sentimentele și pasiunile.

Voința

Noțiunea de voință. Acțiunea voluntară. Mișcărilor involuntare și mișcărilor voluntare. Baza fiziologică a mișcărilor voluntare. Rolul sistemului II de semnalizare în mișcarea voluntară. Momentele acțiunii voluntare. Calitățile voliționale ale omului societății socialiste.

Activitatea

Caracterizarea generală a activității. Atenția. Baza fiziologică a atenției. Atenția involuntară și atenția voluntară. Particularitățile caracteristice ale atenției și baza lor fiziologică.

Deprinderile.

Noțiunea de deprindere. Analiza procesului însușirii deprinderilor în lumina învățaturii lui I. P. Pavlov despre stereotipul dinamic. Exercițiul.

Psihologia persoanei

Noțiunea de persoană. Combaterea concepțiilor idealiste, reacția despre persoană. Condiționarea social-istorică a persoanei. Interesele.

Aptitudini și talente. Critica teoriilor burgheze de reacționare asupra aptitudinilor și talentelor. Predispozițiile și aptitudinile. Rolul conducător al educației și al învățământului în dezvoltarea aptitudinilor și talentelor. Înflorirea în masă a talentelor în societatea socialistă. Noțiunea de temperament. Clasificarea temperamentelor pe baza învățaturii lui Pavlov despre tipurile de activitate nervoasă superioară. Modificarea tipului de sistem nervos la om.

Caracterul. Temperamentul și caracterul. Trăsăturile de caracter. Influența condițiilor social-istorice ale vieții oamenilor asupra formării caracterului. Trăsăturile de caracter ale omului societății socialiste.

Bibliografie

I. V. Stalin: *Marxismul și problemele lingvisticii*.

I. P. Pavlov: *Prelegeri despre activitatea emisferelor cerebrale*. Prelegerea I și II.

I. P. Pavlov: *Opere alese*, vol. II, art. Reflexul condiționat.

Psihologia – Manual pentru școlile medii. Ed. 1952.

Socolov: *Percepția în lumina învățaturii lui I. P. Pavlov despre conexiunile temporare*. *Analele Romîno-Sovietice*, seria Pedagogie-Psihologie.

Zancov: *Problema memoriei în lumina învățaturii lui Pavlov*. *Analele Psihologiei* nr. 4/1951.

A. G. Ivanov-Smolenski: *Despre studierea activității comune a primului și a celui de al doilea sistem de semnalizare al scoarței cerebrale*. *Analele Ped.-Psihologiei* nr. 3/1951.

A. G. Spirkin: *Învățătura lui Pavlov despre cele două sisteme de semnalizare - baza biologică a învățaturii staliniste despre limbă*. *Analele Romîno-Sovietice*. Seria Ped. Psihologie nr. 5/1952.

V. S. Dereabin: *Afectivitatea și legile activității nervoase superioare*.

Feofanov: *Unele probleme ale psihologiei sentimentelor*. Traducere I. R. S.

Antonov: *Dezvoltarea gândirii și vorbirii copilului de vârsta școlară și preșcolară*. *Analele Ped.-Psihologiei* nr. 3/1953.

A. G. Ivanov-Smolenski: *Despre studierea tipului de sistem nervos*. *Analele Ped. Psihologiei* nr. 3/1953.

SMBAN, fond ASE, dosar 151/1954-1956, nenumerotat.

53

1954. Temele programei pentru cursul de Pedagogie generală.

Catedra de Pedagogie Generală

Temele programei pentru cursul de Pedagogie generală¹⁰²

Capitolul I. Bazele generale ale Pedagogiei.

1. Obiectul și importanța Pedagogiei.
2. Esența educației.
3. Dezvoltarea științei pedagogice de către Marx-Engels, Lenin și Stalin.
4. Bazele teoretice ale pedagogiei marxiste.
5. Sistemul științelor pedagogice. Izvoare și metode de cercetare ale științei pedagogice.
6. Scopul și sarcinile educației comuniste.
7. Sistemul de învățământ în URSS.
8. Organizarea învățământului public din RPR.
9. Particularitățile de vârstă ale elevilor.

Capitolul II. Didactice.

1. Învățământul și particularitățile lui în școala teoretică¹⁰³
2. Conținutul învățământului general și politehnic în școală.
3. Procesul de învățământ în școală
4. Principiile procesului de învățământ.
5. Metodele de învățământ.
6. Formele organizatorice ale activității de învățământ.

Capitolul III. Bazele educației morale.

1. Conținutul educației în spiritul moralei comuniste.
2. Principiile și metodele de educare în spiritul moralei comuniste.
3. Educația elevilor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar.
4. Educarea atitudinii comuniste față de muncă și față de proprietatea obștească.

¹⁰² În document, doar primele trei capitole ale programei au fost prezentate integral, iar restul temelor/capitolelor doar au fost amintite.

¹⁰³ Tema a fost ștersă cu creionul.

5. Educarea la elevi a disciplinei conștiente și a deprinderilor de comportare civilizată.

Capitolul IV. Educație fizică.

Capitolul V. Educația estetică.

Capitolul VI. Educația colectivului.

Capitolul VII. Organizația de tineret și pioneri în școală.

Capitolul VIII. Rolul profesorului și munca dirigintelui în școală.

Capitolul IX. Munca comună a școlii și a familiei în domeniul educației tinerei generații.

Capitolul X. Administrarea și conducerea școlii.

SMBAN, fond ASE, dosar 151/1954-1956, nenumerotat.

54

1954. Extrasul din programa cursului de Pedagogie generală.

Ministerul Învățământului Superior

Direcția Învățământului Universitar și Pedagogic Superior

Nr. 26.113

Programa Cursului de Pedagogie generală

A. Bazele generale ale Pedagogiei

1. Obiectul Pedagogie Marxist-Leninistă

1. Școala din RPR – armă principală în educația comunistă a tinerei generații.

Pedagogie – știința despre legile educației tinerei generații.

Noțiunile fundamentale ale pedagogiei: educație, învățământ și instrucție.

Învățătura marxist-leninistă despre esența educației și rolul ei în viața socială.

Însemnătatea lucrărilor lui I. V. Stalin: «Marxism și problemele de lingvistică» și «Problemele economice ale socialismului în URSS pentru știința pedagogică».

Caracterul istoric și de clasă al educației. Apariția și evoluția educației în comuna primitivă. Educația în societatea cu clase: sclavagistă, feudală și burgheză.

Caracterul antipopular al educației în societatea burgheză – expresie a legii economice fundamentale a capitalismului contemporan. Politica claselor exploatoare în domeniul educației și lupta claselor exploatoare împotriva acestei politici în diferite etape ale dezvoltării istorice. Lupta clasei muncitoare

din România sub conducerea Partidului Comunist împotriva politicii moșierimii și burgheziei românești în domeniul educației tinerei generații.

2. Reflectarea în teoria pedagogică a luptei de clasă în domeniul educației: lupta ideilor pedagogice progresiste împotriva celor reacționare pentru dezvoltarea legilor obiective ale educației tinerei generații.

Apariția teoriei educației comuniste în sânul societății burgheze, parte componentă a ideologiei clasei sociale celei mai revoluționare – proletariatul.

Marea revoluție socialistă din Octombrie, cotitura radicală în cultura și ideologia maselor muncitoare din lumea întreagă. Educația comunistă – etapă calitativ superioară în educarea tinerelor generații.

Învățătura marxist-leninistă despre educația comunistă a tinerei generații – baza ideologică și metodologică a pedagogiei științifice.

Pedagogia Marxist-leninistă, știința despre legile educației comuniste, știința despre legile educației multilaterale a tinerei generații.

Pedagogia sovietică – etapă superioară în dezvoltarea gândirii pedagogice. Superioritate și deosebirea principală a pedagogiei marxist-leniniste față de pedagogia burgheză.

Demascarea esenței reacționare și a caracterului antiștiințific al pedagogiei burgheze. Lupta împotriva obiectivismului și cosmopolitismului în pedagogie.

Aplicarea învățaturii marxist-leniniste de către PMR în legătură cu educația tinerei generații din RPR.

3. Locul pedagogiei în sistemul științelor. Legătura pedagogiei cu celelalte științe. Legătura pedagogiei cu psihologia, anatomia și fiziologia omului.

Învățătura lui I. V. Pavlov despre activitatea nervoasă superioară și însemnătatea acestor învățături pentru teoria și practica educației.

4. Izvoarele și metodele pedagogiei. Studiul și generalizarea experienței școlii sovietice și a celorlalte instituții educative și a familiei sovietice – cel mai important izvor al științei pedagogice. Studiarea și generalizarea practicii înaintate a învățătorilor și profesorilor din RPR.

Participarea învățătorilor și profesorilor în studierea și generalizarea experienței școlii.

Metoda de cercetare științifică în pedagogie: observația, experimentul pedagogic, convorbirile cu învățătorii, profesorii, educatorii, cu părinții și copiii, studierea documentelor ce caracterizează munca instructiv-educativă, studierea documentelor istorice în cercetările de istoria pedagogiei.

Caracterul idealist-subiectivist al metodelor de cercetare folosite de pedagogia burgheză (Testele). Demascarea caracterului antiștiințific și reacționar al acestor metode de către Hotărârea CC al PC al URSS din anul 1936.

Articolul redacțional al ziarului «Scânteia» din 18 ianuarie 1952 [...].

55

1955, decembrie 19. Numărul de locuri stabilit pentru practica studenților de la Facultatea de Economie Politică.

Republica Populară Română
Comitetul pentru Învățământul Superior
Institutul de Științe Economice și Planificare „Vladimir Ilici Lenin”
București – Piața Română nr. 6. Telefon 1.06.10
Nr. 23478
19.XII.1955

Către

Facultatea de Economie Politică

Vă facem cunoscut că Ministerul Învățământului a aprobat până azi următoarele baze de practică pentru facultatea dumneavoastră.

La Ministerul Industriei Chimice (adresa Ministerul Învățământului nr. 111874/ IS/1955 – Ministerul Industriei Chimice 61126/1955):

Ministerul Industriei Chimice – anul V – 20 locuri

Fabrica de Medicamente 4 – anul IV – 2 locuri

Fabrica de Medicamente 6 – anul IV – 2 locuri

Fabrica de Medicamente 7 – anul IV – 2 locuri

Fabrica de Medicamente 8 – anul IV – 2 locuri

Fabrica Spic – anul IV – 3 locuri

Fabrica 13 Septembrie – anul IV – 3 locuri

La Ministerul Construcțiilor (adresa Ministerul Învățământului nr. 111874/ IS/1955):

Șantierul și Centrele Trustul 3 Construcții București – anul V – 6 locuri

Trustul 13 Construcții – anul V – 2 locuri

Trustul Construcții Hidrotehnice – anul V – 2 locuri

Trustul 1 Construcții – anul V – 3 locuri

Uzina „Steaua Roșie” – anul V – 1 loc

Atelierul Reparații Utilaje Construcții – anul V – 1 loc

Institutul Proiectare Construcții – anul V – 2 locuri

Trustul 5 Construcții Orașul Stalin – anul V – 3 locuri

La Ministerul Energiei Electrice (adresa Ministerul Învățământului nr. 111874/IS/1955 – Ministerul Energiei Electrice 10/4125):

Ministerul EEIE – anul V – 20 locuri

Energo-Trust București – anul V – 6 locuri

Energo-Construcții București – anul V – 6 locuri

Electro-Aparataj București – anul IV – 7 locuri

Electro-Magnetica București – anul IV – 5 locuri

Radio-Popular București – anul IV – 5 locuri

Klement Gotwald – anul IV – 7 locuri

La Ministerul Industriei Lemnului (adresa Ministerul Învățământului nr. 119289/IS/1955 – Ministerul Industriei Lemnului 8782/1955)

Ministerul Industriei Lemnului anul V – 15 locuri

La Ministerul Industriei Materialelor de Construcții (adresa Ministerul Industriei Materialelor de Construcții 193361/1955)

Direcția Plan și Evidență – anul V – 7 locuri

Direcția Generală Industrie Lianți – anul V – 3 locuri

Direcția Generală Industrie Ceramică – anul V – 5 locuri

Direcția Generală Industrie Geamuri – anul V – 3 locuri

Direcția Generală Industrie Prefabricate – anul V – 2 locuri

Pentru anul V se va proceda la repartizarea nominală a studenților pe baze de practică și la încheierea convențiilor respective.

Prorector

[semnătură olografă]

SMBAN, fond ASE, dosar 176/1955-1956, nenumerotat.

56

1955. Extrasul din Darea de seamă asupra organizării și desfășurării practicii în producție în anul universitar 1955/1956.

Darea de seamă cuprinde următoarele capitole:

- 1) Considerațiuni generale asupra organizării și desfășurării practicii.
- 2) Organizarea practicii în producție.

- 3) Desfășurarea practicii în producție.
- 4) Controlul practicii în producție.
- 5) Desfășurarea colocviilor de practică.
- 6) Concluzii și propuneri.

1) Considerațiuni generale asupra organizării și desfășurării practicii.

În anul universitar 1955/1956 practica în producție a studenților institutului nostru s-a organizat și s-a desfășurat în condițiile prevăzute de HCM nr. 1283/1954¹⁰⁴ și de instrucțiunile Ministerului Învățământului.

Caracterul practicii și perioada ei de desfășurare sunt prevăzute în planurile de învățământ și au fost respectate întocmai.

În conformitate cu planurile de învățământ, în acest an universitar studenților ultimilor doi ani ai celor 6 facultăți ale institutului nostru au făcut practică în producție. În afară de aceștia, studenții anului II Facultatea de Planificare, în conformitate cu planul de învățământ fac practică tehnologică, agro-zootehnică sau merceologică, iar studenții anului III Facultatea de Economie Politică fac practică tehnologică sau agro-zootehnică.

Perioadele de practică au fost următoarele:

2.I-12.II pentru anul V Facultatea de Economie Politică;

7.II-15.IV pentru anii IV ai tuturor facultăților, fără Facultatea de Economie Politică;

14.V-30.VI pentru anul III al tuturor facultăților și anul IV Facultatea de Economie Politică;

11.VI-22.VII pentru anul II Facultatea de Planificare.

Folosind experiența ultimilor doi ani conducerea institutului nostru a luat din timp măsuri pentru a asigura în acest an universitar organizarea și desfășurarea practicii în condiții superioare anilor anteriori. Astfel, în cursul lunii septembrie, catedrele au analizat modul cum s-a desfășurat practica în cursul anului trecut, trăgând concluzii necesare pentru îmbunătățirea organizării și conținutului practicii în producție. Pentru a asigura desfășurarea lucrărilor și urmărirea desfășurării practicii în mod centralizat, șeful de cabinet Bolcaș Augustin a fost însărcinat din partea Rectoratului cu această muncă în tot timpul practicii în producție.

Pentru a elimina deficiențele din anii trecuți, care au rezultat din întârzierea lucrărilor legate de începerea practicii, s-au luat măsuri ca lucrările pregătitoare să se înceapă încă în cursul lunii septembrie.

¹⁰⁴ Mai precis HCM nr. 1283 din 26 iulie 1954 care a aprobat un Regulament privind practica în producție a elevilor din învățământul mediu tehnic și a studenților.

Din cei 2308 de studenți ai institutului nostru, care au avut dreptul să se prezinte la practică, 1237 au făcut practică la bazele din București, iar 1071 au fost repartizați pentru practică la bazele din provincie.

[...].

6) Concluzii și propuneri

Se poate aprecia că în acest an universitar, pregătirea și desfășurarea practicii în producție au fost realizate în condiții mai bune ca în anul trecut, datorită experienței câștigate în acest domeniu, datorită îndrumării permanente din partea conducerii Institutului și sprijinului Organizației de Partid.

Astfel, în ședința consiliului științific al Institutului s-au analizat problemele legate de organizarea și desfășurarea practicii, în ședința de lucru a conducerii Institutului cu tov. Decani au fost dezbătute de mai multe ori problemele legate de îmbunătățirea muncii în acest domeniu, de asemenea, în ședințele consiliilor de facultate a figurat la ordinea de zi discutarea problemelor ridicate de organizarea și desfășurarea practicii.

Organizația de bază a analizat într-o ședință modul de desfășurare a practicii la Catedra de Evidență contabilă, unde s-au tras concluzii generale, valabile pentru toate catedrele, de asemenea, conducerea Institutului nostru a participat la ședința organizată de Secția de Învățământ a Organizației PMR București.

Un alt factor care a contribuit la îmbunătățirea practicii a fost sprijinul Ministerului Învățământului, care prin intervențiile sale a rezolvat în acest an cu mai multă eficacitate și promptitudine decât anul trecut problemele ridicate de noi în domeniul practicii. De un ajutor mare ne-a fost controlul efectuat de Ministerul Învățământului la diferite baze de practică din București și în provincie, pe baza căruia am luat o serie de măsuri în special privind disciplina studenților.

Cu toate acestea, problema practicii nu a fost privită cu destulă seriozitate din partea decanatelor, care puteau să-i dea o importanță mai mare în special în problema controlului. Unele lucrări întocmite în legătură cu practica au fost necorespunzătoare și neglijent întocmite, ca de exemplu actele de gestiune pentru eliberarea foilor de drum la Facultatea de Planificare, anul IV, Secția agrară.

O latură pozitivă, care demonstrează folosirea experienței din anii anteriori, constă în faptul că o serie de lucrări care erau făcute anul trecut de Decanat au fost trecute în acest an în sarcina cadrelor ca: repartizarea nominală a studenților pe baze, repartizarea caietelor de practică, organizarea instructajului cu studenții practicanți etc.

Una din cele mai mari deficiențe în organizarea practicii constă însă în faptul că unele perioade de practică nu sunt corespunzătoare. În special se ridică această problemă la anul IV Facultatea de Planificare, unde practica ultimului an (7.II-15.IV) se face după perioada de întocmire și defalcare a planului. Una din consecințele

acestui fapt este că studenții nu pot să ia parte efectiv la operația de întocmire a planului, lucrează cu cifre fictive sau „studiază” planul întocmit. Urmărirea și analiza planului, care se pot face în această perioadă, sunt insuficiente pentru a asigura un conținut corespunzător practicii. Și din punct de vedere al cazării, aceste termene ne-au provocat o serie de greutăți.

O altă problemă care se ridică în mod deosebit este problema continuității practicii. Astfel, această problemă nefiind urmărită, se poate întâmpla ca studentul care a făcut practică tehnologică la pielărie, în anul III a făcut practică de planificare la metalurgie, iar în anul IV să facă practică la Ministerul Industriei Chimice. În acest fel, nefiind o continuitate în desfășurarea celor trei practici se întâmpină dificultăți serioase în executarea programului.

Această problemă se ridică și mai acut la Facultatea de Economie Politică, unde studenții anului III fac practică tehnologică și agro-zootehnică. Pe motiv că studenții Facultății de Economie Politică nu trebuie să se specializeze în agricultură sau în industrie, cei care au fost în anul III în agricultură, în anul IV fac practică în industrie și invers, iar anul V face în industrie. Pentru asigurarea continuității practicii, această problemă va trebui să fie studiată și rezolvată în cursul anului viitor.

Practica în producție din acest an ne-a arătat și o serie de lipsuri în conținutul cursurilor și al lucrărilor practice ce se fac în Institutul nostru. Astfel:

- la cursul de Revizie și control de la Facultatea de Finanțe s-a tratat în măsură insuficientă problema reviziei instituțiilor bugetare și a organizațiilor comerciale;

- la cursul de Analiza activității economice s-a tratat în măsură insuficientă analiza în agricultură și comerț;

- problemele planului financiar, balanța de venituri și cheltuieli a întreprinderilor nu s-au tratat complet la nicio disciplină;

- în cursul de Economia agriculturii socialiste, trebuie să se includă și problema de planificare regională a agriculturii;

- lipsa unei pregătiri corespunzătoare în domeniul merceologiei și tehnologiei. Aceste lipsuri diminuează mult pregătirea economică a studenților, apreciată ca bună de către baze. Aceste lipsuri în pregătirea studenților din domeniul merceologiei și tehnologiei, legate de lipsa de continuitate a practicii au dus la necesitatea ca în planurile de muncă ale studenților să se prevadă un număr mare de zile pentru cunoașterea procesului tehnologic (an III) sau vizitarea unor întreprinderi (an IV);

- la Facultatea Comerț Exterior se remarcă slaba pregătire în studierea limbilor străine ca o consecință a numărului redus de ore și lipsei de exigență din partea cadrelor didactice;

- la lucrările practice, temele trebuie să fie mai variate. La anul IV Aprovizionare de la Facultatea de Planificare a reieșit că studenții au făcut foarte puține probleme din domeniul industriei petroliere;

- ca o lipsă generală, se constată că la multe discipline nu li se fac cunoscute studenților deficiențele principale din sectorul respectiv de activitate, în acest fel nefiind pregătiți pentru a le face față. În acest fel la unele baze, studenții nu au fost elemente active în îmbunătățirea muncii, neștiind cum să sesizeze greșelile ori metodele învechite.

Cu toate aceste deficiențe, prin îmbunătățirea calitativă a practicii în acest an, am depășit perioada când studenții erau o povară pentru întreprinderi, azi studenții Institutului nostru, prin pregătirea lor economică bună, aduc un aport însemnat la îmbunătățirea muncii întreprinderilor unde fac practică.

Propunerile pentru îmbunătățirea organizării și conținutului practicii s-ar rezuma la următoarele:

- 1) Justa stabilire a perioadei de practică. După cum s-a arătat, perioada de 7.II-14.IV nu corespunde la nicio catedră de la Facultatea de Planificare, deoarece perioada de stabilire a planului pe anul în curs a fost terminată, de asemenea defalcarea planului este un fapt depășit în toate cazurile. Dacă nu se poate schimba perioada practicii, după propunerea catedrelor să se înceapă la 10.XI, trebuie luate măsuri pentru schimbarea programului de practică, care trebuie axat pe sarcinile bazelor din această perioadă, de exemplu întocmirea planului de producție pe trimestrul II.
- 2) Să se coordoneze practicile făcute în diferiți ani în așa fel ca ele să aibă continuitate în desfășurarea lor. Pentru aceasta propunem ca în carnetul de student, pe lângă calificativul obținut la colocviul de practică, să se treacă și întreprinderea la care a făcut practică. La repartizarea studenților pe baze de practică să se țină seama de întreprinderile unde studenții au făcut practicile anterioare.
- 3) Responsabilii cu practica din întreprinderi să fie stimulați din punct de vedere material. Să se fixeze numărul maxim de studenți pe care-i poate îndruma responsabilul cu practica din întreprinderi.
- 4) Convențiile să fie încheiate cu întreprinderile pe un termen mai lung (5 ani). În acest fel întreprinderile cunoscând sarcinile lor din timp, vor putea să se ocupe de cazarea studenților, să prevadă anumite sume în buget etc.
- 5) Să se organizeze serviciul de organizare și îndrumare a practicii. Experiențele din acest an au arătat că, desfășurarea diverselor practici pe tot timpul anului școlar (1.I-12.VII), obținerea de sute de baze, încheierea convențiilor în mod centralizat, multiplicarea și difuzarea programelor, întocmirea de diferite materiale, organizarea cazării și a mesei studenților, ridică probleme complexe, pentru soluționarea cărora e necesar existența unui astfel de organ, De altfel,

facem această propunere bazându-ne pe experiența școlilor superioare sovietice, unde este un asemenea serviciu. Până la 1 ianuarie acest serviciu s-ar ocupa cu centralizarea și obținerea bazelor de practică.

- 6) Catedrele să întocmească fișa bazelor de practică unde să fie caracterizată fiecare bază, care în permanență să fie ținută la zi și lărgită.
- 7) În timpul practicii să se organizeze sedințe săptămânale cu studenții practicanți și cu responsabilii de practică din întreprinderi. După terminarea practicii să se facă o dare de seamă asupra desfășurării practicii la care să participe și delegații ministerelor la întreprinderile la care studenții au făcut practica.
- 8) Să se organizeze un schimb de experiență privind organizarea și desfășurarea practicii între catedrele institutului nostru.
- 9) Pentru a evita pe viitor greutățile pe care le-am avut cu încheierea convențiilor, să se facă o adresă tip pe care ministerele să le iscălească pentru aprobarea bazelor. Aceste adrese să fie luate de noi și noi să ne prezentăm cu ele la baze cu ocazia încheierii convențiilor.
- 10) Convențiile încheiate să fie respectate întocmai. În acest an am fost reclamați de unele organe ale MCI-ului cu care s-au încheiat convenții și nu au fost trimiși studenți.
- 11) În organizarea practicii pe anul viitor pentru a îmbunătăți activitatea obștească a studenților să se țină o legătură strânsă între Organizația de Partid de la bazele cu practică.

SMBAN, fond ASE, dosar 185/1955-1956, nenumerotat.

57

1955. Lista catedrelor existente în anul școlar 1955/1956 la Institutul de Științe Economice și Planificare pe facultăți și clasificarea lor în catedre de specialitate și cultură generală.

ISEP „V. I. Lenin” București

I. Facultatea de Economie Politică

a) Catedra de Bazele marxism-leninismului

Cursuri:

Bazele marxism-leninismului

Materialism dialectic și materialism istoric

- b) Catedra de Economie politică
 - Cursuri:
 - Economia politică a capitalismului
 - Economia politică a socialismului
 - Istoria doctrinelor economice
- c) Catedra de Limba rusă
- d) Catedra de Bazele Statului și dreptului
 - Cursuri:
 - Bazele Statului și dreptului în RPR
 - Drept civil socialist
 - Drept civil și comercial al țărilor capitaliste
 - Drept internațional public
- e) Istoria economiei naționale
- f) Cursurile de Psihologie-Pedagogie

II. Facultatea de Planificare

- a) Catedra de Planificarea economiei naționale
 - Cursuri:
 - Planificarea economiei naționale
 - Planificarea economiei locale
- b) Catedra de Economia industriei socialiste
 - Cursuri:
 - Economia industriei socialiste
 - Organizarea și planificarea întreprinderilor industriale socialiste
 - Economia transporturilor
- c) Catedra de Economia agriculturii socialiste
 - Cursuri:
 - Economia agriculturii socialiste
 - Organizarea și planificarea agriculturii socialiste
 - Cultura plantelor și bazele agro-tehnicii
 - Creșterea animalelor
 - Mecanizarea agriculturii
- d) Catedra de Economia aprovizionării tehnico-materiale
 - Cursuri:
 - Economia aprovizionării tehnico-materiale
 - Economia, organizarea și planificarea desfacerii
 - Economia depozitelor
 - Normarea consumului de materiale

e) Catedra de Economia muncii

Cursuri:

Economia muncii

Organizarea muncii și tehnica normării

Balanța muncii (seminar special)

Productivitatea muncii și salariul (seminar special)

Protecția muncii și tehnica securității

III. Facultatea de Finanțe și Credit

a) Catedra de Finanțe

Cursuri:

Finanțe și credit

Finanțele RPR

Bugetul de Stat RPR și control financiar

Veniturile bugetului de Stat

b) Catedra de Circulație bănească și credit

Cursuri:

Circulație bănească și credit

Organizarea creditului și a decontărilor

Organizarea finanțării și creditului pe termen lung a investițiilor

Tehnica operativă și evidența în Banca de Stat

Tehnica operativă și evidență în băncile speciale

Planificarea de credit și de casă

Proiecte și devize

c) Catedra de Evidența contabilă

Cursuri:

Teoria evidenței contabile

Evidența contabilă a ramurilor economiei naționale (în industria, în agricultură, în comerț, în aprovizionare)

Evidența contabilă și dări de seamă

Revizie și control

Seminariile speciale de evidență contabilă (în industrie, în agricultură, în comerț, bugetară)

Organizarea evidenței contabile mecanizate

d) Catedra de Analiza activității economice

Cursuri:

Analiza activității economice

Analiza activității economice a întreprinderilor industriale

Analiza activității economice a întreprinderilor agricole

Analiza activității economice a întreprinderilor comerciale
Evidența contabilă și analiza activității economice a întreprinderilor de comerț exterior

IV. Facultatea de Comerț și Merceologie

a) Catedra de Economia comerțului socialist

Cursuri:

Economia comerțului socialist

Organizarea și tehnica comerțului socialist

Organizarea și planificarea colectărilor de produse agricole

b) Catedra de Merceologie

Cursuri:

Merceologia produselor industriale

Merceologia produselor alimentare

Merceologia principalelor produse tehnico-materiale

Merceologie

Merceologia mărfurilor de import și export

c) Catedra de Tehnologie

Cursuri:

Tehnologia principalelor ramuri ale industriei

Tehnologie-merceologie

d) Catedra de Chimie-fizică-energetică

Cursuri:

Energetică

Fizică

Chimie anorganică

Chimie organică

Chimie analitică

Chimie fizică și coloidală

Microbiologie

e) Catedra de Educație fizică

V. Facultatea de Statistică

a) Catedra de Statistică teoretică

Cursuri:

Statistică teoretică

Metodele controlului statistic și al producției

Organizarea evidenței mecanizate

b) Catedra de Statistică economică

- c) Catedra de Statistica ramurilor economiei naționale I
 - Cursuri:
 - Statistica industrială
 - Statistica muncii
 - Statistica social-culturală
 - Demografia
 - Statistica transporturilor
- d) Catedra de Statistica ramurilor economiei naționale II
 - Cursuri:
 - Statistica agricolă
 - Statistica circulației mărfurilor
 - Statistica comerțului exterior
- e) Catedra de Matematică
 - Cursuri:
 - Matematici superioare
 - Matematici superioare și calcule economice
 - Statistica matematică

VI. Facultatea de Comerț Exterior

- a) Catedra de Relații economice externe
 - Cursuri:
 - Comerț internațional
 - Comerț exterior al RPR
 - Conjunctura piețelor internaționale
 - Economia și politica țărilor străine
- b) Catedra de Organizarea și tehnica comerțului exterior
- c) Catedra de Geografie economică
- d) Catedra de Limbi străine (franceză, germană, engleză).

SMBAN, fond ASE, dosar 63/1951-1956, nenumerotat.

58

1956, februarie 10-12. Programul celei de-a II-a sesiuni științifice a cadrelor didactice.

Programul celei de-a II-a sesiuni științifice a cadrelor didactice ce se va ține la 10-12 februarie 1956 în localul Institutului din Piața M. Eminescu, 6.

Vineri 10 februarie 1956 – orele 18:00

Amfiteatrul I

Cuvânt de deschidere – Rector M. Hașeganu

Raport asupra activității științifice pe anul 1955 – Prorector C. Danciu, candidat în științe economice

Însemnătatea istorică a celui de-al II-lea Congres al PMR – conf. I. Roșianu, lector I. Grossu

Secția I

Sâmbătă 11 februarie 1956

Sala I

1. Cu privire la corelația justă între ritmul de dezvoltare a producției mijloacelor de producție și aceea a obiectelor de consum – conf. E. Balaș 17:00-17:30
2. Perspectivele dezvoltării industriei petrolului în lumina indicațiilor celui de al II-lea Congres al PMR – conf. R. Penescu 17:30-18:00
3. Unele probleme tehnico-economice ale producerii de energie electrică în centralele nucleare – conf. I. Saphier 18:00-18:30
4. Legea creșterii neconținute a productivității muncii – lector C. Pintilie 18:30-19:00

Pauză 19:00-19:10

Discuții

Duminică 12 februarie 1956

Sala I

5. Acțiunea legii dezvoltării planurilor proporționale și planificarea economiei naționale – conf. Șt. Arsene 9:00-9:30
6. Reproducția forței de muncă în economia planificată a RPR – conf. E. Rusenescu, candidat în științe economice 9:30-10:00
7. Principiul dublei subordonări și aplicarea lui în planificarea locală din RPR – conf. N. Stern 10:00-10:30

Pauză 10:30-10:40

Discuții

Secția II

Sâmbătă 11 februarie 1956

Sala 101

1. Unele aspecte ale luptei ideologice în țările capitaliste – prof. P. Luchian 9:00-9:30
2. Problema germană în lumina dreptului internațional – prof. Gh. Sofronie 9:30-10:00
3. Industrializarea țărilor slab dezvoltate – conf. P. Dan 10:00-10:30
4. Contradicții între SUA și Anglia în Orientul Apropiat și Mijlociu – asist. I. Herșcovici 10:30-11:00

Pauză 11:00-11:10

Discuții

5. Cercetarea documentelor PCR din perioada 1934-1938 – conf. S. Stanciu 17:00-17:30
6. Contribuția «Scînteii» în lupta pentru înfăptuirea reformei agrare (1945) – conf. C. Boico 17:30-18:00
7. Lupta de clasă în jurul realizării reformei agrare din 1864 – conf. N. Marcu 18:00-18:30
8. Problema agrară în opera lui I. Ghica – lector P. Tudor, lector A. Cherciu 18:30-19:00

Pauză 19:00-19:10

Discuții

Duminică 12 februarie 1956

Sala 101

9. Unele aspecte ale revoluției industriale în România – conf. N. N. Constantinescu, asist. O. Cîrstea 9:00-9:30
10. Despre repartitia veniturii naționale în România burghezo-moșierească – conf. D. Crindea, candidat în științe economice 9:30-10:00

Pauză 10:00-10:10

Secția III

Sâmbătă 11 februarie 1956

Sala 212

1. Principiile de bază ale organizării și planificării întreprinderii industriale socialiste – prof. S. Petrescu 17:00-17:30
2. Unele probleme privind eficacitatea investițiilor în procesul de producție – lector P. Jica 17:30-18:00
3. Repartitia cheltuielilor în industria carbonieră – lector I. Bati 18:30-18:30

4. Motivarea tehnică a normelor de muncă – conf. W. Mendelsohn 18:30-19:00

Pauză 19:00-19:10

Discuții

Duminică 12 februarie 1956

Sala 212

5. Unele rezerve ale reducerii prețului de cost la întreprinderea producătoare de cărămizi «7 Noiembrie» - conf. M. Nicolaescu, asist. V. Popescu, asist. V. Hanter, asist. P. Ungureanu, asist. E. Gruber 9:00-9:30

6. Extinderea hozrasciotului intern în industria ușoară (pe sectoare) – conf. T. Pavel 9:30-10:00

Pauză 10:00-10:10

Discuții

Secția IV

Sâmbătă 11 februarie 1956

Sala 312

1. Despre diferențierea de clasă la sate în condițiile României burghezo-moșierești și schimbării în structura de clasă la sate în RPR în etapa actuală – aspirant N. Stănescu 9:00-9:30

2. Unele probleme ale productivității muncii în GAC – lector V. Topor, asist. E. Joișa 9:30-10:00

3. Specializarea multilaterală și problema ramurii de bază în agricultura socialistă – aspirant O. Parpală 10:00-10:30

Pauză 10:30-10:40

Discuții

4. Unele probleme ale dezvoltării alimentației publice în RPR – conf. C. Florescu, candidat în științe economice, conf. D. Dima, candidat în științe tehnice 17:00-17:30

5. Cu privire la problema rabatului și rentabilității în comerț – conf. A. Horia 17:30-18:00

6. Contribuții la studiul cheltuielilor de circulație în comerțul capitalist – conf. C. Danciu, candidat în științe economice, lector O. Snack, candidat în științe economice 18:00-18:30

7. Unele aspecte ale evoluției și influenței stocurilor de materii prime și produse alimentare asupra piețelor capitaliste de mărfuri în perioada postbelică – lector A. Zamfir 18:30-19:00

Pauză 19:00-19:10

Discuții

Duminică 12 februarie 1956

Sala 312

8. Agricultură raionului Teleajen – asist. D. Alexandru 9:00-9:30
 9. Aspecte ale economiei raionului Urziceni – conf. T. Munteanu 9:30-10:00
 10. Studiu economico-geografic asupra raionului R. Sărat – conf. N. Djamo 10:00-10:30
- Pauză 10:30-10:40
Discuții

Secția V

Sâmbătă 11 februarie 1956

Sala 2

1. Ion Ionescu de la Brad – statistician progresist român – prof. M. Biji 9:00-9:30
2. Metodele controlului statistic al calității producției în industria constructoare de mașini – lector L. Tovissi, prep. N. Rancu 9:30-10:00
3. Determinarea influenței schimbării productivității muncii și a timpului cheltuit asupra creșterii producției – lector V. Trebici 10:00-10:30

Pauză 10:30-10:40

Discuții

4. Sistemul de indicatori cu ajutorul cărora se caracterizează nivelul și dinamica prețurilor în economia națională – prof. R. Moldovan, doctor în științe economice, conf. Gh. Rădulescu, lector C. Itigan 17:00-17:30
5. Metoda monografică și studiul satului în RPR – prof. M. Biji, conf. E. Borat 17:30-18:00
6. Aplicarea metodei indicilor în analiza statistică a producției de cereale – lector I. Cardula 18:00-18:30

Pauză 18:30-18:40

Discuții

Duminică 12 februarie 1956

Sala 2

7. Urmărirea îndeplinirii planului de desfacere în întreprinderile industriale – prof. C. G. Demetrescu, asist. Gh. Cîrligel 9:00-9:30
8. Problema de îmbunătățire a calculării prețului de cost în industria alimentară – conf. V. Puchiță, candidat în științe economice, conf. D. Ghișe 9:30-10:00
9. Evidența contabilă și legăturile ei cu producția de mărfuri în modurile de producție presocialiste – prof. I. Mărculescu 10:00-10:30

Pauză 10:30-10:40

Discuții

Secția VI

Sâmbătă 11 februarie 1956

Sala 103

1. Unele probleme ale creditării industriei grele – asist. C. Bazno, asist Gh. Sovei
9:00-9:30
2. Determinarea mijloacelor asimilate mijloacelor circulante proprii ale întreprinderilor industriale – asist. M. Nicolaescu 9:30-10:00
3. Crearea fondurilor stimulatorii la dispoziția întreprinderilor – mijloc important pentru creșterea rentabilității socialiste a întreprinderilor – conf. M. Popovici, candidat în științe economice 10:00-10:30

Pauză 10:30-10:40

Discuții

4. Cu privire la calculul necesarului de numerar în circulație în RPR în etapă actuală – conf. Gh. Siclovan 17:00-17:30
5. Unele probleme ale reșezării impozitului pe circulația mărfurilor în țara noastră – lector I. Bituleanu 17:30-18:00
6. Problemele îmbunătățirii tarifelor comunale în RPR – lector N. Haiduc, candidat în științe economice 18:00-18:30

Pauză 18:30-18:40

Discuții

Duminică 12 februarie 1956

Sala 103

7. Pentru îmbunătățirea metodei de analiză a rentabilității industriei – lector Al. Gheorghiu 9:00-9:30
8. Analiza beneficiului și a rentabilității unei întreprinderi industriale – lector Al. Gheorghiu 9:30-10:00

Pauză 10:00-10:10

Discuții

Amfiteatrul I

Închiderea sesiunii – concluzii 13:00.

SMBAN, fond ASE, dosar 194/1956, nenumerotat.

59

1956, noiembrie 24. Nota informativă cu privire la modul de desfășurare, conținutul și rezultatele vizitei făcute de membrii cercului științific studentesc de Statistică industrială la Fabrica „Filatura Românească de Bumbac” în ziua de 24.XI.1956.

Catedra de Statistică de ramuri industriale

Notă informativă cu privire la modul de desfășurare, conținutul și rezultatele vizitei făcute de membrii cercului științific studentesc de Statistică industrială la Fabrica „Filatura Românească de Bumbac” în ziua de 24.XI.1956.

La vizitarea întreprinderii au participat un număr de 27 studenți ai Facultății de Statistică din anii III și IV, membri ai cercului științific studentesc de statistică industrială, sub conducerea Tov. Albu Longin.

Scopul vizitei a fost acela de a familiariza pe studenți cu procesul tehnologic dintr-o întreprindere de filatură, de a urmări principalele probleme economice ale întreprinderii și de a-i apropia cât mai mult de producție și prin aceasta de a mări dragostea față de meseria aleasă.

În cursul vizitei studenții au urmărit îndeosebi următoarele probleme: procesul tehnologic în totalitatea lui, adică secțiile Bataj¹⁰⁵, Carde¹⁰⁶, Ringuri¹⁰⁷ și Vopsitorie-apretură; materia primă folosită de întreprindere și principalele sale particularități fizice și chimice, sectorizarea întreprinderii, organizarea procesului de producție, rezervele interne ale producției, formularele de evidență primară și circuitul lor, întocmirea dărilor de seamă etc.

Pentru vizitarea întreprinderii studenții au fost împărțiți în două grupe a câte 13, respectiv 14 studenți, iar fiecare grup a fost îndrumat de către un inginer din întreprindere și un economist din partea Serviciului Planificării. Acești îndrumători au dat relații studenților cu multă bunăvoință și au răspuns la multiplele întrebări pe care le-au pus studenții.

După ce s-a parcurs întreaga filieră a procesului tehnologic a avut loc o ședință comună (a ambelor grupe și îndrumătorii lor) în care studenții au pus întrebări, iar reprezentanții întreprinderii și conducătorul din partea catedrei au dat lămuririle necesare.

Studenții, în timp vizitei, au dat dovadă de disciplină.

¹⁰⁵ Secție unde se realiza operația de lovire repetată a materialului fibros rezultat din filatură.

¹⁰⁶ Secție în care era prelucrat materialul fibros la cardă, adică la o mașină pentru dărăcire (pieptănare, destrămare) și prelucrare mecanizată.

¹⁰⁷ Secție în care mașini speciale, denumite ringuri, prelucrau firul prin întindere, răsucire, înfășurare.

Traducerea în viață a acestui plan de vizitare și studiere a întreprinderilor industriale aparținând diferitelor ramuri ale industriei a entuziasmat pe studenți, care manifestă un interes deosebit față de cunoașterea realității din întreprinderi. Ca dovadă, mulți studenți au început să sesizeze probleme importante și și-au propus să le studieze în viitor. De asemenea, am constatat că în seminarii, studenții iau exemple practice din întreprinderile vizitate.

Șeful catedrei,
[semnătură olografă]
Conducător științific,
[semnătură olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 207/1956-1957, nenumerotat.

60

1956, decembrie 12. Subiectele pentru lucrările de examen de stat la Istoria economiei naționale.

1. Dezvoltarea comerțului exterior al Țărilor Române după pacea de la Adrianopol (1829) și până la reforma de la 1864.
2. Procesul deposedării prin violență a țărănimii transilvănene de pământ în secolul XIX.
3. Criza agrară de la sfârșitul sec. XIX în România.
4. Concesiunile construcției de căi ferate în România în a doua jumătate a sec. XIX – mijloc de jefuire a țării de către capitalul străin și autohton.
5. Formarea monopolurilor în România și dezvoltarea lor până la Primul Război Mondial.
6. Capitalul străin în industria petrolieră din România în perioada 1900-1916.
7. Stabilizarea monetară din 1929 și caracterul ei de clasă.
8. Jefuirea bogățiilor României de către Germania hitleristă cu concursul burghezo-moșierimii române în perioada celui de-Al Doilea Război Mondial.
9. Criza economică din 1929-1933 în România.
10. Formarea și dezvoltarea capitalului financiar în România până la Primul Război Mondial.
11. Exploatarea capitalistă la Societatea Tramvaielor din București.
12. Critica teoriei «România țară eminentemente agricolă».

13. Lupta pentru înfăptuirea reformei agrare din 1945 într-o comună, într-un județ sau regiune.

12 decembrie 1956.

SMBAN, fond ASE, dosar 227/1957, nenumerotat.

61

1956. Capitolele din cadrul cursului Statistica economică, pentru anul 1956-1957.

Capitolele din cadrul cursului Statistica economică, pentru anul 1956-1957
Cap. I. Obiectul, metoda și sarcinile Statisticii social-economice

Conducerea planificată a economiei naționale și necesitatea organizării sistemului unitar al evidenței și statisticii. Importanța statisticii și evidenței pentru conducerea planificată a economiei și construcției culturale, pentru munca de verificare și analiză a îndeplinirii planurilor de dezvoltare a economiei naționale, pentru cunoașterea necesităților și resurselor țării, pentru urmărirea dezvoltării proporționale a ramurilor economiei naționale.

Ramurile științei statistice. Locul, obiectul și sarcinile statisticii economice în sistemul unitar al științei statistice. Studiul conținutului și procedeele de elaborare a sistemului de indicatori statistici cu ajutorul cărora caracterizăm procesul de reproducție pe economia națională, ca sarcină a statisticii economice.

Legătura între statistică și planificare și necesitatea unității metodologice între indicatorii de plan și indicatorii statistici. Deosebirea în ce privește numărul între indicatorii de plan și indicatorii statistici. Studiarea de către statistică a fenomenelor și procedeele care nu reprezintă obiect nemijlocit de planificare (numărul, structura și dinamica populației, dezvoltarea nivelului de trai etc.).

Evidența și analiza datelor prin care se caracterizează dezvoltarea diferitelor ramuri ale economiei naționale sau procese economice, ca sarcină practică a statisticii în economia socialistă planificată.

Cuprinderea indicatorilor statistici în balanța statistică a economiei naționale și în sistemul indicatorilor sintetici ai economiei naționale.

Sarcinile statisticii economice în raționalizarea evidenței și dărilor de seamă.

Importanța economiei politice pentru fundamentarea teoretică a statisticii economice. Importanța statisticii pentru economia politică. Cunoașterea cu ajutorul sistemului de indicatori a legității exprimate cifric a desfășurării proceselor vieții sociale în condițiile respective, de timp și loc.

Conținutul cursului de Statistică economică.

Organizarea actuală a statisticii în URSS și RPR.

Scurtă privire istorică asupra dezvoltării statisticii în URSS și RPR.

Critica metodologiei și practicii statisticii economice burgheze. Deosebirile fundamentale între statistica economică socialistă și statistica economică burgheză, sub aspectul bazei teoretice, a sarcinilor practice, a organizării statisticii și a metodologiei statistice. Caracterul apologetic al statisticii economice burgheze¹⁰⁸.

Cap. II. Statistica populației

Cap. III. Statistica reproducerii și migrației populației

Cap. IV. Recensămintele populației și evidența curentă a populației

Cap. V. Clasificările și grupările în statistica economică

Cap. VI. Principalele grupări folosite în studiul statistic al sferei producției materiale

Cap. VII. Statistica averii naționale

Cap. VIII. Statistica fondurilor fixe și circulante

Cap. IX. Statistica utilajului energetic și a utilajului de producție

Cap. X. Statistica tehnicii noi

Cap. XI. Statistica producției produsului social

Cap. XII. Statistica producției industriale

Cap. XIII. Statistica producției agriculturii

Cap. XIV. Statistica producției celorlalte ramuri ale producției materiale

Cap. XV. Statistica resurselor de muncă

Cap. XVI. Statistica productivității muncii

Cap. XVII. Statistica salariilor

Cap. XVIII. Statistica prețului de cost al producției

Cap. XIX. Statistica aprovizionării tehnico-materiale, a achizițiilor, a circulației mărfurilor și a traficului produselor

Cap. XX. Statistica circulației mărfurilor

Cap. XXI. Statistica achiziționării produselor agricole

Cap. XXII. Statistica prețurilor cu amănuntul și a cheltuielilor de circulație

Cap. XXIII. Statistica traficului de mărfuri

Cap. XXIV. Statistica venitului național, a finanțelor și a consumului

Cap. XXV. Statistica finanțelor

Cap. XXVI. Statistica consumului și a nivelului de trai material și cultural al populației

Cap. XXVII. Balanța statistică a economiei naționale.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

¹⁰⁸ Pentru următoarele capitole nu vom menționa decât titlurile, din lipsă de spațiu.

1956. Extrasul din programa analitică a cursului de Statistica comerțului exterior anul 1956/1957.

ISEP „V. I. Lenin” București

Facultatea de Comerț Exterior

Programa analitică a cursului de Statistica comerțului exterior, anul 1956/1957

Tema 1. Obiectul și sarcinile Statisticii comerțului exterior

A. Obiectul și sarcinile statisticii comerțului exterior al țărilor capitaliste

Obiectul statisticii comerțului exterior. Sarcinile care revin statisticii comerțului exterior din Directivele Congresului al II-lea al PMR cu privire la cel de-al doilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1956-1960. Deosebirea principală a evidenței și statisticii socialiste a comerțului exterior și a statisticii burgheze a comerțului interior.

Legătura dintre statistica comerțului exterior, economia și politica comerțului exterior. Lenin despre analiza statistică a datelor asupra comerțului exterior. Importanța statisticii comerțului exterior pentru studierea contradicțiilor lumii capitaliste, în analiza dependenței diferitelor țări de economie mondială. Folosirea statisticii comerțului exterior la caracterizarea expansiunii țărilor capitaliste.

Caracterizarea generală și critica statisticii comerțului exterior al țărilor capitaliste. Datele evidenței vamale, principala sursă a datelor statisticii comerțului exterior în țările capitaliste. Necesitatea aprecierii critice a datelor statistice privind comerțul exterior și țările capitaliste, descoperirea erorilor și denaturărilor acestora și combaterea lor. Statistica vamală – problemele de bază ale acesteia.

B. Obiectul și sarcinile statisticii comerțului exterior în țările socialismului

Trăsăturile caracteristice ale evidenței în comerțul exterior. Evidența și statistica comerțului exterior ca parte a evidenței economiei naționale. Evidența statistică, contabilă și tehnico-operativă a comerțului exterior. Monopolul de stat al comerțului exterior în țările socialismului. Deosebirea principală între evidența și statistica comerțului exterior din țările socialismului și statistica comerțului exterior al țărilor capitaliste.

Statistica vamală și țările socialismului. Importanța, sarcinile și deosebirea statisticii vamale din țările socialismului și chiar din țările capitaliste.

Problemele de bază ale evidenței și a statisticii comerțului exterior al țărilor socialismului. Lenin despre conținutul evidenței comerțului exterior¹⁰⁹.

Tema 2 – Organizarea evidenței și a statisticii comerțului exterior în țările socialismului

Tema 3 – Evidența cantitativă și valorică a mărfurilor în comerțul exterior și țările socialismului

Tema 4 – Evidența cantitativă și valorică a mărfurilor în comerțului exterior al țărilor capitaliste

Tema 5 – Clasificarea și nomenclatura mărfurilor în statistica comerțului exterior a țărilor capitaliste și a țărilor socialismului

Tema 6 – Compararea datelor statisticii comerțului exterior din țările capitaliste

Tema 7 – Statistica comerțului internațional

Tema 8 – Metoda indicilor în statistica comerțului exterior al țărilor capitaliste

Tema 9 – Calcularea indicilor în domeniul comerțului exterior al URSS și al țărilor de democrație populară

Tema 10 – Procedee statistice folosite în analiza statistică a comerțului exterior și internațional.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

63

1957, februarie 16. Referatul asupra lecției „David Ricardo”, ținută la Istoria doctrinelor economice.

Lecția își atinge scopul, reușind să prezinte, de pe poziția marxism-leninismului, gândirea economică a lui David Ricardo¹¹⁰. Autorul respectă programa analitică. Structura lecției este judicioasă, cuprinzând patru capitole.

Cap. I

Se arată just locul pe care-l ocupă Ricardo în economia politică, clasică burgheză și condițiile economice, sociale și politice ce au determinat gândirea lui, ca

¹⁰⁹ Vor fi menționate doar titlurile temelor următoare, din lipsă de spațiu.

¹¹⁰ David Ricardo (1772-1823) a fost un economist englez.

și cauzele limitelor acestuia. De asemenea, este prezentat procesul dezvoltării capitalismului generalizarea producției de mărfuri, proletarizarea majorității micilor producători și unele consecințe ce decurg de aici.

Deși se menționează că adâncirea antagonismului dintre proletariat și burghezie a dus la creșterea luptei de clasă, la organizarea proletariatului, nu se înfățișează însă de ajuns situația clasei muncitoare pe de o parte, iar pe de altă parte nu se arată de ce lupta de clasă nu se dezvoltă și după cum spune Marx, ea rămânând în acea vreme pe planul al doilea.

Cap. II

Caracterizarea generală a vieții și operei lui David Ricardo cuprinde:

- o scurtă biografie a lui Ricardo
- istoricul lucrărilor sale economice
- metoda de cercetare a lui Ricardo
- concepția lui Ricardo asupra obiectului economiei politice, asupra sarcinilor acestuia.

În acest capitol sunt subliniate meritele, cât și lipsurile lui Ricardo în ceea ce privește metoda de cercetare. În primul rând se arată în mod just că metoda abstractizării i-a permis lui Ricardo să facă pași înainte în gândirea economică comparativ cu predecesorii săi (la temelia întregii sale analize și explicații a fenomenelor economice din capitalism pune principiul determinării mărimii valorii mărfurilor prin timpul de muncă și reliefează antagonismul dintre clasele sociale, pe care însă îl considera ca o lege naturală a societății).

Mai departe sunt arătate lipsurile în metoda de cercetare a lui Ricardo (abordarea neistorică a fenomenelor economice; preocuparea pentru latura cantitativă a fenomenelor; limitarea preocupărilor economiei politice la repartiție etc.).

Cap. III.

Principalele teorii economice din opera economică a lui Ricardo:

1. Teoria valoare-muncă.
2. Teoria cantitativă a banilor.
3. Teoria antagonismului dintre salariu și profit și dintre profit și rentă (este vorba de concepția lui Ricardo asupra repartiției).
4. Concepția lui Ricardo despre perspectivele dezvoltării economice a societății capitaliste.

1. Teoria valoare-muncă

După ce se face un scurt istoric al acesteia, se arată pe larg contribuția lui Ricardo ca și lipsurile și greșelile sale în teoria valoare-muncă. Sunt scoase în evidență greșelile care l-au dus pe Ricardo la contradicțiile ce nu le-a putut rezolva.

În legătură cu analiza acestei teorii, remarcăm unele lipsuri în lecție:

- a) Nu se demonstrează suficient de ce capitalul nu este un raport natural, veșnic, ci un raport, o relație socială de producție. Nu se arată că este vorba de un raport forțat, istoric, impus muncitorului prin constrângerea economică.
- b) Referitor la problema determinării valorii i se atribuie lui Ricardo meritul de a fi arătat participarea capitalului constant la formarea valorii. Este just că Ricardo a exprimat părerea că nu numai munca întrebuințată în mod direct asupra mărfii influențează valoarea lor, ci și munca care a fost cheltuită pentru unelte, clădiri, care ajută la această muncă. Nu se menționează însă în lecție că Ricardo, neînțelegând deosebirea dintre procesul de muncă și procesul de valorificare, uită adesea de porțiunea de valoare pe care mașinile o cedează produsului.
- c) În ceea ce privește categoria capital constant este știut că nu Ricardo, ci Marx este acela care a descoperit-o.
- d) Cu privire la timpul de muncă necesar, arătându-se greșeala lui Ricardo, explicația acestuia ca fiind timpul cheltuit pentru a produce o marfă oarecare în condițiile cele mai proaste existente la un moment dat în ramura de producție respectivă, în lecție nu se precizează destul de clar ce înseamnă determinarea valorii după timpul de muncă socialmente necesar. În această privință este bine că s-a amintit studenților că valoarea mărfurilor dintr-o sferă oarecare este determinată de «timpul de muncă întrebuințat în medie» de către producătorul care folosește uneltele cele mai răspândite și cu o intensitate a muncii mijlocie (pag. 25 din partea întâia), dar nu se precizează că acest lucru este valabil numai în cazul când în condițiile arătate se produce marea masă a mărfurilor sferei respective, și că sunt cazuri când valoarea se determină de mărfurile produse în cele mai proaste sau în cele mai bune condiții.
- e) Problemei prețului de producție și a legăturii dintre acesta și valoare nu i se acordă importanța cuvenită în lecție, cu toate că după cum scrie Marx, aceasta a dus la prăbușirea școlii lui Ricardo. Astfel, deși se arată just că Ricardo a identificat în mod greșit valoarea și prețul de producție, explicarea greșelii lui Ricardo este însă incompletă.

Era mai indicat să se pornească de la plusvaloare, menționându-se că pe Ricardo nu l-a interesat originea acesteia, deoarece o considera ca pe un lucru inerent modului de producție capitalist, că de aceea Ricardo nu a cercetat niciodată plusvaloarea independent de formele ei particulare, și că Ricardo a confundat legile privitoare la rata plusvalorii cu legile ratei profitului. În felul acesta se putea

explica mai bine greșeala lui Ricardo de a nu fi înțeles că mărfurile se vând la prețul de producție, nu la valoare, că la capitaluri egale se obțin profituri egale, deși pun în mișcare cantități diferite de muncă vie (adică au o compoziție organică diferită), că totalul valorii mărfurilor este egal cu suma prețurilor lor de producție etc.

2. Teoria cantitativă a banilor

Este analizată pe larg lecția, reliefându-se greșelile lui Ricardo care, neînțelegând și necercetând esența banilor, a confundat legile circulației hârtiei monedă cu legile circulației monedelor metalice.

În lecție se arată că Ricardo a dezvoltat teoria cantitativă a banilor, deși uneori se spune că el ar fi creat-o. Considerăm că era bine dacă se făcea și un istoric al acestei teorii (economisti italieni, din secolul al XVII-lea, Locke¹¹¹, Montesquieu¹¹², Hume¹¹³).

3. Concepția lui Ricardo asupra repartiției

În lecție se subliniază că problema centrală a operei lui Ricardo o constituie repartiția și că Ricardo considerând salariul, profitul și renta drept categorii veșnice, naturale le studiază din punct de vedere al raportului cantitativ dintre ele. Sunt arătate părțile pozitive, ca și lipsurile concepției lui Ricardo în analiza acestei categorii.

În problema salariului, autorul lecției referindu-se la salariul relativ și real pune dinamica lor pe același plan, scriindu-se «Salariul relativ și real al muncitorului are în general tendința de scădere, deși în anumite împrejurări această tendință este încetinită» (partea a II-a, pag. 15, paragraful 1). Realitatea arată că într-adevăr salariul relativ scade în continuu, pe când salariul real doar din când în când și că în general el a crescut.

În privința rentei se relatează progresul însemnat făcut de Ricardo comparativ cu predecesorii săi, precum și greșelile și natura lor, dar nu se precizează că renta funciară este o parte a plusvalorii.

Prin analiza acestor categorii economice (salariu, profit, rentă), Ricardo scoțând în evidență contradicțiile dintre clasele societății burgheze, care uneori în lecție sunt considerate de același grad, se putea arăta că în felul acesta Ricardo dă economiei politice un ascuțit caracter de clasă.

¹¹¹ John Locke (1632-1704) a fost un filosof englez.

¹¹² Charles de Secondat, baron de Montesquieu (1689-1755), a fost un filosof francez.

¹¹³ David Hume (1711-1776) a fost un filosof, economist și istoric scoțian.

4. Concepția lui Ricardo despre perspectivele dezvoltării economice a societății capitaliste.

În această parte a lecției se arată că Ricardo, trăind în epoca ascensiunii rapide a capitalismului (și spre norocul lui, cum spune Marx, a murit cu puțin înainte de criza din 1825), el a considerat modul de producție capitalist ca veșnic. Sunt arătate cauzele de ordin subiectiv și obiectiv care l-au determinat pe Ricardo să considere capitalismul natural veșnic.

Cap. IV

Caracterizarea generală a concepțiilor economice ale lui David Ricardo; clasicii marxism-leninismului despre locul pe care-l ocupă opera lui Ricardo în Istoria economiei politice și despre limitele gândirii sale.

În acest capitol sunt arătate, foarte pe scurt, în ciuda mărimii denumirii capitolului, aprecierile clasicilor marxism-leninismului asupra lui Ricardo și importanța operei sale care, alături de opera lui A. Smith, constituie unul din izvoarele marxismului. Nu se face însă o analiză de ansamblu a gândirii economice a lui Ricardo.

Concluzii

Lecția privită în ansamblu este bună. Ea are un conținut bogat de idei redate la un înalt nivel teoretic. Lecția este bine sistematizată, are o succesiune logică și este scrisă într-un stil viu. Toate acestea o fac accesibilă și ușor de urmărit pentru studenți.

În lecție se face analiza critică a concepției economice a lui Ricardo de pe pozițiile înaintate ale marxism-leninismului, explicându-se de fiecare dată problemele pe care de altfel studenții le-au mai învățat la economia politică. Acest procedeu îl considerăm bun, deoarece este știut că în anul I puțini studenți înțeleg și mai puțini dintre ei rețin problemele de Economie politică.

16.II.1957

[Semnătură olografă].

SMBAN, fond ASE, dosar 251/1958, nenumerotat.

64

1957. Referatul asupra unei mai bune circulații a documentării științifice a cadrelor didactice.

Referat asupra unei mai bune circulații a documentării științifice a cadrelor didactice

Problema documentării se prezintă sub două aspecte: dotarea cu materialul bibliografic necesar, român și străin, și informarea cadrelor didactice asupra acestui material existent în biblioteca centrală a institutului, cât și asupra materialelor bibliografice existente în alte instituții. O piedică este posibilitatea traducerii textelor din limbi străini, dificultate care nu a putut fi rezolvată, pe cât știm, decât într-o singură instituție (Institutul de Documentare Tehnică), care având rentabilități proprii poate investi sumele cerute de traduceri.

Înainte de a face propuneri pentru activarea circulației documentării științifice și tipărirea eventuală a unui buletin documentar, socotim necesar să ne oprim asupra situației actuale.

Biblioteca centrală este bine dotată în ce privește cărțile și periodicele apărute în țară. Deopotrivă s-ar putea spune pentru literatura sovietică și a țărilor de democrație populară. Deficitară însă pentru cartea din țările capitaliste, având numai 22 de titluri de publicații periodice tot din Occident. E de menționat că o cercetare în publicațiile periodice capitaliste între 1944 și 1956 nu este posibilă, deoarece biblioteca nu a avut fond valutar.

Pentru aflarea acestui material la Biblioteca centrală se găsește aparatul informativ necesar prin Catalogul de autori și materii; mai mult, chiar un catalog pe materii pentru studiile apărute în publicațiile periodice.

Pentru informarea cadrelor, cărțile și periodicele de profil se transmit prin șefii de cabinet sau tovarăși asistenți delegați cu biblioteca.

Există deci un sâmbure documentar care rămâne însă în cataloagele bibliotecii sau zace, mai ales, în rafturile bibliotecilor de la catedre.

Ar trebui ca tovarășii responsabili cu bibliotecile de catedre să devină antene bibliografice, ridicând materialul la timp, expunându-l și informând colectivul de catedră.

În ce privește traducerea materialul existent, chiar numai pentru titluri, cataloagele bibliotecii oferă traducerea numai a cărților apărute în limba rusă. Biblioteca are un traducător pentru limba rusă. Acoperirea traducerilor necesare muncii științifice nu poate fi făcute decât prin comenzi în exterior, care sunt însă destul de scumpe și nu vor putea fi acoperite din fondul bugetar. Pentru informarea bibliografică privind literatura de specialitate din țara noastră, socotim că problema

este rezolvată prin apariția regulată a publicației «Bibliografia RPR», care înregistrează titlurile cărților și selecționează articolele deopotrivă din presa economică, prin bibliografia adnotată publicată lunar de revistele «Probleme economice» și «Economia românească».

În plus, putem semnala că publicațiile «Probleme economice» și «Economia românească» dau deopotrivă informații bibliografice din literatura țărilor de democrație populară, mai ales.

Este cazul să menționăm câteva lipsuri și greutăți materiale:

- este necesară reînființarea cancelariei profesorilor deoarece munca în actuala sală de lectură a profesorilor nu mai este posibilă, deoarece s-a transformat în același timp și în cancelarie.
- spațiul rezervat cataloagelor publice este extrem de restrâns și înghesuit totodată de studenții care stau la coadă la secția de împrumut.
- serviciul de documentare trebuie scos la iveală înainte de intrarea în sala de lectură, deoarece astăzi stă anonim într-un birou din fundul sălii de lectură.
- pentru dezvoltarea bibliografiei (buletin) este nevoie de încă o dactilografă, pe care de altfel biblioteca o are prevăzută în schemă, dar lucrează la colectivul de dactilo.
- biblioteca nu are nici un aparat de multiplicat.

Propuneri:

Îmbunătățirea documentării științifice a cadrelor didactice mai depinde de câteva elemente care sunt totodată și propuneri:

- mărirea fondului valutar pentru alimentarea cu publicații din țările capitaliste.
- mărirea fondului pentru traduceri.
- încadrarea în norma de muncă a cadrelor didactice, care vor participa la redactarea buletinului bibliografic, a muncilor bibliografice.
- asigurarea cu o forță dactilo, a materialelor necesare și în caz că nu se va tipări – am spune chiar dacă se va tipări buletinul – a unei mașini de multiplicat, ni s-a indicat un rotaprint.

Cât privește îmbunătățirea circulației științifice se propun două modalități de rezolvare, recomandându-se cea dintâi.

1. Redactarea unui Buletin Documentar, tipărit.

2. Organizarea unei rețele de documentări pe profil de catedre.

Aici, printr-o colaborare dintre bibliotecă și responsabilii cu bibliotecile de la catedre s-ar întocmi, la catedre: expoziția permanentă a cărților noi intrate, liste bibliografice de recomandare, comunicări bibliografice.

Am recomanda după modelul existent la catedra de Economie politică sau socialism științific, ca și la celelalte catedre să se întocmească panoul cu lista articolelor mai importante apărute în presa anului. Un exemplar din listele

bibliografice de la catedre ar trebui să fie depus la Biblioteca centrală, care și-ar putea constitui astfel o bază mai largă documentară.

În ceea ce privește Buletinul documentar tipărit, ar urma să apară o dată la 2 luni, într-un tiraj de 400-500 exemplare, urmând să fie difuzat și altor instituții de învățământ superior sau instituții cu preocupări economice.

În ce privește tipărirea, multiplicarea prin Gestetner¹¹⁴ s-ar dovedi puțin recomandabilă, mai ales la mașina existentă în institut, care și așa este ocupată. Tipărirea prin tipografii duce la întâzieri. Se propune cumpărarea unui Rotaprint¹¹⁵ care costă 11.000 lei (produs cehoslovac), se manevrează ușor, poate asigura chiar 1.000 exemplare și are o prezentare mai lizibilă și aproape de tipar.

Colaboratori ar fi întreg personalul didactic pentru scurte recenzii sau adnotări de cărți.

Revista ar avea un colectiv de redacție compus din 3-5 tovarăși din cadrele didactice de la discipline de bază ale facultăților și 2 tovarăși din partea bibliotecii centrale. De preferat ca tovarășii să cunoască și limbi străine.

Redacția ar urma să-și aibă sediul la bibliotecă.

Tovarășii responsabili cu biblioteca de la catedră ar forma colectivul lărgit al redacției, colaboratori permanenți ai ei și totodată antene bibliografice pentru transmiterea și culegerea colaborărilor.

Buletinul documentar ar avea următoarea schemă a cuprinsului:

- recenzii.
- bibliografia selecționată a literaturii economice române.
- bibliografia cărților și articolelor din literatura străină, prezentate ca titluri și adnotate.
- informații asupra materialelor bibliografice existente în alte biblioteci.

Cum și alte instituții (Institutul de Cercetări Economice, Comitetul de Stat al Planificării, Camera de Comerț RPR, Banca de Stat etc.) primesc material străin, mai adeseori mai bogat decât cel din biblioteca institutului;

Cum unele dintre instituții au posibilități și fac traduceri;

Cum unele din ele publică buletine informative sau liste, pe care nu le transmit, socotim că ar fi rodnică o colaborare a acestora, urmând a se edita un Buletin Documentar comun, care ar ridica documentarea la un nivel mai înalt și ar suprima cheltuiala atâtor paralelisme.

[semnături olografe].

SMBAN, fond ASE, dosar 235/1957-1958, nenumerotat.

¹¹⁴ Mașină de multiplicat dezvoltată de David Gestetner (1854-1939).

¹¹⁵ Mașină de multiplicat.

1957. Programa cursului de Mecanizarea și electrificarea agriculturii 1957/1958.

ISEP „V. I. Lenin” București

Facultatea de Planificare

Secția Agrară

Programa Cursului de Mecanizarea și electrificarea agriculturii 1957/1958

Introducere

Importanța mecanizării și electrificării agriculturii în agricultura socialistă. Agricultura sovietică, cea mai mecanizată agricultură din lume. Situația mecanizării agriculturii în Rusia până la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Dezvoltarea industriei de mașini agricole și creșterea parcului de mașini agricole și tractoare în URSS în cadrul planurilor cincinale. Mecanizarea agriculturii – condiție de bază a colectivizării agriculturii. Situația mecanizării agriculturii în țara noastră, înainte de 23 August 1944. Ajutorul acordat de URSS pentru mecanizarea agriculturii în RPR. Sarcinile dezvoltării mecanizării și electrificării agriculturii prevăzute de Planul de Electrificare al RPR și directivele Congresului al II-lea al P.M.R. SMT-urile – pârghie în opera de transformare socialistă a agriculturii din țara noastră.

Locul disciplinei de mecanizare și electrificarea agriculturii în pregătirea cadrelor economice.

Scurtă trecere în revistă a cursului.

I. Cunoștințe generale asupra materialelor, mecanismelor și transmisiilor, folosite la tractoare și mașini agricole

Caracteristica materialelor folosite pentru fabricarea tractoarelor și mașinilor agricole: fonta, oțelul, metalele neferoase, aliajele, lemnul și altele.

Principalele tipuri de mecanisme și transmisiile folosite la tractoare și mașini agricole; elemente de îmbinări: nituri, șuruburi, pene; organe de transmitere a puterii: arbori, lagăre, curele, lanțuri, cabluri; organe de transmitere și transformarea mișcării: mecanismul bielă-manivelă, cama, excentricul.

II. Munca animalelor de tracțiune

Munca cailor și boilor. Efortul de tracțiune, viteza și puterea cailor și boilor. Efortul de tracțiune al unui utilaj de mai mulți cai. Durata lucrului. Regimul rațional de muncă a cailor.

III. Motoare, tractoare agricole și automobile

1. Noțiuni generale. Definiția motorului, clasificarea motoarelor după felul energiei pe care o transformă.
2. Funcționarea motoarelor cu ardere internă. Bazele fizice ale funcționării motoarelor termice. Clasificarea motoarelor termice. Clasificarea motoarelor cu ardere internă. Principiul de funcționare al motoarelor cu ardere internă. Noțiuni de bază; alezaj, cursă, puncte moarte, cilindree. Funcționarea motorului cu carburator în patru timpi.
3. Mecanismul bielă-manivelă. Chiulasa, garnitura de chiulasă, blocul cu cilindrii; baia de ulei, grupul piston, biela, arborele motor, volanta.
4. Mecanismul de distribuție. Distribuția inferioară sau laterală, distribuția în cap, distribuția mixtă, axul cu came, tachelul, tija de împingere, culbutori, supapele, ghidul supapelor, resortul supapei. Transmisia distribuției. Momentele de închidere și deschidere a supapelor.
5. Sistemul de alimentare. Combustibili pentru motoarele cu ardere internă și cerințele la care trebuie să răspundă. Procesul de ardere a combustibilului și cantitatea de aer necesară pentru ardere. Pregătirea amestecului de combustibil și aer și cerințele față de calitatea amestecului. Diferitele tipuri de amestecuri. Curățirea aerului; construcția și funcționarea filtrelor de aer. Îngrijirea, defectările.
Alimentarea motoarelor cu carburator. Schema sistemului de alimentare. Curățirea și debitarea combustibilului. Construcția și funcționarea celui mai simplu carburator pulverizator. Cerințele la care trebuie să răspundă carburatorul. Construcția și funcționarea carburatoarelor motoarelor de automobil și tractor.
Alimentarea motoarelor care folosesc combustibil lichid greu. Metodele de obținere a amestecului în motoarele Diesel și caracteristica lor. Schema sistemului de alimentare. Debitarea combustibilului la pompă. Curățirea combustibilului. Pompe de injecție, construcție și funcționare. Pompele de la motoarele tractoarelor KD-35¹¹⁶ și IAR¹¹⁷. Injecțiile, construcție și funcționare. Injecțiile de la tractoarele KD-35 și IAR.
Regulatorul de turații al arborelui cotit; galeriile de aspirație și de evacuare, toba de eșapament.
6. Sistemul de aprindere. Aprinderea. Schema aprinderii de la scânteia electrică. Fișele și bujiile, construcție și funcționare. Schema sistemului de aprindere cu

¹¹⁶ Tractor cu șenile.

¹¹⁷ După cel de-Al Doilea Război Mondial, fabrica de avioane IAR a început să producă tractoare (IAR 22, IAR 23).

- magnetou de înaltă tensiune, schema principală a magnetoului. Schema sistemului de aprindere cu acumulator. Acumulatorul, bobina de inducție, distribuitorul-construcție, funcționare. Dinamul-circuitul dinam-acumulator. Echipamentul electric de pornire, iluminare și semnalizare la tractoare și automobile.
7. Sistemul de ungere. Procesele de frecare și uzură, scopul ungerii. Condițiile de lucru ale uleiurilor și cerințele față de uleiuri. Cunoștințe de bază cu privire la uleiurile folosite pentru ungerea motoarelor. Schema sistemului de ungere. tipurile sistemului de ungere și caracteristica lor comparativă. Construcția și funcționarea pompelor, filtrelor, ventililor. Sistemul de ungere a motoarelor tractoarelor IAR și KD-35.
 8. Sistemul de răcire. Necesitatea răcirii motorului. Tipurile sistemelor de răcire și caracteristica comparativă a lor. Construcția și funcționarea radiatoarelor, a pompelor de apă, a ventilatoarelor și a termostatelor. Îngrijirea sistemului de răcire.
 9. Transmisia la tractoare și automobile. Schema și mecanismele transmisiei la tractoare și automobile, rolul lor. Ambreiajul, cutia de viteze, transmisia cardanică, diferențialul puntea din spate la tractoarele pe șenile.
 10. Cadrul, suspensie, mecanismul motric, direcția. Cadrul și suspensia tractoarelor și automobilelor. Mecanismul motric – tipuri. Pneurile automobilelor și tractoarelor, funcționarea tractoarelor pe pneuri. Mecanismul de direcție la tractoare și automobile și priza de forță.
 11. Inventarul pentru transportul, depozitarea și manipularea combustibililor și lubrifianților. Păstrarea combustibililor și lubrifianților. Păstrarea combustibililor și lubrifianților – construcția și utilajul bazelor de combustibil ale SMT-urilor și GOSTAT-urilor¹¹⁸ și ale brigăzilor de tractoare. Inventarul de alimentare și îngrijirea lui. Particularitățile de alimentare a tractoarelor cu motoare Diesel. Tehnica securității în timpul alimentării. Norme de consum de combustibili și lubrifianți pentru tractoarele folosite în RPR. Evitarea și stingerea incendiilor.

IV. Mașini și unelte agricole

1. Pluguri

Cerințele agrotehnice la arat. Piese active ale plugului: brăzdarul, cormana, cuțitul, antetrușița, subsolierul; rolul lor, tipurile și principiile de funcționare. Teoria academicianului V. R. Williams¹¹⁹ despre antetrușițe și subsolier. Construcția și

¹¹⁸ Gospodărie agricolă de stat.

¹¹⁹ Vasili Robertovici Williams (1863-1939) a fost un agronom rus.

așezarea antetrupei, ascuțitul și a subsolierului. Ramele și grindele plugurilor. Roțile. Mecanismele. Automatele plugurilor de tractor și arcurile de amortizare. Triunghiul de tracțiune, dispozitive de siguranță.

Clasificarea plugurilor. Pluguri cu destinație generală și pluguri speciale fabricate în URSS pentru defrișat terenuri mlăștinoase, pentru desfundat etc. Plugurile fabricate în RPR.

Metodele de arătură. Aprecierea agrotehnică a calității arăturii. Instrumente pentru determinarea calității lucrului plugului. Productivitatea agregatelor de arat.

Îngrijirea tehnică a plugurilor. Regulile de securitate a muncii în timpul lucrului cu plugurile. Păstrarea plugurilor.

2. Grape, netezitori, cultivatoare și desmiriștitori

Învățătura academicianului V. R. Williams despre uneltele pentru lucrarea solului înainte însămânțării și despre sistemul mașinilor și uneltelor pentru îngrijirea culturilor.

Organele active ale grapelor, cultivatoarelor, desmiriștitorilor: dinți, cuțite, saleți, discuri rărte și tăvălugi, construcția lor și principiul de funcționare.

Grapele, netezitoarele, cultivatoarele și desmiriștitoarele fabricate în RPR. Construcția acestor unelte, caracteristicile de exploatare, productivitatea, rezistențele la tracțiune, consumul de muncă, adâncimea de lucru și dispozitive de reglare. Dispozitivele de remorcare și formarea agregatelor.

Prășitori manuale și de tracțiune animală și mecanică.

Regulile securității muncii în timpul lucrului cu grapele, cultivatoarele și desmiriștitoarele. Păstrarea lor.

3. Mașini de semănat și plantat

Considerațiuni agrotehnice asupra semănatului. Metodele de însămânțare și plantare.

Construcția semănătoarei și procesul ei de funcționare. Distribuitorii, tipurile lor. Distribuitorii cu cilindri canelați și cu lingurițe extensibile, construcția, parametrii principali care determină calitatea și uniformitatea distribuitorilor. Mecanismele pentru reglarea debitului distribuitorilor. Dispozitive pentru golirea de semințe a coșului semănătorilor. Conducte pentru semințe: pâlnii, benzi spirale, telescopice, pânză cauciucată. Brăzdare, tipuri de brăzdare. Mecanismele pentru reglarea adâncimii de lucru a brăzdarelor. Automatul semănătorilor. Cadrul și roțile semănătoarei. Mecanismul de transmisie al semănătorilor și mecanismele de decuplare. Pregătirea semănătorilor pentru lucru. Așezarea brăzdarelor conform schemei de însămânțare, reglarea debitului distribuitorilor. Conducte pentru semințe: pâlnii, benzi spirale, telescopice, pânză cauciucată. Brăzdare, tipuri de brăzdare.

Mecanismele pentru reglarea adâncimii de lucru a brăzdarelor. Automatul semănătorilor. Cadrul și roțile semănătoarei. Mecanismul de transmisie al semănătorilor și mecanismele de decuplare. Pregătirea semănătorilor pentru lucru. Așezarea brăzdarelor conform schemei de însămânțare, reglarea și verificarea distribuitorilor pentru norma de semănat. Determinarea lungimii marcatoarelor. Așezarea roților avantrenului la semănătorile de tracțiune animală. Productivitatea agregatelor de semănat.

Clasificarea semănătorilor. Tipurile de semănători fabricate în URSS și RPR, caracteristicile lor de exploatare. Rezistența la tracțiune a semănătorilor. Formarea agregatelor.

Mașini de plantat. Construcția mașinilor de plantat cartofi și a mașinilor de plantat răsaduri. Mașini de plantat fabricate în URSS.

Mașini de plantat puieti.

4. Mașini de administrat îngrășăminte.

Scurte considerațiuni agrotehnice asupra aplicării îngrășămintelor.

Mașina combină pentru semănat semințe și pentru administrat îngrășăminte.

Mașini pentru hrănirea suplimentară.

Mașini pentru împrăștiat îngrășăminte naturale.

Îngrijirea tehnică a mașinilor pentru administrat îngrășăminte. Securitatea muncii în timpul lucrului. Păstrarea mașinilor.

5. Mașini pentru combaterea dăunătorilor culturilor.

Importanța combaterii dăunătorilor plantelor cultivate. Mașini, aparate și instalații de combaterea dăunătorilor culturilor construite în URSS și în RPR. Îngrijirea tehnică a mașinilor, reguli de securitatea muncii în timpul lucrului, păstrarea mașinilor.

6. Mașini pentru recoltarea plantelor furajere pentru fân și siloz

Cerințele agrotehnice pe care trebuie să le îndeplinească mașinile de recoltat furajele. Procesele tehnologice la recoltarea ierburilor: cosirea, uscarea, formarea brazdelor, căpițarea, presarea fânului.

Unelte manuale.

Cositori de tracțiune animală. Cositori de tracțiune mecanică. Autocositoarea KS-10.

Măsuri de siguranță pentru evitarea accidentelor în timpul lucrului.

Greblele mecanice.

7. Secerătorile

Secerătoarea cu greble și secerătoarea legătoare, construcție și funcționare. Secerătoarea legătoare «21 Decembrie», caracteristicile de exploatare. Vindroverul. Îngrijirea tehnică a secerătorilor. Productivitatea secerătorilor.

8. Mașini pentru recoltarea plantelor industriale

Importanța mecanizării recoltării plantelor industriale. Mașini sovietice pentru recoltatul sfeclei, cartofilor, inului, bumbacului, porumbului. Descrierea construcției, funcționarea. Tehnica exploatării mașinilor, îngrijirea mașinilor.

9. Mașini de treierat

Construcția treierătoarelor simple, semicomplexe și complexe. Descrierea și funcționarea părților componente ale treierătoarei în ordinea procesului tehnologic de treierat, condițiile pe care trebuie să le îndeplinească. Treierătoarea «Vasile Roaită»¹²⁰. Instalarea garniturii de treier și organizarea echipei de lucru, măsuri pentru evitarea accidentelor și incendiilor. Controlul lucrului treierătorii.

10. Combine

Importanța recoltării cu combinele pentru agricultura socialistă. Cerințele agrotehnice față de combină. Construcția și clasificarea combinelor. Combine remorcate, autocombine. Clasificarea după poziția hederului. Descrierea câtorva tipuri de combine fabricate în URSS: S și S-6.

Avantajele autocombinei.

Îngrijiri tehnice și organizarea lucrului cu combina. Măsuri de siguranță.

11. Mașini de curățat, sortat și uscat semințe

Condițiile unei bune semințe. Necesitatea condiționării seminței pentru semănat și consum.

Principiile de sortare și curățire (vânt, site, trior, pânze înclinate, mașini magnetice etc.).

Construcția mașinilor de curățat și sortat. Vânturători, trioare, selectoare.

12. Mașini pentru pregătirea furajelor și utilizarea fermelor zootehnice.

Necesitatea pregătirii nutrețurilor grosiere, suculente și concentrate pentru alimentarea rațională a animalelor.

Cerințele zoo-igienice asupra pregătirii furajelor.

¹²⁰ Muncitor ucis în timpul grevei ceferiștilor, care după instaurarea regimului comunist a fost transformat într-unul din „eroii” comunismului românesc.

Mașini de tocat paie, coceni, nutreț pentru ansilat, uruitori.

Mecanizarea tunsului oilor, mulsului vacilor, mecanizarea transporturilor în fermele zootehnice.

13. Exploatarea mașinilor agricole

Formarea agregatelor de tractor și indicii principali de exploatare. Forța de tracțiune a tractoarelor folosite în RPR. Rezistențele la tracțiune ale mașinilor și uneltelor agricole folosite în RPR. Calculul agregatelor. Productivitatea: pe oră, pe zi, pe sezon. Factorii principali care determină productivitatea: lățimea de lucru, viteza, folosirea timpului de lucru. Formula pentru calculul productivității agregatelor. Lupta pentru o productivitate superioară. Graficul orar. Calculul consumului de carburanți și lubrifianți.

V. Electrificarea agriculturii

Ce este electricitatea și care sunt avantajele ei față de celelalte forme de energie.

1. Producerea, transmiterea și distribuirea energiei electrice.

Tensiunile de distribuție. Tensiunile de exploatare. Uzina electrică și substația de transformare. Felurile și tipurile lor. Liniile aeriene de transport. Rețeaua interioară. Materialele și utilajul pentru instalații.

2. Iluminatul electric

Becurile cu incandescență. Armătura de iluminat. Sistemul de iluminat și normele de iluminat pentru agricultură.

3. Folosirea electromotoarelor în agricultură.

Construcția electromotoarelor de curent alternativ și electromotoarelor de curent continuu. Metodele de conectarea electromotoarelor la rețea. Aparatele de pornire. Siguranțele.

4. Electrificarea proceselor de producție ale agriculturii

Aratul electric. Treieratul electric. Electrificarea centrelor de curățire, sortare și tratare a semințelor. Electrificarea stațiilor de pompare.

Mecanizarea și electrificarea proceselor de producție în zootehnie-curățirea și spălarea animalelor-mulsul și tunsul electric.

Bibliografie

Pentru cursul de «Mecanizarea și electrificarea agriculturii», Facultatea de Planificare, anul IV, fără frecvență, secția agrară.

1. «Mecanizarea și electrificarea agriculturii» de B. C. Turbin, S. A. Iofinov și alții.

SMBAN, fond ASE, dosar 238/1957-1958, nenumerotat.

1957. Programa analitică a cursului de Statistică teoretică.

Ministerul Învățământului și Culturii
Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin”
Facultatea de Statistică
Programa analitică a cursului de Statistică teoretică
1957

I. Obiectul și metoda statisticii

Introducere: Statistica, știința socială. Clasicii marxism-leninismului despre rolul statisticii în cunoașterea vieții sociale și în transformarea revoluționară a societății. Partinitatea statisticii.

Obiectul statisticii. Statistica studiază latura cantitativă a fenomenelor social-economice în legătură indisolubilă cu latura lor calitativă, cercetează și exprimă cantitativ legile dezvoltării sociale în condiții concrete de loc și timp. Ea mai studiază influența factorilor naturali și tehnici asupra modificărilor cantitative ale vieții sociale și influența dezvoltării producției sociale asupra condițiilor naturale de trai ale societății. Stadiile cercetării statisticii, unitatea și interdependența lor.

Caracterul obiectiv al categoriilor, al indicatorilor și al metodelor științei statistice care reflectă trăsăturile și însușirile specifice ale obiectului cercetării statistice. Legătura indestructibilă dintre teoria și practica statisticii socialiste.

Bazele teoretice ale statisticii. Materialismul istoric și economia politică marxist-leninistă ca bază științifică a statisticii. Analiza teoretică multilaterală a esenței și formelor de dezvoltare a fenomenelor social-economice ca o condiție obligatorie pentru înțelegerea justă a caracteristicilor cifrice ale fenomenelor și a legităților lor. Întemeietorii marxism-leninismului despre legătura dintre teoria economică și statistică. Oglindirea cifrică a fenomenelor vieții sociale pe baza întregii colectivități de fapte, luate în întregul lor, în interdependența lor ca unul dintre cele mai importante principii științifice ale statisticii. Condiționarea conținutului indicatorilor statisticii de către dezvoltarea forțelor de producție sociale și caracterul relațiilor de producție. Necesitatea modificării procedeeleor și metodelor cercetării statistice în funcție de modificarea esenței și formelor dezvoltării fenomenelor social-economice. Legătura statisticii cu celelalte științe.

Metoda statisticii. Dialectica marxist-leninistă ca bază metodologică a statisticii.

Procedeele și metodele specifice de studiu statistic al fenomenelor social-economice. Folosirea în statistică a regulilor și procedeele teoriei probabilităților și statisticii matematice. Legea numerelor mari și importanța ei pentru statistică.

Ramurile științei statistice. Diferitele părți și ramuri ale științei statistice: statistica generală social-economică și statisticile de ramură (statistica industrială, statistica agricolă, statistica populației, statistica culturii etc.).

Evidența și statistica în societatea socialistă. Noțiunea de evidență. Asemănările și deosebiri dintre evidență și statistică. Deosebirile fundamentale între esența fenomenelor social-economice ale modurilor de producție socialist și capitalist și deosebirile principale care rezultă de aici între evidența și statistica socialistă și cea burgheză. Clasicii marxism-leninismului despre importanța și rolul evidenței și statisticii în societatea socialistă și rolul evidenței economiei naționale. Rolul statisticii în sistemul evidenței socialiste. Imposibilitatea creării sistemului unic al evidenței economiei naționale în țările capitaliste.

Sarcinile fundamentale ale statisticii în societatea socialistă. Sarcinile statisticii socialiste în lumina documentelor Congresului al IX-lea al PCUS. Sarcinile fundamentale ale statisticii din RPR în perioada de trecere de la capitalism la socialism în lumina documentelor Congresului al II-lea PMR. Culegerea, prelucrarea și analiza datelor statistice autentice, fundamentate științific, care să arate mersul îndeplinirii planurilor de Stat, creșterea economiei naționale și culturii socialiste, resursele materiale existente în economia națională și folosirea lor; corelațiile între diferitele ramuri ale economiei naționale – rezervele pentru depășirea planului. Indicațiile congreselor și conferințelor PCUS și ale plenarelor CC al PCUS în legătură cu controlul îndeplinirii planului și sarcinile statisticii. Indicațiile CC al PMR în legătură cu controlul îndeplinirii planului și cu sarcinile statisticii din RPR. Rolul de avangardă al științei statistice sovietice. Rolul ei în dezvoltarea statisticii din țările de democrație populară.

Esența apologetică și reacționară a statisticii burgheze. Clasicii marxism-leninismului despre esența apologetică a statisticii burgheze. Demascarea esenței apologetice a statisticii burgheze ca una din sarcinile statisticii socialiste. Statistica burgheză în slujba monopolurilor imperialiste. Concepțiile neștiințifice burgheze asupra obiectului, metodei și sarcinilor statisticii. Greutățile de neînvins ale statisticii burgheze în rezolvarea principalelor probleme teoretice și metodologice ale statisticii.

Esența idealistă și metafizică a teoriei și metodologiei statisticii burgheze. Înlocuirea analizei politico-economice a fenomenelor social-economice cu analiza formal cantitativă, ca o trăsătură caracteristică a metodologiei statisticii burgheze. Caracterul antiștiințific al încercărilor de a explica legile de dezvoltare ale societății și de a interpreta caracteristicile cifrice pe baza teoriei probabilității. Lupta contra influențelor statisticii burgheze în statistica socialistă.

- II. Observarea statistică¹²¹
- III. Prelucrarea materialelor observării statistice
- IV. Mărimi absolute și relative
- V. Mărimi medii
- VI. Indicatorii variației și noțiuni despre corelație
- VII. Indicii
- VIII. Seriile dinamicii
- IX. Observarea selectivă
- X. Reprezentarea grafică a datelor statistice
- XI. Analiza datelor statistice
- XII. Scurtă prezentare istorică a dezvoltării statistice

Evidența în orânduirea sclavagistă. Evidența în orânduirea feudală. Aritmetica politică. Caracterizarea lui Patten de către Marx și Engels. Statistica în orânduirea capitalistă. Demascarea caracterului ei de clasă.

V. I. Lenin, creatorul statisticii științifice. Statistica în operele lui Marx și Engels. Rezolvarea principalelor probleme în lucrările lui V. I. Lenin și I. V. Stalin privitoare la: rolul statisticii în analiza social-economică, locul și importanța statisticii în analiza social-economică, locul și importanța statisticii în statul socialist pentru conducerea statului și planificarea economiei naționale.

Organizarea statisticii de stat în URSS. Rolul Partidului în această organizare. Principalele etape de dezvoltare ale statisticii de stat din URSS și lucrările cele mai importante. Reorganizarea DGS¹²² URSS în 1949 și importanța acestei reorganizări pentru statistica de stat.

Statistica română în secolul al XVIII-lea. Constituirea primelor organe statistice, organizarea și efectuarea primelor recensăminte. N. Bălcescu și importanța lui pentru statistica română. Lucrările lui Neculae Suțu, Ion Ionescu de la Brad și Dionisie Pop Marțian.

Statistica din România burghezo-moșierească. Organizarea și dezvoltarea statisticii în RPR HCM¹²³ nr. 474/29 mai 1951. Organele DCS. Organele statisticii departamentale. Ajutorul teoretic și practic acordat de statistica sovietică statisticii din RPR și folosirea experienței statisticii sovietice de către statistica noastră.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

¹²¹ Lecțiilor II-XI nu le-au fost prezentate decât titlurile, din motive de spațiu.

¹²² Direcția Generală a Statisticii.

¹²³ Hotărârea Consiliului de Miniștri.

67

1957. Fișa tematică: Statistica economică.

Nr.	Obiect	Număr de ore					
		Fac. de Statistică		Fac. de Economie politică		Fac. de Finanțe	
		Curs	Lucrări practice	Curs	Lucrări practice	Curs	Lucrări practice
I.	Obiectul și sarcinile statisticii social-economice	4	4	2	2	2	2
II.	Clasificarea ramurilor economiei naționale	4	4	2	2	2	2
III.	Statistica populației	6	4	4	2	2	2
IV.	Statistica avuției naționale	12	14	8	8	6	6
V.	Statistica producției produsului social						
	Statistica produsului social	18	24	10	10	10	10
	Statistica muncii	10	8	6	6	4	4
	Statistica prețului de cost al producției	10	8	6	6	6	6
VI.	Statistica aprovizionării tehnico-materiale a colectărilor, a circulației mărfurilor și a traficului produsului						
	Statistica aprovizionării tehnico-materiale	4	4	2	2	2	2
	Statistica colectărilor și circulației mărfurilor	2	4	2	2	2	2
	Statistica trafic. de prod. a prețurilor	4	4	2	2	2	2
VII.	Statistica veniturii naționale a finanțelor și a consumului	15	16	8	8	8	8
VIII.	Balanța statistică a economiei naționale	18	18	8	6	8	6

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

1957. Programa analitică a cursului de Organizarea evidenței mecanizate.

ISEP „V. I. Lenin” București
Facultatea de Statistică
Catedra de Statistică teoretică

Programa analitică a cursului de Organizarea evidenței mecanizate

Tema I. Importanța mecanizării evidenței

Necesitatea prelucrării mecanizate a datelor de evidență în economia planificată. Volumul muncii de evidență, operativitatea în prelucrare, exactitatea materialului prelucrat. Mecanizarea evidenței în URSS, RPR și în țările de democrație populară. Perspectivele prelucrării mecanizate a datelor de evidență și de mecanizare a calculelor.

Tema II. Istoricul mecanizării evidenței

Răbojul, primul instrument de calcul, socotitorul. Dispozitivul de Viturin, invenția lui Pascal, mașina lui Leibnitz. Mașini de calculat inventate de oameni de știință ruși și sovietici. Importanța acestor invenții.

Mașini de calcul analitice, electrointegratorul, mașina brută pe principiul celulei fotoelectrice, mașina electronică.

Dezvoltarea industriei mașinilor de calculat în țările capitaliste, în URSS, în RPR și în țările de democrație populară.

Tema III. Clasificarea mijloacelor tehnice de calcul

Mijloacele de mecanisme a calculelor, dispozitive, aparate, cântare. Mașini cu introducere manuală a datelor inițiale. Mașini cu introducere automată a datelor inițiale. Mașini speciale. Utilizarea diverselor aparate și mașini, randamentul lor. Tabele, monograme și aparate de calcul. Sisteme tabulare, calculul cu ajutorul lor. Tabele mobile, construirea și utilizarea lor. Monogramele. Bazele lui Neper. Adiatorul. Construcția și utilizarea socotitorului. Operațiuni de adunare, scădere, de înmulțire și împărțire cu socotitorul. Construcția și utilizarea adiatorului. Adunarea și scăderea la adiator.

Tema IV. Rigla de calcul

Istoricul și construcția riglei de calcul. Sistemul de gradare și scările ei de calcul. Citirea gradațiilor riglei. Operațiuni cu rigla de calcul, înmulțire și împărțire.

Ridicarea unui număr la pătrat și cub. Extragerea rădăcinii pătrate. Calculul celei de a patra proporțională. Calculul procentelor.

Tema V. Mașini de calculat

Aritmometrul. Elemente de construcție a aritmometrului. Mecanismele mașinii, funcțiunile lor. Operațiuni la aritmometru. Adunarea și scăderea. Înmulțirea simplă, înmulțirea redusă. Împărțirea prin metoda scăderii repetate, prin adunarea repetată a împărțitorului, prin înmulțirea numărului invers al împărțitorului. Operațiuni combinate. Calculul procentelor. Extragerea rădăcinii pătrate. Controlul bunei funcționări a mașinii. Mașini de calculat semiautomate, construcția și utilizarea lor. Mașini de calculat automate, construcția și utilizarea lor.

Tema VI. Mașini de adunat, de contabilizat și de facturat

Principiul de construcție a mașinii de însumat monoperiodică și a mașinii de însumat biperiodică. Operațiuni la mașina cu tastatură completă. Mașina de însumat cu tastatură redusă. Construcția mașinii, funcțiile tastelor de comandă, adunare cu total general, subtotal etc. Înmulțirea la mașina de însumat. Scădere directă, scădere cu ajutorul numărului complimentar. Controlul bunei funcționări a mașinii. Mașini de adunat acționate de motor electric.

Mașini de contabilizat. Construcția și utilizarea lor. Mașini cu mai multe contoare. Adunarea și scăderea la mașini de contabilizat. Tabularea verticală și orizontală cu mașina de contabilizat. Subtotalul, totalul și alte taste de comandă la mașinile de contabilizat. Combinarea tastelor cifrice cu tastatura mașinii de scris.

Mașini de facturat. Principiile de construcție a mașinii de facturat. Folosirea acestor mașini. Tastele cifrice de adunare, de înmulțire și de comandă (mașini de facturat). Combinarea tastelor cifrice cu tastele de scris.

Tema VII. Mașini de calcul analitic

Mașini de perforat monoperiodice. Mașina de control sortat simplă și cu dispozitiv de numărare. Mașina de tabulat. Construcția și dispozitivele mașinii. Metodele de lucru la aceste mașini, randamentul lor. Mașini analitice cu destinație specială. Mașina de înmulțit și perforat. Mașina de reproduș, mașina de interpretat tabulogramele.

Operațiuni pregătitoare procesului de prelucrare a datelor evidenței cu mașini analitice. Verificarea cantitativă și verificarea calitativă a documentelor. Întocmirea codurilor. Coduri în ordine numerică, coduri în serie, coduri zecimale și coduri combinate. Întocmirea foilor de calificare și a machetelor de perforare. Cartela perforată, utilizarea și caracteristicile ei.

Tema VIII. Forma de organizare a mecanizării evidenței.

Stațiuni de mașini de calcul și birouri de mașini de calcul. Stațiuni de mașini de calcul ale întreprinderilor, ale unor departamente și interdepartamentale. Structura unui S.M.C. Serviciile sale. Organizarea procesului tehnologic la S.M.C. Organizarea locului de muncă, metodele de lucru. Normarea tehnică și remunerarea muncii. Organizarea planificării și a evidenței. Organizarea întreținerii tehnice a mașinilor de calculat.

Tema IX. Proiectarea prelucrării mecanizate.

Problemele și conținutul proiectului. Proiecte individuale și proiecte tip. Premisele mecanizării. Determinarea lucrării de evidență ce urmează a fi mecanizate. Alegerea tipurilor de mașini de calculat. Adaptarea documentelor primare și circulației lor. Alegerea sistemului de cod. Proiectarea procesului de calcul la mașini. Calculul numărului de mașini necesare. Pregătirea personalului necesar S.M.C. sau D.M.C. Executarea de lucrări experimentale și definitivarea proiectului de prelucrare.

Bibliografie

Drirdov-Estignov-Iaakov, *Organizarea și tehnica evidenței mecanizate*.
Chinodaan, *Mecanizarea evidenței și a lucrărilor de calcul* (în limba rusă).
Andreev-Dolomski, *Curs de calcule economice*.
Andreescu Gh., *Cum să folosim rigla de calcul*.
Gurviț, *Calcule comerciale* (limba rusă).
Tabele pentru calculul procentelor.
Articole din Buletinul Contabililor și Revista de Statistică.

Plan tematic pentru cursul de Organizarea evidenței mecanizate

Nr.	Tema	Curs ore	Lucrări practice ore
1.	Importanța mecanizării evidenței	2	1
2.	Istoricul mecanizării evidenței	2	1
3.	Clasificarea mijloacelor de calcul	2	2
4.	Rigla de calcul	2	2
5.	Mașini de calculat	4	26
6.	Mașini de adunat, de contabilizat și de facturat	3	12
7.	Mașini de calcul analitic	8	8
8.	Forme de organizare a mecanizării evidenței	4	4
9.	Proiectarea prelucrării mecanizate	6	4
Total		33	66

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

1957. Programa analitică a cursului de Statistica industrială.

Capitolul I. Obiectul, metoda și problemele statisticii industriale

Statistica industrială ca ramură a statisticii social-economice. Învățătura lui Marx, Engels, Lenin, Stalin ca bază a statisticii industriale socialiste.

Industria ca obiect de studiu al statisticii industriale socialiste.

Metoda statisticii industriale.

Principalele sarcini ale statisticii industriale socialiste. Sarcinile statisticii industriale, care decurg din documentele celui de-al II-lea Congres PMR și ale Plenarei CC al PMR din decembrie 1956.

Conținutul cursului de statistică industrială. Legătura reciprocă dintre statistica industrială și planificarea economiei naționale, economia industrială, organizarea și planificarea producției în întreprinderile industriale.

Superioritatea statisticii industriale socialiste față de statistica burgheză.

Capitolul II. Statistica producției industriale

Dările de seamă ca principală sursă de date pentru studiul statistic al activității întreprinderii.

Indicațiile lui V. I. Lenin despre unitatea de evidență în statistica industrială. Întreprinderea industrială ca unitate de evidență de bază. Felurile întreprinderii după gradul complexității. Caracteristicile întreprinderii industriale independente. Noțiunea de activitate de bază, sectoare și secții, structura organizatorică și de producție a întreprinderii industriale.

Sarcinile statisticii producției industriale în lumina documentelor de partid și de stat. Noțiunea de producție industrială. Elementele componente ale producției; produse și lucrări cu caracter industrial (servicii). Felurile produselor după gradul de terminare. Evidența primară a produselor finite și a semifabricatelor.

Momentul terminării producției. Caracterul complet al producției.

Metodele statistice de măsurare a producției industriale; în unități naturale, convențional naturale și valorice.

Evidența producției în expresie naturală. Însemnătatea acestei evidențe. Nomenclatorul producției și însemnătatea lui. Balanțele producției și metodele de întocmire.

Capitolul III. Statistica resurselor de muncă¹²⁴

Capitolul IV. Statistica productivității muncii

Capitolul V. Statistica salariului

¹²⁴ Pentru următoarele capitole nu vom menționa decât titlurile, pentru a economisi spațiul.

- Capitolul VI. Statistica fondurilor fixe ale industriei
Capitolul VII. Statistica industriei energetice
Capitolul VIII. Statistica utilajului de producție al industriei
Capitolul IX. Statistica tehnicii noi
Capitolul X. Statistica aprovizionării tehnico-materiale a întreprinderilor industriale
Capitolul XI. Statistica prețului de cost al producției
Capitolul XII. Statistica finanțelor întreprinderilor industriale
Capitolul XIII. Studiul statistic al datelor centralizate pe industrie
Capitolul XIV. Elemente de istoria statisticii industriale în RPR și în străinătate
Capitolul XV. Organizarea actuală a statisticii industriale în RPR și în străinătate.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

70

1957. Programa de Statistică economică și industrială pe anul 1957/1958.

Ministerul Învățământului și Culturii

Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin” București

Facultatea de Planificare

Programa de Statistică economică și industrială pe anul 1957/1958

A. Statistica economică

[...].

B. Statistica industrială

Cap. I. Obiectul, metoda și problemele statisticii industriale

Statistica industrială ca ramură a statisticii social-economice – învățătura marxist-leninistă ca bază a statisticii industriale-socialiste.

Industria ca obiect al statisticii industriale-socialiste.

Metoda statisticii industriale.

Principalele sarcini ale statisticii industriale-socialiste. Sarcinile statisticii industriale, care decurg din documentele celui de al II-lea Congres al PMR și ale celorlalte hotărâri ulterioare ale Guvernului și Partidului.

Conținutul cursului de Statistică industrială.

Legătura reciprocă dintre statistica industrială și planificarea economiei naționale, economia industrială, organizarea și planificarea producției în întreprinderile industriale.

Superioritatea statisticii industriale socialiste față de statistica burgheză¹²⁵.

Capitolul II. Organizarea observării statistice și centralizarea materialelor în statistica industrială

Capitolul III. Statistica producției industriale

Capitolul IV. Statistica numărului și structurii forței de muncă. Întrebuințarea timpului de lucru

Capitolul V. Statistica productivității muncii în industrie

Capitolul VI. Statistica salariului

Capitolul VII. Statistica fondurilor fixe ale industriei

Capitolul VIII. Statistica utilajului energetic al industriei

Capitolul IX. Statistica utilajului de producție al industriei

Capitolul X. Statistica tehnicii noi

Capitolul XI. Statistica aprovizionării materiale a industriei

Capitolul XII. Statistica prețului de cost al producției industriale

Capitolul XIII. Statistica finanțelor întreprinderilor industriale ale RPR

Capitolul XIV. Scurtă prezentare a istoriei statisticii industriale a RPR.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

71

1957. Programa analitică a cursului de Statistica economică și comercială pentru anul IV, curs fără frecvență.

ISEP „V. I. Lenin”

Facultatea de Statistică

Catedra Statistica ramurilor

Programa analitică a cursului de Statistica economică și comercială pentru anul IV, curs fără frecvență

¹²⁵ Pentru următoarele capitole nu vom menționa decât titlurile, pentru a economisi spațiul.

A. Statistica economică¹²⁶

1. Obiectul, metoda și sarcinile statisticii social-economice
2. Statistica populației
3. Clasificarea și determinarea ramurilor producției materiale
4. Statistica bogăției naționale
5. Statistica producției produsului social
6. Statistica veniturii naționale
7. Balanța statistică a economiei naționale

B. Statistica comercială

1. Conținutul și problemele statisticii comerțului socialist
2. Categoriile de bază ale statisticii circulației mărfurilor
3. Statistica circulației mărfurilor cu ridicata
4. Statistica colectărilor și achizițiilor de produse agricole
5. Statistica circulației mărfurilor cu amănuntul
6. Statistica rezervelor de mărfuri
7. Statistica prețurilor
8. Statistica muncii și a salariilor în comerțul socialist
9. Statistica cheltuielilor de circulație
10. Statistica rețelei comerciale
11. Statistica întreprinderilor industriale și a gospodăriilor anexe de pe lângă organizațiile comerțului socialist
12. Statistica transporturilor (cu mijloacele de transport proprii ale organizațiilor comerciale).

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

1957. Extrasul din programa cursului de Statistica gospodăriei comunale pe anul 1957/1958.

ISEP „V. I. Lenin”

Facultatea de Statistică

Programa cursului de Statistica gospodăriei comunale pe anul 1957/1958

¹²⁶ Sunt menționate doar titlurile lecțiilor, pentru a economisi spațiu.

Capitolul I. Obiectul, sarcinile și organizarea statisticii gospodăriei comunale

1. Obiectul statisticii gospodăriei comunale

Statistica gospodăriei comunale ca ramură a statisticii economice.

Obiectul statisticii gospodăriei comunale.

Organizarea statisticii gospodăriei comunale și a întreprinderilor comunale în RPR și URSS.

Sectoarele componente ale gospodăriei comunale: gospodăria financiară urbană; gospodăria de locuințe; amenajări exterioare orășenești; alimentarea cu apă, canalizare, salubritate, băi, spălătorii, gospodărie de energie electrică și termică; gaze și transportul orășenesc în comun.

2. Scopul și sarcinile statisticii gospodăriei comunale

Asigurarea cu date statistice a muncii de planificare a construcțiilor de localități și a muncii de planificare a investițiilor pentru construcții de locuințe; a întocmirii proiectelor de construcții ale gospodăriei comunale; a elaborării planurilor de exploatare a locuințelor și a întreprinderilor comunale.

Urmărirea executării planului întreprinderilor comunale.

Capitolul II. Studiul statistic al fondurilor fixe ale gospodăriei comunale¹²⁷.

Capitolul III. Studiul statistic al transporturilor orășenești.

Capitolul IV. Statistica amenajărilor urbane exterioare.

Capitolul V. Statistica locuințelor.

Capitolul VI. Problemele generale ale statisticii întreprinderilor comunale.

Capitolul VII. Statistica întreprinderilor comunale de electricitate.

Capitolul VIII. Statistica exploatarei întreprinderilor sanitare și de igienă.

Capitolul IX. Statistica transportului orășenesc în comun.

Capitolul X. Studiul complex al punctelor populate.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

73

1957. Extrasul din programa cursului Statistica aprovizionării tehnico-materiale pentru anul universitar 1957/1958.

ISEP „V. I. Lenin”

Facultatea de Planificare

Statistica aprovizionării tehnico-materiale

Programa de curs pentru anul universitar 1957/1958

¹²⁷ În continuare vor fi menționate doar titlurile capitolelor, pentru a economisi spațiu.

I. Obiectul aprobării și organizarea statisticii aprovizionării tehnico-materiale.

Importanța aprovizionării tehnico-materiale în lumina documentelor celui de al II-lea Congres al PMR.

Statistica aprovizionării tehnico-materiale ca ramură a statisticii economice și legătura ei cu statistica teoretică.

Materialismul dialectic și istoric și economia-politică marxist-leninistă ca bază a studiului statisticii aprovizionării tehnico-materiale.

Studierea de către statistica aprovizionării tehnico-materiale a fenomenelor din ramura aprovizionării și mijloacele de producție necesare asigurării procesului reproducției socialiste lărgite.

Metodele statisticii aprovizionării tehnico-materiale: observarea, gruparea datelor statistice, întocmirea indicatorilor, prezentările grafice și analizele multilaterale.

Sarcini de bază ale statisticii aprovizionării tehnico-materiale și modalitatea de asigurare a economiei naționale, a diferitelor ramuri, întreprinderi, șantier și organizații cu mijloace în producție. Aprovizionarea pe bază de contracte și organizarea planificată a repartiției materialelor prime, materialului, utilajului și combustibilului.

Cele două sectoare ale aprovizionării tehnico-materiale – aprovizionarea și desfacerea mijloacelor de producție. Organizarea desfacerii și aprovizionării întreprinderilor cu mijloace de producție necesare.

Sistemul de organizare a ramurilor și întreprinderilor.

Grupele sistemului de organizare și grupelor de materiale în URSS și RPR.

Scurtă privire asupra întocmirii planului aprovizionării.

Felul depozitelor și aprovizionării prin tranzit.

II. Clasificarea mijloacelor de producție și principiile întocmirii nomenclurii materialelor¹²⁸.

III. Observarea curentă și sistemul dărilor de seamă în statistica aprovizionării tehnico-materiale.

IV. Statistica realizării și livrării produselor către consumatori.

V. Statistica consumului și a consumurilor specifice de materii prime, materiale, combustibil și energie electrică.

VI. Statistica stocurilor de materii prime, materiale și combustibil.

VII. Recensămintele resurselor materiale.

VIII. Balanțele efective ale materialelor și metodele pentru întocmirea lor.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

¹²⁸ În continuare vor fi menționate doar titlurile capitolelor, pentru a economisi spațiul.

1957. Extrasul din programa de Statistica muncii 1957/1958.

ISEP „V. I. Lenin”

Facultatea de Statistică

Statistica muncii 1957/1958

I. Obiectul și sarcinile Statisticii muncii

Statistica muncii ca ramură a statisticii economice. Legătura reciprocă dintre statistica muncii și planificarea economiei naționale, organizarea și economia muncii.

Materialismul dialectic, materialismul istoric și economia politică marxist-leninistă – baza științifică a statisticii muncii.

Trăsăturile caracteristice ale muncii în socialism. Relațiile de producție socialiste și caracterul muncii. Munca eliberată, munca pentru sine, caracterul nemijlocit al muncii, necesitatea și posibilitatea organizării și planificării muncii. Cooperarea socialistă, disciplina socialistă a muncii, întrecerea socialistă. Înzestrarea tehnică a muncii și creșterea calificării.

Apariția legilor economice noi în socialism: legea economică a creșterii rapide și neîncetate a productivității muncii și legea economică a repartiției după muncă.

Elementele procesului de producție: munca, mijloacele muncii și obiectele muncii. Repartizarea planificată a resurselor de muncă între ramuri.

Populația activă și populația pasivă. Proporțiile dintre ele. Sfera producției materiale și sfera administrației de stat și a deservirii. Munca productivă și munca socialmente utilă. Ramurile producției materiale și ale stării administrației de stat și a deservirii. Repartiția resurselor de muncă și proporțiile dintre ele. Creșterea greutății specifice a muncii ocupată în sfera producției materiale.

Problemele statisticii muncii și sarcinile ei: numărul și repartiția resurselor de muncă, proporția în repartiția lor pe sfere și ramuri, structura și componența resurselor de muncă, dinamica resurselor de muncă. Utilizarea timpului de lucru, calificarea și ridicarea calificării, întrecerea socialistă, productivitatea muncii și retribuția muncii.

Sarcinile statisticii muncii în lumina indicațiilor Congresului al II-lea al Partidului Muncitoresc Român. Descoperirea rezervelor interne pentru creșterea productivității muncii, mai buna folosire a timpului de muncă, asigurarea unor corelații juste între indicatorii economiei.

Organizarea statisticii muncii în cadrul statisticii de stat și departamentale în RPR.

Superioritatea statisticii muncii în URSS și țările de democrație populară. Caracterul apologetic și falsificator al statisticii muncii în capitalism pentru camuflarea contradicțiilor de clasă.

II. Observarea, gruparea și metodele de analiză în statistica muncii¹²⁹

III. Statistica numărului și compensației surselor de muncă

IV. Statistica dinamicii resurselor de muncă

V. Statistica utilizării timpului de lucru

VI. Statistica completării resurselor de muncă și a calificării cadrelor

VII. Statistica întrecerii socialiste și a frunțașilor

Importanța întrecerii socialiste pentru îndeplinirea sarcinilor politico-economice trasate de Partid și de Guvern în domeniul construirii socialismului.

Formele cele mai răspândite ale întrecerii socialiste legate de forța de muncă și timpul de lucru, mijloacele muncii și obiectele muncii. Lupta pentru creșterea producției și productivității muncii, pentru calificarea produselor, pentru mai buna folosire a utilajului, pentru economisirea obiectelor muncii, reducerea prețului de cost și ridicarea rentabilității.

Indicatorii statistici indirecti ai întrecerii socialiste și indicatori direcți: numărul celor aflați în întrecere, numărul diferitelor brigăzi de calitate, de economii, complexe etc. Eficacitatea economică a metodelor înaintate aplicate.

Evidența și dările de seamă asupra întrecerii socialiste.

VIII. Statistica resurselor de muncă în agricultură

IX. Balanțele muncii și forțele de muncă ca parte din balanța economiei naționale

X. Statistica productivității muncii

XI. Statistica retribuirii muncii

Fișa tematică pentru cursul de Statistica muncii

Nr.	Obiectul și sarcinile Statisticii muncii	Nr. ore	Lucrări practice
1.	Obiectul și sarcinile statisticii muncii	1	0
2.	Observarea, gruparea și metodele de analiză în statistica muncii	2	0
3.	Statistica numărului și compensației surselor de muncă	2	1
4.	Statistica dinamicii resurselor de muncă	2	1
5.	Statistica utilizării timpului de lucru	4	2
6.	Statistica completării resurselor de muncă și a calificării cadrelor	2	1

¹²⁹ În continuare, pentru temele II-VI și VIII-XI vor fi menționate doar titlurile capitolelor, pentru a economisi spațiul.

Nr.	Obiectul și sarcinile Statisticii muncii	Nr. ore	Lucrări practice
7.	Statistica întrecerii socialiste și a frunțașilor	2	1
8.	Statistica resurselor de muncă în agricultură	2	1
9.	Balanțele muncii și forțele de muncă ca parte din balanța economiei naționale	4	2
10	Statistica productivității muncii	24	18
11.	Statistica retribuirii muncii	18	13
	Lecții de sinteză	2	0
Total		65	40

Bibliografie

1. K. Marx, *Capitalul*, vol. 1, ed. PMR, 1948.
2. V. I. Lenin, *Marea inițiativă*, ed. PMR, 1948.
3. I. V. Stalin, *Problemele leninismului*, ed. pt. literatura politică, ed. a III-a. *Cuvântarea rostită la consfătuirea cadrelor de conducere din economie*, 1931; *Cuvântarea rostită la prima consfătuire unională a stahanoviștilor*.
4. N. S. Hurșciov, *Raport de activitate al CC al PCUS la Congresul al XX-lea al Partidului*, ESPLP, 1956.

[...].

40. *Analele Științifice de Statistică*, vol. I, 1955.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

75

1957. Extrasul din programa analitică de Statistica transporturilor 1957/1958.

ISEP „V. I. Lenin” București

Facultatea de Statistică

Programa analitică de Statistica transporturilor 1957/1958

1. Obiectul și sarcinile Statisticii transporturilor

Transportul socialist ca obiect al studiului statisticii transporturilor. Statistica transporturilor ca ramură a statisticii economice. Legătura între statistica transporturilor și teoria generală a statisticii, statistica economică, economia transportului socialist și evidența contabilă în transport.

Sarcinile de bază ale statisticii transporturilor. Rolul statisticii, întocmirea și verificarea îndeplinirii planului de dezvoltare a transportului socialist. Sarcinile statisticii transporturilor în conformitate cu Directivele Congresului al II-lea al PMR cu privire la cel de al II-lea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale 1956-1960.

Deosebirea principală a statisticii transporturilor socialiste față de statistica transporturilor burgheze.

Structura și conținutul cursului de statistică a transporturilor

Observarea statistică în transporturi

Unitatea de observare și unitatea dărilor de seamă în statistica transporturilor. Întreprinderea de transport ca unitate de raportare. Caracteristicile întreprinderii de transport. Importanța recensămintelor de transport.

2. Statistica transporturilor de mărfuri și călători¹³⁰
3. Particularitățile evidenței statistice a transporturilor de călători, în diferitele feluri de transport
4. Statistica transporturilor cu autovehicule
5. Evidența statistică a parcului de locomotive și vagoane și utilizarea parcului de locomotive și vagoane
6. Statistica transportului pe apă
7. Statistica operațiunilor de încărcare-descărcare și depozitare în transportul naval
8. Statistica transporturilor aeriene
9. Statistica transportului prin conducte
10. Evidența statistică a transportului de folosință necomun (propriu)
11. Evidența statistică a fondurilor fixe în transporturi
12. Statistica muncii în transporturi
13. Statistica aprovizionării tehnico-materiale a transportului pe căile ferate, apă, cu autovehicule și aeriene
14. Statistica financiară și prețul de cost
15. Corelarea și analiza principalelor indicatori din statistica transporturilor
16. Statistica poștelor și telecomunicațiilor.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

¹³⁰ Vor fi menționate doar titlurile lecțiilor pentru a economisi spațiul.

76

1957. Extrasul din programa analitică a cursului Statistica comerțului socialist 1957/1958.

ISEP „V. I. Lenin”

Facultatea de Statistică

Programa analitică a cursului Statistica comerțului socialist 1957/1958

1. Conținutul și problemele statisticii comerțului socialist

Statistica comercială ca ramură a științei statistice, legătura statisticii comerciale cu teoria generală a statisticii social-economice, materialism dialectic, materialism istoric și economia politică marxist-leninistă, baza științifică a statisticii comerciale.

Obiectul de studiu al statisticii comerciale.

Dărilor de seamă, formă de bază în observarea statistică în comerțul socialist.

Unitatea comercială, întreprinderea comercială și organizația comercială, ca unități de observare ale statisticii comerțului socialist.

Sarcinile statisticii comerciale.

Directivele Congresului al II-lea al PMR cu privire la cel de al doilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1956-1960 și sarcinile care revin Statisticii circulației mărfurilor.

Deosebirile fundamentale între statistica comercială socialistă și cea burgheză.

Principalele capitole ale statisticii comerciale.

Organizarea statisticii comerciale în RPR; statistica comercială de Stat; statistica comercială departamentală.

2. Categoriile de bază ale statisticii circulației mărfurilor¹³¹

3. Statistica circulației mărfurilor cu ridicata

4. Statistica colectărilor și achizițiilor de produse agricole

5. Statistica circulației mărfurilor cu amănuntul

6. Statistica rezervelor de mărfuri

7. Statistica prețurilor

8. Statistica muncii și a salariilor în comerțul socialist

9. Statistica cheltuielilor de circulație

10. Statistica rețelei comerciale

¹³¹ Vor fi menționate doar titlurile lecțiilor 2-12 pentru a economisi spațiul, fără bibliografia de la finalul lecțiilor.

11. Statistica întreprinderilor industriale și a gospodăriilor anexe de pe lângă organizațiile comerțului socialist
12. Statistica transporturilor (cu mijloacele de transport proprii ale organizațiilor comerciale)
13. Istoricul statisticii comerțului din RPR

Elementele statisticii comerțului interior în România burghezo-moșierească și caracterul apologetic al acesteia.

Stabilirea numărului întreprinderilor comerciale, personalului comercial și a vânzărilor cu bucata.

Registrul comerțului; statistica comerțului exterior; târgurile, bâlciurile și oboarele.

Recensămintele întreprinderilor comerciale.

Statistica prețurilor în România burghezo-moșierească.

Indicii prețurilor în România burghezo-moșierească și calcularea falsă a acestora.

Principalele publicații în legătură cu prețurile și indicii prețurilor.

Istoricul statisticii circulației mărfurilor după 23 august 1944. Organizarea actuală a statisticii circulației mărfurilor în RPR.

SMBAN, fond ASE, dosar 239/1957-1958, nenumerotat.

77

1957. Extrasul din programa analitică Merceologia mărfurilor industriale.

Institutul de Științe Economice și Planificare «Vladimir Ilici Lenin»
București

Facultatea de Comerț

Catedra de Merceologie

Programa analitică Merceologia mărfurilor industriale

(Specialitatea Merceologie industrială 1957/1958)

I. Partea generală

1. Obiectul și conținutul cursului

Obiectul și sarcinile merceologiei. Marfa și merceologia în definiția lui K. Marx.

Scurt istoric al dezvoltării merceologiei în țara noastră. Aportul oamenilor de știință sovietici în problemele de merceologie. Dezvoltarea și deosebirea

principală a merceologiei din țările socialiste față de merceologia din țările capitaliste. Măsurile Partidului și Guvernului pentru dezvoltarea producției bunurilor de larg consum, pentru lărgirea asortimentului și îmbunătățirii calității. Calitatea mărfurilor, ca problemă de bază etc. Rolul merceologului în comerțul merceologiei. Legătura merceologiei și tehnologia și alte discipline științifice.

Rolul merceologului în rezolvarea sarcinilor puse de Partid și Guvern în fața comerțului socialist.

2. Calitatea mărfurilor¹³²

3. Structura și proprietățile materialelor

4. Aprecierea calității mărfurilor

5. Standardizarea mărfurilor

6. Marcarea, ambalarea, transportarea și păstrarea mărfurilor

7. Clasificarea și asortimentul mărfurilor

II. Partea specială

1. Mărfuri metalice de larg consum

Gruparea mărfurilor metalice de larg consum. Industria metalurgică RPR, succesele ei și dezvoltarea în al doilea plan cincinal al economiei naționale.

Bazele științei metalelor. Noțiunea de metal. Clasificarea metalelor. Structura cristalină a metalelor; rețeaua cristalină. Tipurile și parametrii rețelelor cristaline. Alotropia. Teoria cristalizării metalelor după Cernov. Noțiunea de aliaj. Clasificarea aliajelor. Diagrama de echilibru a aliajelor. Tipurile de diagrame de echilibru. Diagramele de echilibru a aliajelor binare, tipul 1, 2, 3 și 4. Legea lui Kurnakov. Diagrama de echilibru a aliajului fier-carbon. Punctele critice ale oțelului descoperit de Cernov. Structurile aliajelor fier-carbon. Lucrările lui Baicov, în cercetarea amestecului și ale lui Bocivar în transformarea eutectică¹³³ a oțelului. Cercetările metalografice ale structurii aliajelor; importanța acestei metode în știința metalelor și merceologiei.

Metodele de cercetare a metalelor. Metodele chimice de analiză a metalelor: analiza calitativă și cantitativă. Microanaliza. Analiza de epruvetă a aliajelor metalelor nobile. Metodele fizice de analiză. Analiza Roentgen. Analiza micro și macroscopică. Analiza spectrală. Defectoscopia magnetică. Metodele mecanice de încercare a metalelor. Defectoscopia metalelor cu ajutorul razelor ultraviolete și izotopilor radioactivi.

¹³² Vor fi menționate doar titlurile lecțiilor, pentru a economisi spațiul, cu excepția „părții speciale” prezentată în extenso.

¹³³ Topirea/solidificarea la o temperatură constantă.

Noțiunea de minereu

Clasificarea minereurilor. Noțiunea despre îmbogățirea minereurilor.

Metale negre (feroase). Proprietățile fierului. Obținerea fontei. Materia primă pentru furnale, schema și chimismul procesului în cuptorul înalt. Noțiuni asupra randamentului furnalului. Produsele cuptorului înalt. Clasificarea, compoziția și mărcile fontei. Fontele turnate, transformate, forjate și modificate, microstructura lor, proprietățile lor. Domeniile de folosință. Feroaliaje; compoziția și întrebuițările. Compoziția și întrebuițarea zgurei cuptorului înalt. Obținerea oțelului. Deosebirea dintre oțel și fontă după compoziție și proprietăți. Procedee generale de transformare a fontei în oțel. Procedeele convertizoarelor acide și bazice. Diferența dintre oțelul convertizor acid și bazic. Procedeele Martin de obținerea oțelului. Defectele de turnare și influența lor asupra calității oțelului. Clasificarea oțelurilor fier carbon. Oțelul de fier-carbon obișnuit, caracteristica și întrebuițările lui. Oțelurile de scule, marcarea. Influența elementelor care intră în compoziția oțelului asupra proprietăților și calității oțelului. Clasificarea și marcarea oțelurilor aliate. Structura oțelurilor aliate.

Metale colorate (neferoase)

Aluminiul și aliajele lui. Minereuri de aluminiu. Obținerea aluminiului din bauxită. Electroliza Al_2O_3 . Teoria lui Fedotiev despre electroliză, Mărcile și utilizările aluminiului. Aliajele de aluminiu: duraluminiu și silumin. Aliaje secundare de aluminiu. Structura. Proprietățile și utilizările aliajelor de aluminiu.

Cuprul și aliajele lui. Principiile generale ale metalurgiei cuprului. Mărcile și utilizările cuprului rafinat. Proprietățile cuprului. Aliajele cuprului; proprietățile, structura și utilizarea lor.

Staniul, zincul, plumbul, nichelul, cromul. Obținere, proprietăți, utilizări și aliaje.

Metale prețioase. Proprietăți și întrebuițări. Aliajele aurului, platinei și argintului (pentru bijuterii). Compoziția lor, probele, proprietăți și întrebuițări. Aliaje – înlocuitori ai aliajelor nobile în bijuterii.

Metode de prelucrare a metalelor

Prelucrarea metalelor prin lucrare. Turnarea vaselor din fontă și din aliajul de aluminiu. Defectele turnării, cauzele formării lor și influența asupra calității produselor. Noțiuni asupra adaosurilor, toleranțelor și clasele de exactitate a prelucrărilor. Prelucrarea prin presiune. Felurile prelucrării prin presiune: laminarea, trefilarea, forjarea, stanțarea, prelucrarea la piese – matrițe. Fabricarea vaselor metalice prin metoda presiunii stanțării, nituirii. Defectele posibile și influența lor asupra calității produselor. Prelucrarea metalelor prin tăiere, pilire, găurire, polizare, rabotare, frezare. Finisarea suprafeței (șlefuire, polizare). Defectele posibile ale prelucrării metalelor prin tăiere și influența lor asupra calității produsului.

Coroziunea metalelor și aliajelor

Noțiunea de coroziune. Starea pasivă a metalelor. Formele coroziunii. Esența coroziunii electro-chimice. (Teoria lui Kistoacov, Achimov, Izgarișev.) Particularitățile desfășurării coroziunii fierului, fontei, oțelului, oțelului inoxidabil, alamei, aluminiului. Scara de apreciere a rezistenței la coroziune. Metodele de protecție a metalelor contra coroziunii prin: construirea rațională, prin aliere, prin acoperiri metalice și nemetalice. Protecția contra coroziunii în timpul păstrării și transformării metalelor și produselor metalice.

Asortimentul și calitatea mărfurilor metalice de larg consum

Clasificarea mărfurilor metalice de larg consum. Vasele metalice și cerințele asupra calității lor.

Vasele de fontă neagră și fontă emailată. Procesul emailării și defectele posibile ale emailului. Asortimentul și caracteristicile de calitate ale vaselor de fontă. Vasele de oțel emailate. Pregătirea corpului și particularitățile emailării. Culoarea emailului exterior. Determinarea gradului de albire a emailului de acoperire interioară. Asortimentul, proprietățile, dimensiunile, caracteristicile de bază ale vaselor de oțel emailate.

Vasele de oțel sudate și zincate. Pregătirea corpului. Defectele posibile. Dimensiunile caracteristice de bază și cerințele de calitate față de vasele de oțel zincate. Determinarea calității stratului de zinc. Vasele de aluminiu, fabricate de presare și turnare. Asortimentul, proprietățile, caracteristicile vaselor de aluminiu.

Vasele de aramă și alamă

Tacâmuri. Tacâmuri cositorite, alpaca, argintate, inoxidabile și alte obiecte metalice. Fabricarea lingurilor, cuțitelor, foarfecelor, bricelor și bricegelor. Prelucrarea termică a cuțitelor, bricelor, foarfecelor; indicii de duritate și structură. Unelte manuale de muncă. Clasificare. Asortimentul. Unelte pentru prelucrarea manuală a metalelor. Unelte de fierărie și lăcătușerie. Unelte pentru prelucrarea manuală a lemnăriei: unelte de dulgherie și tâmplărie. Unelte de cizmărie, de grădinarit, agricole. Fabricarea uneltelor manuale de muncă, prelucrarea lor termică, assortimentul; caracteristicile dimensiunilor de bază; indicii de duritate și structură. Mărfurile metalice de construcție. Lamine de construcție și materiale profilate: suporturi, utilaj pentru sobe, pentru ferestre și uși.

Fabricarea mărfurilor metalice de construcție. Sortimentul și caracteristicile dimensiunilor de bază, cerințele de calitate față de aceste mărfuri.

Ambalaje metalice. Clasificarea și caracteristica diferitelor feluri de ambalaje de metal. Indici de calitate.

Mașini de cusut de casă. Producția de mașini de cusut în RPR. Principiile de formare a diferitelor feluri de cusături. Ace de mașini de cusut și mecanismul acului. Clasificarea mașinilor de cusut casnice. Organele de lucru ale mașinii de cusut și

acțiunea lor reciprocă. Materialele necesare la fabricarea detaliilor principale ale mașinii de cusut. Folosirea mașinilor de cusut, punerea la punct, reglarea organelor de execuție, punerea și scoaterea din funcțiune, îngrijirea mașinii. Defectele posibile ale mașinilor în timpul lucrului; evitarea și înlăturarea lor. Diferitele utilaje la mașina de cusut care permit executarea diferitelor feluri de lucrări (tighel, broderie etc.). Recepția, împachetarea, transportul și păstrarea mașinilor de cusut.

2. Mărfurile electrotehnice

Clasificarea mărfurilor electrotehnice și materiale accesorii. Creșterea resurselor de energie electrică din țara noastră – condiție favorabilă a creșterii neconținute a producției mărfurilor electrotehnice.

Asortimentul articolelor electrice de larg consum: sârmă, șnururi, armături pentru instalații, becuri electrice, articole de iluminat.

Aparate

Întrebuințarea energiei electrice în aparatele și mașinile de gospodărie cu folosire de lungă durată.

Asortimentul aparatelor de încălzit (plite, reșouri etc.).

Motorăse pentru uzul casnic, ventilatoare și aspiratoare, mașini electrice pentru spălat.

Frigorifere de casă cu gheață – electrice și reguli de folosire. Importanța frigului, păstrarea mărfurilor alimentare. Ambalarea, marcarea, păstrarea aparatelor electrice.

3. Mărfuri pe bază de silicați

Noțiuni generale despre silicați.

Silicați: naturali și artificiali. Compoziție chimică și proprietățile silicaților naturali, raioanele de exploatare. Principiile clasificăției mărfurilor pe bază de silicați. Starea și perspectivele de dezvoltare a mărfurilor din silicați în al doilea plan cincinal.

Lianți

Definiția lianților. Istoria

Lucrările savanților străini și români în acest domeniu. Construirea socialismului în țara noastră și creșterea necesităților în lianți.

Clasificarea lianților. Ipsosul, varul. Compoziția chimică, materia primă, schema de producție, principiile de întărire, indicii calitativi și domeniul de aplicare.

Cimentul. Clasificare, compoziția lui chimică și mineralogică. Materia primă, procesul tehnologic și influența lor asupra calității produsului finit. Priza cimentului. Teoria academicianului Boicov. Metodele principale de încercare și indicii calitativi. Întrebuințări. Ambalajul, păstrarea și transportul. Importanța

cimenturilor. Particularitățile producției și proprietățile cimentului decorativ (alb și colorat) și cimentul silicat (zgură) și altele.

Produse de azbest și ciment. Materia primă și prelucrarea ei în produs. Asortimentul. Proprietățile acestor produse. Domeniul de aplicare și înlocuirea rațională a acoperișurilor metalice.

Produse din var, ciment și agregate. Materia primă și schema de producție. Proprietăți produselor din var și nisip.

Mărfuri de sticlă

Istoricul dezvoltării producției de sticlă. Lomonosov – fondatorul fabricării științifice a sticlei. Lucrările lui Mendeleev, Greenenscicev, Kacialov, Batvinkin, Kitaigorodski etc. Starea actuală și perspectivele de dezvoltare a industriei de sticlă în țara noastră. Clasificarea mărfurilor din sticlă după indicii de calitate. Noțiunea de sticlă și structura ei în lumina concepțiilor contemporane. Compoziția sticlei și clasificarea ei după compoziție. Proprietățile fizico-generale ale sticlei și metodele de determinare a proprietăților mecanice, termice, optice, electrice și chimice.

Producerea sticlei. Materia primă, pregătirea și fierberea masei sticloase, cuptoarele de sticlă (formă de creuzete și vană).

Metodele de formare a obiectelor de sticlă: suflare, presare, tragere, laminare, turnare. Principiile de lucru a mașinilor de suflat. Tuburile de suflat ale inovatorilor sovietici. Mecanizarea și automatizarea producției de sticlă. Coacerea și influența ei asupra calității producției finite. Prelucrarea, finisarea și decorarea produselor. Influența diferitelor forme ale finisării asupra stabilității mecanice și termice și asupra costului produsului finit.

Defectele produselor din sticlă: caracteristicile lor, cauzele apariției și influența asupra calității produselor finite. Standardele și normele interne, principalele cerințe de calitate asupra mărfurilor de sticlă.

Sticla de geam. Metodele de fabricare. Tragerea la mașină verticală și perfecționarea ei în URSS (Cerednicenco). Tragerea orizontală. Principiile de obținere a plăcii de sticlă prin metodele tragerii și luminării. Indici de calitate față de sticla de geam. Sticle speciale: optice, duplex-triplex, călită și semicălită. Principalele proprietăți ale acestor sticle. Sticla de oglindă și oglinzile. Schema de fabricare a oglinzilor, felurile lor. Cerințe de calitate.

Sticla de construcție. Indici principali de calitate.

Fibra de sticlă. Schema de producție. Proprietăți principale. Perspectivele ei de dezvoltare în țara noastră, domeniul de aplicare.

Structura sortimentului de mărfuri de sticlă. Cerințele generale de calitate față de vasele de sticlă pentru gospodărie. Forma rațională a produsului. Stabilitatea mecanică, proprietățile termice și igienice. Cerințele de aspect exterior al produselor destinate uzului casnic.

Marcarea, ambalarea, păstrarea și transportul produselor de sticlă. Recepția mărfurilor de sticlă.

Mărfuri ceramice

Noțiunea de ceramică. Dezvoltarea producției de ceramică în țara noastră. Rolul savanților: Lomonosov, Vinogradov și alții. Vinogradov – creatorul porțelanului rus și al primei lucrări în lume despre tehnologia porțelanului. Lucrările lui Orlov, Budnicov, Svetcov, Zemisteinski, Beleanchin, Augustini și alții.

Starea actuală și perspectivele de dezvoltare a producției de ceramică de uz casnic. Clasificarea produselor ceramice.

Materiale pentru biscuit și smalt și proprietățile lor principale. Culorile ceramice pentru grund și decorarea smaltului. Materiale auxiliare. Proprietățile generale ale produselor ceramice în dependență de compoziție și regimul de ardere.

Porțelanul și proprietățile sale. Felurile porțelanului. Compoziția masei și smaltului. Schema de producție. Regimul de ardere și influența lui asupra calității produsului finit.

Bazele formării biscuitului. Structura porțelanului și influența ei asupra calității mărfii. Mineralizatorii și importanța lor în formarea biscuitului. Metodele de bază ale decorării produselor de porțelan. Influența complexității și a greutateii cu care se execută decorarea asupra costului produsului finit.

Defectele produselor de porțelan și principalii indici de calitate și porțelanului de uz casnic. Asortimentul porțelanului de uz casnic. Principiile de alcătuire a asortimentului.

Porțelanul de artă. Particularitățile producției lui, asortimentul și indicii de calitate. Porțelanul fin. Particularitățile de producție. Proprietăți, asortiment și perspectivele de dezvoltare.

Faianța de uz casnic, felurile și proprietățile ei. Particularitățile producției acestor mărfuri. Majolica¹³⁴ și deosebirea ei de obiectele de faianță obișnuită. Cerințele principale de calitate față de faianța de uz casnic.

Asortimentul vaselor de faianță și structura lui.

Produsele de olărie și proprietățile lor. Particularitățile producției acestor mărfuri. Principalii indici de calitate, asortimentul produselor de olărie și structura lui. Marcarea, ambalarea, păstrarea și transportul ceramicii de uz casnic. Recepția ceramicii de uz casnic.

Ceramica de construcție și clasificarea ei. Starea și perspectivele de dezvoltare a producției ceramice de construcție.

Producția cărămizilor roșii și silico-argiloase. Proprietățile și întrebuințările lor. Particularitățile indicilor de calitate pentru cărămida de făuire. Sigla. Materia

¹³⁴ Faianță italiană caracterizată prin smalt metalic.

primă, fabricarea și proprietățile ei. Asortimentul. Alte feluri de ceramică de construcție (plite pentru pardoseală, teracota arhitecturală sau de uz casnic, faianța sanitaro-tehnică). Particularitățile producției, indici de calitate și asortimentul.

Abrazivi.

4. Mărfuri chimice

Acizi – sulfuric, clorhidric, azotic. Generalități despre fabricație, varietăți, însușiri (sărurile lor principale), utilizări.

Amoniacul și soda caustică, soda calcinată și cristalizată. Articole sodice. Modul de întrebuințare a acestora.

Dizolvanți (acetona, acetat de amidon, toluen etc.).

Unsori.

Coloranți (anilinuri).

Clasificarea după model de utilizare și destinație.

Asortiment.

Pigmenți. Lacuri și vopsele.

Starea actuală și perspectivele de dezvoltare a producției de lacuri și vopsele în RPR. Clasificarea lacurilor și vopselelor.

Uleiurile sicative. Compoziția chimică a uleiurilor. Clasificarea și proprietățile lor. Felurile uleiurilor: naturale (uleiuri fierte, uleiuri de lac, uleiuri economice) și sintetice. Materia primă pentru obținerea lor, schema de obținere, proprietăți, asortiment, destinație și indici de calitate.

Pigmenți minerali. Definiția și proprietățile generale ale pigmenților. Noțiuni despre teoria culorilor. Clasificarea pigmenților. Felurile pigmenților: albi, negri, galbeni, roșii, verzi, albaștri etc., caracteristicile lor și domeniul de întrebuințare.

Lacuri. Clasificarea lacurilor: lacuri de ulei, de spirt, nitrolacuri și lacuri amestecate. Materiile prime, schema de producere, asortimentul, destinație, indici de calitate.

Vopsele. Clasificarea vopselelor. Vopsele de ulei, vopsele de email, vopsele de clei, vopsele pe bază de cazeină, vopsele din silicați ș.a. Compoziția vopselelor, schema de preparare, proprietăți, asortiment, destinație și indici de calitate.

Materiale adezive. Clasificarea uleiurilor. Materiale de încheiat. Noțiuni despre procesul de încheiere. Proprietățile generale ale cleiurilor. Cleiuri de origine animală și vegetală, cleiuri sintetice, cleiuri amestecate. Compoziția materiei prime a uleiurilor. Modurile de preparare, asortiment, destinație și indici de calitate.

Mase plastice

Materiale plastice naturale și mase plastice artificiale. Dezvoltarea sintezei organice și succesele chimiei produselor macromoleculare în producția maselor

plastice. Lucrările oamenilor de știință străină și români: Butlerov, Marcovnicov, Zelinski, Petrov ș.a. Starea actuală a producției maselor plastice în RR și perspectivele de dezvoltare în cel de-al doilea plan cincinal.

Compoziția maselor plastice – substanța organică de legătură, ingrediente, plastifianți, coloranți ș.a. Proprietățile maselor plastice. Modurile de obținere a compușilor organici macromoleculari, esența reacției policondenșării și polimerizației și influența lor asupra calității mărfurilor.

Clasificarea maselor plastice. Mase plastice pe bază de bitum. Materia primă, schema de producție, proprietăți, asortiment, destinație și indici de calitate.

Mase plastice din substanțe proteice. Materia primă, schimb de producție, proprietăți, asortiment, destinație și indici de calitate. Mase plastice pe bază de eteri ai celulozei: celuloidul și alte mase plastice. Mașini de condensare și mase plastice pe baza lor. Mase plastice fenol-formaldehide. Obținerea rășinilor fenol-aldehide, mașini de novalc și de razit, caracteristica lor. Turnarea, prestarea și stratificarea panoplastelor. Schema obținerii produselor din feroplaste. Proprietăți, asortiment, destinație și indici de calitate.

Mase plastice pe baza rășinilor de carbanidă. Obținerea rășinilor de caramidă. Aminoplaste pe baza lor. Turnare, presare și stratificare. Schema obținerii produselor din aminopaste. Proprietăți, asortiment, destinație, indici de calitate.

Rășini alchidice și mase plastice obținute din ale-gliftali.

Materia primă, obținere, proprietăți, asortiment, destinație și indici de calitate.

Rășini silico-organice. Materie primă, obținere, proprietăți, asortiment, destinație și indici de calitate.

Rășini de polimerizare: polimeri metacrilici, policlorvinil, polistarol. Materia primă pentru obținerea lor, schema de producție, proprietăți, asortiment, destinație și indici de calitate.

Modurile de recunoaștere a produselor din mase plastice, determinarea proprietăților și calităților. Ambalarea, marcarea condițiilor de păstrare în depozite și de transport în comerțul de detaliu a produselor din mase plastice.

Cosmetice

Industria de parfumerie și cosmetică în RPR. Dezvoltarea bazei de materii prime a industriei, lărgirea asortimentului și îmbunătățirea calității mărfurilor.

Mărfuri de parfumerie

Substanțele de bază întrebunțate în fabricarea mărfurilor de parfumerie. Caracteristica fizico-chimică a substanțelor mirositoare de origine animală și vegetală. Substanțe mirositoare sintetice. Bazele compoziției mărfurilor de parfumerie. Clasificarea acestor mărfuri. Indicii de calitate și întrebunțări.

Mărfurile cosmetice. Felurile lor. Compoziția chimică, indicii de calitate și întrebuințări.

Caracteristica chimică a săpunurilor, proprietățile lor fizice, indicii de calitate.

Recepția, ambalarea și păstrarea mărfurilor de parfumerie și cosmetică.

5. Mărfuri din lemn

Grupa mărfurilor din lemn. Bogățiile în păduri ale RPR și repartizarea geografică a pădurilor pe teritoriului RPR-ului.

Importanța pădurilor în economia națională (agricolă, industrială etc.). Dezvoltarea științei despre lume în țara noastră și alte țări. Dezvoltarea științei despre lume în țara noastră și alte țări. Dezvoltarea industriei forestiere în RPR. Principalele esențe de foioase și rășinoase în RPR. Caracteristica lor și domeniul de aplicare a acestor esențe Structura anatomică a lemnului de foioase și de rășinoase (macro și microstructura).

Compoziția chimică a lemnului. Celuloza, hemiceluloza, lignina etc. Comportarea lemnului la acțiunea diferiților agenți exteriori. Hidroliza lemnului.

Proprietăți fizice ale lemnului: culoarea, mirosul, textura, greutatea și volumul specific, umiditatea, conductibilitatea calorică, conductibilitatea sunetului și proprietățile de rezonanță.

Proprietățile mecanice ale lemnului: rezistența la compresiune, tracțiune, forfecare, duritate și proprietățile de rezonanță.

Defectele lemnului și cauzele lor. Mijloacele de protecție a lemnului: îmbinarea cu antiseptice, cu substanțe ignifuge, acoperirea lemnului. Materiale de construcție lemnoase, asortiment și calitate. Calculul și măsurarea lemnului și cherestelii.

Recepția, transportul și păstrarea materialelor de construcție lemnoasă. Furnir, placaj, panel. Sorturi, calități, dimensiuni. Calculul și măsurarea furnirului. Cerințele de calitate ale acestor mărfuri.

Asortimentul mărfurilor din lemn.

Produsele brute din pădure. Cherestea de rășinoase și foioase (sisteme de debitare și caracteristicile lor tehnomerceologice, piesele rezultate prin debitare. Asortimentul și calitatea cherestelii. Recepția, transportul, depozitarea și păstrarea materialelor de construcție din lemn. Calculul și măsurarea lemnului și a cherestelii.

Evoluția stilurilor și clasificarea mobilei. Schema de fabricare a mobilei. Finisarea mobilei. Tipuri de mobile în RPR. Normele interne pentru măsurarea mobilei. Principiile de alcătuire a asortimentului comercial al mobilei în legătură cu cerințele populației. Întocmirea prețului curent la mobilă. Ambalajul, transportul și

păstrarea mobilei. Ambalajul de lemn. Clasificarea și caracteristica diferitelor feluri de ambalaje de lemn. Indicii de calitate.

Articole din hârtie

Privire generală asupra nomenclurii comerciale a mărfurilor de larg consum din acest domeniu. Dezvoltarea industriei de hârtie în țara noastră. Hârtia. Caracteristici. Întrebuințări și fabricația hârtiei. Procesul de fabricație. Influența diferitelor feluri de fibre (masa lemnoasă, celuloza din cârpe, semipaste etc.) asupra însușirilor și indicilor de calitate ai hârtiei. Importanța măcinării, încleierii, umplerii, colorării în formarea însușirilor hârtiei și cauzele lor. Mijloacele de evitarea defectelor hârtiei. Particularitățile producerii cartonului.

Clasificarea și asortimentul hârtiei și cartonului.

Tipuri și forme de hârtie din comerț. Caracteristica diferitelor feluri de hârtie pentru scrisori, desen, pictură și alte scopuri. Ambalarea și transportul hârtiei. Obiecte de hârtie și carton: registre, dosare, clasoare, bibliorafturi, papetărie, ambalaje (saci, pungi), caiete școlare și obișnuite.

Clasificarea și asortimentul lor. Caracteristica diferitelor tipuri de caiete după hârtia întrebuințată și după finisaj. Cerințele asupra calității caietelor.

Albume, bloc-notes, carnețele de însemnări etc. Asortimentul acestora și cerințele asupra calității.

Articole accesorii pentru scris, desenat și pictat: creioane, penițe, cerneală, tuș, linie, planșete de desen, compas, teu etc. Asortimentul și calitățile acestora.

Marcarea mărfurilor. Păstrarea mărfurilor școlare și cancelarie.

6. Mărfuri textile

Prezentarea grupei mărfurilor textile. Industria textilă în RPR. Succesele ei și perspectivele de dezvoltare în al doilea plan cincinal. Cerințele generale calitative ale mărfurilor textile de diferite destinații.

Fibre textile. Noțiuni despre fibre și proprietățile lor generale. Clasificarea fibrelor. Lărgirea bazei de materii prime pentru industria textilă.

Noțiuni generale despre fibre. Compoziția chimică și structura moleculară a substanțelor de bază ce alcătuiesc fibrele.

Celuloza, substanța de bază a fibrelor de origine vegetală. Lucrările savanților sovietici și români în domeniul studierii celulozei. Lucrările academicianului Sorighin, Rogovin etc.

Structura celulozei în fibrele vegetale, compoziția lor. Acțiunea principalilor agenți fizico-chimici asupra fibrelor de celuloză.

Substanțele de bază a fibrelor de origine animală.

Keratina lânii și fibroina mătășii. Teoriile moderne asupra structurii keratinei lânii și fibroinii mătășii. Influența agenților fizico-chimici asupra lor.

Compoziția chimică și structura fibrelor de origine minerală. Proprietățile lor fizico-chimice.

Substanțele de bază care intră în compoziția fibrelor artificiale și sintetice. Scurta lor caracteristică. Lucrările savanților sovietici și români în domeniul obținerii și cercetării fibrelor artificiale.

Bumbacul. Soiuri de bumbac; repartizarea geografică a bumbacului. Evoluția dezvoltării culturii bumbacului în URSS și RPR. Perspectivele ei de dezvoltare. Rolul savanților sovietici pentru obținerea de bumbac (fibră) superior. Noțiuni despre cultura bumbacului și preindustrializarea bumbacului brut.

Fibra de bumbac, structura ei. Caracteristica calitativă a soiurilor principale de bumbac după proprietățile fizice și tehnologice. Standardizarea bumbacului. Folosirea fibrei de bumbac în industria textilă.

Fibrele liberiene. Fibrele din tulpină și frunză. Structura tulpinei plantelor de liber. Fibra tehnică și elementară. Principalele plante de liber și particularitățile lor. Răspândirea geografică a principalelor plante de liber. Dezvoltarea bazei de materii prime liberiene în RPR.

Principiile de bază a preindustrializării fibrelor din plante liberiene. Principalele fibre liberiene: inul, cânepa, iuta, chenaful ș.a.

Structura fibrei tehnice și elementare.

Caracteristica calitativă a fibrelor după proprietățile fizice și tehnologice. Standardizarea fibrelor.

Lână. Fibra de lână. Creștere și structură. Animalele ce produc lână. Creșterea oilor în URSS și RPR. Principalele rase de oi, clasificarea și caracteristicile lor. Lucrările academicianului Ivanov, a colaboratorilor săi și a frunțașilor agriculturii în domeniul dezvoltării creșterii oilor. Lâna de oaie fină, semi-fină, semi-groasă și groasă.

Lâna altor animale (caprelor, cămilelor ș.a.)

Lâna regenerată și felurile ei. Prelucrarea inițială a lânii. Proprietățile fizice și tehnologice ale fibrei de lână.

Clasificarea și standardizarea lânii. Folosirea fibrei de lână în industria textilă.

Mătasea naturală. Viermele de mătase. Ciclul vieții viermelui de mătase. Prelucrarea gogoșilor de mătase. Obținerea mătăsii. Proprietățile fizice și tehnologice ale mătăsii.

Reziduuri de gogoși și folosirea lor. Viermii de mătase sălbatici. Structura și proprietățile firului de mătase. Domeniile de utilizare a mătăsii naturale.

Azbestul. Fibra chimică a azbestului, structura și proprietățile fibrei de azbest. Domeniul de aplicare. Perspectivele de dezvoltare ale fibrelor artificiale și sintetice în RPR.

Creșterea și dezvoltarea producției mondiale de fibre artificiale și sintetice. Procedeele de bază pentru obținerea fibrelor celulozice artificiale și sintetice. Structura: proprietățile fizico-chimice și tehnologice de fibrele artificiale și sintetice.

Celofibra, felurile ei, proprietăți și întrebuințări.

Succesele savanților în obținerea rășinilor sintetice pentru fabricarea fibrelor. Cercetările structurii și proprietățile fibrelor sintetice.

Întrebuințările fibrelor artificiale și sintetice. Fibrele minerale artificiale: fibra de sticlă, fibre metalice, obținerea lor, proprietăți, întrebuințări.

Scurta expunere a metodelor de cercetare a materialelor fibroase.

Noțiuni despre fire și ața de cusut.

Structura și proprietățile principale ale fibrelor. Schema generală a prelucrării firului, lucrările savanților ruși și sovietici în fundamentarea proceselor de filare, de cercetare a structurii și proprietățile firului.

Procesele de bază și mașinile pentru mașinile pentru obținerea firului de bumbac, in, lână și mătase. Tehnica modernă în filatură. Metodele de studiere a structurii firului și determinarea calității lui. Defectele firului. Clasificarea și destinația firului de diferite feluri.

Ațele de cusut, producerea lor, asortimentul. Aprecierea calitativă. Defecte.

Țeserea și compoziția firelor în țesătură

Noțiuni despre țesătură și fabricarea ei. Alte produse textile din fire.

Procesele de bază ale obținerii țesăturii: pregătirea firului, țesutul. Noțiuni despre structura țesăturii. Importanța compoziției în determinarea aspectului exterior și proprietățile țesăturii.

Armurile principale, combinate, cu desene mici și mari, complicate și păroase.

Războaie pentru fabricarea diferitelor țesături. Inovatori în țesătorie, metodele lor de lucru ce asigură ridicarea productivității muncii și îmbunătățirea calității țesăturilor.

Defectele de țesătorie, felurile lor, importanța lor comparativă și măsurile de înlăturarea defectelor.

Finisajul țesăturilor

Sarcinile finisării țesăturilor. Expunerea proceselor finisării țesăturilor, ca etape diferite în finisarea țesături și formarea structurii și proprietățile ei. Lucrările savanților sovietici în elaborarea noilor procedee de finisare a țesăturilor.

Curățirea și albirea pânzei de bumbac. Scopul acestor operații și influența lor asupra aspectului exterior și proprietățile țesăturilor.

Mercerizarea. Vopsirea țesăturilor, coloranții utilizați pentru vopsirea țesăturilor de bumbac și modul lor de întrebuințare. Rezistența vopsirii țesăturilor.

Particularitățile vopsirii fibrelor, firelor, ațelor și tricotajelor.

Procedeele pentru aplicarea desenelor pe țesături, imprimare mecanică, pulverizarea vopselii, imprimarea manuală.

Condițiile de fixare a vopselii după imprimare. Imprimarea directă și indirectă prin rezervare. Defectele vopsirii și imprimării, operațiuni finale asupra țesăturilor de bumbac.

Particularitățile albirii, vopsirii, imprimării și apretării țesăturilor de in. Finisarea țesăturilor de lână. Pregătirea țesăturii și finisarea umedă a țesăturilor. Scopul fiecărei operațiuni, principiul de acțiune și construcția aparatelor și mașinilor. Vopsirea țesăturilor de lână. Finisarea uscată, decantarea finală. Defectele în finisarea țesăturilor de lână. Finisarea țesăturilor de lână. Finisarea țesăturilor de mătase. Fierberea și albirea țesăturilor din mătase naturală și artificială.

Particularitățile vopsirii, imprimării și operațiunile finale a finisării țesăturilor de mătase. Defectele rezultate în finisarea țesăturilor de mătase.

Procedee speciale de finisare (țesături neșifonabile, necontractabile, țesături cu apret permanent). Impregnări speciale ale țesăturilor (țesături impermeabile, ignifuge și contra putrezirii etc.).

Rolul de seamă al savanților sovietici în elaborarea noilor procedee de finisare a țesăturilor.

Împachetarea, așezarea, marcarea, ambalarea, transportul și păstrarea țesăturilor. Factorii principali ai postului țesăturilor.

Bazele științei țesăturilor

Felurile țesăturilor după compoziția fibrelor. Metodele de cercetare și încercările tehnice ale compoziției fibrelor.

Indicii structurii și importanța lor în aprecierea merceologică a țesăturilor. Firul, desimea absolută și relativă, coeficientul de desime și umplere. Compoziția, grosimea, structura suprafeței, lățimea și altele.

Rolul savanților sovietici în elaborarea structurilor țesăturilor. Lucrările lui Novicov. Metodele de analiză a structurii țesăturilor.

Proprietățile bacteriologice, chimice, fizice și mecanice ale țesăturilor.

Cercetările și calculele necesare în determinarea diferitelor proprietăți ale țesăturilor.

Calculul umidității, greutatea pe metru pătrat, rezistența în funcție de structură, lungimea de rupere ș.a.

Durabilitatea țesăturii, factorii ce o condiționează.

Gruparea proprietăților necesare în studierea țesăturilor în diferite direcții: fizico-chimice, igienice, de coasere.

Proprietățile igienice. Hidroscopicitatea, penetrabilitatea aerului, conductibilitatea calorică, proprietățile de apărare împotriva frigului ș.a. Metodica de cercetare a acestei proprietăți.

Proprietățile de coasere a țesăturilor: aspectul exterior, asprimile, moliciunea, plasticitatea și contracția prin umezire, șifonabilitatea, rezistența în cusătură ș.a.

Studii și cercetări asupra acestor proprietăți în URSS și importanța lor în confecționarea unei îmbrăcămînți de calitate superioară.

Standardizarea țesăturilor în RPR. Cuprinsul și analiza standardelor la țesături.

Asortimentul mărfurilor textile

Țesăturile. Sistemele fundamentale de clasificare după fibră, destinație, structură și aspect exterior.

Clasificarea comercială a țesăturilor. Prețul curent al țesăturii, conținutul lui. Asortimentul țesăturilor de bumbac, structura lui și perspectivele de dezvoltare.

Gruparea țesăturilor de bumbac după structură și destinație: țesături pentru lenjerie, pentru cămăși, pentru rochii, costume și îmbrăcăminte, pentru căptușeală, pentru mobilă și decorațiuni, țesături tehnice și principalele cerințe de calitate.

Țesături de in, structura lor, particularitățile și felurile după procedeul de finisare, după finețe și destinație: albituri, pentru sufragerie, pentru costume, pentru rochii, căptușeli tehnice și cerințele de calitate.

Țesăturile de lână. Felurile lor după fibră, structură și destinație. Analiza și caracteristica assortimentului țesăturilor din amestec cu fibre artificiale și sintetice. Cerințele de calitate pe care trebuie să le îndeplinească țesăturile de lână de diferite destinații.

Țesăturile de mătase, clasificarea lor după fibră, structură și destinație.

Dezvoltarea assortimentului țesăturilor din mătase naturală, celofibră și fibre artificiale. Cerințele de calitate – față de țesăturile de mătase. Recepția țesăturilor. Produse textile cu bucată – batiste, basmale, pături, cupoane, felurile lor după fibre, modul de fabricare, dimensiuni și destinație.

Aprecierea calității acestor produse.

Covoare. Noțiuni despre fabricarea și structura covoarelor. Covoarele lucrate manual și la mașină. Asortimentul covoarelor și indicii de calitate. Aprecierea calității covoarelor după indicii tehnici și valoarea artistică.

Galanteria textilă

Asortimentul galanteriei textile, indici de calitate. Asortimentul comercial al mărfurilor textile în magazine. Marcarea, așezarea, împachetarea și păstrarea mărfurilor textile.

7. Confecții și tricotaje

Industria confecțiilor și a tricotajelor, starea actuală și perspectivele de dezvoltare. Automatizarea, mecanizarea fabricilor de confecții și tricotaje. Lucrul la mașină.

Confecțiile textile. Clasificarea confecțiilor. Condiții de calitate a îmbrăcăminte (proprietăți igienice, durabilitate și aspect exterior). Confecționarea individuală și de fabrică a îmbrăcămînții. Etapele principale ale producției de masă a confecțiilor.

Modelarea îmbrăcămînții și dezvoltarea ei în RPR. Importanța modelării îmbrăcăminte pentru lărgirea asortimentului și îmbunătățirea calității produselor. Consiliile artistice și importanța lor în crearea unei îmbrăcămînți de calitate superioară.

Confecționarea îmbrăcămînții și importanța ei. Procedeele confecționării prin calcul și măsurare și prin mulaj.

Principalele dimensiuni ale corpului omului, necesare la confecționarea îmbrăcămînții.

Aplicarea mărfurilor antropologice și confecționarea îmbrăcămînții. Metodele de măsurare a corpului omenesc. Detaliile principale ale îmbrăcămînții.

Principiul de construire a schemei principale a desenului îmbrăcămînții.

Materiale aplicabile la confecționarea îmbrăcămînții. Furniturile. Gruparea țesăturilor în industria de confecții. Ața de cusut și brodat. Asortiment și cerințe de calitate.

Galanteria textilă și furnitura, felurile ei și destinația: benzi, panglici, broderii de mână, de mașină, nasturi etc.

Materiale folosite la confecții de îmbrăcăminte – vată, blănuri naturale și artificiale. Importanța alegerii combinării materialelor și confecționarea și finisarea produselor.

Croitul țesăturilor și importanța lui. Recepția țesăturilor și pregătirea pentru croit. Așezarea și tăierea țesăturilor. Defectele croirii țesăturilor. Normarea cheltuielilor de țesături și metodele principale de calcul.

Coaserea îmbrăcămînții și importanța ei. Felurile țesăturilor. Înseilarea și tighelarea. Procesele și mașinile pentru însăilare, tighelare, coasere și călcare. Încheierea detaliilor îmbrăcămînții. Particularitățile aranjării proceselor tehnologice și lucrul conveier.

Asigurarea unei cusături de calitate prin introducerea metodelor tipice de confecționarea îmbrăcămînții.

Controlul calității confecțiilor la fabrici.

Asortimentul confecțiilor. Prețul curent al confecțiilor. Dimensiuni și înălțimi la confecții. Felurile confecțiilor după construcție și asortimentul lor. Condiții de calitate. Confecții de sport și speciale pentru gimnastică, patinaj, schi, ranițe ș.a.

Indici de calitate a confecțiilor. Standardizarea confecțiilor. Recepția calitativă și sortarea confecțiilor.

Asortimentul comercial al confecțiilor în magazine. Normarea și împachetarea, transportul și păstrarea confecțiilor.

Tricotaje

Clasificarea tricotajelor. Caracteristica comparativă a tricotajului și țesăturii. Condiții de calitate față de firul pentru tricotaje.

Asortimentul și proprietățile firelor pentru tricotaje, pregătirea lor pentru împletire. Generalități despre mașinile de tricotat și organele de formare a schiurilor.

Procesul de forme a ochiurilor la acele de limbă.

Clasele mașinilor de tricotat. Clasificarea armurilor de tricotaje.

Armuri transversale, proprietățile lor și aplicări. Rolul de seamă al savanților sovietici în elaborarea teoriei împletirii tricotajului. Particularitățile finisării tricotajelor. Procesul tehnologic al producției de ciorapi, lenjerie tricotată ș.a. Modelarea, construirea, croirea, coaserea și finisarea produselor de tricotaj. Felurile și particularitățile ambalării tricotajelor.

Defectele de tricotare și finisare a tricotajului, defectele de coasere și finisare a produselor tricotaje. Structura și proprietățile tricotajului: desimea, greutatea 1 metru pătrat, rezistența și întinderea tricotajului, flexibilitatea, contracția tricotajului, scăparea ochiurilor, proprietăți igienice și de coasere.

Asortimentul tricotajelor, prețul curent la tricotaje. Dimensiunile mărfurilor tricotate, ciorăpărie, rufărie de tricotaj, mănuși, șaluri ș.a. (numerație).

Standardizarea și indicii de calitate a mărfurilor tricotate.

Recepția calitativă și sortarea tricotajelor. Asortimentul comercial al articolelor de tricotaj în magazine.

Mișcarea, împachetarea și păstrarea mărfurilor de tricotaj.

8. Mărfuri din piele, înlocuitori de piele și blănărie

8.1. Mărfuri din piele

Industria de piele și încălțăminte din RPR, dezvoltarea ei după cel de-Al Doilea Război Mondial. Dezvoltarea ramurilor asemănătoare industriei de piele și încălțăminte: industria înlocuitorilor pentru încălțăminte și obiecte de curelărie.

Directivele Congresului al II-lea PMR cu privire la dezvoltarea acestor industrii în al II-lea plan cincinal.

Materia primă pentru producția de piele. Felurile materiei prime prelucrate de industria de pielărie a RPR.

Structura pielii crude a animalelor. Particularitățile caracteristice în structura pieilor diferitelor animale. Indici de calitate ai materiei prime din piele. Dependența calității pielii de felul, rasa, vârsta, locul de origine, condițiile de întreținere și hrană a animalului. Defectele pieilor din timpul vieții animalului.

Sacrificarea și jupuirea animalelor. Defectele de jupuire.

Conservarea pieilor. Influența diferitelor feluri de conservare asupra calității pieilor. Defectele de conservare.

Standardizarea materiei prime de piele în RPR, însemnătatea acesteia în ridicarea calității pieilor.

Metodele stabilite de STAS-uri pentru determinarea calității materiei prime.

Recepția pieilor brute.

Marcarea, ambalarea, transportul și depozitarea pieilor brute.

Compoziția chimică a pielii crude. Substanțele proteice ale pielii, clasificarea și structura lor.

Teoriile contemporane despre structura substanțelor proteice (teoria lui N. D. Zelinski și N. I. Gavrilov). Comportarea substanțelor proteice ale pielii față de acțiunea apei, acizilor, bazelor, fermenților etc.

Noțiuni generale de tehnologia producției de piele. Sarcinile producției.

Operațiile de pregătire a pielii gelatină. Influența diferitelor operații asupra schimbării, structurii dermei în dependență de condițiile în care se efectuează. Legătura dintre structura dermei obținută în operațiile de pregătire a pielii gelatină și însușirile pielii lucrute din ea.

Tăbăcirea, însemnătatea ei. Felurile de tăbăcire.

Tăbăcirea vegetală. Materialele tanante întrebuințate în tăbăcirea vegetală. Noțiunea de «substanțe tanante». Însușirile chimice generale ale tananților. Clasificarea materialelor tanante. Materialele tanante din țară și caracteristica lor. Câteva feluri de materiale tanante importate și caracteristica lor. Metoda determinării calității materialelor tanante vegetale.

Teoriile contemporane asupra procesului de tăbăcire vegetală. Metodele: lentă, accelerată și rapidă de tăbăcire vegetală. Însușirile pielii, tăbăcite vegetal.

Tăbăcirea cu crom. Materialele întrebuințate la tăbăcirea cu crom. Teoria tăbăcirii cu crom. Metodele tăbăcirii cu crom într-o baie și două băi. Însușirile pielii tăbăcite cu crom.

Tăbăcirea cu tananți sintetici și cu sulfit-celuloză.

Informări despre tananți sintetici. Tananți sintetici ușori și grei. Lucrările savanților în domeniul producției de tananți sintetici. Extractul sulfit-celuloză.

Tăbăcirea cu grăsimi. Materialele întrebuințate pentru aceasta. Teoria tăbăcirii cu grăsimi. Însușirile pielii tăbăcite în acest fel. Tăbăcirea cu aluminiu. Tăbăcirea cu săruri de fier. Tăbăcirea cu aldehydă formică. Însușirile pieilor tăbăcite prin aceste metode. Tăbăcirea combinată. Necesitatea utilizării acestor metode. Tăbăcirea combinată crom-vegetal, vegetal-crom-aluminiu etc. Proprietățile pieilor tăbăcite prin metodele combinate.

Finisarea pieilor. Sarcinile operațiilor de finisare. Împărțirea operațiilor de finisare în grupe, după procesele chimice, fizico-mecanice și mecanice care stau la baza lor.

Finisarea pieilor tăbăcite vegetal și a celor tăbăcite mineral.

Defectele tehnologice ale pielii; clasificarea lor. Calitatea pielii tăbăcite. Structura și compoziția chimică a pieilor tăbăcite. Indicii de calitate ai pielii și metodele determinării lor. Luarea probei medii pentru încercările de laborator. Însemnătatea diferiților indici fizico-mecanici și chimici, care caracterizează calitatea pielii. Sortarea pieilor.

Clasificarea pieilor. Împărțirea pieilor pe clase, grupe, tipuri și feluri. Pieile de încălțăminte, de curelărie, tehnica de îmbrăcăminte și galanterie. Principalele însușiri și caracteristici ale pieilor.

Marcarea, ambalarea, transportul și depozitarea pieilor tăbăcite.

8.2. Înlocuitorii pielii

Clasificarea înlocuitorilor. Materia primă și materialele auxiliare întrebuințate în fabricarea înlocuitorilor de piele.

Cauciucul natural. Plante gumifere în RPR.

Lucrările selecționatorilor sovietici (academicianului T. L. Lîsenko și alții) în direcția aclimatizării culturilor de plante gumifere sovietice.

Plantele gumifere tropicale. Latexul, compoziția și însușirile sale; întrebuințările latexului.

Obținerea crepului, smochedșitului și peracauciucului; calitățile lor. Compoziția chimică a cauciucului natural și structura moleculelor sale. Însușirile chimice și fizice ale cauciucului natural.

Cauciucurile sintetice. Prioritatea savanților ruși în obținerea cauciucurilor sintetice (academicianul S. V. Lebedev și alții).

Cauciucurile sintetice fabricate în URSS și RPR, materia primă, procesul de fabricație, caracteristici și domeniul lor de întrebuințare.

Determinarea calității cauciucurilor naturale și sintetice.

Noțiuni generale de tehnologia producerii cauciucului. Compoziția masei de cauciuc. Influența diferitelor ingrediente asupra însușirilor cauciucului. Obținerea amestecului de cauciuc. Metodele obținerii obiectelor de cauciuc. Vulcanizarea.

Înlocuitorii de piele din cauciuc, producerea, însușirile mecanice și tehnologice ale lor. Prioritățile și neajunsurile ca material pentru detaliile părții de jos a încălțăminte.

Diferite feluri de talpă din cauciuc. Înlocuitorii de piele din fibre încleiate: cartoanele folosite în industria de încălțăminte și galanterie. Producția și caracteristicile de calitate. Talpa sintetică.

Înlocuitorii pe bază de țesături acoperite sau impregnate, întrebuințați în producțiile de încălțăminte, galanterie și curelărie.

Materialele întrebuințate la fabricarea lor, procesul de producție, însușirile și cerințele de calitate pe care trebuie să le satisfacă.

Înlocuitorii de piele pe bază de mase plastice; caracteristicile mai importante care determină utilizările lor.

Țesătoriile întrebuițate în confecționarea încălțămintei. Nomenclatura și caracteristica însușirilor țesăturii pentru fețele încălțămintei, pentru căptușeala și pentru detaliile intermediare.

Metodica determinării calității înlocuitorilor. Aportul lucrătorilor din instituțiile științifice și din industria de înlocuitori de piele în problema dezvoltării producției de noi feluri de înlocuitori ai pieilor.

8.3. Încălțămintă

Încălțămintea și cerințele pe care trebuie să le satisfacă. Laba piciorului și calapodul. Informări generale asupra structurii labei piciorului omului. Măsurarea labei pentru scoaterea în evidență a dimensiunilor caracteristice. Calapoadele pentru încălțămintă. Mărimile calapoadelor de tragere. Materialele pentru confecționarea calapoadelor.

Proiectarea și modelarea încălțămintei.

Detaliile încălțămintei: detaliile exterioare și interioare ale părții de sus, detaliile părții de jos și detaliile intermediare. Cerințele de calitate asupra detaliilor încălțămintei.

Croirea materialelor pentru partea de sus a încălțămintei. Croirea pieilor, a înlocuitorilor și a țesăturilor. Prelucrarea detaliilor părții de sus a încălțămintei și pregătirea lor pentru coaserea semifabricatelor.

Coaserea semifabricatelor. Clasificarea semifabricatelor pentru cisme, ghete, pantofi pentru femei și pentru alte feluri de încălțămintă. Cusăturile întrebuițate în coaserea semifabricatelor.

Cerințele asupra calității ațelor de cusut. Succesiunea prinderii detaliilor feței de semifabricat.

Stanțarea materialelor pentru partea de jos a încălțămintei. Sistemele de stanțare. Prelucrarea branțului pentru coaserea încălțămintei în sistemul coasere pentru ramă (branț CR) a staifului, bombeului, a tălpii și tocului.

Confecționarea încălțămintei. Diferitele sisteme de confecție ale încălțămintei.

Caracteristica operațiunilor de tragere pe calapod. Transmiterea formei calapodului semifabricatului. Procesele de pregătire în vederea prinderii tălpii. Metodele prinderii tălpii și tocului. Tragerea pe calapod și tălpuitul încălțămintei confecționată prin sistemele: coasere prin ramă (CR), coasere prin branț (CB), ramă în scoabe (RS), ramă întoarsă (RI), încălțămintă lipită (IL), încălțămintă vulcanizată (IV), încălțămintă întoarsă (II), încălțămintă flexibilă (IF), încălțămintă manuală (IM) și încălțămintă diversă (ID).

Finisarea încălțăminteii. Defectele încălțăminteii. Determinarea calității încălțăminteii. Standardizarea încălțăminteii din piele.

Asortimentul încălțăminteii de piele. Clasificarea comercială a încălțăminteii. Caracteristica assortimentului de încălțăminte model, de piele, ușoară, de sport etc. Articolul încălțăminteii de piele. Întocmirea sortimentului de încălțăminte pe numere și grosimi. Lucrările lui In. P. Zibin în acest domeniu.

Marcarea, ambalarea, transportul și depozitarea încălțăminteii.

Perioadele de garanții ale încălțăminteii. Alegerea încălțăminteii pe picior și întreținerea ei în timpul purtării.

Încălțăminteia de cauciuc. Întreprinderile industriei de cauciuc care execută încălțăminte de cauciuc. Materiile de bază întrebuințate în industria încălțăminteii de cauciuc. Metodele actuale de confecționare a încălțăminteii de cauciuc (metoda confecționării manuale și mecanice). Prioritatea metodelor mecanice de confecție a încălțăminteii de cauciuc. Asortimentul încălțăminteii de cauciuc (încălțăminteia comună și cu destinație specială). Caracteristica încălțăminteii pe grupe și feluri. Articolul încălțăminteii de cauciuc. Marcarea, ambalarea, depozitarea și transportul încălțăminteii de cauciuc. Metodele determinării calității încălțăminteii de cauciuc după standarde. Defectele încălțăminteii de cauciuc. Recepția încălțăminteii de cauciuc în rețeaua comercială.

Noțiuni generale despre încălțăminteia de păsă.

8.4. Mărfuri de curelărie, harnașamente și șelărie

Industria care confecționează obiecte de curelărie și perspectivele dezvoltării ei în RPR în direcția producției hamurilor.

Materialele și furnitura întrebuințată în producția de curelărie. Clasificarea obiectelor din curele. Diferitele tipuri de hamuri (pentru animalele populației). Informări generale asupra tehnologiei producției de curelărie. Însemnătatea diferitelor detalii din complexul de hamuri pentru un cal și pentru o pereche de cai.

Aprecierea calității obiectelor de curelărie. Marcarea și ambalarea lor. Condițiile de transport. Recepția obiectelor de curelărie și condițiile de păstrare a lor.

Șei – descrierea și caracterizarea lor. Asortimentul de șelărie.

8.5. Mărfuri de galanterie și marochinărie din piele

Clasificarea pe grupe a galanteriei și marochinării de piele. Principalele cerințe în ceea ce privește comoditatea de exploatare, durabilitatea și fasonarea exterioară.

Materialele și furniturile întrebuințate. Asortimentul galanteriei de piele a marochinării și a obiectelor de călătorie din piele și înlocuitori. Felurile, formele și mărimile obiectelor.

Metodele aprecierii calității după materiale, construcție, modul de confecționare și fasonare. Calitățile obiectelor, ambalarea și păstrarea lor.

8.6. Mărfuri din blănuri de animale sălbatice și de oi

Materia primă. Clasificarea, asortimentul și răspândirea în RPR. Sortarea blănurilor de animale sălbatice și de oi.

Structura învelișului păros. Forma părului fusiformă, cilindrică, ionică. Structura firului de păr; particularitățile structurii cuticulei, stratului cortical și stratului mădular la diferiți peri. Împărțirea părului în diferite tipuri și categorii. Modul de așezare al părului în diferite tipuri și categorii. Modul de așezare al părului. Tipurile principale de schimbare ale învelișului păros al animalelor cu blană: schimbarea geografică, sezonieră, schimbarea după vârstă și gen.

Schimbarea învelișului păros al animalelor de casă.

Blănurile de oi și miei de rasă superioară. Caracteristica părului acestor blănuri.

Schema de producție a mărfurilor de blană. Asortimentul semifabricatelor de blănuri și caracteristicile merceologice. Contribuțiile savanților și tehnicienilor sovietici și români în producția de noi tipuri de blănuri.

Cunoașterea proceselor principalele ale producției de cojocărie și asortimentul mărfurilor de blană. Cerințele igienice față de produsele de blană.

Determinarea calității mărfurilor de blană. Păstrarea mărfurilor de blană.

9. Mărfuri culturale

Introducere. Însemnătatea mărfurilor culturale în asortimentul general al mărfurilor industriale. Cerințele generale asupra mărfurilor culturale.

a) Articole de foto

Privire de ansamblu asupra mărfurilor cuprinse în această grupă. Fotografia – mijloc important pentru dezvoltarea și răspândirea culturii și științei. Dezvoltarea fotografiei și a industriei materialelor de fotografiat.

Obiectivele, construcția, întrebuințarea lor, indicii principali. Tipurile de obiective și datele lor tehnice. Diafragmele și obturatoarele, întrebuințarea lor. Particularitățile obturatoarelor. Telemetrele: construcția și principiul de acțiune. Fixatorul de imagini. Casetele. Asortimentul aparatelor de fotografiat și datele lor tehnico-fotografice. Materialele sensibile la lumină.

Caracteristica purtătorului (film-placă) și pregătirea lui pentru turnarea emulsiei. Compoziția emulsiei sensibile la lumină. Noțiuni sumare asupra tehnologiei emulsiei sensibile.

Lărgirea spectrului de sensibilizare al emulsiei prin introducerea în compoziția sa a sensibilizatorilor.

Turnarea emulsiei pe purtători (film-clișeu).

Înșușirile emulsiei fotografice – sensibilitatea la lumină, contrastul, sensibilitatea spectrală, intensitatea voalului, mărimea grăunțelor.

Asortimentul materialelor foto-sensibile-plăci, filme și hârtie. Ambalarea și marcarea. Timpul de păstrare garantat. Substanțele fotochimice utilizate în fotografie. Caracteristicile lor merceologice. Ambalarea și păstrarea fotochimicalelor.

Instalațiile din laboratoarele de foto și inventarul de foto: stative, filtrobecuri cu lumină roșie, băi, tancuri de dezvoltare instalație de uscare a negativelor, rama de copiat, aparat de mărire etc. Caracteristica și modul de întrebuințare. Stabilirea calității. Ambalarea, marcarea și păstrarea mărfurilor fotografice.

b) Articol de radio

URSS – patria radioului. A. S. Popov – inventatorul radioului. Dezvoltarea radiotehnicii în țara noastră. Grija partidului și guvernului pentru dezvoltarea neconținută a radioului și a televiziunii.

Lucrările savanților sovietici în dezvoltarea radiotehnicii. Bazele – radio-emisiunilor și a radio-recepțiilor. Transformarea oscilațiilor acustice în oscilații electrice. Microfonul. Noțiuni despre lungimea de undă, perioadă și frecvență a oscilațiilor. Spectrul radiofrecvențelor. Difuzarea undelor în diferite perioade: iarna și vara, ziua și noaptea. Circuitul oscilant închis, construcția lui și modul de funcționare. Oscilațiile circuitului. Dependența oscilațiilor circuitului de capacitate și inducție. Apariția rezonanței oscilațiilor electrice. Schema principală a emisiilor de radio. Schema generală a aparatului. Modularea în postul de emisie. Recepție. Schema celui mai simplu aparat de recepție. Detecția prin galenă și lămpi.

Detaliile aparatelor de recepție și materialele pentru radio. Condensatorii ficiși și variabili. Schimbarea capacității în dependență de modul de legare al condensatorilor. Tipurile de condensatori după dielectricul utilizat. Indicii principali care caracterizează un condensator – capacitatea, tensiunea de lucru, mărirea scurgerii curentului etc. Marcarea condensatorilor.

Bobinele de inducție, tipurile lor după metoda de înfășurare și întrebuințare. Indicii principali care caracterizează rezistențele. Marcarea. Variația rezistenței în dependență cu diferiți factori. Transformatori, tipurile și întrebuințările. Indicii de calitate. Diferite detalii și materiale de montaj: sârmă de montaj și bobinat, antenă elector, redresori, socluri de lămpi, butoane etc. Sortimentul lor și calitățile pe care trebuie să le îndeplinească.

Lampa electronică. Emisia electronică. Materialul catodei și influența lui asupra mărimii emisiei electronice. Temperatura de încălzire a catodei.

Catode cu încălzire directă și indirectă. Lămpi cu 2, 3, 4, 5 și mai mulți electrozi. Construcția lor. Marcarea lămpilor. Clasificarea lămpilor electronice, de recepție – amplificatoare a curentului continuu și alternativ, generatoare, stabilizatoare de curent și tensiune etc. Sortimentul lămpilor de radio. Parametrii lămpii cu 3 electrozi; curba caracteristică, coeficientul de amplificare, rezistența internă.

Determinarea parametrilor pe curbele lămpilor. Izvoarele de alimentare. Construcția și acțiunea celui mai simplu element galvanic. Bateria anodică și bateria de încălzire. Acumulatorii acizi (cu plumbi) și bazici (Fe-Ni). Asortimentul lor. Caracteristica diferitelor tipuri. Marcarea elementelor galvanice, bateriilor și acumulatorilor. Perioadele de păstrare. Instrumente electro-acustice. Difuzoarele electro-magnetice, dinamice și permanente dinamice. Pickup-uri, telefoane, căști. Construcție și întrebuințări. Caracteristici. Aparate de radio cu lămpi, pentru rețeaua electrică, cu baterii.

Schema principalelor aparate de amplificare directă superheterodină și superreacție. Principalii indici de calitate la aparatele de radio-recepție – sensibilitatea, selectivitate, puterea curentului consumat, puterea de ieșire, stabilitatea acordului etc.

Asortimentul aparatelor de radio. Caracteristica aparatelor de radio. Amplasarea aparatelor de recepție. Modul de transportare și depozitare.

Televizorul. Magnetofonul. Construcția și principiul de funcționare.

c) Articole muzicale

Rolul muzicii în dezvoltarea culturii popoarelor. Producția de instrumente muzicale în RPR.

Maiștrii constructori renumiți de instrumente muzicale: Amati, Stradivarius, Batov, Andreev, Ivanov.

Cerințele generale asupra calității instrumentelor muzicale. Instrumentele muzicale și însușirile acustice de bază. Noțiuni generale despre acustica muzicală. Sunetul muzical. Rezonanța. Notele și cheile muzicale. Notarea duratei sunetului. Semnele de alternare. Intervalul, gamele, acordurile. Materialele întrebuințate la procedura instrumentelor muzicale (lemn, metale, materiale de pânslă și textile, mase plastice, piele...). Clasificarea instrumentelor muzicale.

Instrumente muzicale de ciupit. Materiile prime din care se construiesc. Principalele părți ale instrumentelor muzicale. Asortimentul instrumentelor de ciupit.

Instrumentele muzicale cu arc și materiale întrebuințate pentru ele. Arcușul. Asortimentul instrumentelor cu arc. Fabricarea instrumentelor muzicale cu claviatură. Principalele părți ale pianinei și ale pianului. Corpul, rama întărită, partea de rezonanță. Clapele și claviatura, mecanismul cu ciocănașe, coardele.

Asortimentul și cerințele asupra instrumentelor cu claviatură. Ambalarea, marcarea, transportul și păstrarea.

Instrumentele muzicale cu limbă, armonicile, construcția armonicilor. Felurile de armonică existente și deosebiriile dintre ele. Clasificarea armonicilor și acordeoanelor. Asortimentul și calitatea lor. Ambalarea și marcarea armonicilor.

Instrumentele muzicale de suflat. Metodele obținerii sunetelor. Feluri de instrumente muzicale de lemn. Materialele întrebuințate la fabricarea instrumentelor

muzicale din lemn. Detaliile instrumentului. Diapazoane, acordarea. Felurile instrumentelor de suflat din alămuri. Detaliile instrumentului. Caracterizarea tuturor felurilor de instrumente de metal. Condiții de calitate a instrumentelor muzicale de suflat.

Alte instrumente muzicale.

Gramofonul. Construcția și detaliile gramofonului (mecanism, membrană, portavoce etc.). Cerințele asupra calității gramofonului. Plăcile de gramofon. Producerea plăcilor. Construcția și asortimentul plăcilor. Acele de patefon și asortimentul lor.

Instrumentele muzicale electrice. Înregistrarea electrică a acelor gramofonice. Îngrijirea instrumentelor muzicale a accesoriilor.

d) Articole de sport

Importanța și dezvoltarea educației fizice și sportului în RPR. Însușirile de calitate ale articolelor de sport. Clasificarea articolelor de sport. Inventarul pentru sala de gimnastică.

Caracteristica aparaturii pentru urcat, agățat, sprijinit, sărituri, pentru gimnastică la perete etc. Materialul auxiliar pentru gimnastică. Inventar pentru box, athletică grea și ușoară. Cerințele tehnice pe care trebuie să le îndeplinească.

Inventarul pentru athletică ușoară și jocurile sportive. Caracteristica și cerințele tehnice asupra inventarului de aruncarea discului, suliței, grenadei, greutății, ciocanului, săritură. Inventarul jocurilor sportive: fotbal, voleibalul, baschetbal, polo pe apă, tenis etc. Caracteristica mingiilor și a celorlalte articole din inventar pentru aceste jocuri.

Inventarul pentru jocurile de iarnă. Tenis de masă, șah și altele.

Inventarul pentru sporturile de iarnă. Clasificarea și deosebirile schiurilor de diferite tipuri. Condițiile tehnice pentru schiuri. Rețele pentru schi, întăririle. Păstrarea schiurilor. Patine obișnuite, pentru hochei și patinaj cu figuri. Caracteristica și cerințele tehnice asupra patinelor. Păstrarea patinelor.

Motocicletele. Principalele grupe de motociclete, de călătorie, sportive, de curse, cu destinație specială. Principalele mărci. Mecanismele principale ale motocicletelor: motor, transmisie, roțile, mecanismul de conducere, instalația electrică. Funcționarea motorului cu 2 și 4 timpi. Schema transmisiei prin cutia de viteză. Transmisia prin arc cardanic și prin lanț. Construcția roților. Principalele mecanisme de conducere. Caracteristica motoarelor principalelor tipuri de motociclete. Benzinele și uleiurile pentru motociclete. Aparatura de alimentare: rezervor, robinet cu filtru, carburator. Caracteristica izvoarelor de energie electrică pentru motociclete.

Anvelopele motocicletelor, camerele, piese de rezervă. Controlul calității motocicletelor, după următoarele criterii: starea suprafeții mecanismelor și a pieselor motocicletelor.

Biciclete. Tipuri de biciclete. Principalele mărimi de biciclete care determină tipul și întrebuințările ei. Principalele părți ale bicicletei. Caracteristicile cadrului, funcții din față, ghidonului, pedalelor, butucilor (anterior și posterior) etc.

Roate, construcția sa și mărimile. Anvelopele și camerele. Transmisia prin lanț. Piese auxiliare pentru biciclete, dinam pentru iluminare electrică, semnal, port-bagaj, trusa pentru bicicleta. Finisarea exterioară a bicicletei. Piese și părțile de rezervă. Fixarea bicicletei în celulă în timpul transportului. Păstrarea motocicletelor și bicicletelor.

Articole de vânat și pescuit

Importanța vânătorii și a pescuitului în RPR. Îmbunătățirea articolelor produse pentru vânatoare și pescuit.

Caracteristica articolelor de pescuit, metodele de utilizare. Asortimentul articolelor de pescuit, cerințele asupra cozii, greutatea plutitoare etc.

Articolele de împletitură.

Păstrarea articolelor de pescuit. Ambalarea.

Articole de vânatoare.

e) Jucării

Importanța jucăriilor în educarea comunistă a copiilor. Scurtă privire istorică asupra dezvoltării jucăriilor și a producției de jucării în RPR.

Caracteristicile principale ale jucăriei sovietice. Însemnătatea pedagogică a jucăriei. Principalele cerințe către jucării.

Estetica jucăriei de copii. Cerințele sanitare igienice.

Clasificarea jucăriilor după utilitatea (scopul) pedagogică. Jucării care dezvoltă mișcarea, dezvoltă organele cu simțuri, jucării didactice, cu anumite subiecte, tehnice, muzicale, teatrale, de masă etc.

Clasificarea jucăriilor după vârsta copilului. Jucării pentru copii mici, copii până la vârsta de școală, copii de vârstă școlărească.

Clasificarea și asortimentul jucăriilor după material. Jucării de lemn, de metale, de textile, de cauciuc, mase plastice, ceramică, sticlă, de vată, combinate etc. Principalele procedee în formarea jucăriilor. Defectele care se ivesc în procesul de fabricare, păstrare și transport. Determinarea calității jucăriilor. Ambalajul și marcarea jucăriilor.

f) Bijuterii și ceasornice

Materiale întrebuințate în confecționarea bijuteriilor: metale prețioase, aliajelor lor, pietre prețioase și imitațiile lor.

Schema de producție a mărfurilor de bijuterii, prelucrarea și montarea pietrelor scumpe. Asortimentul mărfurilor de bijuterie, caracteristicile calitative și tehnic, metodele mărfurilor de bijuterie.

Ceasurile și cronometrele.

Principiile acțiunii mecanismelor de ceas, schema construcției pendulelor cu greutate, cu arc și cu inducție electrică. Asortimentul ceasurilor după materiale, după principiul de acțiune și întrebuințare.

Bibliografie

Rezoluțiile Plenarei din 27-29 decembrie 1956.

Directivele celui de al II-lea Congres PMR cu privire la cel de al II-lea plan cincinal.

1. Metale

T. Negrescu – *Tehnologia metalelor*. Ed. Tehnică, 1955

A. N. Gladiliu – *Tehnologia metalelor*. Ed. Tehnică, 1954.

2. Electrotehnice

B. M. Tameev – *Materiale electrotehnice*. Ed. energetică de stat, 1955.

B. M. Tameev – *Curs de Tehnologia principalelor ramuri ale industriei* – ISEP, 1956.

3. Silicații

V. N. Jung – *Bazele tehnologiei lianților*. Ed. de stat pentru arhitectură și construcții.

B. G. Serentuv – *Materiale de construcții*. Ed. de stat pentru arhitectură și construcții.

M.I.U. – *Manual de ceramică fină*. Ed. Tehnică, 1951.

I. I. Kitaigordski – *Tehnologia sticlei* (în limba rusă) Moscova, 1950.

M.I.U. – *Tehnologia sticlei și a geamurilor*.

B. P. Budnicov – *Tehnologia produselor ceramice* – Ed. Tehnică – 1951.

4. Chimice

I. Gavat și Dan Costescu – *Prođuși macromoleculari*, 1954.

N. I. Gh. – *Elemente de tehnologie chimico-organică*, Ed. Tehnică, 1954.

D. A. Drinberg – *Tehnologia peliculelor de lacuri și vopsele*, Editura tehnică, 1955

Drimuș – *Materii grase și derivate*, vol. II, 1952.

I. V. Vinogradov – *Fabricarea parfumurilor și a pudrei*.

5. Lemn

Lopirov S. – *Merceologia lemnului*, Ed. Tehnică, 1955.

Otto Wurtz – *Fabricarea hârtiei după procedee moderne*, Ed. Tehnică, 1952.

M.I.L.H.C. – *Tehnologia hârtiei și a cartonului*, Ed. Tehnică, 1952.

Vanin – *Studiul lemnului*, trad. din limba rusă, 1953.

Filipovici și Anezică – *Tehnologia lemnului*, Ed. Tehnică, 1956.

C. Ringlu – *Mobilă fină*, Editura Tehnică, 1957.

6. Textile

P. A. Bordarînov – *Merceologie produselor textile*, Ed. Tehnică, 1954.

M.I.U. – *Materii prime. Textile*, vol. I și II, Ed. Tehnică, 1954.

Traian Mureșan – *Compoziția și decompoziția țesăturilor*, vol. I și II.

I. V. Smelev – *Tehnologia chimică a materialelor fibroase*.

A. C. Monastîrschi – *Lucrări de laborator pentru materiale textile*, 1955.

M.I.U. – *Tehnologia tricotajelor*, Ed. Tehnică, 1956.

7. Pielărie și încălțăminte

Cernov – *Tehnologia pielei*. Ed. Tehnică, 1956.

Cociu V. – *Materii prime și auxiliare*, „Industria încălțăminteii”, 1953.

M.I.U. – *Tehnologia încălțăminteii*, Ed. Tehnică.

Chircoiașu – *Chimia și tehnologia cauciucului*, 1953.

8. Culturale

Iofis – *Manual practic de fotografie*.

Jerebțov – *Radiotehnica pentru amatori*.

Bibliografie facultativă

M. E. Sergheev, N. A. Arangheleschi și alții – *Merceologia produselor industriale*, 4 volume, limba rusă.

M.I.U. – *Tehnologia generală a tăbăcării*.

Z. A. Rogovin – *Chimia fibrelor artificiale*, trad., 1954.

P. A. Guliaev – *Știința metalelor*.

A. S. – *Chimia materialelor de construcție*.

P. P. Budnicov – *Tehnologia produselor ceramice*, Ed. Tehnică, 1951.

Lîsev și Petrov – *Chimia rășinilor sintetice*, Ed. Tehnică, 1954.

N. Grindea – *Vopsitorie*.

78

1957. Programă analitică la Limba franceză 1957/1958.

ISEP „V. I. Lenin”

Facultatea de Comerț Exterior

Anul 1957/1958

Programă analitică la Limba franceză 1957/1958

Predarea limbilor străine – engleza, germana, franceza – face parte din programul de studii al Facultății de Comerț Exterior, în vederea scopului principal al acestei facultăți, care este pregătirea cadrelor tehnice necesare comerțului exterior.

Cerințele generale la sfârșitul anilor de studiu.

1. Posibilitatea pentru studenți de a citi și înțelege un text curent politic, economic, comercial – fără dicționar.
2. Posibilitatea pentru studenți de a citi și înțelege un text literar, folosind dicționarul pentru expresii și cuvinte mai puțin frecvente.
3. Stăpânirea de către studenți a vocabularului tehnic necesar înțelegerii și redactării corecte a unei scrisori comerciale și a documentelor de comerț exterior.
4. Posibilitatea de a traduce cu dicționarul, din limba română în limba respectivă, texte generale economice și de comerț exterior.
5. De a rezuma în scris un text literar auzit în limba străină sau un fragment, sau de a scrie o lucrare după o temă dată.
6. De a traduce o scrisoare comercială din limba română în limba respectivă și de a redacta scrisori comerciale în limba străină.
7. De a purta discuții în limba străină pe teme politico-economice, de comerț exterior, literare și conversație uzuală.
8. De a reda în limba română sau străină conținutul unei discuții asupra unei probleme economice, politice și literare.

Obiectivele pe ani de studiu

Pentru anul I

1. De a citi corect atât materialul predat, cât și texte noi, compuse sau alese pe baza materialului lexical și gramatical predat.
2. De a reda oral sau înscris, un text citit sau auzit, compus mai ales pe baza materialului lexical și gramatical predat.
3. De a purta discuții în limba străină respectivă, cu o pronunțare corectă, în limitele materialului lexical și gramatical predat – și de a ști să rezume oral temele date.
4. De a cunoaște ortografia lexicului predat.

5. De a aplica corect construcțiile gramaticale predate, atât vorbire, cât și în scris, de a face analiza gramaticală și de a formula regulile gramaticale predate în limba română.
6. De a purta discuții asupra materialului citit individual, material de lectură corespunzător nivelului cunoștințelor dobândite la curs, pentru a le consolida pe acestea.

Pentru anul II

1. De a citi bine și corect, atât textele predate, cât și noile texte literare și social-politice alese în limitele materialului lexical gramatical predat.
2. De a rezuma în scris și oral texte citite, auzite, alese din materialul lexical și gramatical predat.
3. De a purta discuții pe teme social-economice și uzuale.
4. De a cunoaște ortografia lexicului predat.
5. De a ști să aplice corect construcțiile gramaticale predate atât în vorbire, cât și în serie, de a face analiza gramaticală.
6. Paralel cu îmbogățirea cunoștințelor gramaticale și de lexical se va da o atenție deosebită însușirii de către studenți a unei pronunții cât mai corecte.
7. De a prezenta oral sau în scris material citit individual corespunzător cunoștințelor dobândite la curs, cu scopul de a îmbogăți aceste cunoștințe.

Pentru anul III

1. Adâncirea cunoștințelor de gramatică prin aplicații, exerciții, retroversiuni, completarea lor prin introducerea unor acțiuni noi de morfologie și sintaxă.
2. De a însuși și folosi corect terminologia tehnică de specialitate de comerț și comerț exterior. O preocupare specială va constitui însușirea de către studenți a cunoștințelor fundamentale de corespondență comercială urmărind ca studenții să poată înțelege și redacta scrisori referitoare la operațiuni comerciale variate.
3. Înțelegerea textelor ideologice, politice, însușirea vocabularului respectiv.
4. Posibilitatea de a rezuma scris și oral un text literar artistic auzit sau citit.
5. De a purta discuții asupra unor texte economice, ideologice, politice și literare și discuții libere asupra unor probleme de actualitate politice și economice, precum și probleme de fiecare zi, de a efectua traduceri și retroversiuni folosindu-se terminologia respectivă.
6. De a prezenta oral sau în scris materialul citit individual dând o atenție deosebită materialului de specialitate.

Pentru anul IV

1. Adâncirea și completarea cunoștințelor de gramatică prin aplicații, exerciții și retroversiuni.
2. Îmbogățirea vocabularului tehnic și înțelegerea cu ușurință a textelor de specialitate, comerț, comerț exterior – (contracte, contracte de transporturi, acorduri etc.). Completarea cunoștințelor de corespondență comercială dobândite în anii precedenți, având ca scop înțelegerea și redactarea de către studenți a scrisorilor și documentelor referitoare la operațiuni comerciale.
3. Îmbogățirea vocabularului ideologic, politic și literar și aplicarea lui practică în conversație.
4. De a prezenta oral sau în scris material citit individual dând o atenție deosebită textelor de specialitate.

Textele din manuale vor servi ca material aplicativ și de exerciții pentru însușirea bazelor gramaticii. Se vor alege textele cele mai potrivite pentru problemele de gramatică respective. Încă din primele semestre vocabularul studentului trebuie lărgit peste cel cuprins de manuale. Li se vor da studenților expresii uzuale și expresii specifice limbii respective.

Se va face comparație (unde se poate) între fenomenele limbii materne și cele ale limbii străine. Paralel cu textele din manuale, se vor studia texte originale, luate din literatura respectivă clasică și contemporană, din operele progresiste ale literaturii respective, precum și din presa țării, alături de texte cu caracter economic sau altele care vor contribui la mărirea cunoștințelor necesare studenților în viitoarea lor muncă profesională, ca de exemplu cunoștințele de corespondență comercială.

Textele literare trebuie să dea studenților posibilitatea să cunoască aspecte din viața oamenilor muncii din țara a cărei limbă o studiază, precum și arta, istoria, geografia și cultura aceluiași popor. Studiul limbii și în genere cunoștințele predate vor fi legate de istoria societății și a culturii poporului francez.

Pe lângă fondul principal de cuvinte se vor da noțiunile de specialitate necesare, expresii, forme specifice, forme specifice ale limbajului de care vor avea nevoie în munca lor profesională.

Se vor da principii de traducere și de retroversiune insistându-se asupra greșelilor specifice.

Programa analitică în limba franceză în anul universitar 1957/1958

Prezenta programă analitică se referă la anii de studii cu maximum de ore săptămânal.

Ca material didactic se va folosi:

Pentru anul I: Manual întocmit de subcolectivul de limba franceză.

Pentru anul II: Manual de limba franceză, partea II, Gheorghiu. Texte de conținut politic și economic.

Pentru anul III: Manual de français cours superior – Lopatino. Ziare și reviste cu conținut politic și de specialitate. Manual de corespondență comercială. Lopatino. Modele de corespondență comercială. Agerpress.

Pentru anul IV:

- 1) Manual de corespondență comercială – Lopatino.
- 2) Manual de corespondență comercială folosită în comerțul exterior.
- 3) Ziare și reviste cu conținut politic, ideologic și de specialitate.

Menționăm că programele pentru anii I, II și III au fost revizuite și completate pe baza experienței câștigate în anii trecuți, ținând seama și de numărul de ore. Pentru întocmirea acestor programe, inclusiv anul IV, au fost consultate programele analitice ale Institutului de comerț exterior din Moscova.

Anul I

Lecție introductivă

Formarea limbii franceze, evoluția ei, răspândirea limbii franceze, particularitățile limbii franceze cu privire la pronunțare, scris, ortografie. Asemănări și deosebiri față de limba română. Influența limbii franceze asupra formării limbii noastre literare, tehnice, cu exemplificări. Greșita tendință de franțuzire forțată a limbii române, manifestare de cosmopolitism – cu exemplificări.

Fonetica

Limitele limbii franceze în comparație cu limba română. Clasificarea sunetelor limbii franceze: vocale, nazale, semivocale, consoane. Vocale compuse, diftongii. Pronunțarea legată a sunetelor (la liaison). Accentul și intonația.

Morfologia-Articolul

Articolul hotărât și nehotărât. Eludarea, contracția articolului, suprimarea articolului. Articolul pozitiv, Înlocuirea articolului partitiv din prepoziția «da»; construcția «c'est»; «ce sont».

Substantivul

Substantivul propriu și comun, concret și abstract, colectiv, compus. Genul substantivelor. Formarea femininului. Substantive cu aceeași formă la masculin și

feminin. Numărul. Formarea pluralului. Substantive folosite numai la singular sau numai la plural. Declinarea substantivelor. Simplitatea declinării franceze în comparație cu limba română. Formarea genitivului și dativului. Funcțiile substantivului în propoziție.

Adjectivul

Adjectivul calificativ și determinativ. Formarea femininului. Adjectiv cu două forme de masculin: beau, nouveau, vieux, etc. Pluralul adjectivelor. Acordul adjectivelor. Gradele de comparație. Excepții. Comparative neregulate ale adjectivelor: bon, petit, mauvais. Câteva adjective cu sens diferit după poziția față de substantiv.

Adjectivul posesiv. Folosirea formelor masculine: mon, ton, son – înaintea substantivelor feminine, care încep cu vocală sau h mut, pentru a evita hiatul. Poziția adjectivului posesiv în comparație cu limba română.

Adjectivul demonstrativ și interogativ.

Numerale

Numerale cardinale. Formarea pluralului numeralelor cardinale. Transcrierea datelor istorice. Numerale ordinale, formarea lor. Numerele ordinale neregulate și cu două forme: «le premier, le second».

Prenumele

Prenumele personal subiect, formele neaccentuate și accentuate. Lipsa acestor forme de pronume în limba română. Folosirea lor. Pronumele reflexiv (complement). Forma unică pentru acuzativ și dativ, spre deosebire de limba română. Pronumele relativ, variabil și invariabil. Aspecte lexicale ale pronumelui relativ: «qui, que, dont, ou». Pronumele interogativ. Forme simple și întărite. Pronumele nehotărât «on». Pronumele demonstrativ.

Verbul

Grupele de verbe. Marele număr de vorbe neregulate. Verbe auxiliare: «avoir» și «être». Verbe tranzitive și intransitive. Deosebiri față de limba română la unele verbe. Conjugarea. Verbele auxiliare. Moduri, timpuri. Infinitivul, indicativul, imperativul, condiționalul și subjunctivul prezent. Conjugarea verbelor la forma negativă. Deosebirea față de limba română. Întrebuințarea celor două negații: «ne» și «pas». Suprimarea negației «pas». Formarea imperativului. Conjugarea la forma interogativă prin inversiunea subiectului și cu ajutorul expresiei: «est-ce-que?». Conjugarea activă și pasivă, afirmativă, negativă, interogativă-negativă, conjugarea verbelor reflexive. Conjugarea câtorva din verbele neregulate cele mai uzuale.

Adverbul

Felul adverbului și cele mai uzuale dintre adverbe. Formarea adverbelor de mod.

Prepoziția. Definiția. Prepozițiile cele mai uzuale: en, dans, chez, sur etc.

Conjuncția

Interjecția

Sintaxă. Noțiuni elementare de sintaxă. Felurile propozițiunii. Părțile principale și secundare ale propozițiunii. Elementele esențiale ale propozițiunii. Subiectul. Locul subiectului, în propozițiile întrerupte. Omisiunea subiectului.

Predicatul

Acordul verbului în număr și persoană cu subiectul. Numele predicativ (l'attribut).

Complementul direct. Complementul indirect. Complementul.

Propozițiunea afirmativă. Propozițiunea negativă.

Generalități în legătură cu formarea cuvintelor. Rădăcina afixe, prefixe, sufixe, sinonime, omonime, antonime. Galicisme «c'est» ... «qui», «il y a», etc.

Anul II

Morfologie

Substantivul

Reluarea și adâncirea cunoștințelor anterioare. Genul substantivelor, pluralul substantivelor, excepții, pluralul numelor proprii și substantivelor compuse, declinarea substantivelor, diferitelor funcțiuni ale substantivului: subiect, atribut, complement direct, complement indirect. Formarea substantivelor cu ajutorul radicalului verbelor, formarea lor cu ajutorul adjectivelor, a infinitivului verbelor. Substantive ce desemnează numere. Substantive compuse. Acordul substantivelor. Clasificarea sufixelor celor mai întrebuințate, după genuri.

Articolul

Sistematizarea și adâncirea cunoștințelor din anul I. Articolul hotărât. Folosirea lui în fața numelor proprii. Articolul nehotărât. Repetarea articolului contractat. Articolul partitiv. Înlocuirea articolului partitiv. Acordul articolului. Repetarea și suprimarea articolului.

Adjectivul

Sistematizarea și adâncirea cunoștințelor anterioare. Adjective calificative. Formarea femininului adjectivelor (regula generală și excepții). Pluralul adjectivelor (toate formale inclusiv excepțiile). Adjectivele care-și schimbă înțelesul în dependență de poziția lor în propozițiune. Formarea adjectivelor din participiul prezent și trecut, din substantiv. Sufixe adjectivelor. Gradele de comparație. Toate adjectivele cu forme neregulate la comparativ. Particularitățile adjectivelor «supérieur» și «inférieur». Acordul adjectivului calitativ. Deosebirea adjectivului posesiv de pronumele posesiv. Funcția adjectivului posesiv în propozițiune. Adjectivele demonstrative și pronumele demonstrativ.

Observații asupra lui «ce». Funcția adjectivelor demonstrative în propozițiune. Adjective interogative, adjective numerale, cardinale și ordinale, înlocuirea numeralului ordinal prin cel cardinal, adjective nehotărâte și pronume nehotărâte.

Galicisme. Formarea cuvintelor. Omonime, sinonime, antonime, paronime.

Pronumele

Sistematizarea și adâncirea cunoștințelor anterioare. Întrebuițarea lor (pronumele neutru «le»). Pronumele personale [...]. Pronumele relativ variabil și pronumele relativ invariabil. Pronumele posesiv. Pronumele demonstrativ. Deosebirea între «ce» adjectiv și «ce» pronume, între «ça» și «sa». Pronumele relativ, interogativ. Pronumele nehotărât. Expresii idiomatice.

Verbul

Sistematizarea și adâncirea cunoștințelor din anul I și îmbogățirea lor. Radical. Terminații. Număr. Persoană. Modurile și timpurile. Formele conjugării: afirmativă, negativă, interogativă, activă, pasivă, pronominală.

Modul indicativ. Construcția timpurilor simple și compuse. Imperativul. Subjonctivul. Regulile întrebuițării modului subjonctiv, în legătură cu aceasta, poziția propoziției subordonate relative față de propoziția principală. Înlocuirea subjonctivului cu infinitivul și întrebuițarea acestuia în limba franceză, în comparație cu limba română. Modul condițional. Regula lui «si» condițional. Modul participiu. Se va insista asupra acordului participiului la verbele conjugate cu être. Regulile acordului participiului cu complementul direct. Concordanța timpurilor. Viitorul apropiat exprimat cu ajutorul verbului «aller». Trecutul recent exprimat cu ajutorul verbului «venir». Verbe pronominale impersonale. Forma activă și sensul tranzitiv. Forma pasivă. Forma activă și sensul intransitiv. Verbe neregulate.

Adverbul

Clasificarea adverbilor. Formarea adverbilor de mod. Grade de comparație, formele neregulate ale adverbilor «bien, peu, beaucoup». Locuțiuni adverbiale, «en» și «y» forme adverbiale.

Prepoziția

Prepoziția simplă, compusă, locuțiuni prepoziționale. Funcția prepoziției.

Conjuncția

Conjuncții coordonatoare, conjuncții subordonatoare, funcția conjuncției.

Interjecția

Diferite interjecții, derivarea celor mai importante; sensul lor.

Complementul

Locul complementului direct și indirect în propozițiuni. Complementul propozițional al verbelor pasive cu rol de subiect logic. Construcția directă și construcția propozițională. Complementul adverbului. Construcția lui cu prepozițiile

«de» și «a», complementul adverbului exprimat prin «en». Propozițiunea negativă. Forme populare de propozițiuni negative cu suprimarea lui «ne». Modul verbelor în propozițiunea negativă. Propozițiunea interogativă afirmativă și interogativă prin intonație.

Sintaxa

Sistematizarea și lărgirea cunoștințelor din anul I. Sintaxa propoziției. Felurile propoziției: afirmativă, negativă, exclamativă, imperativă și interogativă. Propozițiunea principală simplă și dezvoltată. Părțile principale ale propozițiunii. Acordurile între subiect și predicat.

Subiectul

Diferite feluri de subiect după categoriile morfologice care-l exprimă. Subiectul verbelor impersonale, subiect logic, subiect gramatical. Omisiunea subiectului, cazurile de inversiune.

Predicatul

Felurile lui. Acordul cu mai multe subiecte sau cu subiecte exprimate prin substantive colective. Părțile secundare ale propozițiunii.

Atributul

Noțiuni elementare în legătură cu atributul. Atributul subiectul, atributul complementului. Câteva verbe care introduc atributul. Locul atributului în propozițiune.

Complementul

Direct, indirect, de agent, instrumentul, circumstanțial. Caracteristica generală a construcției propoziției în limba franceză, comparativ cu limba română. Topica.

Sintaxa frazei. Felurile de propoziții: independente, juxtapuse, coordonate, subordonate. Coordonarea, subordonarea, propoziția principală, propozițiunea secundară. Interdependența lor. Categoriile de propoziții subordonate: complete, circumstanțiale, relative. Întrebuințarea indicativului sau a subjonctivului în propozițiunile subordonate introduse printr-o conjuncție. Stilul direct și indirect. Reguli de punctuație. Galicisme, omonime, sinonime, antonime.

Fonetica

Se va reveni și insista asupra regulilor de fonetică, pronunțarea corectă constituind o permanență preocupare. Noțiunile de intonație vor fi introduse în legătură cu felurile propoziției, în genere în cursul lecturii.

Tematica

Problemele de gramatică vor fi predate în ore speciale de gramatică, conform acestei programe analitice, dacă ele necesită explicații mai simple. Problemele de gramatică vor fi ilustrate prin numeroase exemple. Ele vor fi aplicate în exerciții și retroversiuni, precum și în texte studiate și anume: aspecte din viața nouă a poporului

nostru; comerțul exterior al RPR; aspecte de muncă în legătură cu munca și valorificarea bogățiilor țării; aspecte din viața oamenilor sovietici și români; Uniunea Sovietică în fruntea luptei pentru pace; transportul. În legătură cu textele se vor face exerciții de conversație, rezumate, retroversiuni și compoziții. Se vor studia și câteva texte literare din autori clasici francezi.

Anul III

Gramatica

Reluarea și fixarea cunoștințelor de morfologie studiate în anii I și II prin exerciții, aplicații asupra textelor, retroversiune.

Observațiuni asupra particularităților morfologice și sintactice ale adjectivelor nehotărâte. Observații asupra particularităților morfologice și sintactice ale pronumelor nehotărâte. Locul pronumelor personale combinate (le, la, les, en, y) în propozițiune. «En» și «y» cu funcția de complement direct, de complement circumstanțial. «En» în funcție de complement al substantivului, de complement al adjectivului, de complement al adverbului.

Adâncirea și completarea cunoștințelor despre condițional. «Si» dubitativ, «si» confirmare și «si» adverb. Întrebuintarea mai mult ca perfectul în locul condiționalului perfect.

Completarea cunoștințelor în legătură cu întrebuintarea subjonctivului. Subjonctivul în propozițiunile subordonate, după verbele ce exprimă îndoială, dorință, sentimente, porunci, după verbele impersonale și inversiunile impersonale, după gradul superlativ și după cuvintele: la premier, le dernier, le seul, l'unique.

Infinitivul. Funcțiunea verbelor la infinitiv în propoziție. Propozițiunile infinitivului după verbele: écouter, voir, entendre, regarder, sentir. Construcțiunile infinitivale înlocuite cu subjonctivul. Propozițiile participiale și construcții participiale. Funcțiunea participiului în propoziții. Acordul verbului cu subiectul. Sistematizarea înțelesului timpurilor verbului. Schimbarea sensului verbului prin schimbarea formelor lui. Exemple: attendre, s'attendre, apercevoir, s'apercevoir, douter, se douter, passer, se passer.

Studiul propozițiilor. Locuțiuni conjunctive. Locuțiuni adverbiale. Câteva observații asupra formei «quel que» în folosirea subjonctivului. Locuțiuni cu forma «quel».

Sintaxa. Reluarea și fixarea cunoștințelor de sintaxă cu insistență asupra analizei sintactice și asupra frazei formate prin subordonare.

Propozițiunea exclamativă și inversiunea în această propozițiune. Valorile sale stilistice și punctuația în propozițiuni exclamative. Propozițiunea eliptică. Tipurile și sensurile propozițiunii exclamative, afirmative, negative, interogative, exclamative. Modul propozițiunilor complete. Propozițiunea relativă: funcția

calificativă și funcția determinativă, raporturile precizate de ele (mod, posesie); înlocuirea lor prin infinitiv ori participiu prezent, valorile circumstanțiale ale propozițiilor relative (timp, cauză, scop, consecință, opoziție, ipoteză).

Famiile de cuvinte. Expresii idiomatice. Sistematizarea prefixelor după înțelesul lor. Formarea cuvintelor.

Lărgirea și sistematizarea cunoștințelor din primii doi ani, compunerea derivației.

Tematica. Probleme legate de construirea din primii doi ani, compunerea derivației.

Tematica. Probleme legate de construirea socialismului, privind situația economico-politică a US, a țărilor de democrație populară și a țărilor capitaliste în situația pieții internaționale, relații economice între state, comerțul exterior al RPR.

Aspecte din viața economică a RPR, a URSS, a țărilor de democrație populară și a Franței (bogății naturale, exploatarea lor, materii prime, fabricate, aspecte din industrie, agricultură, comerț, transporturi, ridicarea nivelului de trai material și cultural al oamenilor muncii din țările lagărului socialist, aspecte din exploatarea capitalistă în Franța și colonii și lupta proletariatului francez și a popoarelor coloniale împotriva exploatării.

Corespondența comercială

- Introducere la studiul corespondenței comerciale. Regulile generale privitoare la corespondența comercială (concizie, claritate, sobrietate, precizie, unitate). Alcătuirea unei scrisori comerciale – titlul, data, adresa, salutări și formula de introducere și încheiere, semnătura, adresa pe plic.
- Scrisori pentru intrarea în relații comerciale.
- Confirmarea primirii scrisorii.
- Cereri cu caracter simplu.
- Cereri de cataloage, preț curent.
- Cereri de ofertă.
- Oferte simple. Primirea, respingerea ofertei.
- Comenzi.
- Oferta dezvoltată. Transport.
- Redactarea de telegrame.
- Abreviații uzuale în corespondența comercială.

Prezentarea câtorva texte din marii scriitori francezi, încadrați în epoca lor. Exemple: Voltaire, J. J. Rousseau, Diderot, Balzac, Hugo etc.

Anul IV

Adâncirea cunoștințelor de gramatică prin aplicarea lor permanentă la textele studiate.

Tematica. Lectură din revistele de specialitate. Discutarea lor. O atenție deosebită se dă în acest singur semestru al anului IV, probelor de corespondență comercială, care vor fi predate conform programei analitice.

Studierea câtorva texte din scriitorii francezi progresiști contemporani.

Corespondență comercială

Se va repeta materialul din anul III și se va adânci și completa prin:

- Corespondența în legătura cu îndeplinirea unei comenzi: termenul de executare, încărcare, descărcare.
- Reclamații.
- Răspuns la o scrisoare de reclamații.
- Contractul: corespondența respectivă. Expresii privitoare la plăți. Documente de încărcare.
- Comerțul prin intermediari.
- Plăți.
- Documente și corespondență bancară [...].
- Arbitraj.
- Asigurări.

Nota: Programa anilor I și II va servi atât pentru grupa principală, cât și pentru grupa secundară. Orele în plus pe care le va avea grupa principală vor fi folosite pentru aprofundarea și lărgirea cunoștințelor prin conversație, retroversiuni, discutarea lecturii individuale.

Programa analitică pentru anul III este comună grupei principale și celei secundare în ceea ce privește gramatica și corespondența comercială. Numărul mai redus de ore de la grupa secundară necesită restrângerea problemelor prevăzute în tematică pentru literatură și texte de specialitate.

În anul IV numărul orelor în plus al grupelor principale față de grupele secundare va fi folosit pentru lucrări practice de corespondență comercială și conversație.

SMBAN, fond ASE, dosar 243/1957-1959, nenumerotat.

1957. Extrasul din programa analitică la Limba germană pentru anul universitar 1957/1958.

ISEP „V. I. Lenin”

Facultatea de Comerț Exterior

Limbi străine

Programa analitică pentru anul universitar 1957/1958 la limba germană

[...].

Pornind de la învățătura lui I. V. Stalin că: „limba și legile ei de dezvoltare pot fi înțelese numai în cazul când sunt studiate în legătură indisolubilă cu istoria societății, cu istoria poporului căruia îi aparține limba studiată și care este purtătorul și creatorul acestei limbi”, - paralel cu textele din manuale se vor alege texte originale din literatura respectivă, clasică și contemporană din operele progresiste ale literaturii respective, precum și din presa progresistă a țării. Textele literare trebuie să dea studenților posibilitatea de a cunoaște aspecte din viața oamenilor muncii din țara a cărei limbă o studiază, precum și arta, istoria, geografia și cultura aceluia popor.

Gramatica se va învăța paralel cu lexicul, așa cum ne învață I. V. Stalin: «vocabularul capătă cea mai mare însemnătate când este pus la dispoziția gramaticii, care stabilește regulile de modificare a cuvintelor, regulile de combinare a cuvintelor în propozițiuni și astfel dă limbii armonie și înțeles».

[...].

Lecție introductivă

Aplicarea la limba germană a învățăturii staliniste despre limbă. „Marxismul și problemele lingvisticii”. Limba ca fenomen social nu este o suprastructură a bazei. Limba nu are caracter de clasă. Ea este creată de întreaga societate, de toate clasele societății cu forțele sutelor de generații. Fiind mijloc de comunicare, ea servește întreaga societate în toate sferile de activitate ale omului. Structura gramaticală a limbii și fondul principal de cuvinte al limbii, esența și specificul ei.

O scurtă privire asupra istoriei limbii în legătură cu istoria poporului german, formarea limbii germane, evoluția ei.

[...].

SMBAN, fond ASE, dosar 243/1957-1959, nenumerotat.

80

1957. Subiectele la lucrările de control la cursurile fără frecvență 1957/1958 – Catedra de Istoria economiei naționale.

Subiecte la lucrările de control la cursurile fără frecvență 1957/1958 – Catedra de Istoria economiei naționale

Cauzele social-economice, însemnătatea și consecințele răscoalei țăranilor din 1907

Reforma agrară din 1921. Caracterul și importanța sa

Reforma agrară din 1864. Caracterul și importanța sa

Dezvoltarea capitalismului în industria României în a doua jumătate a secolului al XIX-lea până la începutul secolului al XX-lea

Apariția și dezvoltarea sectorului socialist în agricultura țării noastre

Criza economică de supraproducție din 1929-1933 din industria țării noastre

Exploatarea capitalistă din România în a doua jumătate a secolului al XIX-lea

Actul revoluționar al naționalizării principalelor mijloace de producție în țara noastră din 11 iunie 1948 și însemnătatea lui

Apariția și dezvoltarea manufacturilor capitaliste în țara noastră.

SMBAN, fond ASE, dosar 244/1957-1959, nenumerotat.

81

1957. Titlurile capitolelor din programa analitică a cursului de Statistica investițiilor și construcțiilor capitale.

Cap. I. Obiectul, metoda și problemele statisticii investițiilor și construcțiilor capitale

Cap. II. Elemente de economia construcțiilor

Cap. III. Elemente de organizarea și planificarea construcțiilor

Cap. IV. Organizarea observării și gruparea datelor în statistica construcțiilor

Cap. V. Statistica producției în ramura construcțiilor

Cap. VI. Statistica forței de muncă

Cap. VII. Statistica productivității muncii în construcții

Cap. VIII. Statistica salariilor

Cap. IX. Statistica mijloacelor de bază și a utilajului de producție. Statistica reparațiilor capitale ale utilajului din construcții

Cap. X. Statistica transporturilor cu mijloace proprii

Cap. XI. Statistica introducerii tehnicii noi în construcții. Studiul statistic al eficacității economice a investițiilor

Cap. XII. Statistica aprovizionării tehnico-materiale a șantierelor de construcții

Cap. XIII. Statistica prețului de cost al lucrărilor de construcții și montaj

Cap. XIV. Statistica financiară a întreprinderilor de construcții și montaj

SMBAN, fond ASE, dosar 244/1957-1959, nenumerotat.

82

1957. Titlurile temelor din cadrul programei analitice a cursului de Statistica comercială pentru Facultatea de Comerț și Merceologie.

1. Conținutul și problemele statisticii comerțului socialist.
2. Categoriile ale statisticii circulației mărfurilor.
3. Statistica circulației mărfurilor cu ridicata.
4. Statistica contractărilor și achizițiilor de produse agricole.
5. Statistica circulației mărfurilor cu amănuntul.
 - a) Statistica desfacerii mărfurilor cu amănuntul a rețelei comerciale de stat și cooperatiste.
 - b) Statistica circulației mărfurilor și producției alimentației publice.
 - c) Statistica circulației mărfurilor pe piața neorganizată.
6. Statistica rezervelor de mărfuri.
7. Statistica prețurilor.
8. Statistica muncii și a salariilor în comerțul socialist.
9. Statistica cheltuielilor de circulație.
 - a) Statistica cheltuielilor de circulație.
 - b) Statistica rentabilității întreprinderilor comerciale.
10. Statistica rețelei comerciale.
11. Statistica întreprinderilor industriale și a gospodăriilor anexe de pe lângă organizațiile comerțului socialist.
12. Statistica transporturilor (cu mijloacele de transport proprii ale organizațiilor comerciale).

SMBAN, fond ASE, dosar 244/1957-1959, nenumerotat.

1958, mai 21. Referatul asupra cursului Introducerea în economia energeticii.

Examinând cursul Introducerea în economia energeticii am constatat următoarele:

Lucrarea este scrisă clar cu formulări precise, cuprinzând noțiuni și definiții, care să explice conținutul pentru nespecialiști în energetică. Lucrarea se adresează unui număr larg de cititori, inclusiv studenților de la Facultatea de Planificare – secția industrială, cuprinzând toată materia prevăzută în programa analitică a cursului de energetică, ce se predă studenților acestei facultăți.

Pentru o bună înțelegere a problemelor tratate, lucrarea păstrează o succesiune în expunere astfel încât noțiunile, definițiile și problemele se explică treptat și succesiv așa fel încât cele trei părți ale cursului formează o lucrare încheiată pe cuprinsul programei analitice a cursului de Energetică de la secția industrială a Facultății de Planificare.

Prima parte are ca scop să dea cunoștințele tehnice necesare pentru ca să se poată înțelege următoarele două părți. Astfel, în această parte se descriu clar și succesiv agregate și instalații energetice la nivelul posibil de înțeles și din partea cititorului nespecialist în probleme tehnice de energetică, cum sunt: forță; presiune; mecanic; energie; putere. Cazane de aburi; motoare termice și centrale termice de forță; motoare hidraulice și amenajări hidraulice; mașini și aparate electrice; reactivi nucleari și centrale atomice. Transportul și distribuția energiei.

Exemplu: cum se tratează cap. II «Motoare hidraulice și amenajări hidraulice», capitol cuprins în partea întâia a cursului.

După ce face o scurtă comparație între sursele de energie, arătând inepuizabila energie a căderilor de apă, prin formule și definiții simple explică pe paragrafe:

Energia apelor, arătând că cei doi parametri ai energiei hidraulice, debitul de apă și căderea (înălțimea de la care cade apa), caracterizează complet energia hidraulică, pe care o exprimă și prin formula respectivă ușor de înțeles.

Regimul hidraulic al cursurilor de apă

În acest paragraf, plecând de la precipitații, explicând ce se înțelege prin bazin de recepție, bazin colect al unui curs de apă, ajunge să definească și să caracterizeze regimul hidraulic al unei căderi de apă, noțiune fără de care, dacă nu se cunoaște ca mărime și variația, nu se poate face nici un fel de amenajare hidraulică la care să poți ține cont și de parametrii economici și de exploatare.

Amenajări hidraulice. Aceasta înseamnă complexul de lucrări ce se execută pe cursul unei ape pentru utilizarea ei rațională (economic).

Plecând de la această scurtă definiție, după ce dă o serie de termeni uzuali privind amenajările hidraulice, prin descrierea a câtorva amenajări sovietice, arată succesul URSS în amenajări hidraulice, arată că asemenea construcții nu sunt proprii decât construcției socialismului și implicit liniei de urmat de toate țările care construiesc socialismul și care au bazine hidrografice potrivite cum este RPR. Acest paragraf, pe lângă descrierea clară, este bine ilustrat cu schițe și fotografii luate și de la amenajările din RPR (Bicaz).

Turbine de apă

Capitolul se încheie cu turbine de apă (motoare pentru folosirea energiei hidraulice), pe care le descrie pe tipuri și le caracterizează până la randamente inclusiv.

Studentul citind acest capitol are o imagine completă asupra amenajărilor hidraulice și suficiente noțiuni pentru caracterizare economică.

În felul acesta sunt tratate toate paragrafele din această parte.

A doua parte a lucrării se ocupă de gospodărirea energiei, tratând probleme de randamente, consumuri specifice, indici tehnico-economice, preț de cost, normare și planificare, cuprinse în capitolele cu următoarele titluri: «Surse de energie și sisteme de energie», «Randament energetic și consum specific de energie», «Indicii tehnico-economice ai gospodăriei energetice», «Preț de cost al energiei», «Normarea și planificare consumurilor de combustibil și energie» și «Energetica ramurilor economiei naționale».

În această parte, pe lângă explicarea tuturor noțiunilor care caracterizează partea economică a energeticii, paragrafele sunt ilustrate cu foarte multe exemple cifrice, care arată cum se explică formulele sau legăturile între parametri și indici.

Citind această parte, studentul primește cunoștințe bogate în ce privește înțelegerea economică a energeticii (amenajare, exploatare etc.).

În această parte a cursului marea lipsă constă în faptul că, nu se tratează planul de electrificare decât 18 rânduri. Propun să se completeze această mare lipsă prin tratarea planului de electrificare a RPR, într-un capitol comparat, care să cuprindă cel puțin 30-50 pagini echivalente cu cele ale cursului tipărit.

Acest capitol, în forma și conținutul pe care trebuie să-l aibă în acest curs, nu se tratează la nici o disciplină, deci este absolut necesar ca studenții de la ISEP să cunoască planul de electrificare RPR, atât în partea lui tehnică, cât și în partea economică, în legătură cu întreaga dezvoltare a industriei și a întregii economii pe următoarele cincinale.

Alte lipsuri principale cursul nu are, iar autorul a depus o muncă lăudabilă pentru sintetizarea și cuprinderea în formă de lucrare bine încheată a acestui material vast.

Pentru aprecieri mai amănunțite asupra lucrării, vezi «Probleme economice», nr. 6 din iunie 1956, pagina 132: R. Penescu «O carte interesantă despre economia energiei».

Profesor Ing. Petrescu Stoian
Conferențiar Gerson Andrei
Conferențiar Penescu Răzvan
București, 21.V.1958
[semnături olografe].

SMBAN, fond ASE, dosar 250/1958, nenumerotat.

84

1958, iulie 28. Programa analitică a cursului de Energetică.

I. Introducere

Ce este energetica. Importanța energiei în economie în general și în special la construcția socialismului. Necesitatea cunoașterii problemelor tehnico-economice ale energiei pentru planificatorii din industrie, transporturi, întreprinderi comunale, agricultură ... 1 oră

II. Noțiuni generale fundamentale

Definiții și unități de măsură pentru: forță, presiune, lucru mecanic, energie, putere. Principiul conservării energiei. Echivalența dintre diferitele forme de energie ... 1 oră

Căldura specifică. Schimbări de stare de agregare și căldura latentă. Vaporii. Abur umed și supraîncălzit. Conținutul de căldură al aburului. Entalpia. Abur normal ... 1 oră

Transmiterea căldurii. Conductibilitatea. Convecția. Radiația termică. Coeficienți de transmitere a căldurii ... 1 oră.

III. Cazane de abur

Tipuri de cazane de abur: cazane ignitubulare, acvatubulare și speciale. Suprafețele auxiliare de schimb de căldură: economizorul și preîncălzitorul aerului de ardere. Funcționarea cazanului. Armături. Instalații anexe. Epurarea apei de alimentare ... 2 ore.

Tipuri de cazane cu abur ce se construiesc în RPR. Noi realizări în construcția de cazane de abur. Indici tehnico-economici ... 1 oră.

IV. Motoare termice și centrale termice de forță

Definiția și clasificarea motoarelor. Principiul transformării căldurii în lucru mecanic. Factorii de care depinde randamentul unui motor termic. Căi și posibilități de mărirea a randamentului ... 1 oră

Motoare cu abur: mașina și turbina cu abur. Principiul de funcționare, tipuri de domenii de utilizare. Comparație între cele două feluri de motoare cu abur. Tipuri fabricate în RPR. Noi realizări și tendințe în construcția mașinilor și a turbinelor cu abur. Indici tehnico-economici. Centrale de forță cu abur: tipuri și randamente ... 2 ore.

Motoare cu ardere internă: motoare cu aprindere prin scânteie și prin compresie. Principiul de funcționare, tipuri și domenii de utilizare. Comparație între cele două feluri de motoare cu ardere internă. Tipuri fabricate în RPR. Noi realizări și tendințe în construcția de motoare cu ardere internă. Indici tehnico-economici ... 1 oră

Turbina cu gaze. Principiul de funcționare, tipuri de domenii de utilizare. Noi realizări și tendințe în construcția de turbine cu gaze. Indici tehnico-economici ... 1 oră

Comparație tehnico-economică între diferitele feluri de motoare termice. Stadiul actual și perspective ... 1 oră

V. Amenajări hidraulice și turbine de apă.

Energia cursurilor de apă. Regimul hidraulic al unui curs de apă și factorii de care depinde: bazin de recepție, regimul precipitațiilor, geologia solului, flora. Regimul hidraulic al cursurilor de apă din RPR ... 1 oră

Turbine cu apă: tipuri și domenii de utilizare. Amenajări hidroenergetice: definiție, descriere, clasificări. Rolul și importanța amenajărilor hidraulice în economie. Indici tehnico-economici ai centralelor hidroelectrice. Realizări și tendințe în construcția centralelor hidroelectrice. Descrierea marilor amenajări hidroenergetice din RPR, URSS și alte țări ... 2 ore

VI. Utilaj electro-energetic

Curentul, tensiunea și rezistența electrică. Legea lui Ohm. Curentul continuu și curentul alternativ. Puterea și energia curentului electric. Curentul trifazat: caracteristici, puteri (puterea activă, reactivă și aparentă). Factor de putere. Inducția electro-magnetică ... 2 ore

Mașini electrice: generatoare și motoare electrice. Motoare electrice de curent alternativ: motoare sincrone, asincrone și speciale. Aparate electrice: transformatoare și mutatoare. Aparataj electric: de manevră, de protecția și de măsură. Tipuri de utilaje electro-energetice fabricate în RPR. Noi realizări și tendințe în construcția de utilaj electroenergetic ... 3 ore

VII. Reactoare și centrale nucleare

Structura atomului. Izotopi. Radioactivitate. Reacții nucleare: transmutație, fisiune nucleară. Combustibilul nuclear: uraniu, thoriu. Ciclul tehnologic al folosirii combustibilului nuclear. Comparație tehnico-economică în raport cu combustibilul clasic și alte surse primare de energie ... 2 ore

Reactoare nucleare: principiu de funcționare, tipuri. Protecția biologică. Centrale nucleare. Noi realizări și tendințe în construcția centralelor nucleare. Descrierea unei centrale nucleare din URSS și alte țări. Indici tehnico-economici. Perspective ... 2 ore

VIII. Transportul și distribuția energiei

Considerațiuni generale tehnico-economice asupra transportului și distribuției energiei. Transportul cu mijloace de transport rutiere, feroviare și navale. Indici tehnico-economici ... 1 oră.

Transportul prin conducte. Transportul combustibilului. Transportul aburului și apei calde. Rețele termice. Indici tehnico-economici ... 1 oră.

Transportul energiei electrice. Rețele electrice. Indici tehnico-economici. Comparație tehnico-economică între diferitele modalități de transport a energiei. Influența transportului și distribuției energiei asupra prețului de cost al energiei la locul de consum ... 1 oră.

IX. Sisteme energetice

Forme de energie primară și forme de energie cerute de consumatorii finali. Lanțuri energetice. Sistemul energetic general. Balanțe energetice parțiale și generale, operative și de perspectivă ... 1 oră.

Sisteme electroenergetice. Condițiile ce trebuie să le îndeplinească un sistem electroenergetic. Rolul diferitelor centrale în sistem. Clasificarea consumatorilor din punctul de vedere al continuității livrării energiei electrice. Conducerea prin dispecer a sistemului. Indicii centralizării producției de energie electrică ... 2 ore.

X. Indicii tehnico-economici ai centralelor și sistemelor electro-energetice

Curba de sarcină a unei centrale și sistem electroenergetic. Puteri la o centrală sau sistem electroenergetic: puterea instalată, disponibilă și utilizabilă,

puteri de rezervă, putere de vârf. Discuție asupra alurei curbei de sarcină a sistemului în funcție de caracterul consumatorilor. Factorul de simultaneitate ... 3 ore

Indicii de utilizare a centralelor și sistemelor electroenergetice: indicele extensiv, intensiv și integral de utilizare. Numărul de ore de utilizare a puterii instalate. Putere medie efectivă și calendaristică. Indicele de aplatizare și numărul de ore de utilizare a puterii vârfului maxim ... 2 ore

Indici de consum ai centralelor și sistemelor electroenergetice. Indicele de consum de combustibili: definiție, factori de care depinde, realizări, discuție. Indicele consumului propriu de energie electrică: definiție, factori de care depinde. Indicele pierderilor în rețelele de transport și distribuție. Indicii de calitate ... 2 ore

XI. Prețul de cost al energiei electrice a aburului

Scurte considerațiuni generale asupra prețului de cost. Elementele prețului de cost al energiei electrice. Cheltuielile cu combustibilul. Cheltuielile cu amortismentul: structura fondurilor fixe la diversele tipuri de centrale, variația investiției specifice (lei/kW) în funcție de tipul și mărimea centralei. Cheltuielile cu personalul: variația numărului specific de muncitori (muncitori/MW) în funcție de tipul și mărimea centralei. Diverse cheltuieli bănești. Formula binom a prețului de cost al energiei electrice ... 3 ore

Structura prețului de cost al energiei electrice la diferite tipuri de centrale. Comparatie între prețul de cost și structura lui la diferite tipuri de centrale electrice (termo, hidro și nucleo). Influența indicilor de utilizare asupra prețului de cost al energiei electrice.

Prețul de cost al energiei electrice și termice livrate de la o centrală de termoficare. Metode de calcul: metoda fizică, metoda echivalenței, metoda ieftinirii energiei termice. Discuția metodelor ... 1 oră

XII. Energetica întreprinderilor industriale

Necesarul de energie a unei întreprinderi industriale. Clasificarea consumurilor de energie: consum tehnologic, consum energetic, consum gospodăresc. Consum specific de energie. Randament energetic. Rentabilitate economică ... 2 ore

Combinările ergo-tehnologice. Resursele energetice secundare ale producției industriale. Clasificare și direcții de utilizare. Eficacitatea economică a folosirii resurselor energetice secundare. Termoficarea industrială și avantajele ei economice. Folosirea complexă a energiei ... 2 ore

Calculul puterii electrice și mecanice instalate într-o întreprindere industrială: putere instalată total, putere pentru producție și în motoare, indicii de electrificare a unei întreprinderi industriale: aplatizarea curbei de sarcină, acționarea

directă și cu motoare multiple, factor de putere. Mijloace de ridicare a valorii factorului de putere. Considerente economice ... 2 ore

Indicii de înzestrare a muncii cu energie. Influența mecanizării și automatizării asupra indicilor de înzestrare a muncii cu energie. Indicii convenționali de înzestrare energetică a unei întreprinderi industriale din punct de vedere al consumurilor de energie. Tendința variației în timp a consumurilor specifice de diferite forme de energie în industrie ... 2 ore

XIII. Energetica altor ramuri ale economiei naționale

Energetica agrară. Energetica transporturilor. Energetica comunală ... 2 ore

XIV. Energetica în RPR

Istoricul și dezvoltarea energeticii în România sub regimul burghezo-moșieresc. Politica energetică. Nivelul energeticii din România la sfârșitul celui de Al Doilea Război Mondial ... 1 oră

Dezvoltarea energeticii în Republica Populară Română. Perioada de pregătire. Planul de electrificare a țării pe zece ani. Politica energetică. Nivelul energeticii din RPR în anul 1960. Comparație cu dezvoltarea energeticii în trecut. Perspectivele energeticii în RPR ... 1 oră

XV. Problema energiei în țările socialiste și pe plan mondial

Evoluția în timp și perspectivele producției și consumului mondial de energie. Evoluția și tendințele structurii bilanțului mondial de energie. Energetica în țările capitaliste cu referire în special la SUA și Europa de Vest. Energetica în URSS și țările de democrație populară ... 2 ore

Bibliografia pentru studenți

1. Gheorghe Gheorghiu-Dej – *Raport asupra planului de electrificare a țării făcut la plenara CC al PMR din 26 octombrie 1950.*
2. Gheorghe Gheorghiu-Dej – *Raportul de activitate al CC al PMR la Congresul al II-lea al Partidului.*
3. Chivu Stoica – *Raportul asupra proiectului de directive ale Congresului al II-lea al PMR cu privire la cel de al doilea plan cincinal de dezvoltare a economiei naționale pe anii 1956-1960.*
4. I. Saphier – *Introducere în economia energeticii*, Ed. de Stat pentru Literatură Economică și Juridică – 1955.
5. E. Steingaus – *Unele probleme ale dezvoltării energeticii în URSS.*
6. I. Kuliov – *Dezvoltarea electroenergeticii – condiție principală a progresului tehnic.* Komunist (trad. în limba română) nr. 12/1955, pg. 29.

7. A. Probst – *Problemele dezvoltării economiei combustibilului în URSS*. Vaprosî Ekonomiki (traducere în limba română, nr. 1/1956, pg 18).
8. I. Saphier și T. Albert – *Dezvoltarea energiei*. Cap. I din «Un deceniu de dezvoltare a industriei socialiste în RPR», Editura Științifică, 1958.
9. V. Boico și I. Savu – *Considerațiuni energetice în legătură cu noua conductă magistrală de gaze naturale spre vestul RPR*. Energetica nr. 2/1959, pg. 49.
10. D. Pavel – *Utilizarea complexă a resurselor hidraulice în RPR*. Energetica nr. 6/1957, pg. 286.
11. I. D. Stăncescu – *Energetica în 1956*. Energetica nr. 1/1957, pg. 1.
12. I. D. Stăncescu – *Situația energetică mondială*. Energetica nr. 1/195, pg. 5 și nr. 2/1956 pg. 60.
13. C. Mihăileanu – *Perspectivile energiei nucleare în dezvoltarea viitoare a energiei europene*. Energetica nr. 4/1956, pg. 165.
14. I. D. Stăncescu – *Stadiul actual al construcției de centrale atomo-electrice*. Energetica 4-5/1957, pg. 201.

[semnătură olografă]

28.VII.1958.

SMBAN, fond ASE, dosar 238/1957-1958, nenumerotat.

85

1958, iulie 29. Nota privind programa analitică de perspectivă a cursului Energetica.

Programa analitică a cursului Energetica prezentată în anexă diferă de vechea programă analitică în special în ceea ce privește ordinea capitolelor. Această modificare a rezultat ca urmare a experienței titularului cursului care a constatat că studenții ajung uneori la confuzii atunci când problemele fie că sunt tratate de la început în interdependența lor, așa cum era cazul cu o serie de capitole din vechea programă, fie că alternează în ceea ce privește punctul de vedere din care sunt tratate.

Ca urmare, în noua programă, pe considerente de ordin didactic, după ce se tratează problemele tehnice ale energiei (Cap. II-VIII), se intercalează un capitol de sinteză (Cap. IX), iar apoi se tratează separat problemele de producție de energie (Cap. X-XI) și separat problemele de consum de energie. În ultimele două capitole se face o sinteză a problemelor, aici ele fiind tratate în interdependența lor. În consecință față de vechea programă, diferitele probleme sunt de data aceasta grupate diferit, fără a se renunța la nici o problemă esențială.

Totodată s-a considerat util a se scoate din programă unele noțiuni care fie că intră prea mult în specializare, ca o serie de indici, fie că dau naștere la paralelisme inutile, ca de pildă normarea consumurilor de energie. În schimb la ceea ce a rămas din vechea programă s-a adăugat, în special la primele capitole (Cap. III-VII), descrierea și enumerarea sumară a realizărilor industriei din RPR și indicii tehnico-economici atinși de diferitele utilaje și instalații energetice din țară și străinătate. Acest din urmă lucru a devenit acum posibil, deoarece tratarea generală a indicilor de utilizare se face în prezent încă din semestrul I, la cursul «Tehnologia combustibililor».

Pentru comparație se anexează și vechea programă analitică. Dacă noua programă analitică anexată poate fi considerată ca o programă de perspectivă, nu se poate spune același lucru despre bibliografia indicată. Aceasta se referă numai la bibliografia actuală, urmând ca ea să fie completată pe măsura apariției de noi lucrări. Cu privire la bibliografie, se menționează că s-a căutat a se menține aceasta la minimum necesar pentru a nu încărea în mod inutil timpul disponibil al studenților.

Deoarece cursul tipărit a fost editat în 1955, pentru cunoașterea de către studenți a noilor probleme de energetică din ultima vreme s-au indicat o serie de articole mai recente.

Titularul cursului

[semnătura olografă]

29.VII.1958

Anexe:

1. Programa analitică de perspectivă a cursului Energetica.
2. Programa analitică a cursului Energetica pentru anul universitar 1957-1958.

SMBAN, fond ASE, dosar 238/1957-1958, nenumerotat.

1958. Programa cursului de Istoria statisticii românești.

ISEP „V. I. Lenin”

Facultatea de Statistică

Programa cursului de Istoria statisticii românești 1958

Istoria statisticii românești (izvoarele și istoriografia statistică)

- A. Necesitatea elaborării Istoriei statisticii românești
 - B Rolul istoriei statisticii în elaborarea istoriei patriei și a istoriei economiei naționale
 - C. Formarea statisticii în România
-
- I. Evidența la popoarele antice de pe aria geografică locuită astăzi de români.
 - 1. Numărătoarea populației și a armatelor la sciți și daci.
 - 2. Primele recensăminte ale populației și măsurători cadastrale în Dacia după ocupația romană.

 - II. Statistica în Principatele Române: Muntenia, Moldova și Transilvania
 - 1. Evidențele domnești, boierești, bisericesti și mănăstirești din Muntenia și Moldova: populație, avere, biruri.
 - 2. Evidențele agricole de pe domeniile domnești, mănăstirești și boierești.
 - 3. Primele documente scrise cu privire la evidența populației, descrierea geografică-statistică, registre și condici de evidență agricolă, comercială, bancară-financiară și de bresle.
 - 4. Statistica descriptivă în secolul al XVI-lea, al XVII-lea și al XVIII-lea.
 - a. Primele descrieri din secolul al XVI-lea ale Episcopului Fra Fernando Dominic și Paul de Aleppo.
 - b. Descrierile lui Dimitrie Cantemir.
 - c. Memoriile istorice asupra Valahiei (Bauer, 1778).
 - 5. Statistica în secolul al XVIII-lea în Principate (organizarea statisticii administrative).
 - a. Catagrafiile isprăvnițești.
 - b. Condicile vistieriei.
 - c. Reformele administrative și fiscale ale lui Constantin Mavrocordat – primele instituții de stat oficiale pentru statistică și organizarea primelor recensăminte.
 - 6. Statistica din principate la începutul secolului al XIX-lea
 - a. Statistica sub formă de tabel.
 - b. Catagrafiile din 1820. Elaborarea condicilor pe ținuturi, ocoale și sate (catagrafiile financiare și catagrafiile bisericesti).
 - c. Condica catagrafiei pentru sudiți (1824).
 - d. Condicile vistieriei de încasări și cheltuieli «Sama Visteriei».
 - e. «Statisticestile științi» de la 1829 (primele lucrări de statistică elaborate pe bază de instrucțiuni scrise și tabele tipărite).

7. Catagrafiile «Comisiilor cercetătoare a catahrisurilor (abuzurile din Moldova)» lucrări statistice ale comisiilor pentru stabilirea noilor catagrafii fiscale.
8. Lucrările statistice ale «divanului împlinitor» - organizarea otdileniei a III-a (secției) cu privire la «Adunarea științelor pentru statistică».
9. Regulamentul organic
 - a. Statistica de Stat.
 - b. Înființarea organelor de stat pentru statistică.
 - c. Organizarea lucrărilor de statistică periodice – recensămintele populației.
10. Gândirea statistică: lucrările statistice geografice ale lui Nicolae Suțu.
11. Catagrafiile până la 1860
 - a. Catagrafia lucrărilor din 1820.
 - b. Condica boierilor 1822.
 - c. Catagrafia studenților 1824.
 - d. Catagrafiile de slujitori bisericești din 1826.
 - e. Statistica dregătorilor și sameșilor din 1827.
 - f. Condica boierilor 1827-1828-1834.
 - g. Statistica slujitorilor bisericești din 1827.
 - h. Catagrafia din 1832.
 - i. Catagrafia din 1838.
 - j. Catagrafia din 1845.
 - k. Catagrafia din 1851.
 - l. Catagrafia de boieri din Moldova 1832-1856.
 - m. Catagrafia doinicilor dezrobiți din 1856.
 - n. Catagrafia din 1860.
12. Statistica în Transilvania
 - a. Registrele de populație.
 - b. Statistica agricolă feudală.
 - c. Statistica fiscală.
 - d. Statistica comercială.
 - e. Statistica minieră.
 - f. Epoca reformelor burgheze în Transilvania și apariția statisticii industriale. Cadastrul.

III. Statistica în orânduirea capitalistă

1. Formarea științei statistice în România (statistica în operele revoluționarilor de la 1848).
 - a. Lucrările lui Nicolae Bălcescu.
 - b. Lucrările lui Nicolae Suțu.
 - c. Lucrările lui Ion Ionescu de la Brad și D. Pop Marțian, fondatorii statisticii în România.

- d. Lucrările lui Gheorghe Bariț, Gheorghe Asachi și Mihail Kogălniceanu.
 - e. Învățământul statistic.
 - 2. Înființarea Biroului de Statistică în Principate – organizarea statisticii de stat după Unirea Principatelor.
 - 3. Recensământul populației din 1859-1860.
 - 4. Statistica în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul celui de-al XX-lea.
 - a. Organizarea.
 - b. Principalele lucrări statistice.
 - 5. Participarea României la congresele internaționale și aportul adus la dezvoltarea statisticii pe plan mondial.
 - 6. Activitatea Institutului Central de Statistică dintre cele două războaie mondiale.
- IV. Statistica socialistă
- 1. Statistica în publicațiile Partidului Comunist Român.
 - 2. Conferința națională din octombrie 1945.
 - 3. Reorganizarea statisticii din octombrie 1947. Înființarea Direcției Generale de Statistică în 1950.
 - 4. Organizarea Direcției Centrale de Statistică din 1951.
 - 5. Principalele lucrări statistice.
 - 6. Teoria și practica statistică în RPR
 - principalele lucrări;
 - activitatea științifică.

V. Contribuția statisticii românești la dezvoltarea statisticii internaționale.
 Locul statisticii din RPR în cadrul statisticii socialiste din țările sistemului socialist mondial.

SMBAN, fond ASE, dosar 244/1957-1959, nenumerotat.

1959, iunie 4. Informarea privind munca științifică a membrilor catedrei.

În acest an școlar, s-a desfășurat în conformitate cu sarcinile prevăzute planul de muncă al catedrei.

În acest an școlar s-a îmbunătățit conținutul muncii științifice a catedrelor didactice. Acest lucru se datorează, în mare măsură, orientării juste pe care a avut-o catedra încă de la întocmirea planului muncii științifice.

Planul inițial a fost întocmit, a fost revăzut și îmbunătățit în lumina documentelor plenarei CC al PMR din noiembrie 1958 și ale Congresului al XXI-lea al PCUS. Cu acest prilej s-a făcut o regrupare a tematicii în așa fel, încât să se evite dispersarea forțelor catedrei, analiza independentă a unor teme de importanță minoră. S-a avut în vedere alegerea unor teme ample, strâns legate de activitatea concretă a întreprinderilor, la a căror cercetare să fie antrenat un cerc mai larg de cadre didactice.

Astfel au fost incluse teme care vizează probleme de economie concretă, cum este tema «Aplicarea nozrasciotului la Uzinele 23 August», la care lucrează 4 tovarăși, probleme teoretice largi, ca tema «Reproducția socialistă lărgită în RPR», lucrări care își propun să analizeze economia României burghezo-moșierești sub diverse aspecte și unghiuri, în diferite perioade. Pe această linie se înscriu lucrările: «Exploatarea oamenilor muncii în România burghezo-moșierească», «Locul economiei românești între cele două războaie mondiale în sistemul capitalist mondial», teme care se referă la combaterea teoriilor burgheze și revizioniste privind dezvoltarea economiei românești, precum și teme care analizează critic opera diferiților economiști burghezi (V. Madgearu, M. Manoilescu).

Din planul de cercetare științifică al catedrei nu lipsesc nici temele care își propun să analizeze critic economia capitalistă contemporană și combaterea teoriilor revizioniste cu privire la natura capitalismului contemporan.

Un loc important în planul muncii științifice îl ocupă disertațiile. Tematica lor este axată pe probleme privind dezvoltarea industriei în RPR, crearea bazei economice a socialismului în țara noastră (disertația tov. Mehedințu M. și Sonea G.) sau situația clasei muncitoare în România burghezo-moșierească (disertația tov. Ioniță P.), precum și pe probleme privind istoria gândirii economice în România (disertația tov. Sută S.).

În planul de muncă științifică au fost incluse și monografiile cu caracter agrar. La întocmirea acestora au fost antrenate cadre didactice tinere, cu scopul de a căpăta experiență și deprindere în munca de cercetare științifică. Pe această linie se înscriu: «Cooperativizarea agriculturii în regiunea Stalin» a tov. Sandu C. și Stănescu I. Și «Transformarea socialistă a agriculturii în raionul Călărași» a tov. Anghel E. și Stănescu I.

În privința modului cum au fost realizate obiectivele propuse în plan, trebuie să arătăm că nu au fost realizate în întregime toate obiectivele, datorită, mai ales, faptului că toți membrii catedrei au fost antrenați în munca de elaborare a lecțiilor.

Astfel, în timp ce unele lucrări care au fost terminate și prezentate la sesiunea științifică din aprilie 1959 («Unele considerațiuni privind metodologia istoriei gândirii economice ca știință» a tov. Sută S., «Critica teoriei *România țară eminentamente agricolă*» a tov. Constantinescu O., «Combaterea teoriilor revizioniste despre clasa și lupta de clasă în capitalismului contemporan» a tov. Marianovici G., «Salariul real și pauperizarea absolută a capitalismului contemporan» a tov.

Dumitrescu S., «Unele probleme ale apariției proprietății de stat în țara noastră» a tov. Spornic A., «Aspecte monografice ale cooperativizării agriculturii în agricultura regiunii Stalin» a tov. Sandu C. și Stănescu I.), altele se găsesc în stadiul de definitivare a planurilor sau de culegere a materialului cifric.

În afara lucrărilor prezentate la sesiunea științifică au mai fost terminate și alte lucrări care s-au discutat în cadrul catedrei și apreciate ca fiind interesante. Acestea sunt: «Capitalismul monopolist de stat și pauperizarea clasei muncitoare în țările capitaliste» a tov. Șervan E. și lucrarea tov. Dumitrescu S. «Apologia capitalismului în opera lui V. Madgearu».

Pentru lucrările de proporții mai mari au fost întocmite planurile și discutate în cadrul catedrei. Colectivele respective s-au și deplasat pe teren în unitățile luate în studiu («Aplicarea nozrasciotului la Uzinele 23 August», «Transformarea socialistă a agriculturii în raionul Călărași»).

Unele lucrări au rămas încă în stadiul de proiect dat fiind faptul că autorii lor au fost antrenați în rezolvarea altor sarcini («Reproducția socialistă lărgită în RPR», «Locul economiei românești între cele două războaie mondiale»).

Într-un stadiu mai avansat se găsește cercetarea științifică în vederea întocmirii unor disertații. Disertația tov. Sonea G. este deja gata, ea urmând să fie discutată în foarte scurt timp la catedră. De asemenea, și disertația tov. Mehedințu este în cea mai mare parte redactată.

Un pas important s-a făcut în direcția pregătirii lecțiilor pentru manualul de Economie politică. Toate lecțiile au fost redactate integral, discutate în cadrul colectivelor, revăzute și îmbunătățite în urma observațiilor făcute.

În vederea ridicării nivelului ideologico-științific al catedrelor didactice, în planul de muncă al catedrei au fost prevăzute comunicări pe diferite teme privind rolul economic al statului socialist, acțiunea legii valorii în socialism, planificarea economiei naționale, precum și teme referitoare la combaterea tezelor burgheze și revizioniste privind aceste probleme.

Din referatele prevăzute a fi discutate în cadrul catedrei s-au discutat numai două: «Rolul economic al statului socialist» și «Unele probleme privind apariția proprietății de stat în țara noastră». Celelalte probleme prevăzute a fi discutate în colectivul catedrei au fost de fapt dezbătute cu prilejul discutării lecțiilor: combaterea tezelor revizioniste cu privire la lagărul socialist, trăsăturile principale ale acțiunii legii valorii în socialism, principiile planificării etc.

Un capitol important în planul de muncă al catedrei îl constituie strângerea legăturilor cu practica. Vizitele la unități economice prevăzute în planul de muncă și convorbirile cu conducătorii diferitelor instituții centrale pe teme de economie concretă nu s-au realizat datorită faptului că întreg colectivul catedrei a fost antrenat în rezolvarea altor sarcini.

4. VI. 1959.

1959, noiembrie 7. Nota explicativă privind programa cursului de Psihologie pedagogică (cu elemente de „psihologie generală”).

Ministerul Învățământului și Culturii

Aprobat,

Pentru conformitate

(ss) N. Dima

Programa Cursului de Psihologie pedagogică (cu elemente de „psihologie generală”)

Văzută de Comisia de specialiști

București

1959

Nota explicativă

Predarea psihologiei pedagogice preceda cursurile de Pedagogie generală și Istoria pedagogiei.

Psihologia pedagogică urmează să examineze din punct de vedere psihologic problemele principale ale instrucției și educației, să fundamenteze științific organizarea muncii școlare și activitatea dusă în vederea însușirii cunoștințelor de către elevi, a formării concepției lor materialist-dialectice și a dezvoltării trăsăturilor caracterului comunist. Aceasta contribuie la o însușire și o aplicare conștientă și creatoare a normelor pedagogice de către viitorii profesori.

Trebuie să se înfățișeze studenților întreaga complexitate și varietate a psihicului școlarilor și să li se arate care sunt metodele științifice, cu ajutorul cărora pot ajunge la o bună cunoaștere a particularităților de vârstă și individuale. De aceea, s-au introdus în programă și elemente de psihologia copilului.

Prin fundarea științifică, materialistă a cursului și prin combaterea teoriilor burgheze (cum sunt cele privitoare la ereditate sau concepțiile pedologice) se aduce o contribuție directă la cristalizarea concepției materialist-dialectice, la educația comunistă a studenților.

Totodată, cursul de «Psihologia pedagogică» aduce și un folos imediat studenților, dându-le un ajutor în organizarea rațională a studiului lor individual și în străduințele lor de auto-educație în spiritul moralei comuniste.

Trebuie avut în vedere că întrucât la școlile medii serale și la cele tehnice nu se predă psihologia, mulți studenți pot întâmpina greutăți la înțelegerea psihologiei pedagogice. De aceea, s-a introdus și o lecție asupra învățaturii lui I. P. Pavlov, din același motiv e recomandabil, în genere, ca atunci când abordăm o temă nouă să

formulăm definițiile și să facem o succintă caracterizare a proceselor psihice, fundamentale (percepția, memoria, gândirea etc.).

Introducere

1. Obiectul psihologiei pedagogice și importanța ei
 - Fenomenele psihice și interpretarea lor în lumina concepției marxist-leniniste. Sistemul științelor psihologice.
 - Definiția psihologiei pedagogice; problemele principale; raportul ei cu alte discipline; psihologia generală, psihologia copilului, pedagogia generală etc.; importanța teoretică și practică a psihologiei pedagogice.
 - Complexitatea acțiunii educative; relațiile interpersonale dintre profesor și elev; însemnătatea psihologiei pedagogice pentru dobândirea măiestriei pedagogice.
2. Învățătura lui I. P. Pavlov și importanța ei pentru rezolvarea științifică a problemelor psihologiei pedagogice
 - Noțiuni despre sistemul nervos la om și despre activitatea nervoasă superioară și inferioară. Arcul reflex; analizatorii.
 - Reflexele necondiționate, reflexele condiționate și condițiile elaborării lor.
 - Procesele și legile activității nervoase superioare; formele inhibiției (necondiționată și condiționată); despre analiză și sinteză ca activități fundamentale ale scoarței cerebrale; principiul sistematizării și stereotipul dinamic.
 - Cele două sisteme de semnalizare.
 - Tipurile de activitatea nervoasă superioară¹³⁵.
 - Învățătura lui I. P. Pavlov – armă puternică de combatere a idealismului.
 - Importanța pavlovismului pentru fundamentarea psihologiei pedagogice.

Partea I-a Psihologia școlărilor

1. Factorii determinanți ai dezvoltării psihice a copiilor
 - Relațiile între educație, mediu și ereditate; maturizare și dezvoltare; însemnătatea primordială a educației; combaterea teoriilor pedologice¹³⁶
2. Particularitățile de vârstă ale copiilor
 - Periodizarea și criteriile de periodizare în psihologia burgheză și cea marxistă.
 - Scurtă caracterizare a dezvoltării psihice a copilului până la vârsta școlară (sugarul, antepreșcolarul, preșcolarul).
 - Particularitățile micului școlar (de la 7 la 11 ani).

¹³⁵ Mențiune realizată cu scris olograf.

¹³⁶ Pedologia este o disciplină care studiază psihologic copilul ca ființă diferită de adult, și care parcurge un proces de socializare

- Particularitățile școlarului de vârstă mijlocie (între 11-12 și 14-15 ani).
 - Particularitățile școlarului mare (între 14-15 și 17-18 ani).
3. Particularitățile individuale ale școlărilor
- Personalitatea și însușirile psihice (interese, aptitudini, temperament, caracter).
 - Importanța individualizării în munca instructiv-educativă.
 - Deosebirile individuale din punct de vedere al temperamentului; problemele psihologice ale educării temperamentului.
 - Deosebiri individuale din punct de vedere al caracterului; luarea lor în considerare în vederea educării comuniste a tinerei generații.
 - Rămânerea în urmă la învățătură și cauzele ei psiho-pedagogice.
4. Cunoașterea și caracterizarea psihologică și pedagogică a elevilor
- Importanța cunoașterii elevilor pentru desfășurarea muncii instructiv-educative.
 - Metodele științifice de cunoaștere a școlărilor; observația, experimentul, convorbirea, analiza produselor activității, studiul datelor biografice, critica metodei testelor.
 - Programa studierii psihologice și pedagogice a elevilor.
 - Caracterizarea psiho-pedagogică a elevilor.

Partea a II-a

Psihologia învățării

1. Bazele psihologice ale intuiției

- Procesele de cunoaștere sensorială (senzații, percepții, reprezentări).
- Rolul intuiției în procesul de învățământ.
- Rolul cuvântului în orientarea percepției.
- Alegerea și prezentarea materialului intuitiv; deficiențe în utilizarea intuiției.

2. Psihologia educării gândirii

- Caracterizarea gândirii și limbajului.
- Gândirea și procesele sale fundamentale; indisolubila legătură între gândire, activitate și limbaj.
- Noțiunile empirice și noțiunile științifice; însușirea noțiunilor în procesul de învățământ; condiții pentru însușirea corectă a noțiunilor; problema înțelegerii.
- Particularitățile însușirii de noțiuni și ale raționamentului la diferite obiecte de învățământ.

3. Condițiile asimilării trainice a cunoștințelor și ale formării deprinderilor

- Atenția: felurile ei și calitățile individuale ale atenției. Memorie; procesele memoriei.
- Factorii care favorizează învățarea; memorarea involuntară și voluntară – mecanică și inteligentă; despre repetare.

- Pricepere și deprindere; fazele prin care trece procesul formării deprinderilor; importanța formării de priceperi și deprinderi complexe.
 - Transferul și interferența.
 - Condițiile științifice ale organizării studiului individual.
 - Stilul muncii intelectuale independente.
4. Premisele psihologice ale organizării raționale a muncii în școală¹³⁷
- Noțiuni generale despre oboseală.
 - Factorii care determină apariția oboselii; efectele oboselii; mijloacele de combatere a oboselii și surmenajului.

Partea a III-a

Elemente de psihologie a educației

1. Bazele psihologice ale formării conduitei morale în școală

- Motivele comportării și importanța educării lor la elevi.
- Formarea reprezentărilor și noțiunilor morale; formarea convingerilor comuniste la elevi.
- Caracterizarea stărilor afective. Sentimentele morale, intelectuale și estetice, importanța lor.
- Probleme psihologice ale educării sentimentelor morale (patriotismul, dragostea de muncă, colectivismul școlar).
- Crearea obișnuințelor morale.
- Calitățile de voință ale omului; formele negative de manifestare a voinței; aspectele psihologice ale educării voinței; disciplina conștientă.
- Analiza psihologică a muncii de control și a condițiilor în care ea dă rezultate optime.

Bibliografie pentru cursul de Psihologie – pedagogică

1. I. P. Pavlov – *Experiența a 20 de ani în studiul activității nervoase superioare la animale*. Cap. – *Tipurile generale de activitate nervoasă superioară la animale și om*.
2. I. P. Pavlov – *Prelegeri despre activitatea emisferelor cerebrale* – Prelegerea 21.
3. A. Roșca și A. Chircev – *Studii de psihologie pedagogică* (1958), p. 9-63.
4. *** – *Curs de psihologie pedagogică* – elaborat de Univ. «Victor Babeș» din Cluj (1949).
5. *** – *Studii de psihologia copilului* de Leovietiv Bojovici și ceilalți (1953) – (*Procesele psihice la vârsta școlară mică*).

¹³⁷ Textul de la punct „4” este scris olograf.

6. *** - *Psihologia copilului* – sub redacția prof. Al. Roșca, conf. A. Chircev – Ed. de Stat didactică și pedagogică (1958). Cap. II și III de la pag. 14-33 și 48-60.
7. V. Pavelcu – *Principiul dominantei* – Rev. de Psihologie, nr. 3/1958.
8. V. Pavelcu – *Unele probleme ale învățării în lumina învățaturii lui I. P. Pavlov despre reflexe condiționate*, Rev. de Pedagogie, nr. 2/1958.
9. A. Roșca, A. Chircev și ceilalți – *Manual de psihologie pentru învățământul superior*, București, 1957. Cap. referitor la învățatura lui I. P. Pavlov.
10. Leontiev și alții – *Reforma școlii și sarcinile psihologiei*. Analele Romîno-Sovietice, seria pedagog.-psihol., nr. 2/1959.
11. Zankov – *Problema educației și a dezvoltării* – Analele Romîno-Sovietice, seria pedagog.-psihol., nr. 3/1958, p. 33-47.
12. Liublinskaia – *Baza fiziologică a dezvoltării și educației copiilor*. Analele Romîno-Sovietice, seria pedagog.-psihol., nr. 3/1955.
13. C. Zapen – *Corelații dintre aptitudini și diversele obiecte în învățământul mediu*. Revista de Pedagogie, nr. 4/1957.
14. Zankov L. V. – *Interacțiunea dintre cuvânt și intuiție în procesul de învățământ* – ESDP, 1957.
15. Zörgö B. – *Unele aspecte ale particularităților de vârstă în cursul dezvoltării psihice a copilului și adolescentului* în Analele Romîno-Sovietice – seria pedagog.-psihol., nr. 3/1956.
16. Balaniuk – *Însușirea temeinică a cunoștințelor* în Analele Romîno-Sovietice – seria pedagog.-psihol., nr. 1/1955.

Notă¹³⁸: Lucrările prevăzute la punctele 1, 2, 5 și 9 pot fi înlocuite prin studiul lucrării «Psihologia», sub redacția lui A. A. Smirnov, Sentiev, Rubinstein și Teplov, Editura Didactică și Pedagogică, 1959, capitolele:

- I (Obiectul, sarcinile și metodele psihologiei), p. 5-32.
- II (Activitatea nervoasă superioară), p. 32-73.
- XIX și XX (Dezvoltarea psihică a copilului), p. 560-624.

Pentru conformitate

Iulian Popescu

7.XI.1959.

SMBAN, fond ASE, dosar 262/1958-1959, nenumărat.

¹³⁸ Nota este adăugată cu scris olograf.

89

1959. Programa cursului de Psihologie pedagogică (cu elemente de „psihologie generală”).

Văzută de Comisia de specialiști

București

1959

Notă explicativă

Predarea psihologiei pedagogice preceda cursurile de Pedagogie generală și Istoria pedagogiei.

Psihologia pedagogică urmează să examineze din punct de vedere psihologic problemele principale ale instrucției și educației, să fundamenteze științific organizarea muncii școlare și activitatea dusă în vederea însușirii cunoștințelor de către elevi, a formării concepției lor materialist-dialectice și a dezvoltării trăsăturilor caracterului comunist. Aceasta contribuie la o însușire și o aplicare conștientă și creatoare a normelor pedagogice de către viitorii profesori.

Trebuie să se înfățișeze studenților întreaga complexitate și varietate a psihicului școlărilor și să li se arate care sunt metodele științifice, cu ajutorul cărora pot ajunge la o bună cunoaștere a particularităților de vârstă și individuale. De aceea, s-au introdus în programă și elemente de psihologia copilului.

Prin fundarea științifică, materialistă a cursului și prin combaterea teoriilor burgheze (cum sunt cele privitoare la ereditate sau concepțiile pedologice) se aduce o contribuție directă la cristalizarea concepției materialist-dialectice, la educația comunistă a studenților.

Totodată, cursul de Psihologia pedagogică aduce și un folos imediat studenților, dându-le un ajutor în organizarea rațională a studiului lor individual și în străduințele lor de auto-educație în spiritul moralei comuniste.

Trebuie avut în vedere că întrucât la școlile medii serale și la cel tehnice nu se predă psihologia, mulți studenți pot întâmpina greutăți la înțelegerea psihologiei pedagogice. De aceea s-a introdus și o lecție asupra învățăturii lui I. P/ Pavlov; din același motiv e recomandabil, în genere, ca atunci când abordăm o temă nouă să formulăm definițiile și să facem o succintă caracterizare a proceselor psihice, fundamentale (percepția, memoria, gândirea etc).

Introducere

1. Obiectul psihologiei pedagogice și importanța ei
 - Fenomenele psihice și interpretarea lor în lumina concepției marxist-leniniste. Sistemul științelor psihologice.
 - Definiția psihologiei pedagogice; problemele principale; raportul ei cu alte discipline; psihologia generală, psihologia copilului, pedagogia generală etc.; importanța teoretică și practică a psihologiei pedagogice.
 - Complexitatea acțiunii educative; relațiile interpersonale dintre profesor și elev; însemnătatea psihologiei pedagogice pentru dobândirea măiestriei pedagogice.
2. Învățătura lui I. P. Pavlov și importanța ei pentru rezolvarea științifică a problemelor psihologiei pedagogice¹³⁹.

Partea I: Psihologia școlărilor

1. Factorii determinanți ai dezvoltării psihice a copiilor
2. Particularitățile de vârstă ale copiilor
3. Particularitățile individuale ale școlărilor
4. Cunoașterea și caracterizarea psihologică și pedagogică a elevilor

Partea a II-a: Psihologia învățării

1. Bazele psihologice ale intuiției
2. Psihologia educării gândirii
3. Condițiile asimilării trainice a cunoștințelor și ale formării deprinderilor
4. Premisele psihologice ale organizării raționale a muncii în școală¹⁴⁰

Partea a III-a: Elemente de psihologie a educației

Bazele psihologice ale formării conduitei morale în școală.

SMBAN, fond ASE, dosar 262/1958-1959, nenumerotat.

¹³⁹ În continuare vor fi menționate doar titlurile de teme, fără conținutul lor, pentru a economisi spațiu.

¹⁴⁰ Titlu scris olograf cu cerneală.

90

1960, aprilie 1-3. Programul lucrărilor celei de-a VII-a Conferințe a Cercurilor științifice studențești din Institutul de Științe Economice „V. I. Lenin”, 1-3 aprilie 1960.

Programul lucrărilor celei de a VII-a Conferințe a Cercurilor științifice studențești din Institutul de Științe Economice „V. I. Lenin”

1-3 aprilie 1960

București

Vineri, 1 aprilie 1960, orele 17:00

Amfiteatrul I

- Cuvânt de deschidere – rectorul institutului
- Dare de seamă asupra activității științifice a studenților
- Succesele obținute de țara noastră în îndeplinirea planului leninist de industrializare socialistă (Conducător științific conf. M. Nicolaescu) – Coandă Lizeta, stud. Anul V, Facultatea de Economie Generală
- Actualitatea învățaturii leniniste despre victoria socialismului în întrecerea economică cu capitalismul (Conducător științific lector N. Nichita, candidat în științe economice) – Ioniță Gheorghe, stud. Anul III, Facultatea de Economie Generală
- Fundamentarea științifică a grupărilor statistice în opera lui V. I. Lenin «Dezvoltarea capitalismului în Rusia» (Conducător științific lector L. Albu) – Țigănescu Eugen, stud. Anul V, Facultatea de Economie Generală

Secția I

Sala I

Sâmbăta, 2 aprilie 1960, orele 8:00

1. Lupta clasei muncitoare din România pentru crearea partidului de tip nou (Conducător științific lector R. Barbu) – Iorgovan Constantin – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
2. Pauperizarea clasei muncitoare din România în perioada dintre cele două războaie mondiale (Conducător științific conf. N. N. Constantinescu) – Silași Grigore – stud. Anul V, Facultatea de Economie Generală.
3. Din istoricul comunei Pleșcoi (Conducător științific lector A. Cherciu) – Tache Alexandru – stud. Anul I, Facultatea de Finanțe.

4. Schița monografică privind dezvoltarea satului Solca (Regiunea Suceava) (Conducător științific prof. M. Lupu, asist. I. Puia) – Toronțiu Silvia – stud. Anul I, Facultatea de Finanțe.
5. Navigația maritimă românească între 1878-1914 (Conducător științific conf. N. Marcu, șef cabinet M. Iosipescu) – Bîțea Gheorghe – stud. Anul I, Facultatea de Comerț.

Sâmbătă, 2 aprilie 1960, orele 16:00

6. Navigația fluvială pe Dunăre și regimul ei între 1856-1921 (Conducător științific conf. N. Marcu) – Cohn Mirel – stud. Anul I, Facultatea de Comerț.
7. Exploatarea suplimentară pe cale financiară în România burghezo-moșierească între anii 1918-1929 (Conducător științific prof. M. Lupu, asist. I. Puia) – Petrescu George – stud. Anul I, Facultatea de Finanțe.
8. Critica concepției pragmatiste cu privire la rolul practicii în procesul cunoașterii (Conducător științific lector A. Oancea) – Patrichi Dumitru – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
9. Realizările regimului democrat-popular în culegerea și publicarea documentelor de istorie economică a României (Conducător științific asist. V. Bozga) – Erhan Ioan – stud. Anul I, Facultatea de Economie Generală.

Discuții.

Duminică, 3 aprilie 1960, orele 8:00

10. Caracterul profund democratic al orânduirii de stat din RPR (Conducător științific asist. Gh. Andreescu) – Todan Maria, Severcinschi Tatiana, Buică Virgiliu – stud. Anul II, Facultatea de Finanțe.
11. Raportul dialectic între economic și politic în perioada dictaturii proletariatului. Însemnătatea deosebită a politicului în perioada de trecere de la capitalism la socialism (Conducător științific lector L. Grünberg).
12. Raportul dintre legitatea obiectivă și activitatea conștientă în perioadă de trecere de la capitalism la socialism în țara noastră (Conducător științific asist. A. Popescu) – Antohe Petrache – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
13. Locul României în economia mondială în timpul regimului burghezo-moșieresc și în anii construirii socialismului (Conducător științific conf. N. N. Constantinescu) – Simonescu Traian – stud. Anul III, Facultatea de Economie Generală.

Secția a II-a

Amfiteatrul I

Sâmbătă 2 aprilie 1960, orele 8:00

1. Analiză critică făcută de Karl Marx în lucrarea sa «Teorii asupra plusvalorii» concepției economice a fiziocraților asupra plusvalorii (Conducător științific lector S. Sută-Selejan) – Ristea Mihai – stud. Anul III, Facultatea de Finanțe.
2. Forme noi ale centralizării capitalului și a producției în SUA în perioada postbelică (Conducător științific lector Șt. Dumitrescu) – Latifis Costas – stud. Anul III, Facultatea de Comerț.
3. Comerțul exterior al SUA în perioada postbelică (Conducător științific lector N. Sută) – Roșca Eugen – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
4. Unele aspecte ale crizei economiei politice burgheze contemporane (Conducător științific conf. A. Popper) – Filipan Mircea – stud. Anul III, Facultatea de Finanțe.
5. Caracterul democratic și revoluționar al concepției lui Nicolae Bălcescu asupra problemei agrare din țările române, la mijlocul sec. XIX (Conducător științific lector. I. Bulborea, candidat în științe economice) – Catană Ioana – stud. Anul III, Facultatea de Finanțe.

Discuții.

Sâmbătă 2 aprilie 1960, orele 16:00

6. Formarea sistemului mondial al socialismului, principala trăsătură a epocii noastre (Conducător științific asist. C. Vîlsan) – Iosub Petrea – stud. Anul II, Facultatea de Economie Generală, Ghircoiaș Ana – stud. Anul II, Facultatea de Finanțe.
7. Planificarea proporțiilor și ritmurilor în dezvoltarea economiei naționale în RPR (Conducător științific lector Gh. Murgu, candidat în științe economice) – Ursu Iancu, Grigorescu Mihai, Duruș Nicolae – stud. Anul III, Facultatea de Comerț.
8. Locul RPR în cadrul diviziunii internaționale socialiste a muncii în construcția de mașini (Conducător științific conf. T. Pavel) – Diaconu Niculae, Niculescu Gabriel – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
9. Apologia capitalismului în cursurile de Economie politică de la fosta Academie de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București (Conducător științific lector Șt. Dumitrescu) – Niță Ion, Grancea Valentina – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală, Nevichian Garabet – stud. Anul III, Facultatea de Economie Generală.

Discuții.

Duminică 3 aprilie 1960, orele 8:00

10. Unele rezerve de accelerare ale vitezei de rotație a mijloacelor circulante la Întreprinderea pentru industria bumbacului – București (Conducător științific conf. M. Nicolaescu) – Rozorea Mircea, Vișoianu Floarea – stud. Anul III, Facultatea de Economie Generală.
11. Cu privire la unele aspecte ale uzurii morale a mijloacelor de muncă în socialism (Conducător științific conf. Gh. Vrțeli, candidat în științe economice) – Guranda Dumitru – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
12. Considerațiuni critice cu privire la unele concepții economice apărute în presa din Oradea în perioada crizei economice de supraproducție din 1929-1933 (Conducător științific lector Șt. Dumitrescu) – Ioța Vasile – stud. Anul V, Facultatea de Economie Generală.
13. Unele aspecte ale rentei funciare în agricultura țării noastre (Conducător științific conf. Gh. Vrțeli, candidat în științe economice) – Rotaru Boris – stud. Anul V, Facultatea de Economie Generală.

Discuții.

Secția a III-a

Sala 212

Sâmbătă 2 aprilie 1960, orele 8:00

1. Eficacitatea economică a mecanizării și automatizării producției la Uzinele «Steagul Roșu» Orașul Stalin (Conducător științific conf. P. Vagu, candidat în științe economice, lector C. Bărbulescu) – Săvulescu Ștefan – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
2. Unele aspecte ale introducerii turnării de precizie cu modele fuzibile, ca tehnică nouă, în scopul creșterii productivității muncii și a scăderii prețului de cost la Uzinele «Steagul Roșu» Orașul Stalin (Conducător științific asist. D. Joița) – Mircea Victor, Carpen Traian, Mocanu Ion – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
3. Unele aspecte privind organizarea și eficacitatea economică a introducerii lucrului pe bandă rulantă la Turnătoria de fontă a Întreprinderii «Ernst Thälmann» Orașul Stalin (Conducător științific asist. D. Joița) – Lixăndroiuc Lucia, Bursucanu Corneliu – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
4. Organizarea procesului de producție în noua secție de turnătorie de la Uzinele «Semănătoarea» (Conducător științific lector C. Bărbulescu) – Schwalb Sorin, Minea Ion – stud. Anul III, Facultatea de Finanțe.
5. Stocurile de producție și modurile de normarea lor la Fabrica «Stella» (Conducător științific conf. N. Fulgeanu, candidat în științe economice) – Mumuleț Elena – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.

Discuții.

Sâmbătă 2 aprilie 1960, orele 16:00

6. Unele rezerve de creștere a productivității muncii și reducerea prețului de cost în construcțiile de locuințe (Aspecte generale de pe șantierele Întreprinderii de construcții-montaj nr. 1 București) (Conducător științific asist. M. Feaiuc) – Radu Ștefan, Truță Petre – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
7. Unele probleme ale dezvoltării multilaterale ale GAC din raionul Fetești (Conducător științific asist. P. Avramescu) – Ghiță Tănase – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
8. Probleme ale producției și contribuției sectorului socialist al agriculturii din zona orașului București la aprovizionarea Capitalei (Conducător științific asist. P. Avramescu) – Goran Alexandru Florin – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
9. Unele probleme ale extinderii normelor cu motivare tehnică la munca în regie și influența acestora asupra principalilor indicatori de plan în subramura vin-alcool (Conducător științific conf. P. Vaga, candidat în științe economice) – Ioța Vasile – stud. Anul V, Facultatea de Economie Generală.

Discuții.

Duminică 3 aprilie 1960, orele 8:00

10. Analiza procesului de specializare și tipizare a rețelei comerciale cu amănuntul OCL nr. 2 Produse Industriale București (Conducător științific lector N. Marin) – Gîdei Mărgărit – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
11. Productivitatea muncii la ICS «Magazinul Universal „Victoria”» București (Conducător științific lector N. Marin, asist. V. Mircioiu) – Paveliu Ruxandra, Minu Gheorghe – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
12. Forme raționale de deservire în comerțul socialist (Conducător științific lector N. Marin, asist. V. Mircioiu) – Luca Grigore, Dobriță Silvia, Miroescu Ion – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.

Discuții.

Secția a IV-a

Amfiteatrul II

Sâmbătă 2 aprilie 1960, orele 8:00

1. Căile de creștere a rentabilității pe exemplul întreprinderii «Timpuri Noi» (Conducător științific lector T. Pochilsky) – Tîmplaru Gh. Ion – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.
2. Căile de îmbunătățire a folosirii extensive a utilajului de producție la întreprinderea de medicamente «Tableta» (Conducător științific lector L. Albu și lector I. Stănculescu) – Tănase Laurenția – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.

3. Particularități ale analizei calității producției în diferite ramuri ale economiei naționale (Conducător științific lector A. Gheorghiu) – Dumitrana C. Florian, Mîzga Gh. Ioan – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.
4. Inventarierea și evaluarea producției neterminate în întreprinderile industriale de încălziminte (Conducător științific lector Gh. Nedelcu, candidat în științe economice) – Isfănescu I. Aurel – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.
5. Corelația dintre dinamica productivității muncii și dinamica salariului mediu (Conducător științific conf. D. Mărgulescu, candidat în științe economice) – Iordache I. Nicolae, Zamisnicu Romeo – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.

Sâmbătă 2 aprilie 1960, orele 16:00

6. Statistica dezvoltării culturii în anii regimului democrat-popular din țara noastră (Conducător științific lector I. Stoichiță) – Ionescu Marin – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
7. Analiza economico-statistică a cheltuielilor de circulație la URCC-București (Conducător științific conf. I. Ivănescu și lector L. Albu) – Turcu Anghel – stud. Anul IV, Facultatea de Economie Generală.
8. Unele aspecte ale evidenței cheltuielilor de producție și calculul prețului de cost la producția animală cu exemplificări la GAS Afumați (Conducător științific asist. V. Cărbunescu) – Cucu M. Grigore – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.
9. Rolul creditului pe termen lung în dezvoltarea ei consolidarea GAC (pe exemplul raionului Fetești și a GAC «Kirov» din comuna Țândărei) (Conducător științific lector C. Basno) – Poștaru P. Ilarie – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.

Discuții.

Duminică 3 aprilie 1960, orele 8:00

10. Evidența cheltuielilor de producție și calculația prețului de cost în întreprinderile de construcții-montaj (Conducător științific conf. D. Ghișe) – Barac N. Ioan – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.
11. Stabilirea normelor de amortizare a fondurilor fixe în industrie (Conducător științific asist. N. Antoniu) – Iosef N. Elena – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.
12. Evidența tehnic-operativă și evidența contabilă a ambalajelor, pe exemplul întreprinderii industriale de stat pentru produse zaharoase București (Conducător științific conf. Al. Raiciu) – Dragnea E. Corneliu, Ungureanu N. Gheorghe – stud. Anul III, Facultatea de Finanțe.
13. Evidența cheltuielilor de producție și calculația prețului de cost cu exemplificări la filatura «Dacia» (Conducător științific lector S. Popovici) – Șerbănescu P. Maria – stud. Anul IV, Facultatea de Finanțe.

Discuții.

Secția a V-a

Sala 2

Sâmbătă 2 aprilie 1960, orele 8:00

1. Analiza complexometrică aplicată la determinarea durtății apelor de alimentare a cazanelor (Conducător științific prof. V. Armeanu) – Boldișor Elena, Moroșanu Victoria, Stanciu Ion – stud. Anul II, Facultatea de Comerț.
2. Sinteze de reactivi organici (Conducător științific asist. P. Popescu) – Iliescu Gh., Hirist Bucur – stud. Anul II, Facultatea de Comerț.
3. Dozarea soluțiilor binare și ternare ale substanțelor fluorescente (Conducător științific lector I. Vieroșanu) – Dragalina Maria – stud. Anul III, Facultatea de Comerț.
4. Determinarea unor parametri chimici ai reionului (Conducător științific asist. V. Cosma) – Ianițki Lucia, Teodorescu Elena – stud. Anul II, Facultatea de Comerț.
5. Protecția metalelor contra coroziunii prin fosfatare (Conducător științific asist. M. Maxim) – Diaconescu Ion, Iacob D., Bîzgă Lucia – stud. Anul II, Facultatea de Comerț.
6. Determinarea masei moleculare a substanțelor macromoleculare (Conducător științific – asist. Z. Dumitrescu) – Teodorescu Elisabeta – stud. Anul II, Facultatea de Comerț; Grădineanu Victoria – stud. Anul I, Facultatea de Comerț.

Discuții.

Sâmbătă 2 aprilie 1960, orele 16:00

7. Examenul de luminiscentă al unor mărfuri din mase plastice fabricate în RPR (Conducător științific conf. M. Popovici) – Nedelcu Andrei – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
8. Studiul calitativ și cantitativ al mucegaiurilor de pe fructe (Conducător științific prof. D. Motoc) – Mateescu Silvia – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
9. Studiu asupra cauciucului sintetic Buna S 4 și Buna S 4 L (Conducător științific prof. I. Ionescu-Muscel și asist. C. Mircea) – Robe Mircea – stud. Anul III, Facultatea de Comerț.
10. Creația artistică în domeniul vestimentar, antropometria și economicitatea confecțiilor (Conducător științific prof. I. Ionescu-Muscel și lector B. Cotigaru) – Pîslaru Constanța, Sandu Otilia – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
11. Valorificarea mătășii din RPR în confecții de cravate (Conducător științific prof. I. Ionescu-Muscel și lector E. Stoian) – Ghițuleasa Ecaterina – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
12. Calitatea unor produse de caramelaj de la întreprinderile din București (Conducător științific lector D. Onete) – Dragnea Ovidiu, Brezoescu Constantin – stud. Anul III, Facultatea de Comerț.

Discuții.

Duminică 3 aprilie 1960, orele 8:00

13. Probleme ale organizării turismului nostru internațional (Conducător științific conf. T. Pavel) – Scheinsohn Marcela – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
14. Exploatarea lignitului la Rovinari (Conducător științific prof. V. Tufescu) – Croicu Vasile – stud. Anul I, Facultatea de Economie Generală.
15. Schimbări în structura și orientarea exportului de plante medicinale ale RPR în anii de democrație populară (Conducător științific lector N. Sută și asist. A. Moțiu) – Romas Alexandrina, Goilă Rodica – stud. Anul IV, Facultatea de Comerț.
16. Unele aspecte privind modul de folosință a terenurilor în regiunea Pitești (Conducător științific C. Mocanu) – Nedelcu Petre – stud., Anul II, Facultatea de Economie Generală.

Discuții.

Duminică 3 aprilie 1960, orele 12:00

Ședința de închidere a Conferinței

Amfiteatrul I

Concluzii și premierea celor mai bune lucrări.

SMBAN, fond ASE, dosar 160/1954-1960, nenumerotat.

În loc de postfață

Un serial în negru și alb, despre o perioadă tragică

Tânărul și talentatul cercetător științific de la Muzeul Universității București, dr. Valentin Maier, este o „cărțiță a arhivelor”. Cartea de față, o culegere de documente alcătuită de el după o acerbă căutare la Arhivele Naționale, privește direct universitatea noastră într-o perioadă cu umbre (mai mult), dar și raze de soare întrevăzute temporar, printre nori, 1948-1960. Fiecare document reprodus poate fi considerat un episod dintr-un serial documentar despre transformarea învățământului românesc și a celui economic, în mod special, într-unul profund ideologizat, menit să formeze oameni activi într-o societate supravegheată și direcționată politic, cu o economie etatizată, centralizată și planificată.

Dacă în anii 1948-1951 mai întâlnim în corpul didactic profesori ai Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din perioada interbelică, precum Gromoslav Mladenatz sau D. R. Ioanițescu, aceștia dispar pe rând la începutul anilor ‘50, fiind înlocuiți cu „oameni noi” (profesorul Mladenatz a fost pensionat forțat și a sfârșit în sărăcie lucie, cu pensie de mizerie și toate proprietățile naționalizate, iar Dimitrie Ioanițescu a ajuns la închisoare ca „fost politician burghez”).

Este simptomatic faptul că, în toate tabelele cu materiile studiate la Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin” (denumire sub care se ascundea academia noastră), pe primul loc ca importanță apare cursul „Bazele marxism-leninismului”.

La „Economie agrară” se învăța aproape exclusiv despre succesele sistemului etatizat sau al cooperativelor de producție, impuse la noi prin constrângerea țărănimii.

O materie în aparență nepolitizată, Contabilitatea, era studiată și ea în proporție covârșitoare, după o bibliografie tradusă la rezezeală după manuale și studii sovietice.

La „Geografie economică” se făcea vorbire despre lupta revoluționară a popoarelor din lumea a treia pentru răsturnarea „jugului burghezo-moșieresc” sau despre cât de fericit e „poporul moldovenesc” în URSS.

Cu toate că majoritatea cursurilor de corespondență comercială în limbi străine dispăruseră, fiind considerate „decadent-burgheze”, supraviețuise un seminar de franceză. Aici, însă, „tovarășii studenți” erau obligați să aprofundeze discursurile șefilor Partidului Comunist Francez, Maurice Thorez și Marcel Cachin, să citească în

grup biografia lui Stalin sau să producă, în limba lui Voltaire, compuneri despre stahanovism.

Până și orele de Educație fizică se desfășurau sub egida unei organizații botezate „Gata pentru muncă și apărarea RPR”, iar în timpul liber studenții erau obligați să facă excursii la Doftana, unde fusese închis Gheorghe Gheorghiu-Dej.

Așa cum rezultă din documente, erau totuși și mici oaze de educație care apăreau din când în când. Un grup de profesori, oamenii cu opțiuni de stânga, dar formați în perioada interbelică, precum Mircea Biji, Roman Moldovan sau Marin Lupu, încercau să țină cursuri de statistică nepolitizate, să evoce personalități precum Ion Ionescu de la Brad, Gheorghe Ionescu-Șișești sau să citeze din studiile de antropologie socială ale profesorului Dimitrie Gusti.

Din studiul documentelor publicate se poate detecta o ușoară relaxare a ideologizării învățământului economic în perioada 1958-1960, ce va prefigura evoluția din anii ulteriori.

Volumul lui Valentin Maier este necesar celor ce vor să se dedice istoriei învățământului și economiei din țara noastră, dar este util și „profanilor” care doresc să vadă cum se trăia în România anilor ‘50.

Atunci când Valentin Maier ne-a propus editarea volumului său am acceptat nu fără o urmă de invidie, fiindcă el a găsit primul documentele. Apoi, ne-am dat seama că e un câștig pentru comunitatea academică din România în întregul ei. Atât ASE, cât și Universitatea București fac parte, alături de alte șapte mari instituții de învățământ superior din țară, din Consorțiul Universitaria, al cărui scop este o îmbunătățire continuă a condițiilor de studiu, susținerea unor cercetări comune, îmbunătățirea cadrului legislativ specific, pe scurt: asigurarea unui viitor sustenabil mediului universitar de la noi. Pe lângă prezent și viitor, ASE și UB au și un trecut comun. Volumul de față reprezintă începutul colaborării între cei care se ocupă de istoria instituțiilor de învățământ superior din București într-o primă fază, cu speranța extinderii la scară națională. Vom demara acțiuni comune între muzeele universitare din București, vom itinera expoziții între instituții, vom susține conferințe comune, vom promova printre studenții bucureșteni istoria învățământului nostru superior, cu bune și rele.

Dr. Toma Roman jr., director Muzeul ASE

Album fotografic

1

Palatul Institutului de Științe Economice și Planificare „Vladimir Ilici Lenin”
în anii 1960

Sursa: Fortepan / Bojár Sándor, <https://fortepan.hu/>, accesat la 01.03.2024.

2

Carnetul de situație al studentei Silvia Ionescu în anul universitar 1947/1948
de la Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste

		ACADEMIA DE ȘTIINȚE COMERCIALE ȘI COOPERATISTE SEMINARUL PEDAGOGIC BUCUREȘTI
Numele <u>Ionescu Gh.</u> Prenumele <u>Silvia</u> Născut în anul <u>1922</u> luna <u>septembrie</u> ziua <u>23</u> Comuna <u>Dioști</u> Județul <u>Românți</u> Cetățenia <u>română</u> Semnătura posesorului _____		CARNET DE SITUAȚIE Nr. <u>109</u> al D-rei <u>Ionescu Gh. Silvia</u> Specialitatea <u>Șt. Comerciale - Cooperative</u> Anul școlar <u>1947/1948</u> . Directorul Seminarului, <u>Stancu Ștefan</u> Secretar, <u>St. Ștefan</u>

Sursa: Muzeul ASE.

3

Carnetul de situație al studentei Alice Silberstein, înmatriculată la Academia
de Științe Comerciale și Cooperatist în anul universitar 1947/1948

		ACADEMIA DE ȘTIINȚE COMERCIALE ȘI COOPERATISTE SEMINARUL PEDAGOGIC BUCUREȘTI
Numele <u>Silberstein</u> Prenumele <u>Alice</u> Născut în anul <u>1922</u> luna <u>Martie</u> ziua <u>16</u> Comuna <u>Șicșiu în hartă</u> Județul <u>Tarnova - hris</u> Cetățenia <u>română</u> Semnătura posesorului _____		CARNET DE SITUAȚIE Nr. <u>174</u> al D-rei <u>Silberstein Alice</u> Specialitatea <u>Șt. Comerciale</u> Anul școlar <u>1947/1948</u> . Directorul Seminarului, <u>Stancu Ștefan</u> Secretar, <u>St. Ștefan</u>

Sursa: Muzeul ASE.

4

Carnetul studentului Vasile Ionescu înregistrat la Facultate de Planificare,
secția agrară, anul universitar 1952/1953

Sursa: Colecția personală VM.

5

Legitimația de cămin a studentei Anuța Preda înmatriculată
la Facultatea de Planificare, anul universitar 1954/1955

Sursa: Muzeul ASE.

6

Manea Mănescu a fost încadrat în Academia de Științe Comerciale și Cooperatiste la disciplina Teoria statisticii, la data de 22 aprilie 1948. În anii 1960, sub conducerea sa, învățământul privind mașinile de calcul și cibernetica au primit un impuls semnificativ.

Sursa: Muzeul ASE.

7

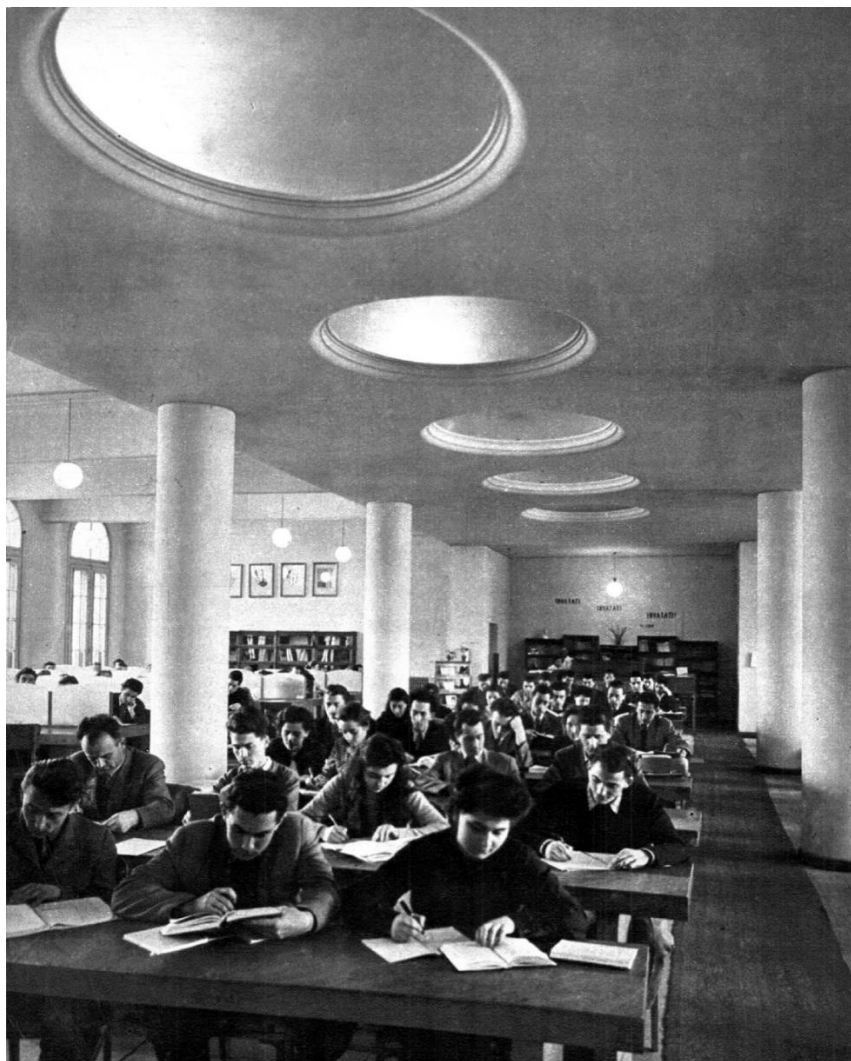
Sală de lectură în cadrul Institutului de Științe Economice în anul 1962

Sursa: Admiterea în învățământul superior, 1962, p. 41.

8

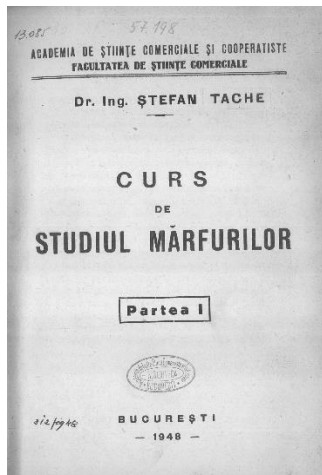
Sală de lectură din Institutul de Științe Economice și Planificare „V. I. Lenin”
în anul 1953

Sursa: Paul Croitoru, Istoria Bibliotecii Academiei de Studii Economice din București, București, Editura ASE, 2013, p. 113.

9

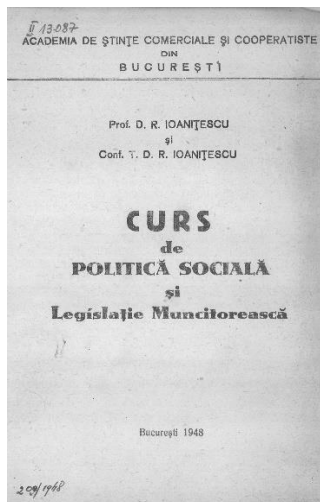
Coperta cursului de Studiul Mărfurilor, predat de Ștefan Tache

Sursa: Biblioteca ASE.

10

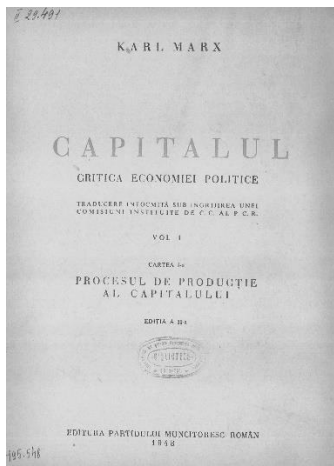
Coperta cursului de Politică socială și legislație muncitorească, predat de D. R. Ioanițescu și T. D. R. Ioanițescu

Sursa: Biblioteca ASE.

11

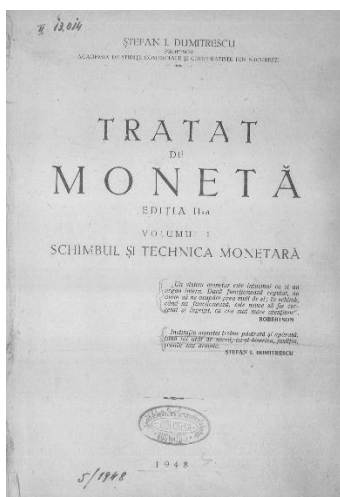
Coperta lucrării *Capitalul*, ediția a II-a, volumul I, într-o traducere din anul 1948 realizată sub îngrijirea unei comisii alcătuită de CC al PCR. Lucrarea a devenit o „lectură obligatorie” într-o societate aflată în plin proces de sovietizare.

Sursa: Biblioteca ASE.

12

Coperta lucrării *Tratat de monetă*, ediția a II-a, volumul I: *Schimbul și tehnica monetară* (1948)

Sursa: Biblioteca ASE.

Index

Cadre didactice și studenți

- Albu, Longin 239, 340, 344, 345
Alexandru, D. 237
Andreescu, A. 160
Andreescu, Gh. 265, 341
Andronescu, P. 160, 161
Antohe, Petrache 341
Antoniou, N. 345
Arapu, Maria 48
Armeanu, V. 346
Arsene, Șt. 234
Avramescu, P. 344
Bacal, S. 190
Badea, Nicolae-Buzău 48
Balaci, Alexandru 49
Balaș, E. 234
Banu, Aurel 48
Barac, N. Ioan 345
Barbu, R. 340
Basno, C. 345
Bati, I. 235
Bazno, C. 238
Bădescu, Alice 47
Bălescu, Constantin 46
Bărbulescu, C. 343
Bărbulescu, Petre 50
Berca, Ion 49
Berciu, Dumitru 46, 190
Berciu, Lucia 47, 48, 190-192
Biji, Mircea 237, 350
Birău, Maria 48
Bituleanu, I. 238
Bîțea, Gheorghe 341
Bîzgă, Lucia 346
Boia, Aurel 47
Boico, C. 235, 281
Boldișor, Elena 346
Borat, E. 237
Bozga, Vasile 16, 341
Brezoescu, Constantin 346
Buică, Virgiliu 341
Bulborea, I. 342
Bursucanu, Corneliu 343
Cardula, I. 237
Carpen, Traian 343
Catană, Ioana 342
Catargi, Nicolae 47
Cărbunescu, V. 345
Cherciu, A. 235, 340
Ciulei, Gheorghe 49
Cîrligel, Gh. 237
Cîrstea, O. 235
Coandă, Lizeta 340
Cohn, Mirel 341
Constantinescu, N. N. 235, 340, 341
Constantinescu, O. 331
Cosma, V. 346
Cotigaru, B. 346
Crindea, D. 235
Cristescu, Alexandru 47
Cristu, I. 137
Croicu, Vasile 347
Cucu, M. Grigore 345
Dan, P. 235

- Danciu, C. 235, 236
Datcu, S. 195
Demetrescu, Eugen 4
Demetrescu, G. Constantin 46, 237
Demetrescu, Paul 47
Diaconescu, Ion 346
Diaconu, Nicolae 342
Dima, N. 236
Dimitrescu, Ioan 48
Diomo, P. 160
Djamo, N. 237
Dobriță, Silvia 344
Dragalina, Maria 346
Dragnea, Dan Ionel 50
Dragnea, E. Corneliu 345
Dragnea, Ovidiu 346
Duca, Rozalia 48
Dumitrana, C. Florian 345
Dumitrescu, S. 332
Dumitrescu, Ștefan 46, 342
Dumitrescu, Z. 346
Duruș, Nicolae 342
Erhan, Ioan 341
Ernest, Ene 48
Farca, Eugenia 47
Feaiuc, M. 344
Filipan, Mircea 342
Floda, Liviu 49
Florescu, C. 236
Fulgeanu, N. 343
Galen, Atanasie 49
Georgescu, Radu 47, 73, 167
Georgescu, Ștefan 50
Gerson, Andrei 321
Gheorghiu, A. 345
Gheorghiu, Al. 238
Gheorghiu, Mihnea 49
Gheorghiu, Panait 46, 47
Ghimpa, Nicolae 46
Ghircoiaș, Ana 342
Ghișe, D. 235, 345
Ghiță, Tănase 344
Ghițuleasa, Ecaterina 346
Ghiulea, Nicolae 49, 74
Gîdei, Mărgărit 344
Goilă, Rodica 347
Golim, Tatiana 47
Goran, Alexandru Florin 344
Grancea, Valentina 342
Grădineanu, Victoria 346
Grigorescu, Mihai 342
Grossu, I. 234
Gruber, E. 236
Grünberg, L. 341
Guranda, Dumitru 343
Haiduc, N. 238
Hallunga, Alexandru 46, 47
Hanter, V. 236
Haralambie, Paula 161
Hașeganu, M. 234
Hașigan, Dumitru 46, 160
Herșcovici, I. 237
Hirist, Bucur 346
Horia, A. 236
Iacob, D. 346
Ianăș, Gheorghe 49, 50
Ianițki, Lucia 346
Iliescu, Gh. 346

- Ioanițescu, D. Dumitru 46, 48, 349
Ionescu, Marin 345
Ionescu-Muscel, I. 346
Iordache, I. Nicolae 345
Iorgovan, Constantin 340
Iosef, N. Elena 345
Iosipescu, M. 341
Iosub, Petrea 342
Ioța, Vasile 343, 344
Isac, Marcus 137
Isfănescu, I. Aurel 345
Itigan, C. 237
Ivănescu, Ion 46, 160, 345
Jica, P. 235
Joișa, E. 236
Joița, D. 343
Kendler, Marcel 49
Latifis, Costas 342
Lazeanu, Mihail 46
Leonte, Pavel 48
Lesseanu (Leseanu), Nicolae 51, 190-192
Lișcu, Traian 50
Lixăndroiu, Lucia 343
Luca, Grigore 344
Luchian, P. 235
Lupu, A. Marin 48, 49, 62, 341, 350
Maevschi, Galina 47
Manolescu, Livia 47
Marcu, N. 233, 341
Marianovici, G. 331
Marin, N. 344
Marinescu, Ilie 50
Marinescu, Stelian 50
Martin, Teodor 49
Mateescu, Mircea 47
Mateescu, Silvia 346
Maxim, M. 347
Mazilescu, Marin 46
Mănescu, Manea 137, 139
Mărculescu, Ion 49, 237
Mărgulescu, D. 345
Mehedincu, Vasile 48
Mendelsohn, W. 236
Mihăescu, Eliza 47, 48, 190-192
Mihăilescu, Mihail 48
Mehedințu, M. 331, 332
Mihoc, Gheorghe 49
Mija, Ion 50
Miletineanu, I. 167
Minea, Ion 343
Minu, Gheorghe 344
Mircea, C. 346
Mircea, Victor 343
Mircioiu, V. 344
Miroescu, Ion 344
Mîzgă, Gh. Ioan 345
Mladenatz, Gromoslav 46, 160, 349
Mocanu, C. 347
Mocanu, Ion 344
Mocanu Negoițescu, Paraschiva 168
Moldovan, Roman 49, 237, 350
Morariu, Sebastian 62
Moroșanu, Victoria 346
Motoc, D. 346
Moțiu, A. 347
Mumuleț, Elena 343
Munteanu, Ar. 160
Munteanu, T. 237

- Murgu, Gh. 342
Nedelcu, Andrei 346
Nedelcu, Gh. 345
Nedelcu, Petre 347
Negoescu, Mihail 48
Negrescu, Ion 50
Nevichian, Garabet 342
Nichita, N. 340
Nicolaescu, M. 236, 238, 340, 343
Nicolescu, Gheorghe 47
Nicolau, D. 48
Nicolau, Th. Ioan 50
Niculescu, Gabriel 342
Niță, Ion 342
Oancea, A. 341
Oliva, Traian 49
Onete, D. 346
Onică, Petre 38, 42, 160
Pajiște, Bernard 49
Parpală, O. 236
Patrichi, Dumitru 341
Pavel, T. 236, 342, 347
Paveliu, Ruxandra 344
Pătrășcanu, Ion 49
Pătrunjenaru, Titus 50
Penescu, Răzvan 234, 321
Perussi, Carol 49
Petrașcu, Ion Burloiu 50
Petre, Ștefan 49
Petrescu, Cristian 47
Petrescu, Mircea Brâncoveni 47
Petrescu, Stoian 235, 321
Pintilie, C. 234
Pîslaru, Constanța 346
Pochilsky, T. 344
Popescu, A. 341
Popescu, Ion 49
Popescu, Iulian 337
Popescu, P. 346
Popescu, Pascal 48, 73
Popescu, V. 236
Popovici, Mihai 168, 238, 345, 346
Popovici, S. 345
Popper, A. 342
Poștaru, P. Ilarie 345
Protopopescu, V. Vasile 35, 46, 47, 60, 160
Puchiță, Victor 16, 237
Purcărete, Constantin 50
Puia, I. 341
Radu, I. F. 49
Radu, Ștefan 344
Raiciu, Al. 345
Rancu, N. 237
Rădăceanu, Lotar 46
Răducanu, Dan 47
Rădulescu, Gh. 237
Ristea, Mihai 342
Robe, Mircea 346
Romas, Alexandrina 347
Roșca, Eugen 342
Roșianu, I. 234
Rotaru, Boris 342
Rozorea, Mircea 342
Rusenescu, E. 234
Sandu, Otilia 346
Saphier, I. 234, 325, 326
Săvulescu, Ștefan 343
Scheinsohn, Marcela 347

- Schwalb, Sorin 343
Severcinschi, Tatiana 341
Siclován, Gh. 238
Silași, Grigore 340
Simionescu, C. 189
Simonescu, Traian 341
Snack, O. 236
Soare, M. 190-192
Sofonea, Traian 47
Sofronie, George 46, 47, 235
Sonea, G. 331
Sovei, Gh. 238
Spireșcu, Elena 47
Spornic, A. 332
Stanciu, Ion 346
Stanciu, S. 235
Stanciu, Stoian 49
Stănciulescu, I. 344
Stănciulescu, I.-Mehedi 50
Stănescu, N. 236
Steopoe, Alexandru 49
Stern, N. 234
Stinghe, Nicolae 48
Stoian, E. 346
Stoica, Mihail 48
Stoichescu, Ilie 48
Stoichiță, I. 345
Sută, N. 342, 347
Sută, S. 331
Sută-Selejan, S. 342
Șerbănescu, Floricel 50
Șerbănescu, P. Maria 345
Ștefănescu, Ecaterina 136
Tache, Alexandru 340
Tache, Ștefan 47
Tănase, Laurenția 34
Tcaciuc, Ilie 48
Teodorescu, Elena 346
Teodorescu, Elisabeta 346
Teodorescu, Nicolae 48, 74
Tesciuc, Ilie 47
Tîmplaru, Gh. Ion 344
Todan, Maria 341
Tomoșoiu, Gheorghe 49
Topor, V. 236
Tovissi, L. 237
Trebici, V. 160, 237
Truță, Petre 344
Tudor, P. 235
Tufescu, Victor 46, 49, 73, 77, 120, 347
Turcu, Anghel 345
Țigănescu, Eugen 340
Ungureanu, N. Gheorghe 345
Ungureanu, P. 236
Ursu, Iancu 342
Vagu, P. 343
Vieroșanu, I. 346
Vișoianu, Floarea 343
Vîlsan, C. 342
Vlad, Ion 50
Vlădescu, Răcoasa 49
Vrânceanu, Dragoș 48
Vrîțeli, Gh. 343
Zamfir, A. 236
Zamisnicu, Romeo 345

Cursuri, seminarii, laboratoare, discipline, catedre, specializări

Agricultura generală și cultura plantelor 186

Agrotehnia (agrotehnică) 166, 167

Agrotehnia și zootehnia 118

Analiza activității economice 152, 156, 186, 227, 231

Analiza activității economice a întreprinderilor agricole 231

Analiza activității economice a întreprinderilor comerciale 232

Analiza activității economice a întreprinderilor industriale 231

Aprovizionări 177

Asigurări de Stat 185

Balanța economiei naționale 186, 194

Bazele marxism-leninismului 18, 19, 117-119, 151, 155, 156, 159, 185, 193, 194, 229

Bazele Statului și dreptului RPR 18, 54-57, 63, 65, 69, 94, 151

Bazele Statului și dreptului sovietic 159

Bazele tehnologiei-merceologiei 187

Buget 59

Bugetul de Stat (al RPR) și control financiar 72, 152, 185, 231

Bugetul și controlul financiar 58, 119

Calculație economică (generală) 18, 35, 57, 60, 61

Calculație economică industrială, agrară, comercială, financiară (bancară) 56, 57, 70

Calculație economie și tehnica asigurărilor 49

Capitalul și plusvaloarea 164

Cheltuieli de producție și circulație și formarea prețurilor 186

Chimie 167

Chimie analitică 166, 187, 232

Chimie anorganică 166, 187, 232

Chimie aplicată 47

Chimie coloidală 187

Chimie fizică 187

Chimie fizică și coloidală 232

Chimie-fizică-energetică 232

Chimie organică 166, 167, 187, 232

Circulația bănească și creditul 185

Circulația monetară și credite 153

Comerț exterior al RPR 233

Comerț internațional 233

Comerț-cooperatie 187, 195, 196

Conjunctura piețelor internaționale 233

Contabilitatea 57, 69, 70, 117, 349

Contabilitate generală și aplicată 47-49, 55, 56

Contabilitate și calculație 61, 63

Control financiar 185

Control și revizie contabilă și evidență contabilă bugetară 156

Cooperatia 70, 92, 119, 120

Correspondența comercială română 47, 48, 56

Creșterea animalelor 193

Cultura plantelor și bazele agro-tehnicii 356

Demografie 89, 119, 233

Drept civil 46, 48, 49, 54, 56

Drept civil socialist 230

Drept civil și comercial al țărilor capitaliste 230

Drept comercial 46, 47, 54-56

Drept comercial cooperatist 49

Drept constituțional și administrativ 47

Drept internațional (public) 47-49, 55, 104, 231

Drept privat și legislație muncitorească 69

Drept și legislație a comerțului de Stat, a întreprinderilor industriale și cooperatiste 69

- Drept și legislație a comerțului exterior și a transporturilor 69
- Drept și legislație financiară 49
- Drept public intern și extern și de drept administrativ 69
- Economia agrară 71, 118, 120
- Economia agrară, organizarea și planificarea agriculturii 71
- Economia agriculturii socialiste 160, 186, 193, 210-212, 214, 227, 229
- Economia aprovizionării tehnico-materiale 229
- Economia comerțului socialist 210
- Economia cooperatistă și istoria cooperăției 49, 57
- Economia depozitelor 230
- Economia industrială agrară, comercială, organizarea și planificarea industrială, agrară, comercială 70
- Economia industrială, organizarea și planificarea industrială 71
- Economia industriei 159
- Economia industriei, agriculturii, comerțului și transporturilor 156
- Economia industriei socialiste 159, 186, 193, 210, 211, 230
- Economie-Industrie socialistă 177
- Economia întreprinderilor 47
- Economia întreprinderilor comerciale și industriale 46, 47, 56
- Economia întreprinderilor cu aplicație la întreprinderi publice și cooperatiste 49
- Economia întreprinderilor publice 46
- Economia mondială 120
- Economia monetară și bancară 46
- Economia muncii 136-138
- Economia, organizarea și planificarea aprovizionării tehnico-materiale 187
- Economia, organizarea și planificarea depozitării și conservării materialelor 187
- Economia, organizarea și planificarea desfacerii 230
- Economia, organizarea și planificarea desfacerii tehnico-materiale 187
- Economia planificată 46-49, 57
- Economie politică 47, 53, 55, 56, 68, 164, 185, 193, 196, 200-204, 210-216, 230, 248, 250, 332, 342
- Economia politică a capitalismului 230
- Economia politică a socialismului 230
- Economia politică a societății capitaliste 69, 117
- Economia și aprovizionarea tehnico-materială 187
- Economia și politica țărilor de peste hotare (străine) 159, 185, 193, 216
- Educație fizică (și sport) 19, 134-136, 159, 162-164, 188, 194, 232, 350
- Elemente de contabilitate și de finanțe 68
- Energetica 18, 118, 159, 166, 167, 187, 232, 319, 321, 326, 327
- Evidență contabilă 37, 155, 178
- Evidența contabilă a ramurilor economiei naționale 186, 231
- Evidența contabilă bugetară și a asigurărilor de stat 153
- Evidența contabilă cu aplicații la aprovizionare 186
- Evidență contabilă industrială 63
- Evidența contabilă în comerțul cooperatist 186
- Evidența contabilă și analiza activității economice a întreprinderilor de comerț exterior 232
- Evidența contabilă și dări de seamă 231
- Evidența statistică 243
- Evidența și analiza în agricultură 186

- Evidența și analiza în industrie 186
- Evidența și dările de seamă bugetare 186
- Evidența și dările de seamă în asigurările de Stat 186
- Finanțarea economiei naționale 70-72
- Finanțarea și creditarea comerțului cooperatist 186
- Finanțarea și creditarea comerțului socialist de Stat 186
- Finanțarea și creditarea investițiilor capitale 185
- Finanțe 54, 56, 57, 68, 72, 118, 156, 185
- Finanțe publice 46, 49, 50
- Finanțe și credit 118, 151, 152, 185, 193, 231
- Finanțe și credit în URSS 159
- Finanțele ramurilor economiei naționale 119, 185
- Finanțele RPR 231
- Fizică 187
- Formarea prețurilor și cheltuielilor de circulație 186
- Geografie 53, 54, 79, 120, 203
- Geografie economică 18, 46, 49, 57, 73-75, 77-79, 84, 90, 176, 187, 201, 202, 205, 233
- Grafic 159
- Indicii economici 159
- Introducerea în economia energeticii 319
- Istoria cooperației 187
- Istoria doctrinelor economice 185, 193
- Istoria economiei naționale (a RPR) 18, 51, 54, 55, 69, 211, 212, 214
- Istoria economiei naționale a RPR și a URSS 193, 214
- Istoria economiei naționale a URSS și a celorlalte țări 159
- Istoria economiei și cooperației românești 49, 57
- Istoria PCUS 213
- Istoria statisticii românești 327, 328
- Istoria vieții economice 46, 48, 55
- Legislație muncitorească și asigurările sociale 49
- Limba engleză 49, 51, 52, 56-59, 187, 235
- Limba franceză 18, 49-52, 56-59, 71, 72, 108, 119-121, 187, 192-195, 235, 307, 309-312, 351
- Limba germană 49-52, 56-59, 71, 72, 187, 192-195, 234, 318
- Limba italiană 49, 50, 54-57
- Limba rusă 49-51, 69, 70, 117-120, 151, 156, 185, 193, 197, 230, 249, 265
- Limbi străine 18, 185, 190, 197, 233, 316
- Limba și literatura română 73
- Lucrări practice de tehnica calculației 159
- Marxism-leninism 19, 69, 117-119, 149, 151, 155, 156, 159, 165, 185, 193-195, 207, 208, 210-214, 229, 244, 248
- Matematica 54, 117, 156, 159, 197
- Matematici aplicate 69
- Matematici comerciale și actuariat 46-48
- Matematici economice 53-55, 57, 69
- Matematici superioare (și calcule economice) 186, 193, 233
- Materialismul dialectic 19, 142
- Materialism dialectic și istoric 194
- Materialismul istoric 19, 142, 146
- Mecanizarea agriculturii 230
- Mecanizarea și electrificarea agriculturii 18, 186, 252
- Merceologie 71, 73, 75, 166, 202, 204, 232, 277
- Merceologie – comerț 74, 75
- Merceologie – cooperație 74, 75

- Merceologia materialelor industriei mașinilor și utilajului 187
- Merceologia mărfurilor de import și export 232
- Merceologia mărfurilor industriale 18, 277
- Merceologia principalelor produse tehnico-materiale 232
- Merceologia produselor alimentare 187, 232
- Merceologia produselor industriale 187, 232
- Metodele controlului statistic și al producției 232
- Metodica predării 120
- Metodica predării economiei politice 185, 194
- Microbiologie 187, 232
- Monetă și credit 54, 56, 70-72, 119
- Normarea cheltuielilor de materiale 187
- Normarea consumului de materiale 230
- Organizarea creditării pe termen scurt și a decontărilor 185
- Organizarea evidenței mecanizate 177
- Organizarea finanțării și creditării pe termen lung a investițiilor capitale 185
- Organizarea muncii și tehnica normării 138, 231
- Organizarea și planificarea colectărilor și achizițiilor de produse agricole 187
- Organizarea și planificarea comerțului cooperatist 72
- Organizarea și planificarea întreprinderilor agricole socialiste 186
- Organizarea și planificarea întreprinderilor industriale 159, 193
- Organizarea și planificarea întreprinderilor industriei socialiste 186, 230
- Organizarea și planificarea producției în construcții 186
- Organizarea și tehnica comerțului exterior 233
- Organizarea și tehnica comerțului socialist 187, 232
- Organizarea și tehnica serviciilor diplomatice și consulare 46
- Pedagogie generală 18, 220, 221, 333, 338
- Pedagogie socială 57
- Planificarea de credit și de casă 185, 231
- Planificarea economiei locale 186, 230
- Planificarea economiei naționale 56, 57, 70, 118, 152, 156, 160, 186, 193, 197, 231, 234, 261
- Planificarea economiei regionale 159
- Planificarea întreprinderilor industriale 159
- Politica și asigurările sociale 47, 48
- Prețurile și formarea lor în economia socialistă 186
- Prețurile și stabilirea prețurilor 152
- Productivitatea muncii și salariul 231
- Producția agricolă și valorificarea ei 49
- Proiecte și devize 186, 231
- Protecția muncii și tehnica securității 231
- Psihologie (generală) 18, 217, 336
- Psihologie pedagogică (Psihologie-Pedagogie) 18, 230, 333, 334, 338
- Relații economice externe 233
- Revizie și control 227
- Statistica agricolă 38, 71, 118, 162, 233, 260
- Statistica aprovizionării tehnico-materiale 262, 270, 271
- Statistica circulației mărfurilor 233
- Statistica comercială 160, 276, 319
- Statistica comerțului exterior 18, 234, 243
- Statistica comerțului socialist 276
- Statistica economică 46, 48, 55, 72, 187, 193, 241, 262, 269
- Statistica economică și comercială 18, 187, 268, 269

- Statistică economică și industrială 18, 187, 267
 Statistică economică și socială 49, 50
 Statistica financiară 72
 Statistica gospodăriei comunale 269, 270
 Statistica industrială 18, 71, 118, 159, 160, 162, 233, 260, 266-268
 Statistica investițiilor și construcțiilor capitale 18, 317
 Statistica matematică 233
 Statistica muncii 18, 41, 136, 233, 262, 272, 273
 Statistica pe ramuri 160, 162
 Statistica social-culturală 233
 Statistica teoretică 54, 55, 57, 70, 118, 119, 159, 187, 193
 Statistica transporturilor 18, 233, 274, 275
 Statistică 18, 119, 152, 160-162, 178, 187, 197, 199, 200
 Stenografie 47
 Studiul dezvoltării sociale 49
 Studiul finanțelor 54, 56, 57, 70-72
 Studiul mărfurilor 46, 47, 49
 Științe sociale 142
 Tehnica asigurărilor 47
 Tehnica circulației 186
 Tehnica operativă și evidența în Banca RPR 185
 Tehnica operativă și evidența în băncile speciale 185
 Tehnica operativă și evidența în instituțiile de credit 152
 Tehnica organizării și acordării creditelor 72
 Tehnologie 197, 233
 Tehnologie chimică 166
 Tehnologia mărfurilor 55, 56, 70, 73-75, 118
 Tehnologia principalelor ramuri industriale 159
 Tehnologia și merceologia (Tehnologie-merceologie) 119, 156, 166, 167, 187, 232
 Tehnologie – Merceologie – Energetică 175
 Teoria evidenței contabile 152, 156, 186
 Teoria generală a Statului 69
 Teoria statisticii 160-162
 Transporturi și tarife 187
 Veniturile bugetului de Stat 231
 Zootehnie 166, 167
- Facultăți*
- Facultatea de Comerț și Cooperatie (Comerț-Cooperatie) 19, 73, 178, 187, 195, 196
 Facultatea de Comerț Exterior 202-204, 227, 233, 243, 305, 316
 Facultatea de Comerț și Merceologie 232, 319
 Facultatea de Cooperatie 119, 160, 195
 Facultatea de Economie Generală 54, 56, 57, 60, 70, 73, 80, 117-120, 160, 340, 341-345, 347
 Facultatea de Economie Politică 19, 202, 204, 223, 225, 227, 229
 Facultatea de Finanțe și Credit (Finanțe-Credit) 60, 65, 69, 70, 72, 119, 160, 168, 185, 195-197, 231,
 Facultatea de Planificare 54, 56, 71, 73, 80, 118, 134, 151, 160, 186, 195, 196, 202, 204, 225, 226, 228, 230, 252, 258, 267, 270, 319
 Facultatea de Statistică 202, 204, 232, 259, 263, 268, 269, 272, 273, 276, 327
 Facultatea de Științe Comerciale 46, 53, 57
 Facultatea de Științe Cooperatiste 46, 48, 53, 55, 57
 Facultatea de Științe Economice 185, 195, 197, 199, 214, 217

Cercetările referitoare la istoria învățământului superior în genere, și a diverselor universități în parte, reprezintă unul dintre domeniile cele mai dinamice ale istoriografiei contemporane. Volumul editat de Valentin Maier ne aduce în atenție documente variate din fondul ASE de la Serviciul Municipiului București al Arhivelor Naționale, ajutând la reconstituirea activității didactice în diferitele ei componente, ca și a unor aspecte ale vieții studenților și ale funcționării de ansamblu a instituției. Prin acestea, volumul contribuie pe de o parte la istoria celei mai prestigioase – la nivel național – instituții de învățământ superior în domeniul economic, și pe de altă parte la cunoașterea unei epoci frământate a istoriei României.

Prof. dr. Bogdan Murgescu

ISBN 978-606-34-0521-1

9 786063 405211